

ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ
ತಾನೊಂದೆ ವಲಂ

ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿಯ
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ

ಗದ್ಯಾನುವಾದ
ಆರ್.ವಿ.ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೦೮

ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿಯ
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ

ಗದ್ಯಾನುವಾದ
ಆರ್.ವಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ
ಬೆಂಗಳೂರು- ೫೬೦೦೧೮

Andayya Kaviya KABBIGARA KAVAM- Original with, Prose rendering by Sri R.V. Kulkarni and published by **Kannada Sahitya Parishattu**, Pampa Mahakavi Road, Chamarajapete, Bengaluru - 560018
Pages : vi + 102 Price : 60=00 ; 2015

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೪
ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೧೫
ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦
ಬೆಲೆ : ಅರವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು

© ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಪ್ಲವರ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್

ಪ್ರಕಟಣಾ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಶ್ರೀ ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ
ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು - ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ
ಲೆನೇ ಅ.ಭಾ.ಕ.ಸಾ. ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಶ್ಯಾಗಲೆ
ಶ್ರೀ ನೀಲಾವರ ಸುರೇಂದ್ರ ಅಡಿಗ
ಡಾ. ಸೋ.ಮು. ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್
ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಜಿ. ಕೋಟಿ
ಡಾ. ಮಳಲಿ ವಸಂತಕುಮಾರ್
ಡಾ. ಮಾನಸ
ಡಾ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ
ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಾರಾಯಣ
ಡಾ. ವಸುಂಧರಾ ಭೂಪತಿ
ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಎಸ್. ಗಡಾದ
ಡಾ. ಡಿ.ಕೆ. ಚಿತ್ತಯ್ಯ ಪೂಜಾರ್
ಡಾ. ಸುಜಾತಾ ಜಂಗಮಶೆಟ್ಟಿ
ಶ್ರೀ ಸಿ.ಕೆ. ರಾಮೇಗೌಡ
ಡಾ. ರಾಜಶೇಖರ ಹತಗುಂದಿ
ಶ್ರೀ ಪಿ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪ
ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎನ್. ಶಾಮರಾವ್
ಸಂಚಾಲಕ

ಮುದ್ರಣ : ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಅಚ್ಚುಕೂಟ ಆಫ್‌ಸೆಸ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೧೮

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನೋದ್ಯಮ ಇಂದು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮಾವೃತ್ತಿಯ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅವಲ್ಲದೆ ಸಹಸ್ರಾರು ಮರುಮುದ್ರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಇತರ ಸಾವಿರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೊಡುಗೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು, ವಿವಿಧ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತೂ ವೈಪ್ರೋಟಿಯಿಂದಲೇ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿವೆ.

ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಏಕೈಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಭಾಜನವಾಗಿರುವ, ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಹೊಸಿಲಲ್ಲಿದೆ. ಕಳೆದ ೯೯ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಪರಿಷತ್ತು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರದ ನಾಲ್ಕುನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಿಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಕಾಲಾವಧಿಯ ನಿರಂತರತೆ ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳ ಮೌಲಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಟಣಾ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಂತೂ ಅನನ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಮೆಚ್ಚಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಆಕರ್ಷಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಓದುಗರು ಬಯಸುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅವರ ಕೈಗೆ ತಲಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಶಯ. ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಓದುಗರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಸಂದಿಸುತ್ತ, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾಶಕರ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ತಣ್ಣಗೆ, ನಿರುಮ್ಮಳವಾಗಿ ಇರುವ ಕಾಲ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆ. ಹೊಸಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಓದುಗರಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆರ್.ವಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಆಂಡ್ರ್ಯು ಕವಿಯ 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಅಚ್ಚುಕೊಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಪ್ರಕಟಣ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

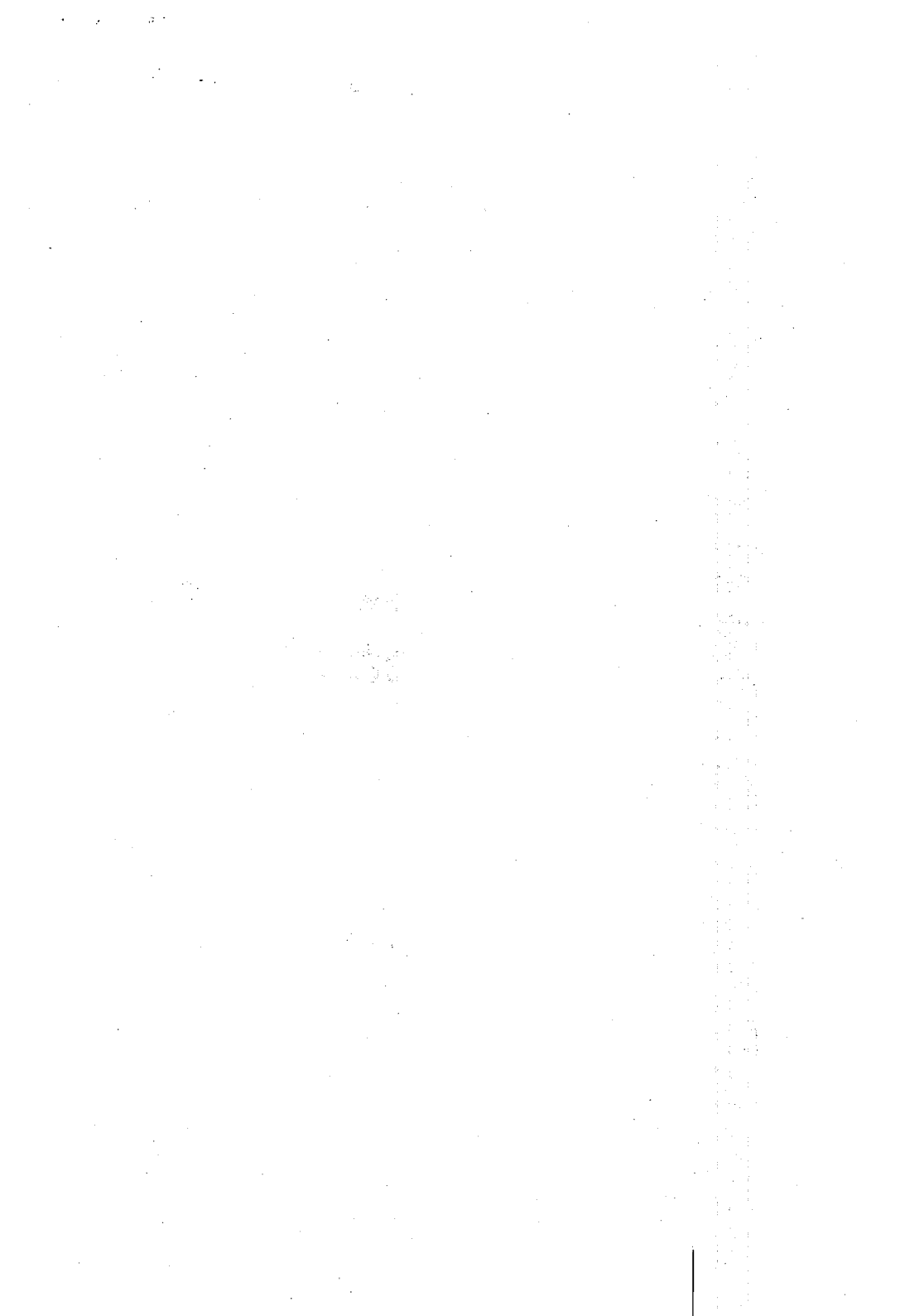

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

೧.	ಉಪೋದ್ಘಾತ	....	೧
೨.	ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ	....	೨
೩.	ಅರ್ಥಕೋಶ	....	೬೨

ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿಯ
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ

ಉಪೋದ್ಘಾತ

ಕವಿ : 'ಕಬ್ಬಿಗರಕಾವ'ವೆಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಕಾವ್ಯದ ಕರ್ತೃ ಅಂಡಯ್ಯ. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಸಿರುವ ವಿಷಯವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಪರಮ ಜಿನಭಕ್ತನೂ, ಸದಾಚಾರಿಯೂ, ವಿದ್ವಾಂಸನೂ ಆದ ಅಂಡಯ್ಯನೆಂಬವನಿಗೆ ಸಾಂತ, ಗುಮ್ಮಟ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮೂಲವರು ಮಕ್ಕಳಾದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನಾದ ಸಾಂತ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಒಲ್ಲವೈ ಇವರ ಮಗನೇ ಈ ಕವಿ. ತನ್ನ ಹಿರಿಯರಂತೆ ಈತನೂ ಜಿನಭಕ್ತನೆಂಬುದನ್ನು ಕಾವ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾಲ : ಅಂಡಯ್ಯನು ತನಗೆ ಪೂಜ್ಯರಾದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮನನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಈಚೆಯವನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದ ಛಾಯೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಹರಿಹರನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿರಬೇಕು. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನನ್ನು ಕಥಾನಾಯಕನೊಡನೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ 'ಗೋಸಣೆ ಮೀಳುವನ್ನಮಿದು ರಾಯನ ನಾಟ್ಯಲೋಕ' ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಅರಸನ ಕಾಲವಾದ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೮೦ ರಿಂದ ೧೨೧೭ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರಬೇಕು.

ಕವಿಯ ನಾಡು : ತಾನು ಎಲ್ಲಿಯವನೆಂದು ಕವಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಣ್ಣಿಸಿರುವ 'ಕನ್ನಡಮೆನಿಪ್ಪಾನಾಡು' ಬನವಾಸೆ ನಾಡಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೇ ಧ್ವನಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನು ಆ ರಾಜನ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು; ಬಹುಶಃ ಆ ಅರಸನು ಇವನಿಗೆ ಆಶ್ರಯದಾತನಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆರಂಭದ ಪದ್ಯ ಆ ರಾಜನ ಸ್ತುತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಕಾಮನ ವೀರ, ವೈಭವ ಹಾಗೂ ವಿಜಯ - ಎಲ್ಲವೂ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ಸಾಹಸ-ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾವ್ಯದ ಹೆಸರು : 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ' ಎಂಬುದು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕವಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರಲ್ಲ. ಅಂಡಯ್ಯನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ 'ಕಾವನ ಗೆಲ್ಲ'ವೆಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಅದಕ್ಕೆ 'ಮದನವಿಜಯ'ವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಭಿನವವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದನ 'ಕಾವ್ಯಸಾರ'ದಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾತವಾದ ಪದ್ಯಗಳ ಕೆಳಗೆ 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ' ಎಂಬ ಆಕರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ಹೆಸರೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬೆರಸದೆ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಯಾರೂ ಬರೆಯಲಾರರೆಂಬ ಅಪವಾದವನ್ನು ತನ್ನ ಕೃತಿಯ ರಚನೆಯಿಂದ ನಿವಾರಿಸಿದ ಈ ಕವಿಗೆ ಪಂಡಿತರು 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರೂ, 'ಶೃಂಗಾರ ರತ್ನಾಕರ'ದ ಕವಿಯಾದ ಕವಿಕಾಮನೆ ಅಂಡಯ್ಯನೆಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದ 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ'

ಎಂಬುದು 'ಕವಿ ಕಾಮ'ದ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪವೆಂದು ಕೆಲವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಆಶ್ರಯದಾತನಾದ ಕಾಮದೇವನೇ 'ಕಬ್ಬಿಗರ' ಕಾವ'ನಾಗಿದ್ದು, 'ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವನೊಲವಿಂದೊರೆದು' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅದು ಧ್ವನಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾದಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಹಾಗೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಧಾರಗಳು ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆ ತನಕ ಇವು ಊಹೆಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವುವು.

ಕಥಾವಸ್ತು : ಪೂವಿನ ಪೊಳಲ ರಾಜನಾದ ನನೆಯಂಬನು ವಿನೋದಾರ್ಥವಾಗಿ ತನ್ನ ಕರುಮಾಡದ ಬಳಿಯ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಪ್ಪರೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆ ಆತನ ಪೂರ್ವಕಥೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಕಂಪಿನಪೊಳಲಿಗೆ ಅರಸಾಗಿದ್ದ ನೀನು ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಅರವೆಣ್ಣಾಗಿಸಿದುದರಿಂದ, "ನೀನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನಗಲಿ, ನಿನ್ನ ಕಾಮನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನ ಮರೆತು ಹೋಗು" ಎಂದು ಶಿವನಿಂದ ಶಾಪ ಹೊಂದಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗಲೆ ಆ ಶಾಪದ ಪ್ರಭಾವ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿ ಅವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು ಇಬ್ಬರೂ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸುಖದಲ್ಲಿರುವರು - ಇಷ್ಟು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಸಾರ. ಪೌರಾಣಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿವ-ಕಾಮರ ಕಥೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ವಿವರಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ತಪೋನಿಷ್ಠನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಶಿವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಗಿರಿಚೆಯೊಡನೆ ಅವನು ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವರ ದಾಂಪತ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ ಕುಮಾರನಿಂದ ತಾರಕಾಸುರನ ಸಂಹಾರವಾಗಬೇಕು - ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದೇವತೆಗಳು ಕಾಮನನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಅವನು ಶಿವನ ಮೇಲೆ ಅಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಿವನು ಕೋಪದಿಂದ ಕಾಮನನ್ನು ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾನೆ; ಅಮೇಲೆ ಗಿರಿಚೆಯ ಬಿನ್ನಹದ ಮೇರೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಅನಂಗನಾಗಿ ಬದುಕಲು ಅನುಮತಿಯೀಯುತ್ತಾನೆ. ಶಿವಪಾರಮ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿ, ಕಾಮಾತೀತವಾದ ದಾಂಪತ್ಯವೇ ಲೋಕಹಿತದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂಬ ತತ್ವ-ಈ ಎರಡೂ ಈ ಪರಂಪರಾಗತ ಕಥಾನಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆಂಡಯ್ಯನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಿವನೆ ಸೋಲುತ್ತಾನೆ. ಶಿವನು 'ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ'ನೆಂಬುದರ ವಿಡಂಬನೆಯೇ ಈತನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಅರವೆಣ್ಣಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಈ ಕಾವ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳನು ಶಕ್ತಿಗುಂದಿ, ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೋಲೊಪ್ಪಿಕೊಂಡುದರ ನಿರೂಪಣೆ ಅದು. ಜೈನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಿವನು ಸೋತರೂ ಅದೇನು ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲ. ಅರ್ಹಂತನ ತರುವಾಯ ಕಾಮನೆ ದ್ವಿತೀಯ ಶಲಾಕಾ ಪುರುಷ. ಮನ್ಮಥನ ಈ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಗೊಮ್ಮಟನೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಅರ್ಹಂತರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಮನ್ಮಂತರದ ಕಾಮದೇವರೂ ಆಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಶಿವನ ಹಣೆಗಣ್ಣನ್ನು ಮನ್ಮಥನು 'ನಂದೆ ಪೊಯ್ದು' ಎಂದು ಅಭಿನವಪಂಪನೂ, 'ಕಪಾಲಿಯಂ ಪಿಡಿದೊಂಟಲರವೆಣ್ಣನೆ ಮಾಡಿದಂ' ಎಂದು ನೇಮಿಚಂದ್ರನೂ ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ

ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಬಹುಶಃ ಈ ಕಥೆ ಜೈನರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ವಿಜಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಧ್ವನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಆಂಡಯ್ಯನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಧ್ವನಿ : ತಮ್ಮ ಅಶ್ವಯದಾತನಾದ ಅರಸನನ್ನು ಕಾವ್ಯನಾಯಕನೊಡನೆ ಸಮನ್ವಯಿಸಿ ಕೃತಿರಚನೆಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಟಿಯನ್ನು ಪಂಪ ಹಾಗೂ ರನ್ನರ ಲೌಕಿಕಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಗುಣವರ್ಮನ ಶೂದ್ರಕ ಹಾಗೂ ಪೊನ್ನನ ಭುವನೈಕರಾಮಾಭ್ಯುದಯಗಳೂ ಇದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುವೆಂಬ ಊಹೆಯಿದೆ. ಆಂಡಯ್ಯನು ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ವಿಷಯಕವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕ. ಮಲೆ, ತುಳು, ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನು ೧೧೮೦ ಮೊದ ೧೨೧೭ರವರೆಗೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಾನಗಲ್ಲು ಮೊದಲಾದ ಈತನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಯ್ಸಳರು ಇವನಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರೆಂದೂ ಆತನು ಮರಳಿ ಹೋರಾಡಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೧೧ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನೆಂದೂ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮಾಂಡಲಿಕನಾದ ಬರ್ಮರಸನೆಂಬವನು ಬನವಸೆನಾಡನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕಾಮದೇವನು ಆ ನಾಡನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡನು. ಅದರಂತೆ ಸಮುದ್ರತೀರದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮಲೆ, ತುಳು, ಕೊಂಕಣಗಳ ಅಧಿಪತಿಗಳನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿದ್ದನು. 'ಯುದ್ಧರಂಗ ತ್ರಿಣೇತ್ರ'ನೆಂಬ ಬಿರುದು ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನಿಗಿತ್ತು. ಕಾಮದೇವನು ಈ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗೆದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕಬ್ಬಿಗರಕಾವದ ೨೧೧ನೆಯ ಪದ್ಯ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ-

“ಪಡೆಯೆಲ್ಲಂ ನಡೆನುಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಬದಿಯಂ ನಾಣೋಡೆ ಬೆಂಕೊಂಡವಂ,
ಕಡಲೊಳ್ ಪಟ್ಟನನಿಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟಿದದಟಂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಂ ಗೆಲ್ಲನೆಮ್ಮೊಡೆಯಂ”

ಕದಂಬ ಕಾಮನು ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪ್ರಬಲ ಶತ್ರುವಾಗಿದ್ದು, ಅವನನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ಗೆದ್ದುದು ಕೂಡ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಯೆನಿಸಿರಬೇಕು ಹೊಯ್ಸಳರಿಗೆ. ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭದ ಸ್ತುತಿ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದು (೧-೩) ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ-

“ಅರಿಕಾಮದ್ಧಂಸಿ..... ಉಮಾಕಾಮಿನೀ ಜೀವಿತೇಶಂ..... ಯುದ್ಧರಂಗತ್ರಿಣೇತ್ರಂ”

ಈ ಅರಿಕಾಮ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನೆ. ಬಲ್ಲಾಳನ ಹೆಂಡತಿಯೊಬ್ಬಳು 'ಉಮೆ'ಯಾಗಿದ್ದಳು. ಈ ಯುದ್ಧರಂಗ ತ್ರಿಣೇತ್ರನ ಆಂಡೆಯನ 'ಮುಕ್ಕಣ್ಣ' ತಿಂಗಳನ್ನು ಶಿವನು ಸೆರೆಹಿಡಿದುದು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ 'ತಿಂಗಳ್' ಎಂಬುದು ಕಾಮದೇವನ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಹಾನುಗಲ್ಲು, ಇಡೀ ಕಾವ್ಯ ಕಾಮದೇವನ ಶೌರ್ಯ ವರ್ಣನೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. 'ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹನ ಬೀರಮನೊಲ್ಲ ಪೇಟೆ' ಎಂದು ಕವಿ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವನ ಶೌರ್ಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ ಅಂಡಯ್ಯನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋತು ಹಿಂದಕ್ಕೋಡುವ ಬಿಡಿವೆಡಂಗ, ಬಿಂಜಮಾಣಿಕ, ಹರಿರಾಯ, ತೋರಹತ್ತ, ಚೌವಟಮಲ್ಲ, ಮುಟೆವರಕ್ಕಸ, ರಾಯದಳ ಸೂಱಿಕಾರ ಎಂಬುವು ಹೊಯ್ಸಳ ಸೈನ್ಯದ ಆನೆಗಳ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೊಯ್ಸಳ ದಂಡಾಧಿಪತಿಗಳ ಬಿರುದಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳ ಹಾಗೂ ಕದಂಬ ಕಾಮದೇವ-ಇವರಿಬ್ಬರ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿವರಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೊರೆತು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದೂ ಕಂಡೀತು. ತನ್ನ ರಾಯನ ವೀರವನ್ನೂ ವೈಭವವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಕವಿ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ 'ಗೆಲ್ಲ' ಇವನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೊಂದು ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ : 'ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಂ ಬಿಗಿವೊಂದಿರೆ' ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಅಂಡಯ್ಯನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಕೇವಲ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳಿಂದಾದುದಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ತದ್ಭವ, ತತ್ಸಮಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಶಿರಾಜನ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣವೂ (ಸೂತ್ರ ೨೯೯) ತಿಳಿಸಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬೆರಸದೆ ಸರಸವಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಕವಿಗಳು ಈವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆರೋಪವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಕವಿ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು, ಹಾಗೆ ಬರೆಯಬಹುದೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಅಂಶ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ, ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಮೇಲೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಬಹುಶಃ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತುಸು ಮಿತಿಮೀರಿಯೆ ಬಳಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕವಿಗಳು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂಡಯ್ಯನಂತಹ ಒಬ್ಬನು ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಡಯ್ಯನು ಹೊರಟು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು, ಚಿಕ್ಕ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆತನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಕಥಾನಕಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಖಂಡಕಾವ್ಯದ ಪರಿಮಿತಿಯ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣದು. ಮಾತನಾಡಿದವೊಲ್ ಅಂದಮನಾಳ್ವರೆ, ಜಾಣ್ಣುಡಿ, ಕೊಂಕು, ಪುರುಳ್, ಲಕ್ಕಣ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರುವ ತದ್ಭವಗಳು ಕೂಡ ಎಲ್ಲವೂ ಅವನಿಂದಲೇ ನಿರ್ಮಿತವಾದುವಲ್ಲ. ದೇಶ್ಯಪದಗಳಂತೆ ತದ್ಭವಗಳೂ ಅವನಿಗೆ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಆಸ್ತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಅವನು ಬಳಸುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಕಾವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಶ್ಲೇಷಮೂಲವಾದ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಪದಗಳಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗುವ ಕವಿಗಳೆ ಹೆಚ್ಚು. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ

ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ

ಅವನ ಗಾಡಿ ನೋಡಿದವರಂ ಸಲೆ ಸೋಲಿಸುತಿರ್ಪುದುರ್ಕನಿಂ
ದಾವನ ಪೂವಿನಂಬದಟರಂ ತಲೆವಾಗಿರುತಿರ್ಪುದೇಬ್ಬಿಯಿಂ ।
ದಾವನ ಪಜ್ಜಳಿಪ್ಪ ಜಸಮೆಣ್ಣೆಸೆಯೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ಪುದಾತನೀ
ಗಾವಗಮೆನ್ನ ಜಾಣ್ಣುಡಿಗ ಮೆಯ್ಯಿದಿಯಂ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹಂ ॥

೧

ಸಿರಿಯೆಬ್ಬಿಯಂ ಮಾದೇವಂ
ಸರಸತಿಯೆಬ್ಬಿಯರ್ಕಳಡಿಗಳೆಂಬೀ ಕೆಂದಾ ।
ವರೆಗಳ್ ಪೊರೆಗೆಮ್ಮ ಪೊಸ
ಸಿರಿಗಂಪಿಂ ಪರಮೆವಟಿಯನೆಂತೊಲವಿಂ ॥

೨

ಗರುವಿಕೆಗಿಂಬು ಗಾಡಿಗ ತವರ್ಮನೆ ಮೈಮೆಗೆ ಮೇರೆ ನನ್ನಿಗಾ
ಗರಮುಟೆತಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಪೆಸೆರ್ವೆತ್ತ ನೆಗಬ್ಬಿಗೆ ತಾಣಮಾಗಿ ಬ ।
ಲ್ಲರ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ನೆಲಸಿದುರ್ ಪೊಗಬ್ಬಿಯನಾಂತಕಾವಳಾ
ಸರಸತಿ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದೊಸೆದು ಮಾಡುಗೆ ಕಬ್ಬದ ಬರ್ಬಿನೇಬ್ಬಿಯಂ ॥

೩

ಎನ್ನೀ ಕಬ್ಬದೊಳೆಂದುಂ
ಸನ್ನಿದಮಾಗಿರ್ಕೆ ಕಣ್ಣಮಯ್ಯನ ಕಡುಜಾಣ್ ।
ರನ್ನನ ಮೆಯ್ಯಿರಿ ಗಜಗನ
ಬಿನ್ನಣಮಗಳನ ಕಾಣ್ಕೆ ಜನ್ನಿಗನ ಜಸಂ ॥

೪

೧. ಯಾವನ ಸೌಂದರ್ಯವು ನೋಡಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಲಿಸುತ್ತಿರುವುದೋ, ಯಾವನ ಹೂಬಾಣವು ತನ್ನ ಬಲದಿಂದ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳನ್ನು ತಲೆಬಾಗಿರುತ್ತಿರುವುದೋ, ಯಾವನ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಯಶಸ್ಸು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದೋ ಅಂತಹ ಕಾಮರಾಜನು ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಚತುರೋಕ್ತಿಗೆ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ, ಮಹಾದೇವ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮ - ಈ ಮೂವರ ಪಾದಗಳೆಂಬ ಕೆಂಪು ಕಮಲಗಳು ಮರಿದುಂಬಿಯಂತಿರುವ ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರಿಮಳದಿಂದ ಸಲಹಲಿ. ೩. ಗೌರವಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ, ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ ತವರಾಗಿ, ಮಹಿಮೆಗೆ ಸೀಮೆಯಾಗಿ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಗರವಾಗಿ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ, ಜಾಣರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾ ಯಾವಳು ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಳೋ, ಅಂತಹ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ (ಈ) ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರೌಢಿಗೆ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ೪. ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಅತಿಶಯವಾದ ಚಾತುರ್ಯವೂ, ರನ್ನನ ಓಜಸ್ಸೂ, ಗಜಗನ

ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ಣ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾವ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಿದ ಕೆಲವನ್ನು-ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ಲೇಷಾರ್ಥವಿದ್ದವುಗಳನ್ನು - ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಕಾವ್ಯದ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಷತ್ತಿಗೂ, ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತ ಅನುವಾದಕ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ನಾನು ತುಂಬ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಆರ್. ವಿ. ಕುಲಕರಣಿ

ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ

ಅವನ ಗಾಡಿ ನೋಡಿದವರಂ ಸಲೆ ಸೋಲಿಸುತಿರ್ಪುದುರ್ಕಿನಿಂ
ದಾವನ ಪೂವಿನಂಬದಟರಂ ತಲೆವಾಗಿ ಸುತಿರ್ಪುದೇಬ್ಬೆಯಿಂ ।
ದಾವನ ಪಜ್ಜಳಿಪ್ಪ ಜಸಮೆಣ್ಣೆಸೆಯೋಳ್ ನೆಲಸಿರ್ಪುದಾತನೀ
ಗಾವಗಮೆನ್ನ ಜಾಣ್ಣುಡಿಗೇ ಮೆಯ್ಯಿರಿಯಂ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹಂ ॥

೧

ಸಿರಿಯೆಣ್ಣೆಯಂ ಮಾದೇವಂ
ಸರಸತಿಯೆಣ್ಣೆಯರ್ಕಳಡಿಗಳೆಂಬೀ ಕೆಂದಾ ।
ವರೆಗಳ್ ಪೊರೆಗೆಮ್ಮ ಪೊಸ
ಸಿರಿಗಂಪಿಂ ಪರಮವಟೆಯನೆಂತೊಲವಿಂ ॥

೨

ಗರುವಿಕೆಗಿಂಬು ಗಾಡಿಗೆ ತವರ್ಮನೆ ಮೈಮೆಗೆ ಮೇರೆ ನನ್ನಿಗಾ
ಗರಮುಚಿತಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಪೆಸೆರ್ವೆತ್ತ ನೆಗಬ್ಬೆಗೆ ತಾಣಮಾಗಿ ಬ ।
ಲ್ಲರ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ನೆಲಸಿದುರ್ ಪೊಗಬ್ಬೆಯನಾಂತಳಾವಳಾ
ಸರಸತಿ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದೊಸೆದು ಮಾಡುಗೆ ಕಬ್ಬದ ಬರ್ದಿನೇಬ್ಬೆಯಂ ॥

೩

ಎನ್ನೀ ಕಬ್ಬದೊಳೆಂದುಂ
ಸನ್ನಿದಮಾಗಿರ್ಕೆ ಕಣ್ಣಮಯ್ಯನ ಕಡುಜಾಣ್ ।
ರನ್ನನ ಮೆಯ್ಯಿರಿ ಗಜಗನ
ಬನ್ನಣಮಗ್ಗನ ಕಾಣ್ ಜನ್ನಿಗನ ಜಸಂ ॥

೪

೧. ಯಾವನ ಸೌಂದರ್ಯವು ನೋಡಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಲಿಸುತ್ತಿರುವುದೋ, ಯಾವನ ಹೂಬಾಣವು ತನ್ನ ಬಲದಿಂದ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳನ್ನು ತಲೆಬಾಗಿ ಸುತ್ತಿರುವುದೋ, ಯಾವನ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಯಶಸ್ಸು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದೋ ಅಂತಹ ಕಾಮರಾಜನು ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಚತುರೋಕ್ತಿಗೆ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ, ಮಹಾದೇವ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮ - ಈ ಮೂವರ ಪಾದಗಳೆಂಬ ಕೆಂಪು ಕಮಲಗಳು ಮರಿದುಂಬಿಯಂತಿರುವ ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರಿಮಳದಿಂದ ಸಲಹಲಿ. ೩. ಗೌರವಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ, ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ ತವರಾಗಿ, ಮಹಿಮೆಗೆ ಸೀಮೆಯಾಗಿ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಗರವಾಗಿ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ, ಜಾಣರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾ ಯಾವಳು ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಳೋ, ಅಂತಹ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ (ಈ) ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರೌಢಿಗೆ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ. ೪. ಕರ್ಣಪಾರ್ಥನ ಅತಿಶಯವಾದ ಚಾತುರ್ಯವೂ, ರನ್ನನ ಓಜಸ್ಸೂ, ಗಜಗನ

ಒಪ್ಪಂಬೂಸಿದವೊಳ್ ತೆಪ್ಪಂಬೊಳೆವ ಕೊಂಕುಂ ಪಾಲೊಳೊಂದಿರ್ಪವೊ
ಲೊಪ್ಪಂಬೆತ್ತಿನಿದಾದ ಬರ್ದುನುಡಿಯುಂ ತಳ್ತೊಜೆಯುಂ ನಿಲ್ಲಿನಂ |
ತಪ್ಪೊಂದುಂ ತಲೆದೋಪಂತೆ ಪಲರೆಲ್ಲರ್ ತಿರಿದೀ ಕಬ್ಬಮಂ
ತಪ್ಪಂಗಂ ಪೊಸಮುತ್ತಿನೆಕ್ಕಸರದಂತೆಂದುಂ ಕೊರಲೊಳ್ಳದೇ ||

೫

ಪುರುಳುಂ ಲಕ್ಕಣಮುಂ ಮೆ
ಯ್ಸಿರಿಯುಂ ತಳ್ತೆಸೆಯೆ ಪೇಬ್ಬ ಕಬ್ಬಮದೆಂತುಂ |
ಪುರುಳುಂ ಲಕ್ಕಣಮುಂ ಮೆ
ಯ್ಸಿರಿಯುಂ ತಳ್ತೆಸೆವ ರನ್ನದೆಂತೆರ್ದವುಗದೇ ||

೬

ಕನ್ನಡದೊಳ್ಳಿನ ನುಡಿಯಂ
ಮುನ್ನಿದೊಳೆ ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುದು ಚದುರಂ |
ರನ್ನದ ಕನ್ನಡಿಯಂ ನಲ
ವಿನ್ನೋಡಿದವಂಗೆ ಕುಂದದೇನಾದಪುದೋ ||

೭

ಸೊಗಯಿಸುವ ಕಬ್ಬಮಂ ಕ
ಬ್ಬಗರಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚರುಟೆದರೇನಟೆವರೆ ತುಂ |
ಬಿಗಳಲ್ಲದೆ ಪೂವೊಳ್ ಮಗ
ಮಗಿಸುವ ಕಂಪಂ ಕಡೆದುಪೇನಟೆದಪುದೇ ||

೮

ಬೆಡಗೂ, ಅಗ್ಗಳನ ದರ್ಶನ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಜನ್ಮನ ಯಶಸ್ಸೂ ನನ್ನ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರಲಿ. ೫. ಒಪ್ಪವಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ತಳತಳಿಸುವ ವಕ್ರೋಕ್ತಿಯೂ, ಹಾಲಿನಂತೆ ಸೊಗಸನ್ನೂ ಸವಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ವಾಕ್ಪ್ರೌಢಿಯೂ, ಪದವಿನ್ಯಾಸವೂ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಹಲವಾರು ಜನರು ತಿದ್ದಿಕೊಟ್ಟ ಈ ಕಾವ್ಯವು ಎಂತಹರಿಗಾದರೂ ಹೊಸ ಮುತ್ತಿನ ಏಕಾವಳಿಯಂತೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಭೂಷಣವಾಗದಿರುವುದೇ? ೬. ಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆಯೂ, ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣವೂ ಕಾವ್ಯಸೌಂದರ್ಯವೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸೊಗಸಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದ ಕಾವ್ಯವು; ತಿರುಳು, ಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಕಾಂತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರತ್ನದಂತೆ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ? ೭. ಚತುರನಾದವನು ಕನ್ನಡದ ಒಳ್ಳೆಯ ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ರತ್ನದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ದೋಷವೇನಾದರೂ ಉಂಟಾಗುವುದೇ? ೮. ಸೊಗಸಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕವಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕಾದವರು ತಿಳಿದು ಮೆಚ್ಚಬಲ್ಲರೇ? ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಗಮಗಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಮಳವನ್ನು ದುಂಬಿಗಳಲ್ಲದೆ ಕಣಜದ ಹುಳುವೇನಾದರೂ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲುದೇ?

ಎಱಗುವನರುಹಂಗುಚೆದ
 ಗೇಱಗಂ ಕನಸಿನೊಳಮೋದನಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚಂ ।
 ಮಹಿದುಂ ಪೆಱವೆಣ್ಣೊ ನರೆ
 ದಚೆಯಂ ಲೆಕ್ಕಿಗರ ಪಿರಿಯನೆನಿಪಾಂಡಯ್ಯಂ ॥

೯

ದಿಮ್ಮಿದರಕ್ಕರಕ್ಕಪಿವರೊಳ್ ನುಡಿಯೊಳ್ ಕಡುಜಾಣರಂದದೊಳ್
 ಪೊಮ್ಮಿದರೊಂದಿ ನಿಂದ ಸಿರಿಯೊಳ್ ಪಿರಿಯರ್ಗಡೆಗೊಟ್ಟು ಬಾಚ್ಚರೆಂ ।
 ದುಮ್ಮಳಿವರ್ಗ ಕೇಳ್ ಮುಳಿಯರಾತನ ಮಕ್ಕಳೆನಿಪ್ಪ ಸಾಂತನುಂ
 ಗುಮ್ಮಟನುಂ ಜಸಂಬಡೆದ ವೈಜಣನುಂ ನೆಱ ಮೆಚ್ಚಿ ಮಾನಿಸರ್ ॥ ೧೦

ಅವರೊಳ್ ನೋಲೊಡೆ ಮೊದಲಿಗ
 ನಿವನೆನೆ ಗರುವಿಕೆಯನಾಂತ ಸಾಂತಂಗಂ ಚೆ ।
 ಲ್ಲುವರಿವ ಬಲ್ಲವೈಮೊ
 ಪ್ಪುವ ಲೆಕ್ಕಿಗರರಸನೊಗೆದನೆಸೆವಾಂಡಯ್ಯಂ ॥ ೧೧

ಎಳವೆಂಡಿರುಟ್ಟು ದುಗುಲಮೆ
 ತಳೆವುದು ಕಡೆಗಣ್ಣು ಬೆಳಗು ಪೊಸ ಮೆಯೊಡವು ।
 ಜ್ವಳಿಪ ಮೊಗಂ ಕನ್ನಡಿಯೆನೆ
 ಬಳೆದನಿದೇನೆಂಬ ಸೊಬಗಿನೇಬ್ಬರವವನಾ ॥ ೧೨

೯. ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿದ್ದ ಆಂಡಯ್ಯನು ಅರ್ಹಾಂತನಿಗಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಾಗಿದವನಲ್ಲ; ಪಾಂಡಿತ್ಯವನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿದವನಲ್ಲ; ಮರೆತು ಕೂಡ ಪರಸ್ತ್ರೀಯ ಸಹವಾಸ ಮಾಡಿದವನಲ್ಲ ; ೧೦. ಆತನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಸಾಂತ, ಗುಮ್ಮಟಿ ಮತ್ತು ಖ್ಯಾತಿವಂತನಾದ ವೈಜಣ ಎಂಬವರು ವಿದ್ವತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢರು; ಬಲ್ಲವರೊಡನೆ ನುಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬಲು ಜಾಣರು; ಚೆಲುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಗಿಲಾದವರು; ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಾಳುವವರು; ಮುನಿದವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮುನಿಸುಗೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಇವರು ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೧. ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಮೊದಲಿಗನೆಂಬಂತೆ ಗೌರವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸಾಂತನಿಗೂ, ಚೆಲುವೆಯಾದ ಬಲ್ಲವೈಗೂ ಮಗನಾಗಿ ಪಂಡಿತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಆಂಡಯ್ಯನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ೧೨. (ಅವನು ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗ) ಯುವತಿಯರು ಉಟ್ಟ ವಸ್ತ್ರವೇ ಅವನ ವಸ್ತ್ರವಾಯಿತು; ಅವರ ತಳತಳಿಸುವ ಮುಖವೇ ಕನ್ನಡಿಯಾಯಿತು; ಹೀಗೆ ಆಂಡಯ್ಯನು ಬೆಳೆದನೆಂದರೆ

ಅರುಹಂತನ ಮೆಲ್ಲದಿದಾ
ವರೆಗಳ್ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದುವೆಂದೊಡೆ ನಲವಿಂ ।
ಸಿರಿವೆಣ್ಣನವನೊಳ್ ನಿಚ್ಚು
ಬೆರಸಿದ್ ಪಳೆಂಬುದಿಂತಿದೇನಚ್ಚರಿಯೇ ॥

೧೩

ಎಳಗಿಳಿವಿಡಿನಂತೆ ಮಿಳಿದಾಡುವ ತುಂಬಿಯ ಬಂಬಲಂತೆ ಕೆಂ
ದಳಿಗಳ ತೊಂಗಲಂತೆ ನಡೆ ನೋಡುವ ಪೆಂಡಿರ ನೋಟದಂತೆ ಪೂ ।
ಗಳ ಪೊಸಗಂಪಿನೊಳ್ ಪೊರೆದು ತೀಡುವ ತೆಂಬೆಲರಂತೆ ತೋರ್ಪ ತಿಂ
ಗಳ ಸಿರಿಯಂತೆ ಸೋಲಿಸದೆ ಕಾವನ ಕಬ್ಬಮದಾರನಾದೊಡಂ ॥

೧೪

ಸೊಗಯಿಪ ಸಕ್ಕದಂ ಬೆರಸಿದಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಮಂ
ಬಗೆಗೊಳೆ ಪೇಟಲಾಜಿರಿನಿಂತುಂ ಸಲೆ ಮುನ್ನಿನ ಪೆಂಪನಾಳ್ ಕ ।
ಬ್ಬಗಗದು ಮಾತನಾಡಿದವೊಲಂದಮನಾಳ್ವರೆ ಬಲ್ಲ ನೆ
ಟ್ಟಗೆ ದೊರಕೊಂಡುದಿಂತಿವನೊಳಲ್ಲದೆ ಕೇಳ್ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದಾರೊಳಂ ॥

೧೫

ಎಂದು ತಮತಮಗೆ ಬಲ್ಲವ
ರೆಂದೊಡೆ ನಾನವರ ಬಯಕೆಯ ಸಲಿಸುವೆನಿ ।
ನ್ನೆಂದಚ್ಚಗನ್ನಡಂ ಬಗಿ
ವೊಂದಿರೆ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವನೊಲವಿಂದೊರೆದಂ ॥

೧೬

ಏನವನ ಸೊಬಗಿನ ಮೇಲ್ಮೈ ! ೧೩. ಅರ್ಹಂತನ ಕೋಮಲವಾದ ಪಾದಗಳು ಅವನ
ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದವಾದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನಿಗೆ
ಜೊತೆಯಾಗಿರುವಳೆಂಬುದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ? ೧೪. ಗಿಳಿಮರಿಗಳ ಹಿಂಡಿನಂತೆ,
ಸುಳಿದಾಡುವ ದುಂಬಿಗಳ ಸಮೂಹದಂತೆ, ಕೆಂಪಾದ ಎಳೆಯ ಚಿಗುರುಗಳ ಗೊಂಚಲಂತೆ,
ನಾಟುವಂತೆ ನೋಡುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕಟಾಕ್ಷದಂತೆ, ಹೂಗಳ ಹೊಸ ಪರಿಮಳವನ್ನು
ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಸುಳಿವ ತಂಗಾಳಿಯಂತೆ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ತೋರುವ ಬೆಳ್ಳಿಗಳ
ಚಿಲುವಿನಂತೆ ಕಾಮನ ಕಾವ್ಯವು ಯಾರ ಮನವನ್ನಾದರೂ ಸೋಲಿಸದೆ ಇರುವುದೇ ?
೧೫. ಸೊಗಸಾದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬೆರಕೆ ಮಾಡದೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾಗಿ
ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮುಂಚಿನ ದೊಡ್ಡಕವಿಗಳು ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಿದ
ಹಾಗೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈತನಿಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ; ಬೇರೆ
ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ೧೬. ಹೀಗೆಂದು ತಿಳಿದವರು ತಾವಾಗಿ ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ಅವರ
ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ

ಸಿಂಗರಮೇಱ್ಱಿಯಂ ಪಡೆಯೆ ದೇಸೆ ಪೊದಟ್ಟಿರೆ ಕೊಂಕು ತೀವೆ ಬ
ದಿಂಗೊಳಗಾದ ಮಾತಮರೆ ಬಲ್ಲವರಾ ಎನೆ ಚಿಂದಮೊಂದಿ ಡಾ |
ಳಂ ಗೆಡೆಗೊಂಡು ತೋಱಿ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬೀರಮನೊಲ್ಲ ಪೇಱ್ಱಿನಾಂ
ತಿಂಗಳ ಸೊಂಪು ಗುಂಪುವಡೆದಕ್ಕೇಸಗಂ ಪರಿಗೊಂಡುದೆಂಬನಂ || ೧೭

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ ಒರೊಂದೊಡೆಯ ಬೆಂಚೆಗಳೊಳರೆವಿರಿದ ನೀವೊಳ ಕಂಪಿಗೆ
ಮಾಣದೆ ಮುಸುಕಿ ಮೊರೆವ ಪೆಣ್ಣುಬಿಗಳ ತುಂಬಿಗಳಂ ಬಟಿವಿಡಿದು ಬನಮೊಳೆಡೆಯಾಡುವ
ಸಖಿಯರ ನಡೆನುಡಿಯನೇಳಿಸುವಂತೆ ಮೆಲ್ಲಡಿಯಿಡುವ ಪೆಣ್ಣುಬಿಗಳ ಬಳಗಂಗಳ ಗಳಗಳನೆ
ಪಸರಿಸಿ ಪರಿದ ಬಯಲೋಳ್ ಬೆಳೆದ ಬಿಳಿಯ ಕರ್ಬನ ಕೋಲ್ಗೆ ಕೊರಲ್ದುದು ಮಾದಳ ನೀರ
ಪೊನಲ ನಲವಿಂ ಬೆಳೆಗೆಯ್ಕೊಗುವ ಪಕ್ಕಿಗಳನಲೆದು ಸೋವ ನಾಡ ಗಾಡಿಕಾರ್ತಿಯರ ಗಾಡಿಗೆ
ಸೋಲ್ತು ನಿಲ್ಲ ಬಟ್ಟಿಗರ ಗರಗರಿಕವಡೆದಳವೆಂಡಿರ ತಂಡದಿಂ ನೆಗಟ್ಟಿವಡೆದು ಮೇಲೂರ್ಗಳ
ಮುಂದಾದುವಂತಾಗಸಕೆ ನೆಗೆದ ನೆಲೆವಾಡಂಗಳ ಗಲಪ್ಪವರ ಗಿಳಿಯ ಬಳಗಕ್ಕೆ ತವರ್ಮನೆಯಾದ
ಮಾಮರದ ಕೊಂಬು ಕೊಂಬನೋಳ್ ಬಿಡದೆ ಬಗ್ಗಿಪ ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಚೆಲ್ಲನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪುದು
ಮಂತುಮಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಪಲಪುಂ ನಾಲಗೆಯುಳ್ಳವಂ ಬಗೆವೊಡೆಂದುಂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾರನಾ
ನೆಲನಂ ಮತ್ತಿನ್ ಮಾನಿಸರ್ ಪೊಗಬಲೇನಂ ಬಲ್ಲೆರೆಂಬೊಂದು ಬ |

ಹೇಳಿದೆನು. ೧೭. ಶೃಂಗಾರಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯುದಯವಾಗುವಂತೆ, ಚೆಲುವು ತುಂಬುವಂತೆ, ವಕ್ರೋಕ್ತಿ
ತುಳುಕುವಂತೆ, ಪ್ರೌಢಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನುಡಿ ಹೊಂದುವಂತೆ, ಬಲ್ಲವರು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ
ಅಂದವಾಗಿ, ಕಾಂತಿಗೂಡಿ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ ಸೊಬಗು ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರಡಿತೊ ಏನೊ
ಎಂಬಂತೆ ಕಾಮನ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಹೇಳುವೆನು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ -
(ಕನ್ನಡನಾಡು ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ) ಒಂದೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಅರೆಅರಳಿದ ಕಮಲಗಳ
ಸುಗಂಧಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿ ಗುಂಯಿಗುಡುವ ಹೆಣ್ಣುದುಂಬಿಗಳು, ಆ ದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ
ವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಶಬರಸ್ತ್ರೀಯರ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವಂತೆ ಮೆತ್ತ ಮೆತ್ತಗೆ
ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುವ ಹೆಣ್ಣುಹಂಸಗಳ ಹಿಂಡುಗಳು ; ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಸರಸರನೆ
ಬೆಳೆದ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಗಳು ; ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊರಳುದ್ದವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಎಳೆನೀರಿನ ಹೊಳೆ;
ಬೆಳೆ ತುಂಬಿದ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಎರಗುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿ
ಓಡಿಸುವ ಪಾಮರ ಸುಂದರಿಯರು, ಆ ಸುಂದರಿಯರ ಚೆಲುವಿಗೆ ಮನಸೋತು ನಿಲ್ಲುವ
ಪ್ರವಾಸಿಗಳು, ಸೊಗಸುಗಾರ್ತಿಯರ ತಂಡಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎದ್ದುಕಂಡು, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ
ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಡುವಂತೆ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಏರಿದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಗಳು, ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವ
ಅರೆಗಿಳಿಗಳ ಬಳಗಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾದ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು, ಅವುಗಳ ರೆಂಬೆಯಲ್ಲಿಯೂ
ಕುಕಿಲುತ್ತಿರುವ ಕೋಗಿಲೆಗಳು - ಈ ಬಗೆಯ ಚೆಲುವನ್ನು ಪಡೆದುದಲ್ಲದೆ-೧೮. ಆ
ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆದಿಶೇಷನೂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾರನು ಎಂದಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರರಾದವರು

ಲ್ಲಲಿಯಂ ನೆಟ್ಟನೆ ತಾಳ್ವ ಕನ್ನಡಮೆನಿಪ್ಪಾ ನಾಡು ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು ಮೆ
ಲ್ಲಲರಿಂ ಪೂತ ಕೊಳಂಗಳಿಂ ಕೆಜಿಗಳಿಂ ಕಾಲಾರ್ಗಲಿಂ ಕೆಯ್ಯಲಿಂ || ೧೮

ಇವು ಪಳ್ಳಿಗಳಿವು ಪಟ್ಟಣ
ಮಿವು ಕೆಜಿಗಳಿವೆಜಿಗಿ ನಿಂದ ಮುಗಿಲೋಳಿಗಳಿಂ |
ತಿವು ಕಾಡಿವು ಪೆಸರ್ವಡೆದೊ
ಪುನ ಬನಮಂದಜೆದು ಪೇಬ್ಬುದರಿದಾ ನಾಡೊಳ್ || ೧೯

ಮಲ್ಲಿಗೆಯಲ್ಲದೆ ಸಂಪಗೆ
ಯಲ್ಲದೆ ದಾಳಿಂಬಮಲ್ಲದೊಪ್ಪವ ಚಿಂದೆಂ |
ಗಲ್ಲದೆ ಮಾವಲ್ಲದೆ ಕೌಂ
ಗಲ್ಲದೆ ಗಿಡಮರಗಳೆಂಬುವಿಲ್ಲಾ ನಾಡೊಳ್ || ೨೦

ಅಡರ್ವೇಟೆ ಕೋಡಂಗಂಗಳ್
ಕಡುಪಿಂದೀಡಾಡೆ ಘಳಿಲನೊಡೆದಳಗಾಯಿಂ |
ದೆಡವಿಡಿಡೊಸರ್ವಳನೀರ್ಗಲ್
ಮಡುಗೊಂಡೋವುತ್ತುಮಿಪ್ಪವಲ್ಲಿಯ ಬನಮಂ || ೨೧

ಉಜಿ ಕಾಯ್ ಬಿಸಿಲೊಳೆಮ್ಮಂ
ಮಜಿದುಂ ಕೊರಗಿಸದೆ ಪೊರೆದುದೆಂದೊಲವಿಂ ಬಂ |
ದೆಜಗುವವೋಲ್ ತನೆಯಂ ಕಾ
ಲೆಜಗುವ ಕಟವೆಗಳವೆಲ್ಲಿಯುಂ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ || ೨೨

ಏನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಬಲ್ಲರು ಎಂಬೊಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿ ತಾಳಿದ ಕನ್ನಡವೆಂಬ
ಆ ನಾಡು ಮಂದ ಮಾರುತದಿಂದಲೂ, ಅರಳಿದ ಹೂಗಳಿರುವ ಸರೋವರಗಳಿಂದಲೂ,
ಕೆರೆಗಳಿಂದಲೂ, ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಲಗಳಿಂದಲೂ ಚೆಲುವಾಗಿತ್ತು ೧೯. ಆ
ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಾವುವು, ಪಟ್ಟಣಗಳಾವುವು, ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿ ನಿಂತ ಮೋಡದ
ಹಿಂಡುಗಳಾವುವು, ಕಾಡು ಯಾವುದು, ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಬನ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು
ತಿಳಿದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ೨೦. ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸಂಪಿಗೆ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಚೆಲುವಾದ
ಕೆಂದೆಂಗು, ಮಾವು, ಅಡಕೆ-ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗಿಡಮರಗಳೆಂಬುವು ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಇಲ್ಲ. ೨೧. ಮಂಗಳಗಳು ಮರಗಳನ್ನೇರಿ ಬಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತು ಬೀಸಾಡುವಾಗ ಎಳಗಾಯಿಗಳು
ಕೂಡಲೆ ಒಡೆದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸೋರುವ ಎಳನೀರು ಮಡುವಾಗಿ ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿಯ
ಬನವನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಿರುವುವು. ೨೨. ಉಗ್ರವಾಗಿ ಸುಡುವ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮರೆತು
ಕೊರಗಿಸದೆ, ಸಲಹಿದ ಕಾಲುವೆಯಿದು ಎಂದು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅದರ ಕಾಲಿಗೆ ಎರಗುವಂತೆ

ನೆಯ್ದಿಲ್ಲೊಳಂಗಳೆಡೆಯೊಳ್
ಕಾಯ್ದೊವದೆ ಪೋರ್ವ ಪಲವು ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳಿಂ |
ದೆಯ್ದುಣ್ಣುವ ಸೀರ್ಪನಿಯೊಳ್
ತೊಯ್ದಿಯುನೆ ಗಾಳಿ ಕೂಡೆ ತೀಡುತ್ತಿರ್ಕುಂ ||

೨೩

ವ|| ಮತ್ತಮಾ ನಾಡೊಳ್ ಕೀಟಿಂಬುದು ಕುದುರೆಯ ಬಾಯ ಕಬ್ಬಣದೊಳ್, ಕವರೆಂಬುದು ಚಪ್ಪರದೊಳ್, ಬಂದಿಯೆಂದು ತೊಡವಿನೊಳ್, ಏಟಿಂಬುದು ನೆಲೆವಾಡದೊಳ್, ಮಡಿಯೆಂಬುದು ಮರುಗದ ತಾಗದೊಳ್, ಮೊಟೆಯೆಂಬುದು ನಂಟರೊಳ್, ಪೊಡೆಯೆಂಬುದು ಬೆಳೆಗೆಯ್ಯೊಳ್, ಕಟೆಯೆಂಬುದು ತುಣುಗಾರ್ತಿಯರೊಳ್, ಪಿಡಿಯೆಂಬುದು ಪೆಣ್ಣಾನೆಯೊಳಲ್ಲದಿಲ್ಲಂತುಮಲ್ಲದೆಯಂ

ಪುದಿದೆಳವಳಿಯಿಲ್ಲದ ಮರಂ ಕೊಳನಿಲ್ಲದ ತೋಂಟಮಾವಲಿ
ಲ್ಲದ ಕೆಟೆ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ಬಂದಳಮಾವು ಕಾಲ್ಗಿ
ಲ್ಲದ ತೊಟೆ ತುಂಬಿಯಿಲ್ಲದಲಂರಂಚಿಗಳಿಲ್ಲದ ಬೆಂಚೆ ಬೇಟಮಿ
ಲ್ಲದ ಬೆಲೆವೆಳ್ಳಲ್ಲಿ ಪೆಸರಿಲ್ಲದ ಮಾನಿಸರಿಲ್ಲದೆಲ್ಲಿಯುಂ ||

೨೪

ತೆನೆಗಳನ್ನು ಬಾಗಿಸಿರುವ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಶೋಭಿಸುವುವು. ೨೩. ಕಮಲ ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಪಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಿಡಿದೆದ್ದ ತುಂತುರು ಹನಿಗಳಿಂದ ತೊಯ್ದ ಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬೀಸುತ್ತಿರುವುದು. ವ|| ೨ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೀಟು ಎಂಬುದು ಕುದುರೆಯ ಬಾಯ ಕಬ್ಬಣ. ಕವರ್ ಎಂಬುದು ಚಪ್ಪರ, ಬಂದಿಯೆಂದರೆ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಏಟು ಎಂಬುದು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ವಿಷಯ, ಮಡಿಯೆಂಬುದು ಮರುಗದ ಆಲವಾಲ, ಮೊಟೆಯೆಂಬುದು ನಂಟರ ಸಂಬಂಧ, ಪೊಡೆಯೆಂಬುದು ಬೆಳೆದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ, ಕಟೆಯೆಂಬುದು ಗೋವಳತಿಯರಲ್ಲಿ, ಪಿಡಿಯೆಂಬುದು ಹೆಣ್ಣಾನೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. (ಈ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಕವಿ ವಿವಕ್ಷಿತವಾದ ಬೇರೆಯ ಅರ್ಥಗಳು:- ಕೀಟು = ಹೀನವಾದುದು; ಕವರ್ = ಅಪಹರಿಸು; ಬಂದಿ, ಸೆರೆ; ಏಟು = ಗಾಯ, ಮೊಟೆ = ಗೋಳಾಟ; ಪೊಡೆ = ಹೊಡೆ, ಬಡಿ; ಕಟೆ = ಕಳಂಕ, ಪಿಡಿ = ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಬಂಧನ) ೨೪. ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ ಮರ, ಕೊಳವಿಲ್ಲದ ತೋಟ, ಕಮಲಗಳಿಲ್ಲದ ಕೆರೆ, ಗಂಡುಕೋಗಿಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ಮಾವಿನಮರ, ಕಾಲುವೆಯಿಲ್ಲದ ನದಿ, ದುಂಬಿಗಳಿಲ್ಲದ ಹೂಗಳು, ಹಂಸಗಳಿಲ್ಲದ ಹೊಂಡ, ಪ್ರಣಯವಿಲ್ಲದ ವೇಶ್ಯೆಯರು,

ತಾವರೆಯ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪೊಸ
ಸೇವಂತಿಯ ಬರಿದ ಸಂಪಿಗೆಯ ತನಿಗಂಪಿಂ |
ತೀವಿಪುರದೊಡೆದುಂ
ಪೂವಿನ ಪೊಂಬಲೆಂಬುದೊಂದು ಪೆಸರೆಸೆದಿರ್ಕುಂ || ೨೫

ತೊಳಗುವ ಕರುಮಾಡಂ ನೊರೆ
ಬಳಸಿದ ಪೊಂಗೋಂಟಿ ಮೇಲೆ ನೆಲೆವನೆ ಸೊಗಯ
ಪೊಳಗಣ ಬೆಟ್ಟುಗಳೆನೆ ಬಗೆ
ಗೊಳಿಪುದು ಮುನ್ನೀರ ತೆಜದಿನಾ ಪೊಂಬಲೆಂದುಂ || ೨೬

ಬಳಸಿದ ಬಲ್ಲಿಯ ಜೊಂಪಂ
ಗಳ ಮಿಸುಪೆಳದಳಿರ ಕಾವಣಂಗಳ ಪೊಸವೂ |
ಗಳನಾಂತ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮನೆ
ಗಳ ಚೆಲ್ಲಿಂ ಚೆಲ್ಲನಾಂತುದಾ ಪೊಂಬಲ ಬನಂ || ೨೭

ವ|| ಮತ್ತಮಾ ಬನಂ ಮುಗಿಲೆಡೆಯೊಳೆಡೆವಿಡದೆಡೆಯಾಡಿ ಬಬಲ್ ಬಜೋದರಿಯರ್ಕಳಣ
ವಟ್ಟಿಗೆದಾಣಮೆಂಬಂತೆಸೆವಳನೀರ್ಗಳಂ ಪೊತ್ತಾಗಸದೆಡೆಗಡರ್ವ ಚೆಂದೆಗಿನ ಮರಗಳೊಳಂ
ಎಸಗುವಲರಿನೊಡೆದೊಸರ್ವ ಪೊಸವಣ್ಣ ಪಸರದಿನೆಸೆವಸಿಯ ಕೊಂಬಿನಿಂಬು ಮಾಡಿ ಸುಟೆದು
ಗಬಪುವೆಳಗಿಳಿಯ ಬಳಗಕ್ಕೆ ತವರ್ಮನೆಯಾದಿಮಾವಿನ ಪೊದಜೊಳಂ ಒಜಲೆರಳಗುವ
ಖ್ಯಾತಿಯಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ೨೫. ಕಮಲ, ಮಲ್ಲಿಗೆ,
ಹೊಸಸೇವಂತಿಗೆ, ಅರಳಿದ ಸಂಪಿಗೆ-ಇವುಗಳ ಮಧುರವಾದ ಪರಿಮಳದಿಂದ
ಯಾವಾಗಲೂ ತುಂಬಿರುವದರ ಮೂಲಕ ಹೂವಿನ ಹೊಳಲು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಆ
ನಗರಕ್ಕೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ೨೬. ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ನೊರೆ, ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ
ಹೊನ್ನ ಕೋಟೆಯ ತೀರ ಹಾಗೂ ಎತ್ತರವಾದ ಒಳಗಿನ ವಾಸಗೃಹಗಳೇ ಬೆಟ್ಟಗಳು.
ಹೀಗೆ ಆ ಪಟ್ಟಣವು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಮನೋಹರವಾಗಿರುವುದು. ೨೭. ಸುತ್ತುವರಿದ
ಬಳ್ಳಿಗಳ ಗುಚ್ಛಗಳ ; ಮಿರುಗುವ ಎಳೆಯ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಚಪ್ಪರಗಳ ಹೊಸ
ಹೂಗಳನ್ನೊಡಗೊಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಳ್ಳಿಮಂಟಪ ಚೆಲುವಿನಿಂದ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಬನವು
ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ವ|| ಮತ್ತ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮೋಡಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡಿ ಬಳಲಿದ
ವಿದ್ಯಾಧರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅರವಟ್ಟಿಗೆಗಳೊ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ ಎಳನೀರುಗಳನ್ನು
ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಅಡರಿರುವ ಕೆಂದೆಗಿನ ಮರಗಳಿಂದಲೂ, ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ
ಬಿರಿತು, ಒಸರುವ ಹೊಸ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಎಳೆಯ
ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ನೆಲೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಳಿದಾಡಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಯ ಗಿಳಿಗಳ
ಹಿಂಡುಗಳಿಗೆ ತವರುಮನೆಯಾದ ಇಮ್ಮಾವಿನ ಹೊದರುಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ
ಎರಗುವ ಮರಿದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿವಂತಹ ಸುಗಂಧದ ಸಪ್ಪುದ್ಧಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದ

ಪಟಮೆವಟೆಗಳಂ ತುಲು ಸೆಹಿವಿಡಿವ ನಲುಗಂಪಿನ ಸೊಂಪುಗಳ್ಳಿಂಬಾದ ಪೊಂಬಾಟಿಗಳಿಂ
ಬಳ್ಳುವಡಕೆಯ ಸಾಲ್ಗಳೊಳಂ ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ರಯ್ಯಮಾಗಿ ಮೆಯ್ಯಪ್ಪಿದಯ್ಯಲಾಡುವ ಸೊಂದಿ
ಗೋಡಗಗಳಿಂದೋರೊರ್ಮೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಜೋಲ್ಪ ತಿಂತಿನೆವಣ್ಣನಾಂತ ಸಣ್ಣಗೊಂಬಿಂದಿಂಬುವಡೆದ
ದಾಳಿಂಬಗಳೊಳಂ ಬಂದು ಬಂದು ನಟ್ಟನಡುವಗಲೊಳೋತುಹಿಯಾಡುವಳಂದಿರ ಮೈಯ್ಯ
ತುಂತುವದಿಂದೊಂದಿದ ಕೆಂದಾವರವೊಗಳಂ ತಳೆದು ಸೊಂಪನೊಳಕೊಂಡ ತಾವರೆಗೊಳಂಗಳೊಳಂ
ಬಸಂತಂಗೆ ನೆಲವೀಡಾಗಿದುರ್ದಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ಮೊರೆವಳೆದುಂಬಿಯ ನಲವಿಂ

ನೆರೆವಂಚಿಯ ನುಡಿವ ಗಿಳಿಯ ಕಿವಿಗಿನಿವಪ್ಪಂ ।

ತಿರೆ ಕರೆವ ಕೋಗಿಲೆಯ ನು

ಣ್ಣರದಿಂದಂ ಬರಯಿಗಳ್ಳೆ ಮಾಡುವುದಬಲಂ ॥

೨೮

ಕನಗೊನರಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಳಿದಾರ್ಡುವ ನುಣ್ಣಳಿರಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬ

ಲ್ಲನೆಗಳವಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪೊರೆದೋಜುವ ಮೊಗ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಚೆ ।

ಲ್ಲೆನಿಪರಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪಸುರೇಷಿದ ಕಾಯ್ಗಳವಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ

ಣ್ಣನೆಗಳವಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯನೆ ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಬಡದಾವನಂ ಬನಂ ॥

೨೯

ಹೊಂಬಾಳೆಗಳಿಂದ ಬಳುಕುವ ಅಡಕೆ ಮರಗಳ ಸಾಲುಗಳಿಂದಲೂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ
ಮನೋಹರವಾಗಿ, ಜೋಕೆಯಿಂದ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುವ ತುಂಟ ಕೋತಿಗಳಿಂದಲೂ
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೆಲದವರೆಗೂ ಜೋಲುವ ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲಾಗಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ಸಣ್ಣ
ರೆಂಬೆಗಳಿಂದ ಚೆಲುವಾದ ದಾಳಿಂಬಗಳಿಂದಲೂ ಬಂದು ಬಂದು ನಟ್ಟನಡು ಹಗಲಲ್ಲಿಯೆ
ಓಕುಳಿಯಾಡುವ ತರುಣಿಯರ ಮೈಯ ಕುಂಕುಮದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕೆಂದಾವರೆ ಹೂಗಳನ್ನು
ಹೊಂದಿ ಸೊಗಸಾಗಿರುವ ಕಮಲ ಸರೋವರಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಬನವು ವಸಂತನಿಗೆ
ನೆಲವೀಡಾಗಿರುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ೨೮. ಝೇಂಕರಿಸುವ ದುಂಬಿಗಳು, ಸಂತೋಷದಿಂದ
ಕೂಡುವ ಹಂಸಗಳು, ನುಡಿಯುವ ಗಿಳಿಗಳು, ಕರ್ಣಮಧುರವಾಗಿ ಕುಕಿಲುವ
ಕೋಗಿಲೆಗಳು-ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಮಧುರ ನಿನಾದವು ವಿರಹಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ೨೯. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಒಗರಾದ ಚಿಗುರಿದೆಯೊ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಂಚಲವಾದ
ನುಣ್ಣನೆಯ ತಳಿರಿದೆಯೊ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಲಿತ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿವೆಯೊ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ದಳದಳವಾಗಿ
ಅರಳುತ್ತಿರುವ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿವೆಯೊ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಚೆಲುವಾದ ಹೂಗಳಿವೆಯೊ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಸುರಾದ
ಕಾಯಿಗಳಿವೆಯೊ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಿವೆಯೊ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆ ವನ
ಯಾವನ್ನಾದರೂ ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವದು. ೩೦. ತಿಳಿನೀರಿನ ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು,

ತೆಳಿದ ಕೊಳಂಗಳೊಳ್ ಸುಚಿದು ಸೀರ್ಪನಿಯಂ ಬಡದೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಪೂ
ಗಳ ಪೊಸಗಂಪಿನೊಳ್ ಪೊರೆದು ತುಂಬಗಳಿಂಚರದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳು ಕೆಂ |
ದಳಿಗಳ ತೊಂಗಲೊಳ್ ತೊಡರ್ದು ಕೂಡುವ ನಲ್ಲರ ನೀಳ್ ಸೇದೆಯಂ
ಸೆಳೆದಲರಲ್ಲಿ ತೀಡುವದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ರಯ್ಯಮೆಂಬನಂ || ೩೦

ವ|| ಅಂತು ನೋಬ್ಬರ ಬಗೆಯಂ ಬಲ್ಲೆಪ್ಪಿವಿಡಿವ ಬನಮಂ ಬಳಸಿ ವಿಳಸಮಾದ
ಪೊಂಗೊಂಟಿಯಿಂದೊಳಗೆ

ಕಣ್ಣೆಂಬಾದುದು ರಾಯಬೀದಿ ಮುಡಿಯಿಂದಂ ಬೀಬ್ಬ ಪೂಮಾಲೆಯಿಂ
ತಣ್ಣಂಪಂ ಸವಿದಲ್ಲಿ ವಂಗಡದ ಪಾಡುತ್ತಿರ್ಪ ಪೆಣ್ಣುಬಯಿಂ |
ನುಣ್ಣುಲುಂಗುರವೀಯೆ ಮೆಲ್ಲಲಿಯನೆತ್ತಂ ಬರ್ಪ ಬಲ್ಲೆಂದಿರಿಂ
ಜಾಣ್ಣೆಂಬಾದರವೆಂದಿರಿಂ ಪೊಗಬ್ಬರೋದಂ ಕೇಳ್ ತೂರಾಳ್ಳಳಿಂ || ೩೧

ಮುತ್ತಂ ಪಚ್ಚೆವರಲ್ಲಳುಂ ಕುಳಿಸಮುಂ ಮುಂತಾಗಿ ಕುಂದಿಲ್ಲದೊಂ
ಬತ್ತು ರನ್ನದ ನುಣ್ಣದಿರ್ ನೆಗೆದು ನೀಳ್ಳೊಂದೊಂದಪ್ಪೊಳ್ ಕೂಡಿ ಮ |
ಯ್ವೆತ್ತಿದಿರವಿಲ್ಲ ಪಾಂಗನೆನೆಸುಂ ಬಾಂಬಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಬೀಟೆ ಕ
ಣ್ಣೆತ್ತಂ ಸೋಲಮನೀವ ರನ್ನವಸರಂ ಚೆಲ್ವಾದುದಾ ಬೀದಿಯೊಳ್ || ೩೨

ತುಂತುರುಹನಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಹೂಗಳ ಹೊಸ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು,
ದುಂಬಿಗಳ ಮಧುರ ಝೇಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು, ಕೆಂಪಾದ ಚಿಗುರುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಲ್ಲಿ
ಸಿಕ್ಕಿ, ಬೆರೆಯುವ ಪ್ರಣಯಿಗಳ ಬೆವರನ್ನು ಸೆಳೆದು ಅಲ್ಲಿಯ ಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ
ಬೀಸುವುದು. ವ|| ಹೀಗೆ ನೋಡುವವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಬನವನ್ನು
ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿರುವ ಚೆಲುವಾದ ಚಿನ್ನದ ಕೋಟೆಯಿಂದ ಒಳಗಡೆಗೆ, ೩೧. ಮುಡಿಯಿಂದ
ಬೀಳುವ ಹೂಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅವುಗಳ ತಂಪಾದ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಹೀರಿ
ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಮೊರೆಯುವ ಹೆಣ್ಣುದುಂಬಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕಾಲುಂಗುರಗಳ
ಝಣಝಣತ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೂ, ಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆಲೆ
ಬೀಡಾದ ರಾಜ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೂ, ಹೊಗಳುಭಟ್ಟರ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ
ಶೂರರಿಂದಲೂ ಆ ರಾಜಬೀದಿ ನಯನ ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ೩೨. ಮತ್ತು, ಮರಕತ,
ವಜ್ರ ಮುಂತಾದ ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾದ ಒಂಬತ್ತು ಬಗೆಯ ರತ್ನಗಳ ನುಣುಪಾದ ಕಿರಣಗಳು
ಪಸರಿಸಿ, ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಬೆರೆತು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಧನುಷಿನ ಬಗೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತ
ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮೋಹವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ರತ್ನದ ಅಂಗಡಿಗಳು ಆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ

ತೊಳಗುವ ಪೂಗಳನೆಂದುಂ
ತಳೆದಿರ್ಪ ಕೊಳಂಗಳೆಂಬ ಸಂಕಯನೆನಸುಂ |
ಬಳೆಯಿಸುತಿರ್ಪುದು ಬೀದಿಗ
ಳೊಳಗಳೆಲ್ಲ ನೆಗಬ್ಬ ಕಂಚುಗಾಜರ ಪಸರಂ ||

೩೩

ಮಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇಡಿದ ಪೂಲಿಯ
ಮಗರಿಯ ದೋಬಯದ ಪಟೆಯ ತಳಿವಟ್ಟೆಯ ಕಾ
ಡಿಗ ನೀರಿನ ಬಟ್ಟೆಯ ಮಟೆ
ಗೆಗಳಿಂ ಸೋಲಿಪುವು ಸೀರೆವರದರ ಹಸರಂ ||

೩೪

ವ|| ಅಲ್ಲಿ ಬಟೆಯಮುಣಿಪೊಣ್ಣುವ ನಜುಗಂಪಿನ ಪಸರದಂತೆ ತಂತಮ್ಮ ಕಾವಣಂಗಳ
ಮುಂದೆ

ಮಗ ಮಗಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪ ನಜುಸುಯ್ ಪೊಸವೂಗಳ ಕಂಪನೆತ್ತೆ ನು
ಣೊಗಮಿಂದಚ್ಚದಾವರೆಯ ಮೆಯ್ಯಿರಿಯಂ ಪಿಡಿದತ್ತೆ ನೀಳ್ಗೆ ಸೆ |
ಳ್ಳುಗುರ್ಗಳ ಬೆಳ್ಳು ಕೇದಗೆಯ ಕುತ್ತೆಸಳೋಳಿಯನೆತ್ತೆ ಸುತ್ತಲುಂ
ಸೊಗಯಿಸುತಿರ್ಪ ಬಾಸಿಗಮನೆತ್ತವರಗ್ಗದ ಮಾಲೆಗಾರ್ತಿಯರ್ ||

೩೫

ವ|| ಅಂತು ಸೊಬಗಿಂಗೊಳಗಾಗಿ ಪುಲ್ಲಪಡಿಗಿತ್ತಿಯರ ಪಸರದಿನಂದಂಬಡೆದ ಸೊಳೆಗೆರಿಯ
ಕೆಲದಲ್ಲಿ

ಚೆಲುವಾಗಿದ್ದವು. ೩೩. ಹೊಳೆಯುವ ಹೂಗಳನ್ನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಂದಿರುವ
ಸರೋವರಗಳೇನೋ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವು, ಆ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ
ಹೆಸರಾದ ಕಂಚುಗಾರರ ಅಂಗಡಿಗಳು. ೩೪. ಅಧಿಕವಾದ ಬೆಲೆಗಳುಳ್ಳ ಪೂಲಿ, ಮಗರಿ,
ದೋರಿಯ ಮೊದಲಾದ ರೇಶ್ಮೆವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ
ಅಲ್ಲಿಯ ಸೀರೆಯ ಅಂಗಡಿಗಳು ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದವು. ವ|| ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ತುಂಬಿ
ಹೊರಸೂಸುವ ಸುಗಂಧದ ಅಂಗಡಿಗಳಂತೆ ಪಸರಿಸಿದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಚಪ್ಪರಗಳ
ಮುಂದೆ-೩೫. ಸುತ್ತಲೂ ತಮ್ಮ ಘಮಘಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಉಸಿರು ಹೊಸಹೂಗಳ
ಪರಿಮಳವನ್ನು ತೋರಲಾಗಿ, ಚೆಲುವಾದ ಮುಖಗಳು ಅಚ್ಚಕಮಲದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು
ಬೀರಲಾಗಿ, ನೀಳವಾದ ಬೆರಳ ಉಗುರುಗಳು ಕೇದಗೆಯ ಚಿಕ್ಕಗರಿಗಳ ಸಾಲನ್ನೆ
ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮೇಲಾದ ಮಾಲೆಗಾರ್ತಿಯು ಸೊಗಸಾದ ಬಾಸಿಗಳನ್ನು
ಎತ್ತಿ ತೋರುವರು. ವ|| ಹಾಗೆ ಸೊಬಗಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹೂವಾಡಗಿತ್ತಿಯರ
ಸಮೂಹದಿಂದ ಅಂದವಾದ ಸೊಳೆಗೆರಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ೩೬. ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಗೋಷ್ಠಿಕಾರರು,
ಹೆಸರಾದ ವಿಟರು, ಮೇಳಗಾರರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಖ್ಯಾತ ಕವಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾವಂತರು,

ಗರುವರ ಗೊಟ್ಟಿಗಾಳರ ನೆಗಬ್ಬಿಯ ಮಿಂಡರ ಮೇಳಗಾಳರ
 ಕೈರಿಗರ ಸಂದ ಕಬ್ಬಿಗರ ಜೋಡೆಯ ಬಂಡರ ಸಾರ್ವ ನೆತ್ತಗಾ |
 ಷರ ಚದುರಂಗಕಾಳರೊರಗಾಳರ ಬಾಜಪ ಬೀಣೆಗಾಳರಾ
 ಗರಮನೆ ಪೆಂಪು ಸೊಂಪನೊಳಕೊಂಡೆಸೆದಿಪ್ಪುವು ಸೂಳೆಗೇಳಿಗಳ್ || ೩೬

ಕಡಲೊಡೆಯನಿತ್ತ ರನ್ನದ
 ತೊಡವಂ ತುಡು ಸೌರಿಯಿತ್ತ ಪೊಂಬಟ್ಟಿಯನಿಂ |
 ಮಡು ಸಸಿಯಟ್ಟಿದ ಪೂವಂ
 ಮುಡಿಯೆಂಬೀ ನುಡಿಯ ಸೂಳೆಗೇಳಿಯೊಳೆಲ್ಲಂ || ೩೭

ವ|| ಮತ್ತಮಾ ಪಟ್ಟಣಮಿಟ್ಟಣಂಬಡದು ಮೆಹಿವ ಪೊಂಬೆಸದುಪ್ಪರಿಗೆಯ ಬಸವಂದಮಾದ
 ಚುಂಚು ಲೋವೆಗಳೊಳಗೆ ಬಳಸಿ ನಲಿದುಲಿವ ಪಾರಿವಂಗಳ ಕೊರಲುಲಿಯೊಳಂ ಪುಲ್ಲವಡಿಗಿತ್ತಿಯರೆತ್ತಿ
 ಪಿಡಿದ ಮಾಲೆಪೂವಿನ ನಜುಗಂಪಂಗೆ ಕವ್ವರೆಗೊಂಡು ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಹಿ ಮೊರೆವ
 ಮಹಿದುಂಬಗಳೆಂಚರದೊಳಂ ಜೂದಿನ ದಿಣ್ಣೆಯೊಳ್ ಜೂದಾಡಿ ಗೆಲ್ಲು ಕೈಕೊಂಡ ಪೊನ್ನ ರಾಸಿಗಳ
 ವಾರುವಂಗಳ ಪೇರಾನೆಗಳ ತೇರ್ಗಲ ವಂಗಡಮಂ ತಂಡ ತಂಡದಿಂ ಬೀಯಗೆಯ್ದರಸುಮಕ್ಕಳ
 ಮುಂದೋಡಿ ಮೆಚ್ಚು ಕೊಳ್ಳಕ್ಕೈರಿಗರಬ್ಬರದೊಳಂ, ಓಲಗದವಸರಮನಜಿದರ ಮನೆಗೆ ಪೋಪ

ಬಲಿಷ್ಠರು, ಮೇಲಾದ ಲೆತ್ತಾರರು, ಚದುರಂಗಕಾರರು, ವೀಣೆಗಾರರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ
 ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೂ, ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಸೂಳೆಗೇರಿಗಳು
 ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವವು. ೩೭. ವರುಣದೇವನು ಕೊಟ್ಟ ರತ್ನದ ಆಭರಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊ,
 ವಿಷ್ಣುವಿತ್ತ ಕಲಾಬತ್ತಿನ ಸೀರೆಯನ್ನು ಇಂದು ಉಟ್ಟುಕೊ, ಚಂದ್ರನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ
 ಹೂವನ್ನು ಮುಡಿದುಕೊ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳೇ ಸೂಳೆಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕೇಳಬರುವವು.
 ವ|| ಮತ್ತು ಆ ಪಟ್ಟಣವು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೆರೆವ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ
 ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಲೋವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಗುಟ್ಟುರುತ್ತಿರುವ
 ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೂವಾಡಗಿತ್ತಿಯರು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ಮಾಲೆಯ ಹೂಗಳ
 ಸುಗಂಧಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಆವರಿಸಿ ಗುಂಯಿಗುಡುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿ ಮರಿಗಳ ಮಧುರ
 ರವದಿಂದಲೂ, ಜೂಜಿನ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜೂಜಾಡಿ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡ ಚಿನ್ನದ ರಾಶಿ, ಕುದುರೆ,
 ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆನೆ, ರಥ-ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ದಾನಮಾಡುವ
 ರಾಜಪುತ್ರರ ಮುಂದೆ ಒದಿ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಬ್ಬರದಿಂದಲೂ
 ಒಡ್ಡೊಲಗದ ಸಮಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಬರುವ
 ಮನ್ನೆಯರು, ಮಹಾಸಾಮಂತರು ಪ್ರಸಾಧನಕಾರರು ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಂಟರು

ಬರ್ಪ ಮನ್ನೆಯರ ಮಾಸಾವಂತರ ಪಸಾಯರ ಬಟಿಸಲ್ವ ತುಟಿಲಾಳ್ಳಡ್ಡದೊಳಿಡ್ಡಮಾಗೆ ಕೀಲಿಸಿದ
ಕಿಣುಗೆಜ್ಜೆಯ ದನಿಗೊಳೊಳಂ ನೀರುಣಲೆಂದು ಪೊಣಮುಟ್ಟು ಕೆಂದೊಳಿಯೊಟ್ಟುಕೊಳಲೆಂದು ನಿಂದು
ನಿಂದು ನೆಲದ ಸೊವಡನಾರಯ್ವ ಮಸಗಿ ದೆಸೆದಸೆಗೆ ವಿಸಟಂಬರಿದು ಮನ್ನಣೆಯ
ಮಾವಂತರುಮನಾರ್ಕಾಕರುಮಂ ಮೀಱಿ ಗೆಂಟಿಱಿಱಿಱಿ ನಿಂದು ನೋಡುವ ನುಡಿಗಿ ಗಿಜ್ಜನೆಯವ
ಸೊರ್ಕಾನೆಗಳ ಕಾಲಸಂಕಲೆಯ ಗೋಸದೊಳಂ ಇಂದಿರನ ಪೊಟಲ ಸಿರಿಯ ಸಡಗರಮಂ
ಪಿಡಿಯುತಿಪ್ಪುದುಮಂತುಮಲ್ಲದೆಯಂ

ನಲವಿದಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ

ನೆಲನೆಲ್ಲ ಬಾಬ್ಬದೀತನಾದ ಬಟೆಕ್ಕಂ ।

ದುಲಿಯೆ ಸಲವುತ್ತುಮಿಪ್ಪಂ

ತೊಲಗದೆ ನನೆಯೆಂಬನಂತಾ ಪೊಟಲಂ ॥

೩೮

ಜಸವೆಳೆಯೆಲ್ಲಮಂ ಬಳಸೆ ಬಲ್ಲ ನೆಗಟ್ಟೆಯ ಬೀರರಂ ರುಳಂ

ಪಿಸೆ ಕಡುನನ್ನ ಬಂದು ಸರಣೆಂದವರಂ ತಲೆಗಾಯೆ ಚಾಗದೊಂ ।

ದಸಕವಲಂಪಿನಿಂ ಬಡವರಂ ತಣೆಪುತ್ತಿರೆ ತಕ್ಕರೊಲ್ಲ ಬ

ಣ್ಣಿಸೆ ನನೆಯೆಂಬನೆಯ್ವ ನೆಲನಂ ಬಲದೋಳ್ಳಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳಿದಂ ॥

೩೯

ನುಡಿ ಸಲೆ ನನ್ನಿಗಿರ್ಪದನೆಯಾದುದು ಜೌವನದೇಱ್ಗೆ ಕಯ್ಗೆ ಕ

ನೃದಿಯನಿಸಿತ್ತು ಪೆಂಪು ಪಿರಿಯರ್ಗಡಗೊಟ್ಟಿದು ಗಾಡಿ ರೂಡಿಯಂ ।

ಅವರ ಗುರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿದ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆಗಳ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದಲೂ, ನೀರು
ಕುಡಿಯಲೆಂದು ಹೊರಬಿದ್ದು ಕೆಂದೊಳಿಯನ್ನು ಎರಚಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ನಿಂತಿನಿಂತು ನೆಲದ
ಸೊಗಡನ್ನು ಮೂಸಿಮೂಸಿ ಮದವೇರಿ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರಿದಾಡಿ ಮಾವುತರನ್ನೂ ತಮ್ಮ
ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವವರನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುವ ನುಡಿಗಿ ಗಿರ್ರನೆ
ಬರುವ ಮದದ ಆನೆಗಳ ಕಾಲ ಸರಪಳಿಗಳ ನಾದದಿಂದಲೂ, ಇಂದ್ರನ ಪಟ್ಟಣದ
(ಅಮರಾವತಿಯ) ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಡಗರವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ೩೮. ಈತನು
ರಾಜನಾದ ಬಳಿಕ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲವೂ (ಭೂಮಿಯ ಜನ) ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದೆ ಎಂದು
(ಎಲ್ಲರೂ) ಹಗಲಿರುಳೂ ಹೊಗಳುವಂತೆ ನನೆಯೆಂಬನೆಂಬವನು ಆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು
ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವನು. ೩೯. ತನ್ನ ಖ್ಯಾತಿ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬುವಂತೆ;
ಪರಾಕ್ರಮವು ಹೆಸರಾದ ವೀರರನ್ನು ಬೆದರಿಸಲಾಗಿ, ಸತ್ಯವಂತಿಕೆ ಶರಣಾದವರನ್ನೆಲ್ಲ
ಕಾಪಾಡಲಾಗಿ, ತ್ಯಾಗದ ಕಾರ್ಯವು ಬಡವರನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಣಿಸಲಾಗಿ,
ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಮೆಚ್ಚಿ ಬಣ್ಣಿಸುವಂತೆ ನನೆಯೆಂಬನು ಭೂಭಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಬಲದೋಳ್ಳಲ್ಲಿ
ತಾಳಿದನು. ೪೦ ಈತನ ಮಾತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಯಿತು, ಯೌವನದ ಏಳಿಗೆ ಕೈಗೆ

ಪಡೆದುದು ಬೀರಮುಗ್ಗಡದ ಸೈರಣೆಗಾಗರಮಾಯ್ತು ನೋಲೊಡೆಂ
ದಡಿಗಡಿಗೊಲ್ಲು ಬಣ್ಣಿಸುವುದಾ ನನೆಯಂಬನ ಪರ್ಮೆಯಂ ನೆಲಂ || ೪೦

ಪಗೆಗಳುಮಂ ಪೆಂಡಿರುಮಂ
ಮಿಗೆ ಸೋಲಿಪ್ರವವನ ಬೀರುಮುಂ ಗಾಡಿಯುಮಾ |
ವಗಮಡಸಿ ತಾಗೆ ಕಣೆಯುಂ
ಮುಗುಳ್ಳಣೆಯುಂ ಮೊನೆಯೊಳಂ ಪೊಬಲ್ವೀದಿಯೊಳಂ || ೪೧

ಪಡಿಮೊಗಮಾಗಲೊಡಂ ಕ
ನ್ನಡಿಯ ನೋಡುವರ ತೆಜದೆ ಮೆಯ್ಯುಂದುವರು |
ಗ್ಗಡದರಸುಮಕ್ಕಳಿನೆ ಬಾ
ಳ್ವಿಡಿದಾರ್ ಬಾಲ್ವಪ್ಪರಾನಿದಿರೊಳ್ ಪಗೆವರ್ || ೪೨

ಕಡುಗಲಿ ನನೆಯಂಬನ ಬೆ
ಳ್ಳೊಡೆಯೆತ್ತಿದ ಬಟೆಯಮುಟೆದ ರಾಯರ ಕೊಡೆಗಳ್ |
ಗಡಣದೊಳೆ ತಳೆದಣಂಬೆಯ
ಕೊಡವೋಲ್ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಗಳಾದುವದನೇಪೊಗಬ್ಬಿಂ || ೪೩

ವ|| ಮತ್ತಮಾತಂ ತಾವರೆಯಂತೆ ಸಿರಿಯೊಳೊಂದಿಯುಂ ಪೊಡೆಯಲರನೆನಿಸಂ ಸಿಡಿಲಂತೆ
ಕಾಯನಾಂತುಂ ಬಿಸುಗದಿರನೆನಿಸಂ ಬಿಲ್ಲಾಟನ ಕೆಯ್ಯಂಕೆಮಿಸುಪ ಸರದಿನಳವಟ್ಟುಂ ಮಾಲೆಗಾಟನೆನಿಸಂ,

ಕನ್ನಡಿಯೆನಿಸಿತು. ಉನ್ನತಿ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಚೆಲುವು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಯಿತು. ಶೌರ್ಯವು ಉತ್ಕಟವಾದ ತಾಳ್ಮೆಗೆ ನೆಲೆಯಾಯಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ದೇಶದ ಜನವೆಲ್ಲ ವಿಖ್ಯಾತನಾದ ನನೆಯಂಬನನ್ನು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಹೊಗಳುವುದು. ೪೧. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ತಾಗಿದ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಬಾಣಗಳಿಂದ ಆತನ ಪರಾಕ್ರಮವು ಸೋಲಿಸುವುದು. ಪಟ್ಟಣದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪುಷ್ಪಬಾಣಗಳಿಂದ ಆತನ ಸೌಂದರ್ಯವು ಸೋಲಿಸುವುದು. ೪೨. ಎದುರಾದ ಕೂಡಲೆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ನೋಡುವವರಂತೆ ಅಧಿಕರಾದ ಅರಸು ಮಕ್ಕಳು ತೆಪ್ಪಗಾಗುವರು ಎಂದ ಮೇಲೆ ಈತನ ಎದುರಿಗೆ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬದುಕವಂತಹರು ಯಾರು? ೪೩. ಘನಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ನನೆಯಂಬನ ಶ್ರೇತಚಕ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಬಳಿಕ ಮಿಕ್ಕಾದ ಅರಸರ ಕೊಡೆಗಳು ಹಿಂಡಾಗಿ ಬೆಳೆದ ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಂತೆ ಬಿಳಿಯಕೊಡೆಗಳಾದುವು. ಅದನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೊಗಳಲಿ? ಪ|| ಆತನು ಕಮಲದಂತೆ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾದರೂ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲ; ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಪರಾಕ್ರಮ (ಕಾಯ್ತು)ವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸೂರ್ಯನೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಬಿಲ್ಲುಗಾರನ ಕೈಯಂತೆ ಹೊಲೆಯುವ ಬಾಣ (ಸರ)ವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಮಾಲೆಗಾರನೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ;

ಪಾರ್ವರ ಕೇಳಿಯಂತೆ ಚಿಂದಂಬಡೆದ ಮಡದಿನೆಸೆದುಂ ತೇರನಿಸಂ, ಬಾನಂತೆ ಮೊನ್ನಳಂ ತಳೆದುಂ
ಮುನ್ನೀರೆನಿಸಂ ಮಾವಿನಂತೆ ಕೋಡುಗೈಯೊಂದಿಯುಂ ಸೊರ್ಕಾನೆಯನಿಸಂ ಎಂಬ ನೆಗಟ್ಟಿಯುಂ
ಪೆತ್ತು ಪಲವುಂ ಪಗಲರಸುಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ

ಒಲವಿಂದೋಲಗಿಸುವನೀ

ನೆಲದೇಳೆಯನನೆಂದು ಬರ್ಪವೋಲ್ ಬಗ್ಗಿಪ ಕೋ ।

ಗಿಲೆಯ ತೊಡಳ್ಳುಡಿ ಬರಯಿಯ

ನಲೆಯುತ್ತಿರೆ ಬಡದೆ ಬಂದುದಂದು ಬಸಂತಂ ||

೪೪

ಬರಯಿಗಳಂಜಿ ತಾಳಿ ಪಗಲಾಣ್ ಮೆಯ್ ಬಿಸುಪೇಳಿ ಮಾಗೆ ಚಿ

ಚ್ಚರದೊಳಿ ಪಾಳಿ ನೀರ್ದೆಗೆದು ಬೆಂಚೆಗಳೊಳ್ ಕೆಸಜಾಳಿ ತುಂಬಿಗಳ್ ।

ಮೊರೆದಲರತ್ತ ಜಾಳಿ ನನೆಯಂ ತರದಿಂದಮುತ್ತು ಪೇಳಿ ತಾ

ವರೆ ತಲೆದೋಳಿ ತೀಡಿದುದು ತೆಂಕಣಗಾಳಿ ಬಸಂತದೇಳೆಯೊಳ್ || ೪೫

ವ|| ಮತ್ತು ಕೆಲಬಂದ ಕಿಜುವೆಟ್ಟನೊಳ್ ಪುಟ್ಟದ ಬೇವು ಬೊಬ್ಬಲಿಗಳಂ ತನ್ನಂತೆ
ಮಾಲ್ವ ಸಿರಿಕಂಡವೆಟ್ಟನೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿಯುಂ ಸೊಂದಿ ಗೋಡಗಂಗಳ ಕಾಲಾಟದಿನಲೊಕ್ಕಲರಿಸುದಿದರ್

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೇರಿಯಂತೆ ಅಂದವಾದ ಮಡ(ಹಿಮ್ಮಡಿ)ಗಳನ್ನು ಉಳ್ಳವನಾದರೂ
ರಥವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಆಕಾಶದಂತೆ ಹೊಳಪನ್ನು (ಮೀನ) ಪಡೆದವನಾಗಿದ್ದರೂ
ಸಮುದ್ರವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾವಿನ ಮರದಂತೆ ದಾನಮಾಡುವ ಕೈ (ಕೊಡುಗೈ)
ಯುಳ್ಳವನಾದರೂ ಮದದಾನೆಯೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ
ಆತನು ಹಲವಾರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರಲು (ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶಬ್ದಗಳ
ಶ್ಲೇಷಾರ್ಥಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಥಕೋಶವನ್ನು ನೋಡಿ). ೪೪. ಈ ನಾಡಿನ ಆರಸನಿಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನು
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸುವನೆಂದು ಬರುವದೊ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಕೂಗುವ ಕೋಗಿಲೆಯ
ತೊದಲುನುಡಿ ವಿರಹಿಯನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ವಸಂತಕಾಲವು ಒದಗಿಬಂದಿತು. ೪೫.
ವಿರಹಿಗಳು ಅಂಜಿ ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳಲಾಗಿ, ಸೂರ್ಯನ ಮೈಗೆ ಕಾವೇರಲಾಗಿ, ಚೆಳಿಗಾಲ
ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಓಡಿಹೋಗಲಾಗಿ, ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬತ್ತಿ ಕೆಸರು ಒಣಗಲಾಗಿ,
ದುಂಬಿಗಳು ಹೂವಿನೆಡೆಗೆ ಹಾರಲಾಗಿ, ಮಾಧವಿಯ ಬಳ್ಳಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಹೂಗಳನ್ನು
ತಾಳಲಾಗಿ, ತಾವರೆಗಳು ತಲೆದೋರಲಾಗಿ, ವಸಂತದ ಏಳಿಗೆಯ ಕಾಲ ಬಂದು ದಕ್ಷಿಣದ
ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ವ|| ಮತ್ತು (ಆ ಗಾಳಿಯು) ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಚಿಕ್ಕಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬೇವು
ಗೊಬ್ಬಳಿ ಮರಗಳನ್ನು ತನ್ನಂತೆ (ಸುಗಂಧ ಮಯವಾಗಿ) ಮಾಡುವ ಚಂದನದ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ
ಹುಟ್ಟಿ ತುಂಟಕೋಟಿಗಳ ಓಡಾಟದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಉದುರಿದ ಪುಷ್ಪಪರಾಗವನ್ನು

ದೂಳಿಗಳನಮರ್ಚೆಯುಂ ಕಿಟ್ಟಜಿಗಳೊಳ್ ಬೆಳೆದಸುಗೆಯ ಬಸಮಿರ್ಕೆಮಾಡಿ ಬಡದೊಟ್ಟು ಪೆಣ್ಣೊಗಿಲೆಯ ಸರಂಗಳಿಂ ತೊದಬ್ಬುಡಿಯಂ ಬೀಡಿಯುಂ ಎಡೆವಿಡದೆ ಕಡಲ ತಡಿಗಳೊಳ್ ಪೊಂಬಾಟೆಯ ಕಂಪು ಪೊಂವುಬೆವೋಗೆ ನೆಗೆದ ಕೌಂಗಿನ ಸಾಲ ಸಂದಣಿಯೊಳ್ ನಿಜಿಗಣಿಗಂಪನಾಡಿಯುಂ ಪಟ್ಟಣಂಗಳ ಪೊಜವೊಬಲ ತೋಟಂಗಳೊಳ್ ಬೇಜೂರ್ಗಪೋದ ನಲ್ಲರ ನೆನೆದು ದೂಟಿಸುವ ನೀಳಿಯರ ನಿಡುಸುಯ್ಯ ಗಡಗದಿಂ ಜೌವನವೇಡಿಯುಂ ಸೊಬಗುಮಂ ಗಾಡಿಯುಮನೊಳಕೊಂಡು ತಿರುಗುವೆಳವೆಂಡಿರ ಬಿಟ್ಟಮೊಲೆಯುಟ್ಟಿಡೆಯೊಳೊಳವೊಕ್ಕು ತೋರ ಮುತ್ತಿನಾರಮನಲ್ಲಾಡಿಯುಂ ಕಟವೆಯ ಮಡಿಗಳ ಬಲೆವಿಡಿದು ಬೆಳೆದ ಚಿಂಗಣಿಲೆಯ ಕಂಪಿನೊಳ್ ಪೊರೆದು ಪರಿವ ತೊಳಸಿಗಾಲ್ಗಳ ಸೀರ್ಪನಿಗಳನೀಂಟಿಯುಂ ಇಂತು ಪಾಪುಬೊಜಂಗೆ ನ ಗೆಯ್ತಮನೊಳಗೊಂಡು ತೀಡೆ

ಕಡುಸೊರ್ಕಂದಲರಂಬನಾನೆಯನಿಪೀ ತೆಂಗಾಳಿ ತನ್ನಿಚ್ಚಿಯಂ
ನಡೆತಂದಪ್ಪದು ಬೇಗದಿಂ ಬರಯ ನೀಂ ಪೋಪೋಗು ಪೋಗೆಂದು ಮುಂ |
ಗಡೆಯೊಳ್ ಸಾಪುವ ಡೊಡೆಯೆಂಬ ತೆಳದಿಂದಂ ಬಗ್ಗಿಸುತ್ತಿರ್ದವು
ಗ್ಗಡದಿಂ ಕೋಗಿಲೆ ಮೊಗ್ಗಿಯಿಂ ಮಿಡಿಗಳಿಂ ಸೊಂಪೇಡಿದಿಮ್ಮಾನೊಳ್ || ೪೬

ಅಲರ್ಗಳನಾಂತ ಪಾದರಿಗಳೊಳ್ ತರದಿಂದೆಳಗಿದ್ ತುಂಬರ್ಗಳ
ಪಲವು ಬಸಂತನೊಲ್ಲೊಲಿಸಿ ಕಾಡುವ ರೂಡಿಯ ಬರ್ದುವೆಂಡಿರಂ |

ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೂಗುವ ಹೆಣ್ಣುಕೋಗಿಲೆಗಳ ಸ್ವರದಿಂದ ತೊದಲ್ಬುಡಿಯನ್ನು ಬೀರಿ ಎಡೆಬಿಡದಂತೆ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಹೊಂಬಾಳೆಯ ಕೆಂಪು ಅತಿಶಯವಾಗಲಾಗಿ ನಿಮಿರಿನಂತ ಅಡಕೆಯ ಸಾಲುಗಳ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜಿನಿಜಿಗಂಪಿನ ಆಟವನ್ನು ಆಡಿ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಕರರನ್ನು ನೆನೆನೆನೆದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಸುಂದರಿಯರ ದೀರ್ಘನಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಯವ್ವನವನ್ನು ಪಡೆದು, ಸೊಬಗನ್ನೂ ಚಿಲುವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ನವಯುವತಿಯರ ವೃತ್ತಸ್ತನಗಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಳಹೊಕ್ಕು, ಅಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡಮುತ್ತುಗಳ ಹಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ, ಬತ್ತದ ಮಡಿಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕೆಂಪು ಕಣಿಗಿಲೆಯ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನದಿಯ ಕಾಲುವೆಗಳ ತುಂತುರು ಹನಿಗಳನ್ನು ಕುಡಿದು-ಹೀಗೆ ಚಂಚಲನಾದ ವಿಟಪುರುಷನ ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬೀಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ-೪೭. ಕಾಮನ ಆನೆಯೆಂಬ ಈ ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಿರಹಿಯೆ, ನೀನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗು, ಹೋಗು ಎಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುವ ಡಂಗುರವೊ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಮೊಗ್ಗ ಮಿಡಿಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಇಮ್ಮಾವಿನ ಮರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಉತ್ಕಟವಾಗಿ ಧ್ವನಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ೪೭. ಒಲಿದು ಒಲಿಸಿ ಕಾಡುವ ಪ್ರೌಢಿಯರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು

ನಿಲೆ ಸೆಜಿಗೆಯ್ನೆಂದು ಪಲವಾಗಿರೆ ಮಾಡಿದ ತನ್ನ ಬಳ್ಳಿ ಸಂ
ಕಲೆಗಳಿವೆಂಬನಂ ಬಗೆಯನಿರ್ಕುಳಿಗೊಂಡುವದೊಂದು ತಾಣದೊಳ್ || ೪೭

ಇವಜ ತನಿಗಂಪನಾಂ ಸವಿ
ವೆವನುತ್ಸವಲರ್ಗ ಕಾಪನಿತ್ತುಜಿ ಕೈಕೊಂ |
ಡವೊಲೆಜಿಗಿ ಪೆಜಮೆವಟಿಯಿಂ
ಡವಿಡ್ತದಿಮುತ್ತುಯಲ್ಲಿ ಸಂದಣಿಗೊಳುತುಂ || ೪೮

ಬಗೆಯದೆ ನಡೆವಳಿಗರಸಂ
ಪಗೆಯರ ಮನೆಗೆಯ್ನ ಬಟಿಕ ಜಾಜುವವೊಲ್ ಸಂ |
ಪಗೆಯ ನನೆಗೆಯ್ನ ಬಟಿತೊ
ಯಗೆ ಜಾಜುವ ತುಂಬಿ ನಗಿಸಿದುದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂ || ೪೯

ಕಡುನಿಮಿದರ್ ಕೊಂಬು ಕೊಂಬಿನೊ
ಳಡವಿಡದಲರ್ಡ ತೊಂಗಲಿಂ ಪುದಿದುಮಣಂ |
ಗಡಣದಿನೆಯ್ದೆಜಿಪಾ
ಜಿಡಿಗಾರಡಿವಾಣಮಾಯ್ತು ಸಂಪಗೆ ಪಲವುಂ || ೫೦

ಕಾಲ್ಮನನಿಶೆ ಪೊಸ ಬಂಡಿನ
ಮೆಲ್ಲರಿಯಂ ಸುರಿಯುತಿರ್ಪ ಸಂಪಗೆವೂಗಳ್ |

ನಿಲ್ಲಿಸುವೆನೆಂದು ವಸಂತನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಹಲವಾರು ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಕೋಲೆಗಳೊ
ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಬಿಟ್ಟ ಪಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಎರಗಿರುವ
ದುಂಬಿಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುವು. ೪೮. ಇವುಗಳ ಅತಿಶಯವಾದ ಪರಿಮಳವನ್ನು
ತಾವು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲಿಕೆಯಿಂದ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ ತಾಗದಂತೆ ಕಾವಲಾಗಿ
ನಿಂತವೊ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡು ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ನೆರೆದು
ಮಧುಮಾಲತಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ೪೯. ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಶತ್ರುವಿನ ಮನೆಗೆ
ಬಂದ ಅರಸನು ಬಳಿಕ ಜಾರಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ದುಂಬಿ ಸಂಪಗೆಯ
ಮೊಗ್ಗೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಆಮೇಲೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನು
ಕಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ ನಕ್ಕಿತು! ೫೦. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಮಿರಿದ ರೆಂಬೆರೆಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಅರಳಿದ
ಹೂಗಳ ಗೊಂಚಲಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಸಂಪಗೆಗಳಿಂದ ದುಂಬಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯೇ ಆಯಿತು.
೫೧. ಕಾಲು ತಾಗಿದೊಡನೆ ಮಕರಂದದ ಸೊನೆಯನ್ನೆ ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಪಗೆ ಹೂಗಳು
ಮೆಲುವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣುದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ

ಬಲ್ಲೆಜ್ಜಿವಿಡಿಮಂತಿದುರ್ವು

ಮೆಲ್ಲರದಿಂ ಪಾಡುತಿರ್ಪ ಪೆಣ್ಣಂಬಿಗಳಂ ||

೫೨

ಕನಗೊನರಂ ಕರ್ತುಂಕಿ ದನಿದೋಜುವ ಕೋಗಿಲೆ ಮೇಳದಾಳೆಗಳೆಂ
ದೆನೆ ಗಿಳಿವಿಂಡು ಒಂದೆಜ್ಜಿ(ರೆ) ಯ ಬರ್ಪವರೆಂದೆನೆ ಪೊಣ್ಣುತಿರ್ಪ ಪೂ |
ವಿನ ಪೊಸಗಂಪು ಕತ್ತುರಿಯ ಕಂಪೆನೆ ಪಾಡುವ ತುಂಬಿ ಗಾಣರೆಂ
ದೆನೆ ನನೆಯಂಬನೋಲಗದ ಸಾಲೆವೊಲಿದುರ್ವು ಬಂದ ಮಾವುಗಳ್ || ೫೨

ನನೆಯಂ ಪೇಳಿದ ತೋರಗೊಂಬು ನನೆಯಂ ಪೂಗೊಂಚಲಂ ಪೊತ್ತು ನೆ
ಟ್ಟನೆ ಬಿಣ್ಣೊಜ್ಜಿದ ಬಳ್ಳಿಗೊಂಬು ನನೆಯಂ ಪೂಗೊಂಚಲು ಕಾಯನಂ |
ತೆನಸುಂ ತಾಳಿದ ಗುಜ್ಜುಗೊಂಬು ನನೆಯಂ ಪೂಗೊಂಚಲಂ ಕಾಯ್ಗಳಂ
ತನಿವಣ್ಣಂ ತಳಿದಳ್ಳಿಗೊಂಬು ತರದಿಂ ಚಿಲ್ವಾದುದಿಮ್ಮಾನೊಳ್ || ೫೩

ಮಲ್ಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮೊರೆಯುತ್ತಿದೆ ಕಂಪಿನೊಳೊಂದಿ ತೆಂಕಣೆಂ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಗಾಳಿ ತೀಡುತ್ತಿದೆ ಕೋಗಿಲೆಗಳ್ ಪೊಸ ಮಾಮರಂಗಳೊಳ್
ಬಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಗ್ಗಿಸುತುಮಿಂತಿದೆ ಬಂದುದು ಸುಗ್ಗಿ ತಳ್ಳಿದಂ
ನಲ್ಲನೆನುತ್ತದೊರ್ವಳೆಳೆವೆಣ್ ಸುರಿದಳ್ ಮಿಗೆ ಕಣ್ಣಿರ್ಗಗಳಂ || ೫೪

ವ|| ಮತ್ತೊರ್ವಳ್ ಚೆನ್ನ ಪೊನ್ನಕರುಮಾಡಮಂ ಬಳಸಿ ಬೆಳೆದ ಪೂದೋಟಮಂ
ಪೊಕ್ಕು ಮೆಯ್ಯರೆದ ನಲ್ಲನಂ ನೆವದಿನಂತೆಂದಳದೆಂತೆನೆ-

ಇದ್ದುವು. ೫೨. ಕಸುಕಾದ ಕೊನೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಧ್ವನಿಮಾಡುವ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ
ಮೇಳದಾಳುಗಳಂತೆಯೂ ಗಿಳಿಗಳ ಹಿಂಡು ಯಾಚಕರ ತಂಡದಂತೆಯೂ, ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ
ಹೊಸ ಪರಿಮಳವು ಕಸ್ತೂರಿಯ ಸುಗಂಧದಂತೆಯೂ, ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳು
ಗಾಯಕರಂತೆಯೂ ಇರಲಾಗಿ ಫಲ ಬಿಟ್ಟ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಕಾಮರಾಜನ
ಒಲಗಶಾಲೆಯಂತೆ ಇದ್ದುವು. ೫೩. ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡ ದೊಡ್ಡ ರೆಂಬೆ,
ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನೂ ಹೂಗೊಂಚಲುಗಳನ್ನೂ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ತಾಳಿದ ಗುಜ್ಜು
ಗೊಂಬು, ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನೂ ಹೂಗೊಂಚಲನ್ನೂ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಪಕ್ಷವಾದ ಫಲಗಳನ್ನೂ
ತಳೆದ ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬು ಕ್ರಮದಿಂದ ಇಮ್ಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಚೆಲುವಾಗಿದ್ದುವು. ೫೪.
ಮಲ್ಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದುಂಬಿ ರೋಂಕರಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಸುಗಂಧಭರಿತವಾದ ಗಾಳಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ
ಬೀಸುತ್ತಲಿದೆ, ಹೊಸತಾಗಿ ಚಿಗುರಿದ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಉಚ್ಚಕಂಠದಿಂದ
ಕೂಗುತ್ತಲಿವೆ; ಇದೋ, ಹೀಗೆ ವಸಂತಸಮಯ ಬಂತು. ಪ್ರಿಯಕರನು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ
(ಬಾರದೆ) ತಡೆದನ್ನಲ್ಲ ಎಂದು ಎಳಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು.

ಎಲೆ ತಣ್ಣಾಳಿಯೆ ನೀನೇ
ಕಲೆದಪೆ ಮಚೆದುಂಬಿಯೇಕೆ ಪಲೊರೆದಪೆ ಕೋ |
ಗಿಲೆಯೇಕೆ ಕಿನಿದಪೆ ಕಾ
ದಲನಿಲ್ಲದ ಪೆಜಗೆ ನೋಯಿಪರೆ ನೀವೆನ್ನಂ ||

೫೫

ವ|| ಎಂಬ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ತು ತಲ್ಲಣದಿನವಳ ನಲ್ಲನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ಮೇಳದ ಕೆಳದಿ
ಮೆಲ್ಲನಿಂತೆಂದಳ್-

ಕೂಡೆ ಮುಗುಳ್ಳ ಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ತೀಡುವ ಗಾಳಿಗೆ ತಂಡತಂಡದಿಂ
ಪಾಡುವ ತುಂಬಿಗಳಿಗೆ ಸುಚಿವಂಚಿಗೆ ಕೋಡುವ ಪುಗೊಳಕ್ಕೆ ಮಾ |
ತಾಡುವ ಪಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ದನಿದೋಜುವ ಕೊಂಬೆಗೆ ಸಣ್ಣಗಾಯ್ಲಂ
ಮೂಡುವ ಮಾಮರಕ್ಕಿವಳಾಕೆಯೊಳೀ ಮುನಿಸೇಕೆ ಸಾಲದೇ ||

೫೬

ವ|| ಮತ್ತಮೊಂದೆಡೆಯೊಳ್

ತರದಿಂದುಣ್ಣುವ ಕಣ್ಣನೀರ್ವನಿಗಳಿಂ ಕೈಕೊಂಡು ನುಣ್ಣುತ್ತಿನೊ
ಚರಮಂ ಪೆರೋಲೆ ಚುನ್ನವಾಡೆ ಸೆಳೆಮಾವಂ ನೆಮ್ಮಿ ಪುಗಂಪಿನೊಳ್ |
ಪೊರೆದಲ್ಲಾಡುವ ತುಂಬಿವಾಡನೊಲವಿಂ ಕೇಳ್ತಂದದಿಂ ನಿಂದು ಪಾ
ದರಿಗಂ ನಿಲ್ಲದೆ ಪೋದುದರ್ಕೆ ಬಗೆಗೆಟ್ಟರ್ವಾಕೆ ಕಣ್ಣೊಪ್ಪಿದಳ್ ||

೫೭

ವ|| ಚೆನ್ನದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಹೂದೋಟವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಇನ್ನೊಬ್ಬ
ಚೆಲುವೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಹೀಗೆಂದಳು -
೫೫. ಎಲೈ ತಂಗಾಳಿಯೆ, ನೀನೇಕೆ ಪೀಡಿಸುವೆ? ಎಲೈ ದುಂಬಿ ಮರಿಯೇ, ನೀನೇಕೆ
ಹಲ್ಲುಕಡಿಯುವೆ? ಕೋಗಿಲೆಯೇ, ನೀನೇಕೆ ಕೋಪಿಸುವೆ? ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನು (ಬಳಿಯಲ್ಲಿ)
ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಕೆ? ವ|| ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ
ದುಃಖಿತೆಯಾದ ಅವಳ ಗೆಳತಿ ಅವಳ ಪ್ರಿಯಕರನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಹೀಗೆಂದಳು-೫೬. ಮುಗುಳಾದ ಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ, ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ, ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ
ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳಿಗೆ, ಸುಳಿದಾಡುವ ಹಂಸಗಳಿಗೆ ತಂಪಾದ ಹೂವಿನ ಕೊಳಕ್ಕೆ
ಮಾತಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿಮಾಡುವ ಕ್ರೌಂಚಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ
ಮಾವಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಅವಳು ಭಯಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೋಪವೇಕೆ? (ಈಗ
ಮಾಡಿದುದು) ಸಾಲದೇ? ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ-೫೭. ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಸುರಿವ
ಕಣ್ಣೀರ ಹನಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ತೋರವಾದ ಮೊಲೆಗಳು ಮುತ್ತಿನ ಏಕಾವಳಿ
ಸರವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಒಬ್ಬಳು ಸೆಳೆಮಾವಿಗೆ ಆತುಕೊಂಡು ನಿಂತ ಹೂವಿನ
ಪರಿಮಳವನ್ನು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವಳ

ವ|| ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ ಮತ್ತಮೋರ್ವ ಗಾಡಿಕಾರ್ತಿ ಸಂದಗಿಸಿ ಚಂದಂಬಡೆದ
ಕೆಂದಳಿರ ಪಂದರಮಂ ಮೆಯ್ಯಂಕೆಗಂಜಿ ಪತ್ತೆ ಸಾರ್ವಿತಂದಳ್-

ಎಲೆ ತೀಡುವ ತಂಗಾಳಿಯೆ

ನಲವಿಂ ಕಾಲ್ವಿಡಿದು ತಿಳಿಸಿ ತಳ್ಳಿಲ್ಲದೆ ಕಾ |

ದಲನಂ ತಂದೊಡೆ ನಟುಸು

ಯೈಲರಿಂದಂ ನಿನ್ನನಾಗಳುಂ ನೆಱಿ ಪೊರೆವೆಂ ||

೫೮

ವ|| ಅಂತು ಬಂತು ವಸಂತದೊಳೊರ್ಮೆ ನಡೆಯಂಬಂ ತನ್ನ ಮೇಳದ ಕಳೆಯನಪ್ಪ
ನಗೆಗಾಜನಂ ಬಜೆಯಿಟ್ಟು ಬರಿಸಿ ಪಸಾಯರೆಲ್ಲರುಂ ಬಗೆಯವಿಡ್ಚಿಡೆಯಿಂ ತೊಲಗಿ ಪೊಗೆಗೆ
ಕೆಲಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಕನಸಂ ಕೇಳ್ವದೆಂದಿತೆಂದಂ-

ತಳತಳಿಸಿ ಬೆಳಪ ತಿಂಗಳ

ಬೆಳಗಂ ಕವರ್ವಂತೆ ಮೆಱಿವ ಮೆಯ್ಯೆಳಗಿಂ ಕ |

ಣ್ಣೊಳಿಪೊರ್ವಳ ನಾನಿಂದಿನ

ಬೆಳಗಪ್ಪೊಂದೆರಡು ಗಬೆಗೆಯಾಗಲ್ ಕಂಡೆಂ ||

೫೯

ಮಿನುಗುವ ನಿಟ್ಟಿಸಳೊಳ್ ನೀ

ರ್ದನಿಗಳನೊಳಕೊಂಡು ತೋರ್ಪ ಕಿಂದಾವರೆಯಂ |

ನೆನೆಯಿಸಿದುದು ಕಾಲುಗುರ್ಗಳಿ

ನೆನಸುಂ ಕಣ್ಣೊಳಿಪ ನಿಡಿಯ ಮೆಲ್ಲಡಿಯವಳಾ ||

೬೦

ಹಾಗೆ ನಿಂತು (ತನ್ನ)ವಿಟನು ತಡೆಯದೆ ಹೋದುದಕ್ಕೆ ಮನನೊಂದು ಮನೋಹರವಾಗಿ
ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ವ|| ಅದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸುಂದರಿ ತನ್ನ ಅನುತಾಪಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ ದಟ್ಟವಾಗಿರುವ
ಕೆಂದಳಿರನ ಚೆಲುವಾದ ಹಂದರದ ಬಳಿಸಾರಿ ಹೀಗೆಂದಳು : ೫೮. ಎಲೈ ಬೀಸುವ
ಗಾಳಿಯೆ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ಸಂತೈಸಿ ತಡಮಾಡದೆ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮನನ್ನು
ನೀನು ಕರೆತಂದೆಯಾದರೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಉಸಿರಿನ ಸುಗಂಧದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಸಲಹುವೆನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಬಂದ ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ನನೆಯಂಬನು ತನ್ನ ಆಪ್ತ
ಮಿತ್ರನಾದ ನಗೆಗಾರನನ್ನು ಕರೆಕಳಿಸಿದನು; ಆಗ ಆತನ ಪ್ರಸಾದನದ ಆಳುಗಳೆಲ್ಲ ಅವನ
ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಳಿಯಿಂದ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋಗಲಾಗಿ ಮಿತ್ರನನ್ನು
ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ನನ್ನ ಕನಸನ್ನು ಕೇಳು ಎಂದು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು-೫೯. ಧಳಧಳ ಬೆಳಗುವ
ಚಂದ್ರನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮೆರೆಯುವ ಮೈ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೆಳೆವವಳನ್ನು
ನಾನು ಇಂದು ಬೆಳಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಗಳಿಗೆಯಿರುವಾಗ ಕಂಡೆನು. ೬೦.
ಕಾಲುಗುದುಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಅವಳ ನೀಳವಾದ ಮೃದುವಾದ ಪಾದಗಳು, ತನ್ನ

ನೇರಿತೆಳವಾಳಿಗಂಬಮ

ನೋರಂತಿರೆ ನುಣ್ಣುವತ್ತು ಸೋಲಿಪ ಚೆಲ್ಲಿಂ |

ಬಾರಿಸಿ ಸೊಬಗಿಂಗಿತ್ತಿದ

ತೋರಣಗಂಬಂಜೊಲಿದುರ್ವಾಕೆಯ ತೊಡೆಗಳ್ ||

೬೦

ಮಿಜುಪ ಸುಜೆವಡೆದ ಸಿಂಗರ

ದೊಳೆಯೊಳ್ ತಲೆದೋರ್ಪ ತೆರೆಗಳೆಂಬೆನಮೇಂ |

ಮೆಳೆದುವೊ ಪೂರ್ಕುಲ ಗಾಡಿಯೊ

ಳೆಪುವ ತೆಳ್ಳಸಿಹೊಳೆಸೆವ ತಿವಳಿಗವಳಾ ||

೬೧

ಮಿಳಿದಾರ್ಡುವ ಮೆಳೆದುಂಬಿಯ

ನೊಳಕೊಂಡೆಸೆದಿರ್ಪ ತಾವರೆಯವೊಲ್ ಪೊಳೆಪಂ |

ತಳೆದು ಕುರುಳೋಳಿಯಿಂ ಬಗೆ

ಗೊಳಿಸಿದುರಂತೆ ಮಿಸುಪ ನಗೆಮೊಗಮವಳಾ ||

೬೨

ವ|| ಮತ್ತಮವಳ ಮೆಲ್ಲದಿ ಮೊದಲೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮೇಗಡರ್ದ ನೀಳ್ ಕಣ್ಣಳುಂ
ಸೆಳೆನಡುವಿನಲ್ಲಾಟವಂ ಕಂಡು ಪೊಣವಾಟೆಂದೇಜಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ ಅವಳ ಕಡುಗುಣ್ಣನಾಳ್
ಪೂರ್ಕುಲೊಳಗಲ್ಲ ಬಗೆ ಎನ್ನಂ ತೆಗೆಯೆಂದೆತ್ತಿದ ಕೈಯಂತಿರ್ದ ಬಾಸೆಯೊಳುಗೊಂಡ
ಕಣ್ ತಿವಳಿಯೊಳಂ ಸಿಲ್ವ ಪೋಗಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ ಅವಳ ಬೆಟ್ಟ ತಪ್ಪ ಬಟ್ಟ ಮೊಲೆಯೆಟ್ಟಡೆಯೊಳ್

ನಿಡಿದಾದ ಎಸಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರವನಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ತೋರುವ ಕೆಂದಾವರೆಯ ನೆನಪನ್ನು
ತಂದಿತು. ೬೦. ನೇರವಾದ ಎಳೆಯ ಬಾಳೆಯ ಕಂಬವನ್ನು ತನ್ನ ನುಣುಪಿನಿಂದ
ಸೋಲಿಸುವಂತಿರುವ ಆಕೆಯ ತೊಡೆಗಳು ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದ ತೋರಣಗಂಬಗಳ
ಹಾಗಿದ್ದುವು. ೬೧. ಸುಳಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶೃಂಗಾರದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವ
ತೆರೆಗಳೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಹೊಕ್ಕುಳಿನ ಚಿಲುಪಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅವಳ ತೆಳುವಾದ
ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ತ್ರಿವಳಿಗಳು ಶೋಭಿಸಿದವು. ೬೨. ಸುಳಿದಾಡುವ ಮರಿದುಂಬಿಗಳನ್ನು
ಒಳಗೊಂಡು ಶೋಭಿಸುವ ಕಮಲಪುಷ್ಪದ ಹಾಗೆ ಹೊಳಪನ್ನು ಹೊಂದಿ (ಅಲೆದಾಡುವ)
ಕೂದಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಮಿರುಗುವ ಅವಳ ನಗುಮುಖವು ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ವ||
ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಮೃದುವಾದ ಪಾದಗಳಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿದ
(ನನ್ನ) ನೀಳವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವಳ ಬಡನಡುವಿನ ಬಳುಕುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಿಂತಬದಿಂದ
ಮೇಲೇರಲಾರದಾದುವು. ಆಕೆಯ ಬಲು ಆಳವಾದ ಹೊಕ್ಕುಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಮನಸ್ಸು
ನನ್ನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಎತ್ತಿದ ಕೈಯೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತಿದ್ದ ಬಾಸೆಯಲ್ಲಿ
ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವಳ ತ್ರಿವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಾರದಾದವು.
ಆಕೆಯ ಕರ್ಕಶವಾದ ದುಂಡು ಮೊಲೆಗಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ

ತೊಟ್ಟನೆ ಸಿಲ್ದಿದ ಕಣ್ ಕಪ್ಪಿನೋಳ್ ಕೆಡೆದ ಮಜೆವುಲ್ಲೆಯಂತೆ ಮಿದುಕಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ ಅವಳ
ನಗೆವೊಗದೊಳೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನೊಳಿಗಿದ ಕಣ್ ಎಸೆದ ಮೊಗದಾವರೆಗೆಬತದಿಂದೊಳಿಗಿದ
ಮಜೆದುಂಬಿಯಂತೆ ಪೊಪಿಂಗಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ ಅವಳ ಪೊಪಿನೊಸಲನೆದ ಬಳ್ಳಿಗುರುಳೊಳ್ ತೊಡಂಕದ
ಕಣ್ ಕಣ್ಣೆವಲೆಯೊಳ್ ಕೆಡೆದರೆಲೆಯಂತೆಯಡಿಯಿಡಲಾರ್ತುವಿಲ್ಲ; ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ-

ತೊಳಗುವ ಮುತ್ತಿನೋಲೆಗಳ ಬೆಳ್ಳೆಳಗಿಂ ಸುಲಿಪಲ್ಲ ಮಿಂಚಿನಿಂ
ಪೊಳೆವಲರ್ಗಣ್ಣು ನುಣ್ಣದಿರ್ಗಳಿಂ ತಿಸರಂಗಳ ನೀಳ್ ದಾಳದಿಂ ।
ಬಳೆದಸೆದಿದರ್ ಸೆಳ್ಳುಗುರ ಮೆಯ್ಯೊಳೆಪಿಂ ಮಿಗೆ ಪೆರ್ಮೆವೆತ್ತು ಕ
ಣ್ಣೊಳಿಸಿದಳಾಕೆ ಪಾಲ್ದಲ ಪೆರ್ತೆಯೊಳ್ ಸಿರಿನಿಂದಳೆಂಬಿನಂ ॥ ೬೪

ತೊಳಗುವ ಮುತ್ತಿನೋಲೆಗಳ ಬೆಳ್ಳೆಳಗಿಂ ಮಿಗೆ ಪೆರ್ಮೆವೆತ್ತು ಕ
ಣ್ಣೊಳಿಸಿದಳಾಕೆ ಪಾಲ್ದಲ ಪೆರ್ತೆಯಂತಿರೆ ಜೊನ್ನದೊಂದು ಪು ।
ತ್ತಯಿವೊಲೊಪ್ಪವೆತ್ತ ಬದುಗಲ್ಲಿನ ಬೊಂಬೆಯ ಪಾಂಗಿನಂತೆ ಸೊಂ
ಪಳವಡೆ ಬಂದುದುಂ ಕನಸಿನೊಳ್ ನೆಪಿನೋಡಿದನೆಂದ ಪೂಸರಂ ॥ ೬೫

ವ|| ಇಂತು ಕೇಳಿ ಪೇಟ್ಟುದುಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಗೆಗಾಜಿನಂತೆಂದಂ-

ಕನಸಿದು ನನ್ನ ಕೇಳ್ ನಿನಗೆ ಬೇಗದೆ ಸಾರ್ವಳದೊರ್ವ ಚೆನ್ನೆಯಿಂ
ದನೆ ನನೆಯಂಬನುಟ್ಟ ತಳಿರ್ವಟ್ಟೆಯನಾಗಳೆ ಮೆಚ್ಚುಗೊಟ್ಟು ಮೆ ।

ಕುಸಿಬಿದ್ದ ಜಿಂಕೆಮರಿಯಂತೆ ಮಿಸುಕಲಾರದಾದವು. ಆಕೆಯ ನಗುಮೊಗದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ
ಎರಗಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚೆಲುವಾದ ಹೊಸತಾವರೆಯೊಳಗೆ ಆಸೆಯಿಂದ ಎರಗಿದ ದುಂಬಿಯ
ಮರಿಯಂತೆ ಹೊರಬರಲಾರದಾದವು. ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ಆಕೆಯ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ
ಬಳ್ಳಿಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಸುಳಿವ ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿ ತೊಡರಿಕೊಂಡ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಣ್ಣೆಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ
ಜಿಂಕೆಯಂತೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಲಾರದಾದವು. ಇದಲ್ಲದೆ-೬೪. ತಳತಳಿಸುವ ಮುತ್ತಿನ ಓಲೆಗಳ
ಬಿಳಿಯ ಬೆಳಕು, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳ ಮಿಂಚು ಹೊಳೆಯುವ ಹೂವಿನಂತಿರುವ
ಕಣ್ಣುಗಳು, ಅವುಗಳಿಂದ ಸೂಸುವ ನುಣುಪಾದ ಕಿರಣಗಳು, ತ್ರಿಸರದ ನೀಳವಾದ
ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆದು ಶೋಭಿಸುವ ಸೆಳ್ಳುಗುರುಗಳ ಹೊಳಪು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ
ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಆಕೆ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ಹೆದ್ದರೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊ
ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸಿದಳು. ೬೫. ಧಳಧಳಿಸುವ ಮುತ್ತಿನೋಲೆಗಳ ಧವಳ
ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಆಕೆ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ದೊಡ್ಡ ತೆರೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸಿದಳು.
ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಪುತ್ತಳಿಯಂತೆ ಚೆಲುವಾದೊಂದು ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ಚಿಲ್ವಾಗಿ
ಅವಳು ಬಂದುದನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದನು. ವ|| ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ
ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ಕೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಲಾಗಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಗೆಗಾರನು ಹೀಗೆಂದನು- ೬೬. “ಈ
ಕನಸು ಸತ್ಯವಾದುದು ಕೇಳು, ನಿನಗೆ ಬೇಗನೆ ಒಬ್ಬ ಚೆಲುವೆ ದೊರಕುವಳು” ಎಂದು

ಲ್ಲನೆ ನಡತಂದು ಪೊನ್ನ ಕರುಮಾಡದ ಮೇಲ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯಿಂ

ಬೆನೆ ನೆರೆದೋಲಗಂ ನಲವು ಕೈಮಿಗೆ ತನ್ನನೆ ನೋಡುತಿರ್ಪಿನಂ ||

೬೬

ವ|| ಅಂತೋಲಗಂಗೊಟ್ಟು ಕುಳ್ಳಿದ ಬತ್ತಿಯೊಳಂದಂಬಡೆವಂತು ಬಚ್ಚಿದ ಬಣ್ಣಗಳಂ
ಬೇಟೆ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿರ್ಪಾಗಳ್ ನಗೆಗಾಳಂ ಬನ್ನಪಮಂದಿಂತಂದಂ-

ಬರೆದ ಬನಮಿರ್ಕೆ ನೋಡೀ

ಕರುಮಾಡದ ಕೆಲದೆ ಬೆಳೆದ ಪೂದೋಂಟಮನಿಂ |

ಚರದಿಂ ಬಗೆಗೊಳಿಪಂಚೆಯ

ನೆರವಿಗಳಂ ನೋಡು ತಳೆದು ಬೇಟಂಗಳುಮಂ ||

೬೭

ಮಾವಿನ ಜೊಂಪಮಂ ಮಿಸುಪ ಸಂಪಗೆಯಂ ಬಗೆಗೊಳ್ಳ ಜಾಡಿಯಂ

ಪೂವಿನ ಗೊಂಚಲಿಂ ಪುದಿದ ಪಾದರಿಯಂ ಪರಿತರ್ಪ ತುಂಬಿಯಂ |

ತಾವರೆಗಿರ್ಕೆಯಾದ ಕೊಳನಂ ನೆರೆದಾಡುವ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂ

ತೀವಿದ ಬಂಡು ಬಂದು ನೆರೆಯುತ್ತಿರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬರ್ಪ ಕಾಲ್ಗಳಂ ||

೬೮

ವ|| ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸುತ್ತಿರೆ-

ಬನದೆಡೆಯಂ ನೋಡುವುದೆಂ

ದೆನಸುಂ ತುಂಬಿಗಳ ದನಿಗಳಿಂ ಕರೆವವೊಲೊ |

ತಿಳಿಸಲಾಗಿ ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ತಾನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಚಿಗುರಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಚಿನ್ನದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನವೊ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ನೆರೆದ ಓಲಗವೆಲ್ಲ ಸಂತೋಷಾತಿಶಯದಿಂದ ತನ್ನನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ವ|| ಹಾಗೆ ಓಲಗವನ್ನು ಸೇರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಬರೆದ ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವಾಗ ನಗೆಗಾರನು ಹೀಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು-೬೭. “ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಬನವಿರಲಿ, ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹೂದೋಟವನ್ನು ಪೂರ್ಣಯಾಸಕ್ತವಾಗಿ ಮಧುರಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಂಸಗಳನ್ನು ನೋಡು. ೬೮. ಮಾವಿನ ಗುಚ್ಚ, ಮಿರುಗುವ ಸಂಪಿಗೆ, ಮನೋಹರವಾದ ಜಾಜಿ, ಹೂಗೊಂಚಲಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪಾದರಿ, ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳು, ಕಮಲಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಕೊಳ, ಜೊತೆಗೂಡಿ ಆಡುವ ಚಕ್ರವಾಕಗಳು, ತುಂಬಿದ ಪುಷ್ಪರಾಗವು ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಾಗುವ ಕಾಲುಮೆಗಳು” -ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು (ನೋಡು) ವ|| ಹೀಗೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ-೬೯. ತೋಟವನ್ನು ನೋಡು ಎಂದು ದುಂಬಿಗಳ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಕರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಂದು ತೆಂಕಣಗಾಳಿ ನಾಡಿನ ಪ್ರಭುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಬೀಸಿತು. ವ|| ಹೀಗೆ ಬಂದ ತೆಂಕಾಳಿಗೆ

ಯನ್ನೆ ಬಂದು ಬಂದು ನಾಡೆಜಿ

ಯನ ಕೆಲದೊಳ್ ತೀಡಿದತ್ತು ತೆಂಬೆಲರಾಗಳ್ ||

೬೯

ವ|| ಅಂತು ಬಂದ ತೆಂಗಾಳಿಗೆ ಪಿಡಿದ ಕೆಂದಾವರೆಯ ಮುಡಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪೂಸಿದ
ಸಿರಿಕಂಡದ ಕಪ್ಪರದ ತಂಬುಲದ ನೊಸಲ ಕತ್ತರಿಯ ಕಂಪಂ ಮೆಚ್ಚುಗುಡುವಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಮೆಯ್ಯಾರ್ಚಿ ಬಟೆಯಂ ಬನಮಂ ನೋಡಲ್ವೇಬ್ಬುಮೆಂದು ಬಗೆಯೊಳ್ ನೆನೆಯುತ್ತಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ-

ತೊಂಗಲೊಂದಿರ್ದು ಕೆಂಪಾದಸುಗೆಯ ತಳಿರಂ ಕಂಪುದೀವಿದ್ ಪೂವಂ

ಮಾಂಗಾಯಂ ಪೊಚ್ಚಪೊಂಬಾಟೆಯ ಮರುಗಮನಿಂಬಾದ ನಲ್ಲಾಟುವಣ್ಣಂ |

ಪೊಂಗಿದಾರ್ ನೈದಿಲೊಳ್ಳಾವರೆಯ ಮುಗುಳ್ಳಳಂ ಸೊಂಪಿನಂ ಚೆಳ್ಳವೆತ್ತಿ

ದಿಂಗೋಲಂ ಪಣ್ಣ ದಾಳಿಂಬಗಳನೊಲವಿಂ ತೋಟಗಂ ಕೊಟ್ಟನೊವರ್ || ೭೦

ವ|| ಅಂತು ಕಾಣೈಗೊಟ್ಟವಧರಿಪುದೆಂದಿಂತೆಂದಂ || ಪೆಜನಾಡೆಜಿಯ ನಿನ್ನ ಕೈಯೊಳ್
ಬನ್ನಂಬಡೆದು ಕೆನ್ನನಾಗೆಯವನ ಮೆಯ್ಯಂದಿದ ಚೆನ್ನಪಾಂಗಿನಂತೆ ಪೊಡಪ್ಪಡುಗಿದ ಜಾದಿಯಂ
ನಗುವಂದದಿನರಲ್ತ ಸುರಹೊನ್ನೆಗಳೊಳಂ ಚಲದಿಂ ಮಲೆವ ಮಜುವರಸರ ಪೊಸನೆತ್ತರೊಳ್
ಪೊರೆದ ನಿನ್ನ ಬಾಳಂತೆ ಒಳ್ಳವಡೆದ ಕೆಂದಳಿರ್ಗಳಿಂ ಮಿಸುಗುವ ಅಸುಗೆಗಳೊಳಂ ನಿನ್ನ ಮುಳಿಸಿನ
ಬೆಂಕಿಯಂ ಪೊತ್ತಿ ಪೊಗೆದುರವ ಪಗೆವರ ಬೀಡಿನಂತೆ ಸುತ್ತಲುಂ ಪೂತ ಮುಳ್ಳುಟ್ಟುಗದ ಮರಂಗಳೊಳಂ

ತಾನು ಹಿಡಿದ ಕೆಂಪುಕಮಲದ, ಮುಡಿದುಕೊಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ, ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡ
ಶ್ರೀಗಂಧದ, ಕರ್ಪೂರ ತಾಂಬೂಲದ, ಹಣೆಯ ಕಸ್ತೂರಿಯ (ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ) ಪರಿಮಳವನ್ನು
ಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ತೋಟವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಪುಷ್ಪಬಾಣನು
ಮನದಲ್ಲಿ ಎಣಿಸುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ-೭೦. ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲಾಗಿ ಕೆಂಪಾದ ಅಶೋಕದ
ಪಲ್ಲವವನ್ನು ಪರಿಮಳ ತುಂಬಿದ ಹೂವನ್ನು, ಮಾವಿನ ಕಾಯನ್ನು, ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ
ಹೊಂಬಾಳೆಯನ್ನು, ಮರುಗವನ್ನು, ಸೊಗಸಾದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣನ್ನು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ
ನೈದಿಲು ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಮಲಗಳ ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬನ್ನು ಹಣ್ಣಾದ
ದಾಳಿಂಬಗಳನ್ನು ತೋಟಗನೊಬ್ಬನು ಕೊಟ್ಟನು. ವ|| ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಚಿತ್ರೈಸಿ ಎಂದು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು:- ಅನ್ಯ ದೇಶದ ರಾಜನು ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪರಾಜಿತನಾಗಿ
ಖಿನ್ನನಾಗಲಾಗಿ ಅವನ ಕುಗ್ಗಿದ ದೇಹ ಕಾಂತಿಯಂತೆ ಬಲಗುಂದಿದ ಜಾಜಿಯನ್ನು ನೋಡಿ
ನಗುವಂತೆ ಅರಳಿದ ಸುರಹೊನ್ನೆಗಳಿಂದಲೂ ಛಲದಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಿಂತ
ವಿರೋಧಿರಾಜರ ಹೊಸ ನೆತ್ತರನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡ ನಿನ್ನ ಖಡ್ಗದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ
ರಕ್ತಪಲ್ಲವಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಅಶೋಕಗಳಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಕೋಪದ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ
ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗೆಯಾಡಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಶತ್ರುಗಳ ನೆಲೆಯಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಹೂಬಿಟ್ಟ
ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತುಗದ ಮರಗಳಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಅನನ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಿದೆವೆಂಬ

ನಿನ್ನಡಿಯಂ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ ನಂಬದೆವೆಂಬರಸರ ಚೆನ್ನ ಪೊನ್ನ ನೆಲೆವಾಡದಂತೆ ಪೂಸರಂಬಡೆದ ಕೊಸಗಿನ ಮರಂಗಳೊಳಂ ನಿನ್ನ ಗಾಡಿಯಂ ನೋಡಿ ಕೂಡಲ್ಪಡೆಯದ ಮಡದಿಯರ ಕದಂಪಿನಂತೆ ತುಣುಗಿದಲರಿಂ ಬೆಳ್ಳೇಪಿದ ಬಕುಳಂಗಳೊಳಂ ಬನದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾದ ಬನಮಂ ನೋಡಲ್ವೆಯ್ಯಮೆಂಬುದುಮಾತಂಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೊಟ್ಟು-

ಜಡಿದ ಪಡಿಯುಳರ ಸೊಗಯಿಪ

ನುಡಿಹಾಳರ ಮೇಳದರಸುಗಳ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೈ |

ಗುಡುವ ಸೊಬಗೆಯರ ನೆರವಿಗ

ಕೊಡನೆಲ್ಲಂ ಬನಮನೊಸೆದು ನೋಯ್ತುಜ್ಜುಗದಿಂದಂ || ೨೧

ಬೀಸುವ ಚೆನ್ನ ಸೀಗುರಿಗಳಿರ್ಕೆಲದೊಳ್ ಮಿಳಿದಾಡೆ ನಾಡೆಯುಂ

ಗೋಸಣೆವತ್ತ ರಾಯರಿದಿರೇಲ್ಲರ ತುಂಬಿಗಳಚ್ಚವೂಗಲಿಂ |

ದೂಸರಮಾದ ಚೊಲ್ಲೆಯದ ಕಂಪಿನೊಳೋಕುಟಿಯಾಡೆ ಸಿಂಗರಂ

ದೇಸೆಯೊಳೊಂದಿ ತೋಪಿ ತಳದಂ ನನೆಯಂಬನೊಂದು ಚೆಲ್ವಿನಿಂ || ೨೨

ನಡೆಗಳೊಳಂಚೆ ನುಣ್ಣುರುಳೊಳಾಡಿ ತೋಳ್ಳೊಳೆಗಳೊಂಬು ಸೋ

ಮುರ್ದಿಗಳೊಳ್ಳೆದ ಸೋಗೆ ಮಿಗೆ ಪೆರ್ಮೊಲೆಯೊಳ್ ಪೂಣರ್ವಕ್ಕೆ ನಿಚ್ಚಮುಂ |

ಕದು ಮುಳಿಯುತ್ತಮಿರ್ಪುವಿದಳೊಳ್ ದೊರೆಕೊಂಡವೆನುತ್ತ ಕಾಯ್ದಾ

ಟೆಡುವವೊಲಾ ಬನಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದುದು ಪೆಂಡಿರತಂಡಮೇಲ್ಪಿಯಂ || ೨೩

ಅರಸರ ಚೆಲುವಾದ ಚೆನ್ನದ ಅರಮನೆಗಳಂತೆ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೊಸಗಿನ ಮರಗಳಿಂದಲೂ, ನಿನ್ನ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬೆರೆಯಲಾರದ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕೆನ್ನೆಗಳಂತೆ ಹೂತುಂಬಿ ಬೆಳ್ಳಗಾದ ಬಕುಲಗಳಿಂದಲೂ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾದ ತೋಟವನ್ನು (ತಾವು) ನೋಡಬೇಕು. ಹೀಗೆನ್ನಲಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಮೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು-೨೧. ಗದರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತೀಹಾರಿಗಳ, ಸೊಗಸುವ ಮಾತುಗಾರರ, ಮಿತ್ರ ರಾಜರ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೈನೀಡುವ ಚೆಲುವೆಯರ ಸಮೂಹದೊಡನೆ ಆತನು ತೋಟವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದನು. ೨೨. ಬೀಸುವ ಚಾಮರಗಳು ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ತೂಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಘೋಷಣೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತರಾದ ಅರಸರು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಹೊಸ ಹೂಗಳಿಂದ ಧೂಸರವಾದ ಕೋಶಾಂತದ ಪರಿಮಳದಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಗಳು ಓಕುಳಿಯಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಶೃಂಗಾರವು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ತೋರಲಾಗಿ ಅದೊಂದು ಬೆಡಗಿನ ನನೆಯಂಬನು ಹೊರಟನು. ೨೩. ನಮ್ಮ ನಡೆಗೆ ಹಂಸಗಳೂ, ನುಣುಪಾದ ಕೂದಲಿಗೆ ದುಂಬಿಗಳೂ ತೋಳುಗಳಿಗೆ ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬೆಗಳೂ ಬಿಡುಮುಡಿಗೆ ನವಿಲುಗಳೂ ತೋರ ಮೊಲೆಗಳಿಗೆ ಚಕ್ರವಾಕಗಳೂ ಸದಾಕಾಲ ಮತ್ತರಿಸುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲ-ಅವೆಲ್ಲವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಗೋ ಸಿಕ್ಕಿದುವು ಎಂದು ಕೋಪದಿಂದ

ಕಡೆಗಣ್ಣ್ ಕುಡಿಮಿಂಚನೀಯೆ ಸುಲಿಪಲ್ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಂ ಬೀಜಿ ಕೇ
ಸಡಿ ಕೆಂದಾವರೆವೊಗಳಂ ಕೆದಜಿ ಪುರ್ಬಿಂಗೋಲವಿಲ್ಲದಮಂ |
ಕುಡೆ ತೋಳ್ ನೀಳ್ಳೆಳಗೊಂಬನೊಳ್ ತೊಡರೆ ಗಲ್ಲಂ ನುಣ್ಣು ಕೈಮಿಕ್ಕು ಕ
ನ್ನಡಿಯಂ ಪೋಲಿರೆ ಬಂದರಲ್ಲಿ ಪಲಬರ್ ಚೆಲ್ಲಪ್ಪಿನಂ ಚೆನ್ನೆಯರ್ || ೨೪

ತಿಸರಂ ತೋಳಗುವ ಮುತ್ತಿನ
ಪಸರಂ ಮೊಲೆ ಬೆಟ್ಟು ತಿವಳಿ ತೆರೆಯೆಂದೆನೆ ಸಂ |
ತಸದ ಕಡಲಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಪೊಸವೆಂಡಿರ್ ಗಡಗಮೆಸೆವಿನಂ ನಡೆತಂದರ್ || ೨೫

ಎಡಗಿಜೆವ ಮೊಲೆಯ ಪೊಜಿಯಂ
ಬಡನಡು ನಡೆ ನೋಡುವವರ ಬಗೆ ನಡುಗುವವೊಲ್ |
ನಡುಗೆ ನಲವಿಂದಮೊಡನೊಡ
ನಡಿಯಿಟ್ಟುರ್ ನೆರೆದು ಬಿಂಕಗಾತಿಯರೆಂಬರ್ || ೨೬

ಇಸಲೊಡರಿಸುವಿಂಗೋಲನ
ಮಿಸುಗುವ ಪೊಸವಿಲ್ಲ ಜೇವೊಡೆಯ ದನಿಯವೊಲೆ |
ಣೈಸೆಯೊಳ್ ನೇವುರದುಲಿ ಪಸ
ರಿಸೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಚೆಲ್ಲಗಾರ್ತಿಯರ್ ನಡೆತಂದರ್ || ೨೭

ದಾಳಿಯಿಡುವ ಹಾಗೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಹಿಂಡು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬನಕ್ಕೆ ನಡೆದುಬಂದಿತು. ೨೪. ಕಟಾಕ್ಷಗಳು ಮಿಂಚಿನ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ತೊರಲಾಗಿ, ಹಸನಾದ ಹಲ್ಲು ಬೆಳುದಿಂಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿ, ಕೆಂಪಾದ ಪಾದಗಳು ಕೆಂದಾವರೆ ಹೂಗಳನ್ನು ಹರಡಲಾಗಿ, ಹುಬ್ಬು ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಚೆಲುವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿ, ತೋಳುಗಳು ನೀಡಿಕೊಂಡ ಎಳೆಯ ಕೊಂಬುಗಳೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲಾಗಿ, ಕಪೋಲಗಳು ಅಧಿಕವಾದ ನುಣುಪಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಹಲವಾರು ಚೆಲುವೆಯರು ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ೨೫. ಮೂರೇಳೆಯ ಹಾರವೆ ಹೊಳೆವ ಮುತ್ತಿನ ರಾಶಿ, ಮೊಲೆಗಳೆ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ತ್ರಿವಳಿಗಳೆ ತೆರೆಗಳು ಆಗಲಾಗಿ ಸಂತೋಷದ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಶೋಭಾಯಮಾನರಾಗಿ ಹಿಂಡುಗಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ೨೬. ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಮೊಲೆಗಳ ಭಾರದಿಂದ ತೆಳುವಾದ ನಡು ನೋಡುವವರ ಮನಸ್ಸು ನಡುಗಲಾಗಿ, ಕೆಲವರು ಬಿಂಕಗಾತಿಯರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟರು. ೨೭. ಬಾಣ ಬಿಡಲು ಉದ್ಯೋಗಿಸುವ ಕಾಮನ ಚಕಚಕಿಸುವ ಹೊಸ ಬಿಲ್ಲಿನ ಝೇಂಕಾರದ ಧ್ವನಿಯಂತೆ, ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ನೂಪುರಧ್ವನಿ ಪಸರಿಸಲಾಗಿ ಚಲ್ಲಾಟದ ಚೆಲುವೆಯರು ನಡೆದು ಬಂದರು. ವ|| ಹಾಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ

ವ|| ಅಂತು ಪರಿಪರಿಯ ಸಿಂಗರದಿನಂದಂಬಡೆದು ನಡೆವ ಮಡದಿಯರ ಮುಡಿಯೊಳ್
ತೊಡರ್ದು ಪೊಸಪೊಗಳ ಕಂಪಿಗಳಸಿ ಮೇಲೆ ಬಳಸಿದ ಮಡಿದುಂಬಿಯ ಬಂಬಲ್ ಎತ್ತಿ
ಪಿಡಿದ ಪೀಲಿದಬಿಯಾಗೆ ಬಂದು ಬನದ ಬಾಗಿಲಂ ಪುಗುವಲ್ಲಿ-

ತಳಿರಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ನೂಂಕಿ ಮಾಮಿಡಿಗಳಂ ಸೆಂಡಾಡುತುಂ ಕೂಡೆ ಪೂ
ಗಳ ದೂಳಿಂ ಪೊಣಿಯೇಜುತುಂ ಸೊನೆಗಳೊಳ್ ನೀರಾಟಮಂ ಮಾಡುತುಂ |
ಬಟಿಯಂ ಕೈಮಿಗೆ ಬರ್ಪ ತುಂಬಿಯುಲಿಯಿಂದಂ ಡಂಗುರಂ ಬೊಯ್ಯುತುಂ
ತಳರ್ದೇಂ ಬಂದುದೊ ಕಾವನಾನೆಯವೊಲಾ ತಣ್ಣಾಳಿ ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯಿಂ || ೭೮

ಆ ಗಾಳಿಯ ಮೆಲ್ಲೋಂಕಿಂ
ದಾಗಳೆ ಬೆಮರೊಡನೆ ಬೆಳೆದ ಸೇದೆಯದೆತ್ತಂ |
ಪೋಗೆ ನಲವಿಂದ ವೊಕ್ಕಂ
ಬೇಗದೆ ಪಡಿಯಜರ ಜಡಿಪಮೆಡೆಗೊಳೆ ಬನಮಂ || ೭೯

ವ|| ಅಂತು ಪೊಕ್ಕು ಪಚ್ಚೆಯ ಪಡ್ಡಳಿಯ ಪಾದರಿಯ ಹಲಸಿನ ತೆಂಗಿನ ಕಂಗಿನ
ದಾಳಿಂಬದ ದವನದ ಮರುಗದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾವಿನ ಮಾದಲದ ಸುರಗಿಯ ಸುರಹೊನ್ನೆಯ
ಇರವಂತಿಯ ಸೇವಂತಿಯ ಕಂಪು ಮಿಗುವ ಸಂಪಗೆಯ ಸಸಿಯ ಸಾಲ್ವಳ ನಡುವೆ ನನೆಯಂಬು
ನಡೆವಾಗಳ್ ಬಲಗೆಲದೊಳ್ ಕೈಗೊಟ್ಟು ಬರ್ಪ ನಗೆಗಾಜಿನಂತೆಂದಂ-

ಶೃಂಗಾರದಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೊಸ ಹೂಗಳ
ಪರಿಮಳಕ್ಕೆ ಆಸೆಪಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಸುತ್ತುವರಿದ ದುಂಬಿಮರಿಗಳ ಹಿಂಡು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ
ನವಿಲ್ಲರಿಯ ಕೊಡೆಯಾಗಲು ಬಂದು ತೋಟದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹೊಗುವಾಗ-೭೮.
ತಳಿರುಗಳನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ತಳ್ಳಿ, ಮಾವಿನ ಮಿಡಿಗಳನ್ನು ಚೆಂಡಾಡುತ್ತ, ಪುಷ್ಪಗಳ ಪರಾಗದಿಂದ
ಸೊಗಸೇರುತ್ತಾ, ಸೊನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾಟವಾಡುತ್ತ, ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಧಿಕಾಧಿಕವಾಗಿ
ಬರುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯಿಸುತ್ತ, ಕಾಮನ ಆನೆಯ
ಹಾಗೆ ಆ ತಂಗಾಳಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬಂದಿತು. ೭೯. ಆ ಗಾಳಿಯ ವೃದ್ಧಸ್ಪರ್ಶವಾದ
ಒಡನೆ ಬೆವರೂ ಆಯಾಸವೂ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಪ್ರತೀಹಾರಿಗಳ ಆರ್ಭಟೆ
ಆವರಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ (ನನೆಯಂಬು) ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೋಟವನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು.
ವ|| ಹಾಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಪಚ್ಚೆಯ ಕಣಗಲೆಯ ಪಾದರಿಯ ಹಲಸಿನ ತೆಂಗಿನ ಅಡಕೆಯ
ದಾಳಿಂಬದ ದವನದ ಮರುಗದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾವಿನ ಮಾದಳದ ಸುರಗಿಯ
ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಇರವಂತಿಯ ಸೇವಂತಿಯ ಸುಗಂಧ ತುಳುಕುವ ಸಂಪಗೆಯ ಸಸಿಗಳ
ಸಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ನನೆಯಂಬು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಟ್ಟು ಬರುವ

ಎಸೆವಲಗೊಂಚಲಂ ತಳೆದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂವಿನ ಸಂತೆ ಕೊಂಬಿನಿಂ
ಮಿಸುಗುವ ಮಾಮರಂ ಪಸರ ಮಾಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ತೋರವೆಟ್ಟುಗಳ್ |
ಪೊಸಮನೆ ಸುತ್ತಲುಂ ಬಳಸಿ ಪರ್ವದ ಕೇದಗೆ ಪಚ್ಚವಾಗಲೆಂ
ಬೆಸಕಮನಾಳ್ ಪೂಗಣೆಯನಿರ್ಪ ಪೂವಿಲ್ಲಿಣೆಯಾದುದೀ ಬನಂ || ೮೦

ನಿನ್ನ ಬರವಣಿದು ನಲವಿಂ
ಮುನ್ನಮೆ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿದಂತೆ ಪೊಸವೂಗುಡಿಯಿಂ |
ದನ್ನೆರೆದು ನಿಮಿರ್ಪ ಕುಡಿಯಿಂ
ಚಿನ್ನ ತಳೆದತ್ತಿದಂತೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯೆಸೆಗುಂ || ೮೧

ಅಡರ್ಲೆವಳ್ಳಿಗಳೆಲೆಯಂ
ಪಿಡಿಡಿರ್ಪಳಗೊಂಗಿನಲ್ಲಿ ತರತರದಿಂ ನೇ |
ಪರ್ವ ಸಮದೆಲೆವಸರದವೊಲ್
ಕಡುಚೆಲ್ಲಂಪಡೆದು ತೋರ್ಪುವೀ ಬನದೆಡೆಯೊಳ್ || ೮೨

ಪುದಿದ ತನಿವಣ್ಣ ಬರಿಕಿಂ
ದುದಿರ್ಪತ್ತಂ ರಾಸಿಯಾದ ಬಬ್ಬುಗಳಿಂ ಪೆಂ
ಪೊದವಿದ ಪಲವುಂ ದಾಳಿಂ
ಬದ ಮರಗಳ್ ರನ್ನವಸರದಂತೆಸೆದಿಕುಂ || ೮೩

ನಗೆಗಾರನು ಹೀಗೆಂದನು- ೮೦. ಶೋಭಿಸುವ ಹೂಗೊಂಚಲನ್ನುಳ್ಳ ಮಲ್ಲಿಗೆಹೂವಿನ ಸಂತೆ, ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಎಸೆಯುವ ಮಾವಿನ ಮರ ಹೆಸರಾದ ಮಾಳಿಗೆ, ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕ್ರೀಡಾಶೈಲಿಗಳು ಹೊಸಮನೆಗಳು ಸುತ್ತಗಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬಿದ ಕೇದಗೆ ಪಚ್ಚೆಯ ಪ್ರಾಕಾರ ಎಂಬ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸಮನಾಯಿತು ಈ ತೋಟ. ೮೧. ನಿನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೆ ಧ್ವಜವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಗುಚ್ಚದಿಂದ ಕೂಡಿ ನಿಮಿರಿನಿತು ಕುಡಿಯಿಂದ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರುವಂತೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಶೋಭಿಸುವುದು. ೮೨. ತಮ್ಮನ್ನು ಏರಿದ ವೀಳ್ಳದ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಎಳೆಯ ಅಡಕೆ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಎಲೆಯ ಪೇಟೆಯಂತೆ ಅಧಿಕವಾದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ತೋಟದ ಪ್ರದೇಶ ಕಂಗೊಳಿಸುವುದು. ೮೩. ತುಂಬಿದ ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಬಿರಿತು ಅವುಗಳೊಳಗಿಂದ ಉದುರಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ರಾಶಿಯಾದ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಅತಿಶಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಹಲವಾರು ದಾಳಿಂಬದ ಮರಗಳು ರತ್ನದ ಅಂಗಡಿಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ೮೪. ಮಿರುಗುವ

ಮಿಸುಪಲರ್ಗಳ ಬೆಳ್ಳಿಗಳಿಂ

ಮುಸುಕಿದ ತಾವರೆಗಳೆಲೆಯನಾಂತ ಕೊಳಂಗಳ್ |

ಪಸರಿಸಿದ ಕಂಚುಗಾಜರ

ಪಸರದವೋಲ್ ನಾಡೆ ತೋರ್ಪುವೀ ಕೆಲಬಲದೊಳ್ || ೮೪

ಬಗೆಗೊಳೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆವಂ

ಚೆಗಳಂ ತಳೆದಿರ್ಪ ಬಳ್ಳಿಮಾವಿನ ಸಾಲ್ಗಳ್ |

ನೆಗಲ್ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣಳಂದದೆ

ಮಿಗೆ ಸೋಲಿಪ ಸೊಳೆಗೇಟೆಯಂತಿದೆ ಬನದೊಳ್ || ೮೫

ಇಟ್ಟನಿಸಿದಲರ್ಗಳೆಸೆದಿರೆ

ಕಟ್ಟುದ್ವಮನಾಂತು ಮಿಸುಪ ಕೊಸಗಿನ ಚೆಲ್ವೇಂ |

ಪುಟ್ಟಿಸಿದುದೊ ಪೊಸಸಿರಿಗೆಜ

ವೆಟ್ಟಿನೆ ಪೂಗಣೆಯನಿರ್ಪ ನೆಲೆಮಾಡದವೋಲ್ || ೮೬

ನನೆಗಳ ಪೂಗಳ ಪೊಳೆಯಂ

ದನಸುಂ ತಲೆವಾಗುತಿರ್ಪ ಸೆಳೆಗೊಂಬಿಂ ನೆ |

ಟ್ಟನೆ ಪರಿವಡೆದೀ ಸಂಪಿಗೆ

ನಿನಗೆಜಗದರಜಗಿಪಂತೆ ತೋರ್ಪುವು ಬನದೊಳ್ || ೮೭

ನೆಗಚ್ಚಿರವಂತಿಯ ಮನೆಗಳೊ

ಳಗಲಮನೊಳೆಕೊಂಡು ಪಲವು ಪಳುಕಿನ ಸಡಿಗಳ್ |

ಹೂವುಗಳ ಅಧಿಕಕಾಂತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ತಾವರೆಯ ಎಲೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಕೊಳಗಳು ಪಸರಿಸಿದ ಕಂಚುಗಾರರ ಅಂಗಡಿಯ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತೋರುವುವು. ೯೫. ಮನೋಹರವಾಗಿ ಮೃದುಗತಿಯಿಂದ ನಡೆದಾಡುವ ಹಂಸಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬಳ್ಳಿಮಾವಿನ ಸಾಲುಗಳು, ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ವೇಶ್ಯೆಯರ ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಮನಸೆಳೆವ ಸೊಳೆಗೇರಿಯಂತೆ ಈ ಬನದಲ್ಲಿ ಇರುವುವು. ೮೬. ದಟ್ಟವಾಗಿ ಅರಳಿದ ಹೂಗಳು ಶೋಭಿಸಲಾಗಿ ಬಲು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಬೆಟ್ಟದಾವರೆಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವು-ಹೊಸ ಚಿಲುವಿನ ಬೀಡಾಗಿ ಮನ್ಮಥನು ನೆಲೆಸುವ ಉಪರಿಗೆಯೊ ಏನೊ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು. ೮೭. ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಹಾಗೂ ಹೂಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಯ ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಈ ಸಂಪಿಗೆ ಮರಗಳು ನಿನಗೆ ಬಾಗದವರನ್ನು ಬಾಗಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ. ೮೮. ಮಿಗಿಲಾದ ಸೇವಂತಿಕೆಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾಗಿ (ಇರಿಸಿದ)

ಬಗೆಗೊಳೆ ನಿನಗಿಕ್ಕಿದ ಗ

ದ್ವುಗಗಳವೊಲ್ ಕೂಡೆ ತೋರ್ಪುವೀ ಕಟ್ಟದಿರೊಳ್ ||

ವ|| ಎಂದು ಮುನ್ನಮೀ ಬನಂ ಪಟ್ಟಣದಂತಿರ್ಪುದೆಂದು ನುಡಿದ ನುಡಿಯಂ ಪರಿವಿಡಿಯಿಂ
ನನ್ನಿಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ತೋನೆಯುತ್ತ ಕಿಟೆದಡೆಯಂ ಪೋಗಿವೋಗೇ-

ಕನಗೊಳೆನರಿಕ್ಕೆ ನುಣ್ಣಳಿರ ಬಾಪ್ಪನೆ ಕೆಂದಳಿರಿರ್ಪ ಬೀಡು ಬ
ಲ್ಪನೆಯ ಪೊದಣ್ ಮುಗುಳ್ಳನೆಯ ಪೆರ್ಮನೆ ಮೊಗ್ಗಯ ತಾಣಮಚ್ಚವೊ |
ವಿನ ನೆಲೆ ಸಣ್ಣಾಯ ಬಲುಗಾಯ ಪೊಬಲ್ ನಸುದೋರೆವಣ್ಣ ತಾ
ಯ್ಪನೆ ಪೊಸವಣ್ಣ ಗೊತ್ತಿದನೆ ಕಣ್ಣೆಸೆದಿದುರ್ದದೊಂದು ಮಾಮರಂ || ೮೯

ಮೊರೆಯದ ತುಂಬಿಯಂ ಕುರುಳ ಸಂದನೆ ಸೋಲಿಸೆ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂ
ಪರಿವಡೆದಿದರ್ ತೋರಮೊಲೆ ಬಗ್ಗಿಸೆ ನೈದಿಲನೆಯ್ತ ಕಣ್ಣೂರ್ |
ಕೊರಗಿಸೆ ನಾಡೆ ಕೆಂದಳಿರನೋವದೆ ಕೆಂದಳಮಿಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಮಾ
ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಬನವೆಣ್ಣೆನಿಪಂದದಿನೊರ್ವಳೊಪ್ಪಿದೊಳ್ || ೯೦

ವ|| ಅವಳಂ ತೊಟ್ಟನೆ ಕಟ್ಟದಿರೊಳ್ಳಂಡು ನನೆಯಂಬಂ ತನ್ನ ಬಗೆಯೊಳಂತಂದಂ-

ಕರಮೆಸೆವ ರೂಪು ಕಣ್ಣ

ಚ್ಚೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದುದೀಕೆ ಯಾವಳೊ ನೆಲದೊಳ್ |

ಹಲವಾರು ಸ್ವಟಿಕದ ಹಾಸುಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ; ಅವು ನಿನಗಿಂದೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಗದ್ದುಗೆಗಳಂತೆ
ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ವ|| ಈ ಬನವು ಪಟ್ಟಣದಂತಿರುವುದೆಂದು ಮೊದಲು ನುಡಿದುದನ್ನು
ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿಜಗೊಳಿಸಿದೆಯೆಂದು ಅತ್ತಿತ್ತ ನಡೆದಾಡುತ್ತ ಕೆಲವಂತರದವರೆಗೆ
ಮುಂದುವರಿಯಲಾಗಿ-೮೯. ಕಸುಕಾದ ಕೊನರುಗಳ ನೆಲೆ ನುಣುಪಾದ ಪಲ್ಲವಗಳ
ತವರು, ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರುಗಳ ಮನೆ, ಬಲಿತ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಹೊದರು, ಮುಗುಳಾದ
ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಹಿರಿಮನೆ ಮೊಗ್ಗಯ ಸ್ಥಾನ, ಹೊಸ ಹೂಗಳ ಆಶ್ರಯ, ಸಣ್ಣಕಾಯಿ ಬಲಿತ
ಕಾಯಿಗಳ ಬೀಡು, ನಸುದೋರೆಯಾದ ಹಣ್ಣುಗಳ ನೆಲೆ ಇದು ಎಂಬಂತೆ ಒಂದು
ಮಾವಿನ ಮರ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. ೯೦. ಮಾವಿನ ಮರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವನದೇವತೆಯೊ
ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ಒಬ್ಬಳು ಕಂಗೊಳಿಸಿದಳು. ಗುಂಗುಣಿಸದ ದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಅವಳ
ಕೂದಲೂ ಚಕ್ರವಾಕಗಳನ್ನು ಅವಳ ಉಬ್ಬಿದ ದೊಡ್ಡ ಮೊಲೆಗಳೂ, ನೈದಿಲೆಗಳನ್ನು ಅವಳ
ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಕೆಂದಳಿರನ್ನು ಅವಳ ಕೈಗಳೂ ಸೋಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ವ|| ಅವಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ
ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಕಂಡು ನನೆಯಂಬನು ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡನು-೯೧.
ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಈ ರೂಪ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು.

ಪಿರಿದುಂ ಮಾನಸಿಯಗೀರ್

ಪರಿ ಚೆಲ್ವಿನಿತುಂಟೆ ಸಗ್ಗದಾಕೆಯೆ ದಿಟದಿಂ ||

೯೧

ವ|| ಎಂದು ಪತ್ತೆಸಾರ್ಡು ನೀಮಾರ್ ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಬೆಸಗೊಳ್ಳುದುಂ ಆ ಅಚ್ಚರಸಿ
ಬನದದಿಂ ಬನದೆ ಸೊಂಪಂ ನೋಡಲೆಂದೈತಂದೆಂ ಎನೆ ನಾಡೆಜಿಯನಿಂತೆಂದಂ-

ಮಿಗೆ ಮುನ್ನಂ ಕಂಡವೋಲಿದರ್ಪುದು ಮಿಸುಗುವೀ ಬಾಟಿಯೀ ಕಾಲ್ಗಲೀ ಸಂ
ಪಗೆಯೀ ನೇಜಿಲ್ಲಲೀ ಪಾದರಿ ಬಿಡೆ ಮೊರೆವೀ ತುಂಬಿಯೀ ಕೊಂಚಿಯೀ ಮ |
ಲ್ಲಿಗೆಯೆಯೀ ತಣ್ಣಾಳಿಯೀ ಕೋಗಿಲೆಯ ಬಳಗಮೀ ಸೋಗೆಯೀ ಸೊಂಪಿನಮ್ಮಾ
ವುಗಳೀ ಚೆನ್ನೈದಿಲೀ ಕೆಂದಳಿರ ತುಜುಗಲೀಯಂಚೆಯೀ ಕರ್ಪುದೋಂಟಂ || ೯೨

ಅಜಿತಂ ನಿಮಗುಂಟೆಂತಾ

ತೆಜನಂ ನೀಮನಗೆ ಪೇಟ್ಟುದುಳ್ಳುದನೆನೆ ಬಾ |

ಯ್ಪೆಜ್ಜೆ ಸುಲಿಪಲ್ಲಳ ಮಿಂಚಂ

ಕಜಿಯುತ್ತಿರೆ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಟಲೆಂದಿಂತೆಂದಳ್ ||

೯೩

ವ|| ಅದೇನೆಂದೊಡೆ ಪೊಂಗೇದಗೆಯ ಬಾಟಿಲೆಯೊಳಂ ಪನ್ನೀರ್ಗಾಲ್ತೆಯೊಳಂ ಕುಂಕುವದ
ಮಡುಗಳೊಳಂ ಬಕುಳದ ಬಾಗಿಲ್ಪಾಡದೊಳಂ ಮರುಗದಟ್ಟುಳೆಯೊಳಂ ಪೊಂಬಾಟಿಯ

“ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇವಳು ಯಾರು? ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ ಇರುವುದುಂಟೆ? ಈಕೆ ಸ್ವರ್ಗದವಳೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ”. ವ|| ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡು ಬಳಿಸಾರಿ “ನೀವು ಯಾರು” ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಳಲಾಗಿ, ಆ ಅಪ್ಪರೆ “ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟದ ಅಂದವನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಬಂದೆನು” ಎಂದಳು. ಅರಸನು ಆಗ ಹೀಗೆಂದನು-೯೨. ಅಲ್ಲಾಡುವ ಈ ಬಾಳೆ, ಈ ಕಾಲುವೆಗಳು, ಈ ಸಂಪಗೆ, ಈ ನೇರಿಕೆ, ಈ ಪಾದರಿ ಸಂತತವಾಗಿ ಗುಂಜಾರವಗೊಡುವ ಈ ದುಂಬಿ, ಈ ಕ್ರೌಂಚ, ಈ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಈ ತಂಗಾಳಿ, ಈ ಕೋಗಿಲೆಯ ಬಳಗ, ಈ ನವಿಲು, ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಈ ಮಾವುಗಳು, ಈ ಕೆಂಪು ನೈದಿಲೆ, ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರುಗಳ ಈ ಗುಚ್ಚ, ಈ ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಮೊದಲು ನಾನೆಲ್ಲೋ ನೋಡಿದಂತಿರುವುದು. ೯೩. ನಿಮಗೆ ಇದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಿರೊ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಹೇಳಿ” ಎನ್ನಲಾಗಿ ಆಕೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮಿಂಚನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸುವಂತೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಲೆಂದು ಹೀಗೆಂದಳು. ವ|| ಹೊಂಗೇದಗೆಯ ಬೇಲಿಯಿಂದಲೂ ಪನ್ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಯಿಂದಲೂ ಕುಂಕುಮದ ಮಡುಗಳಿಂದಲೂ, ಬಕುಲದ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಮರುಗದ ಅಟ್ಟದಿಂದಲೂ ಹೊಂಬಾಳೆಯ ಬಾವುಟಗಳಿಂದಲೂ, ಪಾದರಿಯ

ಪಟವಿಗಳೊಳಂ ಪಾದರಿಯ ನೆಲೆವಾಡಂಗಳೊಳಂ ದವನದ ದಾವಣಂಗಳೊಳಂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ
ಮನೆಗಳೊಳಂ ಕಪ್ಪುರದ ಸೊದೆಯೊಳಂ ಸೊಂಪುವಡೆದ ಕಂಪಿನ ಪೊಟಲೆಂಬ ಬೀಡು
ಬಗೆಗೊಳಿಸುತಿಪ್ಪುದು-

ಚದುರುಂ ಮಿಕ್ಕರ್ ತಕ್ಕುಂ ನೆಲಸಿದ ಸೊಬಗುಂ ಮೈಮೆಯುಂ ಚಾಗಮುಂ ಪೆ
ಚರ್ವದ ಸೊಂಪುಂ ಪೆರ್ವೆಯುಂ ನನ್ನಿಗೆ ನೆಲೆಯೆನಿಸಿದಾರ್ಯಮುಂ ಕುಂ ।
ದದ ಚೆಲ್ವುಂ ರೂಡಿಯುಂ ಕೈಮಿಗೆ ನೆಲನನಿತಂ ಗೆಲ್ವು ತನ್ನಿಚ್ಚಿಯಿಂದಿ
ನ್ನಿದನಾಳ್ವಂ ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲಂ ಪಡೆದೊಡವೆಗಳಂ ಸಾರ್ವವರ್ಗೀಯ ಬಲ್ಲಂ ॥ ೯೪

ಇನಿಯರನೆಂದುಂ ನೆರೆಯಿಪ
ಬನದಮೆ ತನ್ನಿಚ್ಚಿಯಾಗಿ ರೂಡಿಸಿದ ಕಾ ।
ವನ ನಚ್ಚಿನ ಪೆಂಡಿತಿ ಚಿ
ಲ್ವಿನ ಪುತ್ರಪೆಯಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯೆಂಬಳ್ ಪೆಸರಿಂ ॥ ೯೫

ಸೊಗಯಿಪ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಗಳನೇಳಿಪ ಪೆರ್ವೊಲೆಯಿಂದೆ ಮೀನ್ಗಳಂ
ನಗುವರ್ಗಣ್ಣಿಂದೆ ಸುಟಿಯಂ ಪಟೆದೊಪ್ಪುವ ಪೊರ್ಕುಟೆಂದೆ ಮೆ ।
ಲ್ವನೆ ನಡೆವಂಚಿಯಂ ಜಡಿವ ಮೆಲ್ಲಡೆಯಿಂದೆ ಸಮಂತು ನೋಬ್ಬರಿ
ಚ್ಚಿಗೆ ಪೊಸವೂಗೊಳಂಬೊಲಮರ್ದೊಪ್ಪವಳೊಪ್ಪದಿನಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿ ತಾಂ ॥ ೯೬

ಅವಳ ಮೊಗದಂತೆ ಮೆಯ್ಯರಿ
ಸವನಸದೆನಗೆಂದು ಕಂದನೆರ್ವೆಯೊಳ್ ತಾಳ್ವಂ ।

ಉಪ್ಪರಿಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ದವನದ ಸಾಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮನೆಗಳಿಂದಲೂ,
ಕಪ್ಪುರದ ಲೇಪನದಿಂದಲೂ, ಸುಂದರವಾದ ಕಂಪಿನಪೊಳಲೆಂಬ ರಾಜಧಾನಿ
ರಂಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು-೯೪. ಚಾತುರ್ಯವೂ, ಮಿಗಿಲಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯೂ, ನೆಲೆಗೊಂಡ
ವಿಲಾಸವೂ, ಮಹಿಮೆಯೂ ತ್ಯಾಗಗುಣವೂ ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಮೃದ್ಧಿಯೂ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗರವಾದ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಪರಾಕ್ರಮವೂ, ಕುಗ್ಗದ ಚೆಲುವೂ, ರೂಢಿಯೂ, ಅತಿಶಯವಾಗಲಾಗಿ,
ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಇನ್ನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಆಳುವ ಕಾಮನು ತಾನು
ಪಡೆದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಕೊಡಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ೯೫. ಪ್ರಿಯ
ಪ್ರೇಯಸಿಯರನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ವಿನೋದವೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿರುವವಳೂ,
ಕಾಮನ ನೆಚ್ಚಿನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಆದ ಆ ಚೆಲುವಿನ ಪುತ್ರಳಿಗೆ ಇಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರು.
೯೬. ಸುಂದರವಾದ ಚಕ್ರವಾಕಗಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ ಮೊಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಮೀನುಗಳನ್ನು
ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಅರಳುಗಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, (ನೀರಿನ) ಸುಳಿಯನ್ನು ಮೀರುವ
ಹೊಕ್ಕುಳಿಂದಲೂ, ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆಯುವ ಹಂಸಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹೀಗಳೆವ

ಒವಗದಿರನೆಂದೊಡಿಸ್ಸುಟೆ

ದವರೇನಂ ಪೊಗಬಲಾರ್ಪಣಾಕೆಯ ಮೊಗಮಂ ||

೯೭

ವ|| ಮತಮವಳ ಕಾಲ ನೇವುರದಿಂಚರಮೆಂಬ ಪೆಣ್ಣುಚೆಯ ದನಿ ಕರ್ವುವಿಲ್ಲನೆಂಬಂಚೆಯ ಬಟೆವಟೆಯೊಳ್ ಬರಿಸೆಯುಂ, ನುಣ್ಣೊಡೆಯೆಂಬ ಪೊಂಬಾಟೆಯ ಬಾಲ್ಯಂಬಮರಲ್ಲಣೆಯನೆಂಬ ಸೊರ್ಕಾನೆಯಂ ತೊಲಗಲೀಯದೆ ನಿಲಿಸೆಯುಂ, ಪರಿವಡೆದ ಪೊಣವಾಟೆಯ ಮಣಲದಿಣ್ಣೆ ನೀಟೆಯರ ಬಲ್ಲಹನೆಂಬ ನೀರ್ವಕ್ಕೆಯ ಕಾಲಾಟಕ್ಕೆಡೆಗುಡೆಯುಂ, ಗುಣುವಡೆದ ಪೂರ್ಕುಟೆಯ ತಿಳಿಗೊಳಂ ಕಮ್ಮಂಗೋಲನೆಂಬ ಜಕ್ಕವಕ್ಕೆಯನೋಲಾಡಿಸೆಯುಂ, ತೊಳಪ ತೋರಮೊಲೆಗಳೆಂಬ ಪೂಗೊಂಚಲ್ ಪೂಸರಲನೆಂಬ ತುಂಬಗಿಂಬಾಗಿಯುಂ, ನುಣುವಡೆದ ನಳಿತೋಳೆಗಳೆಂಬ ಸೆಳೆಗೊಂಬುಗಳ್ ಕಾವನೆಂಬ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯಂ ತೇಂಕಿಸೆಯುಂ, ಮಿಸುಪ ಸುಲಿಪಟ್ಟೆಗಳೆಂಬ ಕಾರಮಿಂಚಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲನೆಂಬ ಸೋಗೆಯಂ ಸೋಲಿಸೆಯುಂ, ಮಿಳಿರ್ವ ಬಂಬಲ್ಲುರುಳೆಂಬ ತೊಡಕುವಲೆ ಬಸಂತನ ಕೆಳೆಯನೆಂಬೆರಲೆಯಂ ಸಿಲ್ಲಿಸೆಯುಂ ಇಂತಕವಿಗಟೆದ ಸೊಬಗಿನ ಸೊಂಪು ಪೆರ್ಕಳಮಾಗಿರ್ಪುದುಂ-

ಅವರಿರ್ವರ ಮೈಮೆಯುಮಂ

ತವರಿರ್ವರ ರೂಡಿವಡೆದ ಪೊಸಗಾಡಿಯುಮಂ |

ತವರಿರ್ವರ ಬೇಟಮುಮಂ

ತವರಿರ್ವರೊಳಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಪೆಟತೊರ್ವರೊಳಂ ||

೯೮

ಮಂದಗತಿಯಿಂದಲೂ, ಒಪ್ಪುವ ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಹೂವಿನ ಕೊಳದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವಳು. ೯೭. ಆಕೆಯ ಮುಖದ ಸೌಂದರ್ಯವು ತನಗೆ ದೊರೆಯಲಾರದೆಂದು ಚಂದ್ರನು (ಕೊರಗಿ) ತನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಂಕವನ್ನು ತಾಳಿದನೆಂಬ ಮೇಲೆ ಉಳಿದವರು ಆಕೆಯ ಮೊಗವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೊಗಳಬಲ್ಲರು? ವ|| ಮತ್ತು ಅವಳ ಕಾಲಂದುಗೆಯ ಮಧುರಸ್ವರವೆಂಬ ಹಂಸೆಯ ಧ್ವನಿ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲಿನವನೆಂಬ ಹಂಸವನ್ನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರಿಸಲು, ನುಣುಪಾದ ತೊಡೆಯೆಂಬ ಹೊಂಬಾಳೆಯ ಕಂಬವು ಹೂಬಾಣನೆಂಬ ಮದಗಜವನ್ನು ಕದಲದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲು, ಒಪ್ಪುವ ಜಘನವೆಂಬ ಮಳಲ ದಿಣ್ಣೆಗಳು ವಿಲಾಸವತಿಯರ ವಲ್ಲಭನೆಂಬ ನೀರಹಕ್ಕಿಯ ಕಾಲಾಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಲು, ಆಳವಾದ ಹೊಕ್ಕುಳೆಂಬ ತಿಳಿಯಾದ ಕೊಳವು ಸುಗಂಧ ಬಾಣನೆಂಬ ಚಕ್ರವಾಕವನ್ನು ತೇಲಾಡಿಸಲು, ತಳತಳಿಸಲು ದೊಡ್ಡ ಮೊಲೆಗಳೆಂಬ ಹೂಗೊಂಚಲು ಪುಷ್ಪಬಾಣನೆಂಬ ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬುಗಳು ಕಾಮನೆಂಬ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು, ಮಿರುಗುವ ಹಸನಾದ ಹಲ್ಲಿನ ಬೆಳಕೆಂಬ ಮಳೆಮಿಂಚು ಇಕ್ಕುಚಾಪನೆಂಬ ನವಿಲನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು, ಅಲೆದಾಡುವ ತುಂಬುಗೂದಲೆಂಬ ತೊಡಕಿನ ಬಲೆಯು ವಸಂತಮಿತ್ರನೆಂಬ ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಹಾಕಲು-ಹೀಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ವಿಲಾಸದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿರಲಾಗಿ-೯೮. ಅವರಿಬ್ಬರ ಮಹಿಮೆಯೂ, ಅವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನವೀನ ಸೌಂದರ್ಯವೂ, ಅವರಿಬ್ಬರ

ವ|| ಮತ್ತಮವರೋರ್ಮ ಪಲ ತೆಜದ ಮರಂಗಳಿಂದೆಡೆಗಿಜೆದಡವಿಗಳೊಳ್ ಕಾಡೊಡೆಯರಂತೆ
ಬರೆಯುಗಳೆಂಬ ಮಿಗಂಗಳ ಬೇಂಟೆಯನಾಡಿಯುಂ, ಮತ್ತಮವರೋರ್ಮ ಪೊಳೆವ ಕಟ್ಟಣಕದ
ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದಿಟ್ಟಣಮಾದ ತಿಳಿಗೊಳಂಗಳೊಳಾನೆಯಂತೆ ನೀರಾಟಮನಾಡಿಯುಂ, ಮತ್ತಮೋರೋರ್ಮ
ಪಲತೆಜದ ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆದಳವಾಳಿಯ ಸುಬೆಯಲೆಯ ನುಡಿಯೊಳಮರ್ಚಿಯುಂ, ಮತ್ತಮೋರೋರ್ಮ
ಕಬ್ಬಲೆಗೆ ನೆಲೆವನೆಯನಿಪಳವಳಿಯ ಬಳಸಿಂಗೊಳಗಾದಸುಗೆಯ ಜೊಂಪಂಗಳೊಳ್ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ
ಕೂಟಮನೊಡರ್ಚಿಯುಂ, ಇಂತು ಪಗಲಂ ಕಳೆಯುತ್ತಮುದೋರ್ಮ-

ಬೆಳೆದಳವಳೊಳ್ ಪುದಿದು ತೋಜುವ ಮಾವಿನ ತೋರಗಂಬದಿಂ
ತರ್ಲಿಗಳಿನಿಂಬುವೆತ್ತ ಪೊಸಲೋವೆಗಳಿಂ ನಸುಬಾಗಿ ಕೊಂಬನೊಳ್ |
ಪೊಳೆವಳೆಗಾಯ ನುಣ್ಣೊಗರಿಯಂ ಸುಚಿತರ್ಪಲರಿಂದೆ ಬಿಜ್ಜ ಪೂ
ಗಳ ಪುಡಿಯಿಂ ಕರಂ ಸೊಗಯಪೋಲಗಸಾಲೆಯೊಳಿದರೊಪ್ಪದಿಂ || ೯೯

ನಡೆ ಕೆಲಕಂಚೆ ಬನ್ನವಿಸು ಬೇಗದೆ ಕೋಗಿಲೆ ಪಾಡಿನೋಜೆಯಂ
ಗಡಣಿಸು ತುಂಬ ಸೋಗೆ ದನಿಯೆತ್ತದಿರೊಯ್ಯನೆ ಬಂದು ಕುಳ್ಳಿರೀ |
ಯೆಡೆಗೆ ಬಸಂತಯೆಂದು ಗಿಳಿಗಳ್ ಕಡುಪಿಂ ನಡೆತಂದು ಸುತ್ತಲುಂ
ಪಡಿಯಿಜರಾಗಿ ಚಪ್ಪರಿಪುವೋಲಗದೊಳ್ ಸಲೆ ಕರ್ಪವಿಲ್ಲನಾ || ೧೦೦

ಶೃಂಗಾರಸಕ್ತಿಯೂ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ವ|| ಅವರು
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಮರಗಳಿಂದ ದಟ್ಟವಾದ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ
ಒಡೆಯರಂತೆ ವಿರಹಿಗಳೆಂಬ ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೊಳೆಯುವ
ಬಲು ಅಂದವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ತಿಳಿನೀರಿನ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳಂತೆ
ನೀರಾಟವಾಡುವರು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಎಳಬಾಳೆಯ ಸುಳಿಯನ್ನು
ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಚಿಕೊಳ್ಳುವರು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕತ್ತಲೆಗೆ ನೆಲೆಯೆನಿಸುವ ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಯು
ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಶೋಕದ ಗುಚ್ಚಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಟದ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರು. ಈ
ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹಲವಾರು ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ-೯೯. ಬೆಳೆದ ಎಳೆಯ
ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿ ತೋರುವ ಮಾವಿನ ದಪ್ಪನಾದ ಕಂಬಗಳಿಂದಲೂ, ತಳಿರುಗಳಿಂದ
ಚೆಲುವಾದ ಹೊಸ ಲೋವೆಗಳಿಂದ ತುಸು ಬಾಗಿ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಎಳೆಯ
ಕಾಯಿಗಳ ನುಣುಪಾದ ಬೊಗರಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸುಳಿಯುವ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಬಿದ್ದ ಹೂವಿನ
ಹುಡಿಯಿಂದಲೂ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಒಡ್ಡೊಲಗದಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಇದ್ದರು.
೧೦೦. “ಹಂಸೆಯೆ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ನಡೆ, ಕೋಗಿಲೆಯೆ ಬೇಗನೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡು, ದುಂಬಿಯೆ
ಗಾಯನದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮೇಳವಿಸು, ನವಿಲೆ ದನಿಯೆತ್ತಬೇಡ, ಬಸಂತನೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ
ಬಂದು ಈ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರು” ಎಂದು ದರ್ಪದಿಂದ ಗಿಳಿಗಳು ಸುತ್ತಲೂ ನಡೆದಾಡಿ

ತೊಲಗದೆ ಪಕ್ಕದೊಳ್ ನಲಿವ ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿಗಳೋಲಿ ಬಿಂಕದಿಂ
ಬಲಗಲದೊಳ್ ನೆಗಲಿವಡೆದಿರ್ಪರಸಂಚಿಯ ಪಿಂಡು ಬೇಟವ |
ಗಲ್ಲಿಸಿದ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳ ವಂಗಡಮಿಂಬಲೆದಿರ್ಪ ಗಂಡುಗೋ
ಗಿಲೆಗಳ ತಂಡಮೊಪ್ಪೆ ಬಗೆಗೋಲಗಮೊಪ್ಪಿದುದಂದು ಕಾವನಾ || ೧೦೧

ಮಡದಿಯರ ಸುಯ್ಯ ಕಂಪುಂ
ಕಡುಮೆಲಿನಮಿಟ್ಟ ಕತ್ತರಿಯ ಪೊಸಗಂಪುಂ |
ಮುಡಿಯಲರ್ಗಳ ನಲುಗಂಪುಂ
ಗಡಣಿಸಿ ಕಡೆಗೋಡಿವರಿದುಪೊಡ್ಡೋಲಗದೊಳ್ || ೧೦೨

ಕೆಂದಳದೊಂದು ಕೆಂಪು ಕಿಸುಸಂಜೆಯನಂಜನೆ ಕರ್ಪುವೆತ್ತ ಕೇ
ಸಂ ದಳವಾದ ಕಲ್ಲಲೆಯನೇಳಿಸೆ ನುಣ್ಣೊಗವಚ್ಚದಿಂಗಳಂ |
ಸಂದಿಸೆ ನೀಳ್ ಕೆಂಬೆಳಗು ನಾಲ್ಕನೆಗಂ ಪೊಸತಪ್ಪ ಜೊನ್ನಮಂ
ಮುಂದಿದೆ ಬಂದಳಾಗಳಿರುಳಂದದಿನೋರ್ವಳದೊಂದು ಗಾಡಿಯಂ || ೧೦೩

ವ|| ಅಂತು ನೊಸಲೆಂಬ ಪೆಣಿಗೆ ಕೈದಾವರೆಗಳ್ ಮುಗಿಯ ಬಲೆದೊಂದು ತೆಂಬಲರ್
ಬರೆ ಅರಸಾ ಜೊನ್ನಮನುಣ್ಣ ಪಕ್ಕಿ ಬಾಗಲೊಳ್ ಬಂದಿರ್ಪುದೆಂದು ಬಗೆಯಲೆದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ತು
ಒಡವರ್ಪಾಗಳ್

ಪ್ರತೀಹಾರರಾಗಿ ಕಾಮನ ಒಲಗದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವವು. ೧೦೧. ಕದಲದೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೆ ಸಂತಸಪಡುವ ಗಿಳಿಗಳ ಸಾಲು, ಬಿಂಕದಿಂದ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ ರಾಜಹಂಸಗಳ ಹಿಂಡು, ಪ್ರಣಯಾತುರವು ಹೆಚ್ಚಿದ ಚಕ್ರವಾಕಗಳ ಗುಂಪು, ಮನೋಹರವಾದ ಉಡೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಗಳ ತಂಡ-ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಪ್ಪಲಾಗಿ ಕಾಮನ ಒಲಗ ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದಿತು. ೧೦೨. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉಸಿರಿನ ಸುಗಂಧ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡ ಕಸ್ತೂರಿಯ ನವ ಪರಿಮಳ, ಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಹೂಗಳ ಸುವಾಸನೆ-ಇವೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ (ಮಹಾಪೂರವಾಗಿ) ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಬಿದ್ದಂತೆ ಹೊರಸೂಸಿದವು. ೧೦೩. ಅಂಗೈಯ ಕೆಂಪು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದ ಕೆಂಬಣ್ಣವನ್ನು ಅಂಜಿಸಲಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾದ ಕೂದಲು ದಟ್ಟವಾದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಲಾಗಿ, ನುಣುಪಾದ ಮುಖವು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಬೆಳುದಿಂಗಳನ್ನಂಟು ಮಾಡಲಾಗಿ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕೆಂಬೆಳಕನ್ನೂ ಹೊಸ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳನ್ನೂ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಇರುಳಿನ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಅಂದವಾಗಿ ಬಂದಳು. ವ|| ಹಾಗೆಯೇ ಹಣೆಯೆಂಬ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕೈಯೆಂಬ ಕಮಲಗಳು ಮುಗಿಯಲಾಗಿ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೆ ತೆಂಕಣಗಾಳಿ ಬರಲಾಗಿ “ಅರಸನೇ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳನ್ನು ಉಣ್ಣುವ ಹಕ್ಕಿ (ಚಕೋರ ಪಕ್ಷಿ) ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು” ಎಂದು ಅರಸನ ಅನುವನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಅದನ್ನು

ಮಿಹುಪ ಕುರುಳೋಳಿ ಮೂಡುವ

ಕಿಹುಮೋಲೆ ತಳತಳಿಸಿ ಪೊಳೆವ ಕೇಸಡಿ ನೀಡುಂ |

ತುಹುಗಿದೆವೆ ಚೊಲ್ವೆಯಂ ಮಿಗೆ

ಮಹಿವಿನಮಳವೆಂಡಿರಿದರರಡುಂ ಕೆಲದೋಳ್ || ೧೦೪

ನೇವುರದಿಂಚರಂ ನೆಗಲಿ ಕಣ್ಣೆಗೋಲಗಸಾಲೆಯೆಲ್ಲಮಂ

ತೀವೆ ಬೆಡಂಗುವೆತ್ತ ನೊಸಲೋಳ್ ಕುರುಳೋಳಿಗಳುಯ್ಯಲಾಡೆ ಕೆಂ |

ದಾವರೆವೂಗಳಂ ತರದೆ ಕೇಸಡಿ ಸಾಲಿಡೆ ಬಿಂಕದಿಂ ನೆಗ

ಬ್ಬಾವಗವೋಲಗಿಪ್ಪ ಸಹಿಮಿಂಡಿಯರೊಪ್ಪಿದರೆತ್ತ ನೋಲೊಡ್ಡಂ || ೧೦೫

ಸಸಿಯಂ ಮೆಯ್ಯಳಗಿಂದೆ ಪೊನ್ನೊಡೆಯನಂ ಪೆಂಪಿಂದೆ ಮಾದೇವನಂ

ಪೆಸರ್ವೆತ್ತಿಂಚರದಿಂದೆ ಸಂದ ಬದಿಯಂ ಜಾಣೆಂದೆ ಮೆಯ್ಯಣ್ಣನಂ |

ಪೊಸತಪ್ಪಗದ ಗಾಡಿಯಿಂದೆ ಪಿರಿದುಂ ಬೆಳ್ಳಾಡಿ ಬೇಬ್ಬುತುಟು

ಬ್ಬಸಮಂ ಮಾಡುವ ಬರ್ಬೆಯರ್ ಪಲಬರುಂ ಕಣ್ಣೇಂ ಬೆಡಂಗಾದರೋ|| ೧೦೬

ವ|| ಅಂತು ಮೆಹಿವೋಲಗದ ನಡುವೆ-

ಕವಿಗಿಂಪಂ ಕಹಿವಂತೆ ನುಣ್ಣರದ ಪಾಡುತ್ತಿರ್ಪ ಪೆಣ್ಣುಂಬಿಗೊ

ಪ್ರವ ಬಂಡಂ ಬಿಡದೀಯುತುಂ ಗಿಳಿಗಳೋದಂ ಕೇಳ್ವು ಮೆಲ್ಲೊಂದಿ ತೋ |

ಒಡಗೊಂಡು ಬರುವಾಗ-೧೦೪. ಮಿರುಗುವ ಕೇಶರಾಶಿ, ಮೂಡುತ್ತಿರುವ ಮುಗುಳು ಮೊಲೆಗಳು, ಥಳಥಳ ಹೊಳೆಯುವ ಕೆಂಪಾದ ಪಾದ, ಅಧಿಕವಾಗಿ ತುಂಬಿದ ಎವೆ, ತುರುಬಿನ ಕೊನೆ ಇವೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ನವಯುವತಿಯರು ಇಕ್ಕಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ೧೦೫. ಕಾಲಂದುಗೆಗಳ ಇಂಪಾದ ಧ್ವನಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರಲು, ಕಣ್ಣುಗಳ ಬೆಳಕು ಒಲಗಶಾಲೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬುತ್ತಿರಲು, ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಂಗುರುಳುಗಳ ಸಾಲು ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುತ್ತಿರಲು, ಕೆಂಪಾದ ಪಾದಗಳು ಕಮಲದ ಹೂಗಳನ್ನು ಸಾಲಿಡಲು, ಬಿಂಕದಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಡ್ಡೋಲಗದ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತುಂಬು ಜವ್ವನೆಯರು ಎತ್ತ ನೋಡಿದತ್ತ ಶೋಭಿಸಿದರು. ೧೦೬. ಮೈಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಚಂದ್ರನನ್ನು, ವೈಭವದಿಂದ ಕುಬೇರನನ್ನು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸವಿದನಿಯಿಂದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು, ಜಾಣತನದಿಂದ ಖ್ಯಾತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು, ಅತಿಶಯವಾದ ನವಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಇಂದ್ರನನ್ನು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮರುಳುಗೊಳಿಸಿ ಬೇಡುವಂತೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಾತರಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರೌಢೆಯರನೇಕರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಲು ಚೆಲುವಾಗಿ ಕಂಡರು. ವ|| ಹೀಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ಒಲಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ-೧೦೭. ಕವಿಗೆ ಇಂಪನ್ನು ಸುರಿಸುವಂತೆ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ದುಂಬಿಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಹೂವಿನ ಮಕರಂದವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲೂ, ಗಿಳಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ವ್ಯುಹವಾಗಿ

ಜುವ ಪಣ್ಣಂತಿಜಿವಿಚ್ಚಿಯಿಂದ ಕುಡುತುಂ ಚಿಲ್ವಿಂದ ಸಾರ್ತಂದು ಬೇ
ಡುವ ಮುದ್ದಂಚಿಗೆ ಕೆಯ್ಯ ತಾವರೆಯ ಕಾವಂ ಚಿಲ್ವಿಂದ ನೀಡುತುಂ || ೧೦೭

ತೊಡೆಯೊಳ್ ಕಾದಲೆಯರೆ ಬಲ
ಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಸಂತನೊಲವಿನಂ ಕುಳ್ಳಿರೆ ತ |
ನೈಡದಸೆಯೊಳ್ ಸೊಬಗಿಯರರೆ
ಕಡುಚಿಲ್ವಂ ಪಡೆದನಾವಗಂ ನನೆಗಣೆಯಂ || ೧೦೮

ಪರಿಪರಿಯ ರನ್ನದೊಡವಿನ
ಬೆರಕೆಯ ಬೆಳಗಡರೆ ಮೆಯ್ಯನೆಗ್ಗದ ಪೆಂಡಿರ್ |
ನೆರೆದಲರ ಚವರಮಂ ಬ
ತ್ತರದಿಂ ಬೀಸುತ್ತುಮಿದರ್ಪರಡುಂ ಕೆಲದೊಳ್ || ೧೦೯

ಸುಗಿಯದೆ ಮಲೆವವರಂ ಕೋ
ಡಗಗಟ್ಟಂ ಕಟ್ಟಿ ತರ್ಪೆವೇಂ ಬೆಸಸೆಂದೊ |
ಯ್ಯಗೆ ಕಿವಿವಚ್ಚುವ ತೆಜದಿಂ
ಸೊಗಯಿಸಿದುವು ಕಣೆಯ ಗಬಪವಲರ್ವಿಲ್ಲನಾ || ೧೧೦

ಮುತ್ತಿನ ಸರಕ್ಕೆ ನುಣ್ಣು
ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ಬೆಳ್ಳುಮಲ್ಲದಂತೀ ಪೊಸಗಂ |
ಪೆತ್ತಣದನೆ ನಗುವಂತೆರ್
ವತ್ತಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತಿಸರವೇಂ ಸೊಗಯಿಸಿತೋ || ೧೧೧

ಕಾಣುವ ಹಣ್ಣನ್ನು ಆಯ್ದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೀಡುತ್ತಲೂ, ಚೆಲುವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದು ಬೇಡುವ ಮುದ್ದಿನ ಹಂಸಪಕ್ಷಿಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಕಮಲದ ದಂಟನ್ನು ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಲೂ, ೧೦೮. ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಡದಿಯೂ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ವಸಂತನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕುಳಿತಿರಲಾಗಿ, ಎಡಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಚೆಲುವೆಯರರಲು ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅತಿಶಯವಾದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ೧೦೯. ಬಗೆಬಗೆಯ ರತ್ನಾಭರಣಗಳ ಮಿಶ್ರವರ್ಣದ ಬೆಳಕು ಮೈಯ್ಯೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಡುತ್ತಿರಲು ಮಿಗಿಲಾದ ಮಡದಿಯರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಇಕ್ಕೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೂವಿನ ಚಾಮರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೧೦. “(ನಿನಗೆ) ಅಂಜದೆ ಸೊಕ್ಕಿ ನಿಂತವರನ್ನು ಕೋತಿಯಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ತರುವೆವು ಏನಪ್ಪಣೆ ಹೇಳೆಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಡುವಂತೆ ಕಾಮನ ಬಾಣಗಳ ಸದ್ದು ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ೧೧೧. “ಮುತ್ತಿನ ಸರಕ್ಕೆ ನುಣುಪುಂಟು ಅಧಿಕವಾದ ಬಿಳುಪು ಉಂಟು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೊಸ ಪರಿಮಳ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು” ಎಂಬವರನ್ನು

ತನಗೆಜಕದೆಜಗದವರಂ

ಮುನಿಸಿದಿಡಲೆಂದು ಸಮೆದ ಪಾಱುಂಬಳೆಯಂ !

ದೆನೆ ದಾಳಿಂಬದ ಕೆಂಬಿ

ಚ್ಚಿನ ರನ್ನದ ತೋಳಬಂದಿಯೇಂ ತೋಳಗಿದುದೋ || ೧೧೨

ಬಿರಯಿಗಳನೆಲ್ಲರಂ ಮುಳಿ

ದುರುವಣೆಯಿಂ ಮೆಟ್ಟುವೆಡೆಯೊಳುದ್ವಳಿಸುವ ನೆ !

ತ್ತರೊಳೊಂದಿದಂತೆ ಬಂದುಗೆ

ಯರಲ ತೊಡರ್ ತೊಡರ್ಮ ಕಾಲೊಳೇನೊಪ್ಪಿದುದೋ || ೧೧೩

ವ|| ಅಂತು ನೋಬ್ಬರ ಕಣ್ಗೆ ನೆಲೆವೀಡಾದ ನನೆವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹನ ಮೇಲಾದ ಸೊಂಪಿಂಗೆ
ಚೆಕ್ಕಸಂಬಡುತ್ತಂ ಬಂದಿಂಗದಿರ್ಗಳಂ ಕಾಣೆಗೊಟ್ಟು ಜೊನ್ನವಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿತ್ತದಂತೆನೆ-

ನಿನಗೆಂದುಂ ತಲೆವಾಗದ

ನಿನಗಳ್ಳದ ನಿನ್ನ ವೇಳೆಗಾಯದ ಪಿರಿದುಂ !

ನಿನಗೆ ಚೆಕ್ಕೆಯ್ನು ಬಾಳದ

ನಿನಗೋಡದ ಪಗೆವರೆಂಬಿಲ್ಲಿಂದುವರಂ || ೧೧೪

ವ|| ಈಗಳ್ಳ ಶಿವನೆಂಬ ದುಟ್ಟಗೊರವಂ ಮಂಜುವೆಟ್ಟಮಂ ಗೊಟ್ಟಂಮಾಡಿ ಕಿತ್ತಡಿಗಳಂ
ಮರುಳ್ಳಡೆಗಳಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮಡಿಗಳುಮಂ ಮುಜಿದು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಪಾವುಂ
ನೇವಾಳಮಾಗೆ ಮಯ್ಯೆಳೆಯದಿರ್ಪನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ನೋಡಿ ನಗುವಂತೆ (ಆತನ) ಎದೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೂರಳೆ ಮಾಲೆ ಎಷ್ಟು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು! ೧೧೨. ತನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ ಇದ್ದವರನ್ನು
ಕೋಪದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲೆಂದು ಮಾಡಿಸಿದ ಚಕ್ರಾಯುಧವೊ ಎಂಬಂತಿರುವ ದಾಳಿಂಬದ
ಕೆಂಪುಬೀಜಗಳ ರತ್ನದ ತೋಳಬಂದಿ ಅದೇನು ತಳತಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ೧೧೩. ವಿರಹಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ
ರಭಸದಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿ ತುಳಿಯುವಾಗ ಚಿಮ್ಮಿದ ರಕ್ತ ಸಿಡಿದಂತೆ ತೋರುವ ಬಂಧೂಕ
ಪುಷ್ಪದ ಅಭರಣವು ಆತನ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು! ವ|| ಹೀಗೆ
ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದ ಕಾಮಪ್ರಭುವಿನ ಮಿಗಿಲಾದ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ
ಬಂದು ಸವಿಯಾದ ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಚಕೋರಪಕ್ಷಿಯು ಬಿನ್ನಹ
ಮಾಡಿದುದೇನೆಂದರೆ-೧೧೪. ನಿನಗೆಂದೂ ತಲೆಬಾಗದಿರುವ, ನಿನಗಂಜದ, ನಿನ್ನ
(ಸೇವೆಗಾಗಿ) ಸಮಯವನ್ನು ಕಾಯದ ಅಧಿಕವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿದ ಹಾಗೂ
ನಿನಗೆ (ಸೋತು) ಓಡದ ಶತ್ರುಗಳು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವ|| ಈಗ
ಶಿವನೆಂಬ ದುಷ್ಟಶೈವಯತಿಯು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತವನ್ನು ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯತಿಗಳನ್ನೂ ಭೂತಗಳ ಹಿಂಡುಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಮರೆತು
ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಮೇಲೆಬಿದ್ದ ಹಾವು (ಕೊರಳ) ಹಾರವಾದರೂ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದಂತಿರುವನು,

ತಳಿರೆಂದೊಡಸುಗೆಯೆಂದೊಡೆ
ಗಿಳಿಯೆಂದೊಡೆ ಕರವ ಕೋಗಿಲೆಗಳೆಂದೊಡೆ ಬಂ ।
ದೇಳಮಾವೆಂದೊಡೆ ನೆಹಿದಿಂ
ಗಳ ತಣ್ಣೆಗಳೆಂದೊಡುದ್ಧಮುರಿವಂ ಗೊರವಂ ॥

೧೧೫

ಪುದಿದುರಿಗಣ್ಣಾಣೆಯನದೇವೊಗಟ್ಟಿಂ ಮುಗುಳೆಂದು ಮುಟ್ಟ ಬಾ
ರದು ಬನಮೆಂದು ಬಾಯ್ತೊಯಬಾರದು ಸಂಪಗೆಯೆಂದು ಸೂಡಬಾ
ರದು ಕೊಳನೆಂದು ಕೆಯ್ದುಡುಕಬಾರದು ತಾವರೆಯೆಂದು ತೋಟ ಬಾ
ರದು ಪೊಸ ಸುಗ್ಗಿಯೆಂದುಸಿರಬಾರದು ತನ್ನಯ ಮಂಜುವೆಟ್ಟನೊಳ್ ॥ ೧೧೬

ವ॥ ಮತ್ತಮಾತಂ ಸೀರೆಯೊಳಾಡೊಡಂ ಅಂಚೆಯೆಂಬುದಂ ಕೆಹಿಯೊಳಾದೊಡಂ
ಬಾಳೆಯೆಂಬುದಂ ಸಿರಿಕಂಡೊಳಾದೊಡಮಾಡಿಯೆಂಬುದಂ ಕೊಡಗೂಸಿನುಡಿಗೆಯೊಳಾದೊಡಂ
ಸೋಗೆಯೆಂಬುದಂ ಬೆದಂಡೆಯೊಳಾದೊಡಂ ಪಾಡಂಬುದಂ ಕೆಹಿಯೊಳಾದೊಡಂ ನೆರೆಯೆಂಬುದು
ಚಪ್ಪರಣೆಯೊಳಾದೊಡಂ ಪಣ್ಣೆಂಬುದು ಸೈರಿಸಂ ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ ಈ ಪೊದಿರುಳ್ ಕಲಿಯ
ಕಾಳೆಗಮಂ ಕಾದಿ-

ತಾರಗೆಗಳಗಿಯೆ ನೆಯ್ವಲೆ
ನೀರಂಪುಗೆ ಕೂಡೆ ಮರ್ಬು ಮೆಯ್ಬೆರ್ಚೆ ಕಡಲ್ ।

ಅಲ್ಲದೆ-೧೧೫. ತಳಿರೆಂದರೆ, ಅಶೋಕವೆಂದರೆ, ಗಿಳಿಯೆಂದರೆ, ಕುಕಿಲು
ಕೋಗಿಲೆಯೆಂದರೆ ಫಲಬಿಟ್ಟ ಮಾವೆಂದರೆ, ತುಂಬಿದ ಬೆಳ್ಳಿಗಳೆಂದರೆ (ಕೋಪದಿಂದ)
ಉರಿದು ಬೀಳುತ್ತಾನೆ ಆ ಗೊರವನು. ೧೧೬. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಉರಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಆ ಗೊರವನ
ಶಾಸನವನ್ನು ಏನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ! ಆತನ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅರಳು ಮೊಗ್ಗನ್ನು
ಮುಟ್ಟಬಾರದು, ತೋಟವೆಂದು ಬಾಯಿ ತೆರೆಯಬಾರದು, ಸಂಪಗೆಯನ್ನು
ಮುಡಿಯಬಾರದು, ಕೊಳವೆಂದು ಕೈನೀಡಬಾರದು, ಕಮಲವೆಂದು ತೋರಬಾರದು,
ವಸಂತಕಾಲ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ನುಡಿಯಲೂಬಾರದು. ವ॥ ಅವನೆದುರಿಗೆ ಸೀರೆಯ
ತುದಿಯೆಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೂಡ 'ಅಂಚೆ' ಎನ್ನಲಾಗದು; ಕೆರೆಯಲ್ಲಿಯ ಮೀನೆಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ
ಕೂಡ 'ಬಾಳೆ'ಯೆನಲಾಗದು; ಚಂದನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ 'ಅರಡಿ' ಎನ್ನಕೂಡದು, ವಧುವಿನ
ಸೀರೆಯ ತುದಿಯೆಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಹ 'ಸೋಗೆ' ಎನ್ನಬಾರದು; ಬೆದಂಡೆಯೆಂಬ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ
ಕೂಡ 'ಹಾಡು' ಎನ್ನಕೂಡದು. ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ (ಮನೆಯ) ಪಕ್ಕ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಹ 'ನೆರೆ'
ಎನಲಾಗದು; ತಿನ್ನುವ ವಸ್ತು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಾದರೂ ಹಣ್ಣು ಅನ್ನ ಕೂಡದು; ಅದು
ಅವನಿಗೆ ಸೈರಿಸದು. ಇಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾದಾಡಿ-೧೧೭. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
ಹೆದರಿ (ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವಂತೆಯೂ), ಕಮಲಗಳು ನೀರಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಂತೆಯೂ, ಕತ್ತಲು
ಕವಿದು ಸಮುದ್ರವು ಬತ್ತುವಂತೆಯೂ, ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಆ ಗೊರವನು ಚಂದ್ರನನ್ನು

ನೀರೋಡುವಿನಂ ಪೆಜಿಯಂ

ಬೀರದಿನಾ ಗೋರವನೆಯ್ ಬಾಬ್ಬಲೆವಿಡಿದಂ ||

೧೧೭

ವ|| ಅದರ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೆ ಬಲ್ಲಿರೆಂದು ಬಗೆಯಬಲಾಪಿ ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿ
ಬನ್ನಪಂಗೆಯ್ಯೊಡನೆ-

ನೆಗೆದುರಿವ ತಲೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನೊ

ಳುಗುವಿಗೆ ನೆಯ್ವೆಯ್ವ ತೆಹದೆ ಪೊಣ್ಣೆದ ಮುಳಿಸಿಂ |

ಭುಗಿಲನುರಿದೆಬ್ಬನಾ ದಿ

ಟ್ಟುಗಳೊರ್ಮೆಯ ತೋರ ಕಿಡಿಗಳಂ ಕೆವಳುವಿನಂ ||

೧೧೮

ಕಡಲೊಳ್ ನೇಸಳನಬ್ಬಲುಂ ಪೊಡವಿಯಂ ನುಗೊತ್ತಲಂ ಕೊಂಕಿ ಫೀ

ಳಿಡೆ ತಳ್ಳಿಂ ದೆಸೆಯಾನೆಯಂ ಮುಜಿಯಲುಂ ಪೊಂಬೆಟ್ಟಮಂ ನೂಂಕಲುಂ |

ಪೆಡೆಯಂ ತೊಟ್ಟನೆ ಮೆಟ್ಟ ಬಾಸುಗಿಯನಾದಂ ಸೀಬಲುಂ ಪೊತ್ತು ಬಾ

ನೆಡೆಯಂ ಬೇಗದಿನೆತ್ತಲುಂ ಬಗೆದನಾಗಳ್ ದಪ್ಪದಿಂ ದಪ್ಪಗಂ ||

೧೧೯

ವ|| ಅಂತು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಮಸಗಿ-

ಜವನಂ ತುತ್ತವೆನೊಂಬತುಂ ಗರಮನೆಣ್ಣುಂ ಗೊಂಟನೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ ತೂ

ಗುವನೇಲುಂ ಕಡಲಂ ಕಡಂಗಿ ಕುಡಿವಂ ತಳ್ಳಾಜಿಲಂ ಪೊಯ್ಯುಂ ತೂ |

ಸೆರೆಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು. ವ|| ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಾವೆ ಬಲ್ಲಿರಿ ಎಂದು ಮನೋವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಚಕೋರಪಕ್ಷಿಯು ಬಿನ್ನವಿಸಿದ ಒಡನೆ-೧೧೮. ಪುಟಿದೇಳುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹೊಯ್ದ ಹಾಗೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಕೋಪದಿಂದಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡಕಿಡಿಗಳು ಸುರಿಯಲು(ಕಾಮನು) ಭುಗಿಲೆಂದು ಉರಿದೆದ್ದನು. ೧೧೯. ಆಗ ದರ್ಪದಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಲು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹುಡುಗುಟ್ಟುವಂತೆ ಎತ್ತಲು, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕಿರಿಚುವಂತೆ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ದಿಗ್ಗಜವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಹೊನ್ನಿನ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ನೂಕಲು, ಹೆಡೆಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಂತು ಆದಿಶೇಷನನ್ನು ಸೀಳಲು, ಆಕಾಶವನ್ನೆ ಹೊತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲು ಕಾಮನು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಹಾಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದ್ರಿಕ್ತನಾಗಿ ೧೨೦. ಯಮನನ್ನೆ ನುಂಗುವೆನು, ಒಂಬತ್ತು ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ತೂಗುಬಿಡುವೆನು. ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ರಭಸದಿಂದ ಕುಡಿದುಬಿಡುವೆನು (ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ) ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ತೂರುವೆನು, ಐದು ಮುಖಗಳುಳ್ಳವನನ್ನು (ಶಿವನನ್ನು) ಕೆಡಹುವೆನು, ನನ್ನ ಚತುರಂಗ ಬಲ ನುಗ್ಗಲಾಗಿ

ಜುವೆನ್ನೈದುಂ ಮೊಗಮುಳ್ಳನಂ ಕೆಡಪುವೆಂ ನಾಲ್ಕುದುಂ ನೂಂಕೆನು
ಗುಣವೆನಾಂ ಮೂಱಿಯಿಟ್ಟು ನೆಚ್ಚಿಯರಡಂತೊಂದಾಗಿ ನೋವ್ವನ್ನೆಗಂ || ೧೨೦

ಎನಗಂ ಮಾರಿಗಮಿದಿರಾಂ
ಪನದಾವಂ ನಡೆದು ಪೋಗಿ ಬೇಗದ ಮುಕ್ಕ. |
ಣ್ಣನನಿಕ್ಕಿ ಮಟ್ಟು ಬಿಡೆ ತೊ
ಟ್ಟನೆ ಜಡೆಯಂ ಕಿಟ್ಟು ಬಟೆಯ ಪೆಱಿಯಂ ತರ್ಪೆಂ || ೧೨೧

ವ|| ಎಂದಿಂತು ನಡೆಯಲೊಡರಿಪುದಂ ಕಂಡು ಕೆಲದೊಳಿದರ್ ಬಸಂತನಿಂತಂದಂ-

ನೆಲದಪೆಯ ಬದಿಯಂ ಪೊಡೆ
ಯಲರನನಿದಿರನನದಟರಂ ತವಸಿಗಳಂ |
ನೆಲೆನಟ್ಟು ನೋಯಿಸಿದುದಿ
ನ್ನಲರಂಬನ ಮೊನೆಗೆ ನಿಲ್ಲನೇ ಬಡಗೊರವಂ || ೧೨೨

ಜವನಂ ಗೋಣುತ್ತಿಗೊಂಡು ಬಾಂಬೊಲನುಕಿಂ ಮೂಱುಮಂ ಸುಟ್ಟು ಜ
ನ್ನವನುಣ್ಣಣ್ಣರನಾರ್ದು ಕೊಂದು ಮುಳಿಸಿಂ ಪೋರ್ದಾನೆ ಮೆಯ್ಯಾತನಾ |
ತೊವಲಂ ಮೇಲೊಡೆ ಮಾಡಿ ಮೂಜಗಕೆ ಕೇಡಂ ಮಾಡುವಾ ನೆತ್ತಿಗ
ಣ್ಣವನೊಳ್ ಕಾದುವ ಬಲ್ಲು ಮೊಗ್ಗರನಿಂದಾರಯ್ಯ ಮೇಲೆತ್ತುವಂ || ೧೨೩

ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟವನ (ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ) ಕಣ್ಣುಗಳೆರಡು ಒಂದಾಗಿ ನೋಡುವಂತೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವೆನು. ೧೨೧. ನನಗೂ ಮೃತ್ಯುವಿಗೂ ಎದುರಾಗುವವನು ಯಾರು? ವೇಗವಾಗಿ ದಾಳಿಮಾಡಿ ಮೂರುಕಣ್ಣವನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೆಡಹಿ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಜಡೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ತರುವೆನು. ವ|| ಎಂದು ಹೀಗೆ ದಾಳಿಗೆ ಹೊರಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ವಸಂತನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು-೧೨೨. ಭೂಮಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಸರಾದ ಬ್ರಹ್ಮ, ಹೊಕ್ಕುಳಲ್ಲಿ ಹೂವುಳ್ಳವನು (ವಿಷ್ಣು), ಇಂದ್ರ, ಸಮರ್ಥರಾದ ತಪಸ್ವಿಗಳು-ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಟ್ಟು ನೋಯಿಸಿದ ಹೂವಿನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಇನ್ನು ಆ ಬಡವ ಗೊರವನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವನೆ? ೧೨೩. ಯಮನ ಕತ್ತನ್ನು ಮುರಿದು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರ್ಭಟದಿಂದ ಕೊಂದು, ಕೋಪದಿಂದ ಗಜಾಸುರನ ಚರ್ಮವನ್ನು ತನಗೆ ಮೇಲುಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೂರು ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕೆಡುಕನ್ನು ಮಾಡುವ ಆ ನೆತ್ತಿಗಣ್ಣು (ಶಿವ)ನೊಡನೆ ಕಾದಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು

ಪಿರಿದಪ್ಪಾಳ್ತನದಿಂದ ಕೂರ್ಪವರ ಮಾತಂ ಮೀಟದಾಳ್ಗಿಯ್ದೊಳ್
ನರೆದಿಂತೀಗಳೆ ಪೋಗಿ ತಳ್ಳಿವೆನೆಂಬಾ ಮಾತದಂತಿಕೆ ಚೆ !
ಚ್ಚರದಿಂ ನಮ್ಮರಸಾಳನಟ್ಟೆ ಮಗುಬ್ಬಾತಂ ಬಂದು ಪೇಬ್ಬಂತುಟಂ
ತರದಿಂದಂ ತಿಳಿದತ್ತಿ ಕಾದುವದು ಲೇಸಲ್ಲಗಿದೇ ಮಂತಗಂ || ೧೨೪

ವ|| ಎಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ಯ ಬಸಂತನ ಮಂತಗದ ಮಾತಂ ಸೂರ್ಕಾನೆ ಮಂತಣೆಯ
ಮಾವಂತನ ಮಾತಂ ಮನ್ನಿಸುವಂತೆ ಮನ್ನಿಸಿ ತೆಂಗಾಳೆಯೆಂಬ ದೂದನಂ ಕರೆದು ಗೊರವನಲ್ಲಿಗೆ
ಪೋಗಿ ನಮ್ಮ ಪೆಣೆಯಂ ತಡೆಯದೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಯೆಂದೊಡಾತಂ ಬೇಗಂ ಮಂಜುವೆಟ್ಟನೆಯ್ಯ
ತಬ್ಬಲಬನದ ಚೆಲ್ವಂ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಂ ಬಂದು ತನ್ನ ಬರವಂ ಪಡಿಯುಳಿಗರ್ಪಿಸಿ
ತೆಟಪಟೆದೋಲಗದೆಡೆಯಂ ಪುಗಲೊಡನೆ-

ಉರಿಗಣ್ಣೆಸೊಗದ ಬೀರಂ
ಬೆರಸೊದವಿದ ನಂಜು ರೂಪವೆತ್ತವೊಲೇನ !
ಚ್ಚರಿಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದರೊ ಬಂ
ದರಡುಂ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಬೀರ ಗಣೇಸರ್ || ೧೨೫

ಬಗೆ ಪೋಷಸೂಸದೆ ಕೆಯ್ಯಂ
ಮುಗಿದೊಲವಿಂ ನೋಡಿ ಪೆರ್ಚುತ ತಿರಿಸುಳಿಯಂ !

ನಾನು ದಾಳಿ ಮಾಡುವೆನು. ೧೨೪. ಅಧಿಕವಾದ ಪೌರುಷದಿಂದ ಹಿತವಂತರ ಮಾತನ್ನು
ಮೀರಿ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ಹೋಗಿ ಕಾದಾಡುವೆನೆಂಬ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ.
ಬೇಗನೆ ನಮ್ಮರಾಜದೂತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಆತನು ಮರಳಿ ಬಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ವಿಚಾರಿಸಿ, ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಯುದ್ಧವೆಸಗುವುದು ಲೇಸು. ವೈರಿಗಳೊಡನೆ (ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು)
ಇದೇ ಉಪಾಯ. ವ|| ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದ ವಸಂತನ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯ
ಮಾತನ್ನು ಮದಗಜವು ಉಪಾಯಗಾರನಾದ ಮಾವುತನ ಮಾತನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಂತೆ
ಗೌರವಿಸಿ, ತೆಂಗಾಳೆಯೆಂಬ ದೂತನನ್ನು ಕರೆದು “ಗೊರವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ
ಚಂದ್ರನನ್ನು ತಡಮಾಡದೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ”ಯೆಂದನು. ಆತನು ಅದರಂತೆ
ಹಿಮಾಲಯವನ್ನು ತಲುಪಿ, ತಪ್ಪಲುಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಬನವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತ
ಬಂದು ತನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನು ಪ್ರತೀಹಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು
ತಿಳಿದು ಒಲಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೊಡನೆ-೧೨೫. ಉರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ವೀರಭದ್ರನೂ
ಜೊತೆಗೆ ಉಂಟಾದ ವಿಷವೂ ಎರಡೂ ಮೈದಾಳಿದಂತೆ ಬಂದು ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ
ನಿಂತ ವೀರಗಣೇಶ್ವರರು ಅದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು! ೧೨೬. ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಹೊರಪಡಿಸದೆ ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತ ತ್ರಿಸಾಲಿಯ (ಶಿವನ)ನ್ನು

ಪೊಗಬುತಿರ್ತರದಿಂದೋ

ಲಗದೋಳ್ ಕುಳ್ಳಿದ್ ಜತಿಗಳೇನೊಪ್ಪಿದರೋ ||

೧೨೬

ಬಳಸಿದ ತಾರಗಳ ಮಾ

ಪೊಳೆಪೊಂದಿದ ಪೊನ್ನೆಚಿಟ್ಟು ಕೆಯ್ಯಂ ಕಾಲಂ |

ತಳೆದಿರ್ದುದೆಂಬನಂ ಕ

ಣೊಳಿಸಿದನಂತವರ ಪಕ್ಕದೋಳ್ ಪಲಗಣ್ಣಂ ||

೧೨೭

ಸೊಗಯಿಪ ಪೊನ್ನನೇವುರದ ಮೆಲ್ಲುಲಿ ಮಾಣದೆ ಮೂಜುಕಣ್ಣನಂ

ಪೊಗಬ್ಬವೊಲುಣ್ಣಿ ಪೊಣ್ಣಿ ಪಿರಿದುಂ ಸುಚಿವಾ ನುಡಿವೆಣ್ಣನಾಂತ ನಾ |

ಲೊಗ್ಮಿರದಚ್ಚದಾವರೆಯ ಚಿಂದಮನೊಂದೊಳಕೆಯ್ ಬಂದು ನೆ

ಟ್ಟಿಗೆ ಬಲವಕ್ಕದೋಳ್ ನೆಲಸಿ ಕಣ್ಣೆಸೆದಂ ಬದಿ ನಿಂದು ನೋವ್ವರಾ || ೧೨೮

ದರೆಯಂ ಪೊತ್ತಾನೆಯ ಕೆ

ಯೊರೆಯನೆ ಕಡುವೆಟ್ಟಿತಾದ ನಾಲ್ಕುತೋಳುಂ |

ಕರಮೆಸೆದಿರೆ ಕುಳ್ಳಿದರ್

ಸಿರಿಯರಸಂ ಕಾರ ಮುಗಿಲ ರೂವೆಂಬನೆಗಂ ||

೧೨೯

ಮಿಗೆ ಮಾತಾಡದಿರೇಬದಿರ್ ಮಿಡುಕದಿರ್ ಮೇಲ್ವಿಬದಿರ್ ಸೊರ್ಕದಿರ್

ನಗದಿರ್ ಬಾಯ್ಬಿಡಗೊಳ್ಳದಿರ್ ಜಜುಚದಿರ್ ಮೆಯ್ಯೊಂಕದಿರ್ ಕೆಯ್ಯಳಂ |

ಮುಗಿದಿರ್ ನೂಂಕದಿರೊತ್ತದಿರ್ ನೀನೆಂದು ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೋ

ಲಗದೋಳ್ ತನ್ನೊಡನಾಡಿಗೂಡಿ ಜಡಿದಂ ಮಾಕಾಳನೋರೋರ್ವರಂ || ೧೩೦

ಹೊಗಳುತ್ತ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸಿದರು! ೧೨೭. ಸುತ್ತುವರಿದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಸಹಿತವಾದ ಹೊನ್ನಿನ ಬೆಟ್ಟವು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು (ಇಂದ್ರ) ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು. ೧೨೮. ಸೊಗಸಾದ ಕಾಲಂದುಗೆಯ ಮೃದುಧ್ವನಿ ತಪ್ಪದೆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನನ್ನು ಹೊಗಳುವಂತೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಸುಳಿದಾಡುವ ಮಾತಿನ ದೇವತೆ (ಸರಸ್ವತಿ)ಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹೊಸತಾವರೆಯ ಚಿಲುವನ್ನು ಪಡೆದ ನಾಲ್ಕುಮುಖಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಲಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನು ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಶೋಭಿಸಿದನು. ೧೨೯. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲಿಗೆ ಸಮಾನವೆನಿಸುವ ನಾಲ್ಕುತೋಳುಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯು ಮಳೆಯ ಮೋಡದ ರೂಪಿನಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ೧೩೦. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಡ, ಏಳದಿರು, ಮಿಸುಗದಿರು, ಮೇಲೆ ಬೀಳದಿರು, ಸೊಕ್ಕಬೇಡ, ನಗದಿರು,

ವ|| ಅಂತು ಮೈಮವೆತ್ತೋಲಗದ ನಡುವೆ ಯಾರುವನೋಸರಿಸದೆ ಬಿಗಿದ ಪಾಸಮಿದೆಂಬಂತೆ ನೀಳ್ ಕೆಂಜೆಡೆಗಳೊಳಂ ಮಿಸುವ ನೊಸಲ ಚೆಲ್ವು ಕಣ್ಣೆಡೆದಂತೆ ತೋರ್ಪ ನೊಸಲ ಕಣ್ಣೊಳಂ ಪತ್ತೆಸಾರ್ಡ ಮರುಳ ಮೊತ್ತಮಂ ಬುಸ್ಸೆಂದು ಬೆದಟಿಸುವ ಪಾವಿನ ತೊಡವುಗಳೊಳಂ ಜಸಮೆ ತನಗೆ ಮೆಯ್ಯಿರಿಯೆಂಬುದನಟಿಪುವಂತೆ ಪೂಸಿದ ಬೂದಿಯೊಳಂ ನುಣ್ಣುವಟ್ಟು ತೋಟಿ ಬಿಗಿದುಟ್ಟು ಪುಲಿದೊವಲೊಳಂ ತಕ್ಕಿನಿಂ ಮಿಕ್ಕು ಪೋರ್ಡಾನೆರಕ್ಕಸನ ಸಮ್ಮದ ಮೇಲ್ಪೊದಿಕೆಯೊಳಂ ಚೆಲ್ವನಾಂತು-

ಹರಿಸದೆ ಸಗ್ಗದ ಜತಿಗಳ್

ನೆರೆದಂತೆರದುಂ ಕೆಲಂಗಳೊಳ್ ತರದಿಂ ಕು |

ಳ್ಳಿರೆ ಕುಳ್ಳಿದರ್ಫಂ ನಡೆ ನೋ

ಬ್ಬರ ಕಣ್ಣಳ ಹಬ್ಬಮೆಂಬನಂ ಕಟಿಗೊರಲಂ ||

೧೩೧

ವ|| ಅಂತೆಸೆದಿರೆಯಾ ನಂಜುಗೊರಲನ ಗಾಡಿಯಂ ನೋಡಿ ಬಗೆಯೊಳ ಚ್ಚಿವಡುತುಂ ಬಂದು ತುಲೆಲ್ಯೆಯ್ತು ಕೆಯ್ಯಳಂ ಮುಗಿದು, ನೆರೆದೋಲಗಮನಿತು ತನ್ನಂ ನಡೆ ನೋಡೆ ಬಿನ್ನಪಮೆಂದಾ ದೂದನಂತೆಂದಂ : ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳುಮಂ ತನ್ನಟ್ಟದೋಲೆಗೆ ಮಿಟ್ಟುಂದಿಗೆಗಂ ಬಸಂ ಮಾಡಿದ ನನೆವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹಂ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳ ಪೆಸರಂ ಪಲಂಬರಿಂ ಕೇಳ್ತು ಕೆಳೆತನಮಂ ಬಳೆಯಿಸುವಿಚ್ಚಿಯಿಂದೆನ್ನಂ

ಅವಡುಗಚ್ಚಬೇಡ, ಹರಟಬೇಡ, ಮೈ ಮುಟ್ಟದಿರು, ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗಿದುಕೊಂಡಿರು, ಬರಿದೆ ಮಾತಾಡದಿರು-ಎಂದು ತನ್ನ ಜೊತೆಗಾರನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟು (ಓಲಗದಲ್ಲಿಯ) ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಮಹಾಕಾಳನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಮಹಿಮೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಓಲಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಬಿಗಿದ ಪಾಶವಿದೆಂಬಂತೆ ಉದ್ದವಾದ ಕೆಂಪು ಜಟೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಿರುಗುವ ಹಣೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವೆ ಕಣ್ಣೆರೆದಂತೆ ತೋರುವ ಹಣೆಗಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ ನುಣುಪಾಗಿ ತೋರುವಂತೆ ಬಿಗಿದುಟ್ಟು ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮದಿಂದಲೂ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಗಜಾಸುರನ ಚರ್ಮದಿಂದಾದ ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಅಂದವಾಗಿ-೧೩೧. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಯತಿಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೆರೆದು ಇಕ್ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಲು, ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬವೆನಿಸುವಂತೆ ನೀಲಕಂಠನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಶೋಭಿಸಿರಲಾಗಿ ವಿಷಕಂಠನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನನ್ನೇ ನೆಟ್ಟ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಬಿನ್ನಹವೆಂದು ಆ ದೂತನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು: ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತಾನು ಕಳಿಸಿದ ಓಲೆಗೂ ಇತ್ತ ಶಾಸನಕ್ಕೂ ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೂಬಾಣಗಳ ಒಡೆಯನು ತಮ್ಮಪಾದಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹಲವರಿಂದ ಕೇಳಿ ಗೆಳೆತನವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವ ಬಯಕೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು

ಕಳಿಸಿದನಾತನ ಬಲ್ಲಂ ಪೊಗಬ್ಬೊಡನ್ನ ಪವಣಲ್ತು ಅದೊಡಮುಟೆವನಿತಂ ಪೇಬ್ಬಿನದಂತೆನ-

ಅವನ ನುಡಿಗವನ ಮಂತಣ
ಕವನೆಸಕಕ್ಕವನ ತಕ್ಕಿನೇಬ್ಬಿಗೆ ಮೇಲಾ |
ದವರ ನುಡಿಯವರ ಮಾತಣ
ಮವರೆಸಕಮುಮವರ ತಕ್ಕು ಕೀಟಾಗಿರ್ಕುಂ || ೧೩೨

ತೊಟ್ಟನಿದಂ ನಿಟ್ಟಸದಂ
ಬಿಟ್ಟನಿದಂಬುದೊಂದು ಬಿಲ್ಲ ಬಲೆಯನಾಗುಂ |
ದಿಟ್ಟಸುವುದರಿದು ಪಗೆವರ್
ತೊಟ್ಟನೆ ಕೆಡೆದುದನೆ ಕಾಣಲುಂಟವನಿದಿರೊಳ್ || ೧೩೩

ಕಡುಪಿಂದಾತನೊಳಾಂತರೋಡಿ ಬನಮಂ ಪೊಕ್ಕುಂ ಪೊಡರ್ಪಾಳಿ ಕಾ
ಲ್ವಿದಿದುಂ ಪಚ್ಚಿಲೆವಾರ್ದು ಮೆಯ್ಯರೆದು ಕೊಂಬಂ ಪೊರ್ದಿಯುಂ ನಲ್ಲೆಯಂ |
ನುಡಿದುಂ ಮೆಯ್ಯಿರಿಗೆಟ್ಟುಮಿಂತು ನೆಲದೊಳ್ ನಾಣ್ಣಂದಿ ನಿಂದಿಪರ್ರು
ಗ್ಗಡದಿಂ ಬಂದಿದಿರೊಡ್ಡಿ ಬಾಲ್ಪವರನೆಂದುಂ ಕಂಡುದಿಲ್ಲಿನ್ನೆಗಂ || ೧೩೪

ಮಾವುಗಳವು ಮಲೆವರನ
ಮಾವುಗಳವೊಲುಂಟದೆ ಮುಟೆವುಪೆಂದೊಡೆ ಕೇಳಾ |
ಕಾವನ ಬರವಟೆದ ಬಟೆ
ಕಾವನ ಸೊರ್ಕುಳಿಯದಿನಿಸುಮೇನಿರ್ಪಪುದೇ || ೧೩೫

ಕಳಿಸಿದನು. ಆತನ ಸಾಮಾರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳುವುದು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಆದರೂ ತಿಳಿದಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಅದೇನೆಂದರೆ ೧೩೨. ನುಡಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಭ್ಯುದಯದಲ್ಲಾಗಲಿ-(ಎಂತೆಂತಹ) ಮೇಲಾದವರೂ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಕೀಳಾಗಿರುವರು. ೧೩೩. ಅವನ ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆಯ ಚಾತುರ್ಯ ಎಂತಹುದು! ಅವನು ಯಾವಾಗ ಬಾಣವನ್ನು ಹೂಡಿದನೆಂದಾಗಲಿ, ನೋಡಿದನೆಂದಾಗಲಿ ಬಿಟ್ಟನೆಂದಾಗಲಿ ಕಾಣುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೂಡಲೇ ವೈರಿಗಳು ನೆಲಕ್ಕುರುಳುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಹುದು ೧೩೪. ಕೊಬ್ಬಿನಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತವರು ಓಡಿಹೋಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಪ್ರತಾಪವೆಲ್ಲ ಹಾರಿಹೋಗಿ, ಕಾಲುಹಿಡಿದು ಹಸಿರೆಲೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತನ್ನಾಡಿ, ಕೆಳಗೆಟ್ಟು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಉಬ್ಬಿನಿಂದ ಬಂದು ಆತನಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು ಬದುಕುವವರನ್ನು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಕಂಡದ್ದೆ ಇಲ್ಲ. ೧೩೫. ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಕಾಡಹಸುಗಳಂತೆ ಮುರಿದೊಗೆಯುವುವೆಂದಮೇಲೆ ಕಾಮನ

ಸಸಿ ಕೆಳೆಯಂ ಸರಲ್ ನಿಡಿಯ ಬಲ್ಲನೆ ಕರ್ವಿನ ಕೋಲೆ ಬಲ್ ತಳಿ
ತೆಸವೆಳಮಾವು ತುಂಬ ಪೊಸದಾವರೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂಬವಾಂತರಂ |
ದಸೆವಲಿಗೆಯ್ ಪಾಲಿ ಮೊನೆಯೊಳ್ ನೆಗಟ್ಟಿದ್ ಬಸಂತನೆಂದೊಡೇಂ
ಪೆಸರ್ವಡೆದಾತನೊಳ್ ಪೂಣರ್ದು ಪೋಪರೆಯೆಂಟರ್ದೆಯುಳ್ಳರಾದೊಡಂ || ೧೩೬

ಮಿಸುಪಲರಂಬುಗಳುರ್ಕಿಂ
ಬೆಸಕೆಯ್ದೆ ಮಲೆವ ಬೀರರಂ ಪರಿದೆಂಬುಂ |
ದಸೆಗಳೊಳಂ ಕಾಣವೆ ನಿ
ಪ್ಪಸರದೆ ಬಲೊಪ್ಪಿವುನೀಗಳಾಡಿ ನೆವದಿಂ || ೧೩೭

ನಿನ್ನಯ ಚಾಗಮುಂ ಸಿರಿಯುಮಾಳ್ತನಮುಂ ದೊರೆವೆತ್ತ ಮೈಮೆಯುಂ
ಮನ್ನಣೆಯುಂ ಪೊದಬ್ಬ ಜಸಮುಂ ಬಗೆಯುಂ ಚಲಮುಂ ನೆಗಟ್ಟೆಯುಂ |
ನನ್ನಿಯುಮಾರ್ಗಮಚ್ಚರಿಯನಿತ್ತಪ್ಪವೆಮ್ಮೊಡೆಯಂಗಮೀ ತೆಹಂ
ಪೊನ್ನದು ಕಮ್ಮಿತಾದ ತೆಹನಲ್ಲವೆ ನಲ್ಲಗೆಗೊಂಡೊಡಿವರಂ || ೧೩೮

ಪೊಡವಿಯೊಳಂತಾತನವೊಲ್
ಕಡುಬಲ್ಲಿದರಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮೊಳಾತಂ ಕೆಳೆಗೊಂ |

ಆಗಮನವನ್ನು ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಯಾವನ ಸೊಕ್ಕಾದರೂ ಅಳಿದು ಹೋಗದೆ, ಒಂದಿಷ್ಟಾದರೂ ಉಳಿದೀತೆ? ೧೩೬. ಆತನಿಗೆ ಚಂದ್ರ ಗೆಳೆಯ, ನೀಳವಾದ ಬಲಿತ ಹೂವೇ ಬಾಣ, ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಯೇ ಬಿಲ್ಲು, ಚಿಗಿತ ಎಳೆಯ ಮಾವು, ದುಂಬಿಗಳು, ಹೊಸ ಕಮಲಗಳು, ಮಲ್ಲಿಗೆ-ಇವೆಲ್ಲ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ದಿಗ್ಬಲಿಗೊಳಿಸುವ ಸೈನ್ಯ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ವಸಂತನಿರುವನು ಎಂದಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಎಂಟಿದೆಯವರು ಕೂಡ ಹೆಸರಾಂತ ಆತನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಲು ಹೋಗುವರೆ? ೧೩೭. ಆತನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಎದುರಾಗುವೆಂಬ ವೀರರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಎಂಟಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿದಾಡಿ ಯಾರನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆತನ ಹೂ ಬಾಣಗಳು ಉರವಣೆಯಿಂದ ಈಗಲೂ ದುಂಬಿಗಳ ನೆಪದಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಮೊರೆಯುತ್ತಿರುವವು. ೧೩೮. ನಿನ್ನ ತ್ಯಾಗಗುಣ, ಸಂಪತ್ತು, ಪರಾಕ್ರಮ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಹಿಮೆ, ಮಾನ್ಯತೆ, ಹಬ್ಬಿದ ಯಶಸ್ಸು, ಮನಸ್ಸು, ಭಲ, ಖ್ಯಾತಿ, ಸತ್ಯವಂತಿಕೆ, ಇವು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಿಸತಕ್ಕವು, ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನಿಗೂ ಇವು ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮದಿಂದಿದ್ದರೆ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಪರಿಮಳ ದೊರೆತಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ೧೩೯. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆತನಂತೆ ಮಹಾಸಮರ್ಥರಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಆತನು ಗೆಳೆತನವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ (ನಿಮಗೆ) ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲೇ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟು

ಡೊಡೆ ತೀರದುದಿನಿತ್ತಿಲ್ಲೆ

ಗಡೆ ಬಿಡುವುದು ಪೆಣಿಯ ಸೆಣಿಯನಿದು ಲೇಸಲ್ಲೆ || ೧೩೯

ವ|| ಎನಲೊಡನೆ ಬಗೆಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಮುಳಿಸಂ ಪೊಣಪೊಣ್ಣಲಿಯದೆ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ
ನೆಗೆವಿನಂ ಮಾದೇವನಿಂತಂದಂ-

ಬಜುವಾತನಿನಿಸು ಪೊಯ್ಯುಂ

ಮೆಣಿವಿನೆಗಂ ಗಟಪಲೇಕೆ ನಿನ್ನಯ ಬಗೆಯೊಳ್ |

ತಪಿಸಂದಿದುರ್ದದನೊರ್ಮೊದ

ಲಪಿಪದೆ ನಿನ್ನಂತು ನುಡಿವನಾವನುಮೊಳನೆ || ೧೪೦

ಉರ್ಕಾಳ್ಳದೊಡೊಂ ಕೇಳ್

ಸೊರ್ಕಾನೆಯ ಕೆಯ್ಯ ಕರ್ವನಿನಿತುಂ ಸೆಳೆಯಲ್ |

ಬರ್ಕುಮೆ ಪೆಣಿಯಂ ಬಡೆನಂ

ತಿರ್ಕದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಜ್ಜಮುಳ್ಳೊಡೆ ನುಡಿಯಾ || ೧೪೧

ಅಪಿಕೆಯ ರೂವಿಲ್ಲದ ನಿ

ನ್ನೆಣಿಯಂಗುಬ್ಬಟೆಯ ಬೀರಮುಂಟೆಂದುದ್ದಂ |

ಜಜುಚದೆ ಕೇರಿಲ್ಲದೆ ಕ

ಣ್ಣೆಣಿವಿನೆಗಂ ಬರೆವೆನೆಂಬ ಮರುಳಂ ಪೋಲ್ತೆ || ೧೪೨

ಕೋಡುವ ಕೊಂಕುವ ಚಿಂದಂ

ನೋಡಿರೆ ಕಾಳೆಗಕೆ ಬೆಂಬಲಂ ಗಡೆ ಪೆಂಡಿರ್ |

ಬಿಡುವುದು ಲೇಸಲ್ಲವೇ? ವ|| ಹೀಗೆಂದ ಕೂಡಲೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಪವನ್ನು ಹೊರಬೀಳಗೊಡದೆ ಮುಗುಳುನಗೆ ಸೂಸುತ್ತ ಮಹಾದೇವನು ಹೀಗೆಂದನು : ೧೪೦. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಮಾತನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸದೆ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತನ್ನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಗಳಹಿದ್ದೇಕೆ? ನಿನ್ನಂತೆ ಮಾತಾಡುವವನು (ಇನ್ನಾರಾದರೂ) ಉಂಟೆ? ೧೪೧. ಎಂತಹ ಸಮರ್ಥರಾದರೂ ಕೇಳು, ಮದ್ದಾನೆಯ ಸೊಂಡಿಲಲ್ಲಿರುವ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವುದು? ಚಂದ್ರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡೆನು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯೇನಾದರೂ ಕಾರ್ಯವಿದ್ದರೆ ಹೇಳು. ೧೪೨. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ರೂಪವೇ ಇಲ್ಲದ ನಿನ್ನ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ಪರಾಕ್ರಮವುಂಟೆಂದು ಉದ್ಬುಧವಾಗಿ ನೀನು ಹರಟಿದೆ. ಗೋಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ತುಂಬುವಂತೆ (ಚಿತ್ರವನ್ನು) ಬರೆಯುವೆನೆಂಬ ದಡ್ಡನಿಗೆ ನೀನು ಹೋಲಿಕೆಯಾದೆ. ೧೪೩. ಹೆದರುವ ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಚಿಂದವನ್ನು ನೋಡಿರೋ. ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗುವವರು ಹೆಂಗಸರು, ಹೂಡುವ

ಸೂಡುವಲರಂಬು ಗಡ ಪಿಡಿ

ದಾಡುವ ಕರ್ಬು ಗಡ ಬಲ್ಲಿದೇನಚ್ಚಿಯೋ ||

೧೪೩

ಪಡೆ ಮರವಟ್ಟು ಮಾವು ಗಡ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯಾಗಸಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಂದವಂ
ಗಡ ಪೊಸ ಬೆಳ್ಳಿದಾವರೆಗಳಾವಡೆಯೋಳ್ ನಡೆವಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ ಪೂ |
ಗುಡಿ ಗಡ ಕೊಂಬುಗೊಂಡುಸಿರದಿರ್ಪ ಬಸಂತನಿವರ್ಕೆ ತಾನೆ ಪೆ
ರ್ಗಡೆ ಗಡ ಗೆಲ್ಲ ತಕ್ಕಟೆಯಲಾದುದು ನಿಮ್ಮಲರಂಬನೆಂಬನಾ ||

೧೪೪

ಪಿರಿದುಂ ಮಾತಿನೊಳೇನೈ

ಸರಲಂಗೆ ಪೊಡರ್ಪಿನೇಯುಂಟಾದೊಡೆ ಚೆ |

ಚ್ಚರದಿಂದೆತ್ತಿ ತಂದಿ

ವರ್ಗ ಬಲ್ಲಂ ಬಲಿಕೆ ನೋಡು ನೀಂ ಕಾಳೆಗದೊಳ್ ||

೧೪೫

ವ|| ಎಂಬುದುಂ ಕೇಳ್ವ ಮತ್ತಮಾ ದೂದನಿಂತೆಂದಂ-

ಎನ್ನೊಡೆಯನ ಬಲ್ಲಂ ನೀ

ವಿನ್ನುಂ ಕಂಡಜಿದುದಿಲ್ಲ ಬದಿಯೆಂಬಣ್ಣಂ |

ಬನ್ನಂಬಟ್ಟುದನಜಿಯನೆ

ಮುನ್ನಂ ಮೆಯಣ್ಣನಜಿಯನೇ ಪೊಡೆಯಲರಂ ||

೧೪೬

ಬಾನೆಡೆಯೋಳ್ ಸುಚಿದಾಡುವ

ರೇನಜಿಯರೆ ರಕ್ಕಸರ್ಕಳಜಿಯರೆ ದಿಟದಿಂ |

ಬಾಣ ಹೂವಿನದು. ಮತ್ತೆ ಹಿಡಿದಾಡುವ ಬಿಲ್ಲು ಕಬ್ಬು! ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯವಿದು! ೧೪೪.
ಸೈನ್ಯವೋ ಮರವಾದ ಮಾವು! ಶ್ವೇತಚ್ಚತ್ರವೋ ಆಕಾಶಕ್ಕಿದ್ದ ಚಂದ್ರ! ಹೊಸ ಬಿಳಿಯ
ತಾವರೆಗಳೇ ನಡೆದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೊಯ್ದು ಹೂವಿನ ಗುಡಿ! ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮರೆಗೊಂಡು
ಉಸಿರದೆ ಇರುವ ವಸಂತನೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಡೆ! ಆಯ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪುಷ್ಪಬಾಣನೆಂಬವನ
ಗೆಲ್ಲವ ಯೋಗ್ಯತೆ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ೧೪೫. ಬಹಳ ಮಾತಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?
ಪಂಚಬಾಣನಿಗೆ ಪರಾಕ್ರಮದ ಅಧಿಕೃತವುಂಟಾದರೆ ಬೇಗನೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ತಾ. ಬಳಿಕ
ಕಾಳೆಗದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ನೀನು ನೋಡು. ವ|| ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ
ಆ ದೂತನು ಹೀಗೆಂದನು-೧೪೬. ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೀವಿನ್ನೂ ಕಂಡು
ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬವನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದುದನ್ನು ತಿಳಿಯನೆ? ಈ ಮೊದಲು
ಇಂದ್ರನರಿಯನೆ? ವಿಷ್ಣುವರಿಯನೆ? ೧೪೭. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವವರಿಗೇನು
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆ? ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ? ಅದಿಶೇಷನು ತಿಳಿಯನೆ?

ಮಾನಸಜಿಯರೆ ಬಾಸುಗಿ

ತಾನಜಿಯನೆ ಮತ್ತಮಜಿಯದೇ ನೆಲನನಿತುಂ ||

೧೪೭

ವ|| ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ನೀಂ ನಾಲ್ಕೆರಡುವಗಲೊಳೆಮ್ಮೊಡೆಯನ ಕೆಯ್ಯ ನನೆಯ
ಕೋಲ ಕಾಲಾಟಮಂ ಕಾಣ್ವೆರೆನುತೋಲಗಸಾಲೆಯಂ ಪೊಜಮಟ್ಟು ತುರಿಪದಿಂ ಬಂದು ಕಂಪು
ವೊಟಲಂ ಪೊಕ್ಕು ತೆಪ್ಪುವಾರ್ದು ನನೆವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹನಂ ಕಂಡು ಕಿತ್ತಡಿ ಪೆಜಿಯಂ ಬಡೆನೆಂದು
ಕಾಳೆಗಮನೆ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದರ್ಪನೆನೆ ನನೆಗಣೆಯಂ ಕೆಲಬಲದ ಪಸಾಯ್ತರ ಮೊಗಮಂ
ನೋಡಿ ಮುಳಿಸಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ನಸುನಗೆವೆರಸು ಇಂತೆಂದಂ-

ಉಡಿವ ಪುಲಿದೊವಲೊ ಕೆಯ್ಯೊಳ್

ಪಿಡಿದಾ ಲಾಗುಳದ ಕೋಲೊ ಬಗರಿಗೆಯೋ ಕೆಂ |

ಜೆಡೆಯೋ ಪೂಸುವ ಬೂದಿಯೋ

ಬಡಗೊರವಂಗೇಕೆ ತನಗೆ ಕಾಡುವ ಬೆಸನಂ ||

೧೪೮

ಎನ್ನೆಡಗಯ್ಯಗುವಿಸುವ ಕರ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾರದಿ

ಪರ್ನ್ನೆಗಮನ್ನ ಜೇವೊಡೆಯ ಬಲ್ಲಲಿ ನಾಲ್ಕೆಸೆಯಂ ಪಳಂಚದಿ |

ಪರ್ನ್ನೆಗಮನ್ನ ಪೂಗಣೆಗಳೋವದ ಬೆನ್ನನೆ ಪೋಗಿ ನಾಂಟದಿ

ಪರ್ನ್ನೆಗಮುಂಟು ತನ್ನ ಕಡುಸೊರ್ಕು ಬಬಿಕ್ಕದು ಪಾಟಿಪೋಗದೇ || ೧೪೯

ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಅರಿಯದೆ? ವ|| ಹಾಗಲ್ಲದೆ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನ
ಕೈಯಿಂದ ಬಂದ ಹೂಬಾಣಗಳ ರಭಸವನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ ಎನ್ನುತ್ತ ಓಲಗದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು
ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದು ಕಂಪಿನ ಹೊಳಲನ್ನು ಸೇರಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೋಡಿ, ಕಾಮರಾಜನನ್ನು
ಕಂಡು “ಯತಿಯು ಚಂದ್ರನನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಳಗವನ್ನು ಹೂಡುವವನಿದ್ದಾನೆ”
ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಕಾಮನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ಪಡೆವಳರ ಮುಖಗಳನ್ನು
ನೋಡಿ ಕೋಪವನ್ನು ಹೊರದೂಡಿ ನಸುನಗೆಯಿಂದ ಹೀಗೆಂದನು-೧೪೮. ಈ
ಬಡಗೊರವನಿಗೇಕೆ ಕಾಳೆಗದ ಉದ್ಯೋಗ? ಕಾಳಗವೆಂದರೆ ಅದೇನು ಅವನು ಉಡುವ
ಹುಲಿದೊಗಲೊ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿವ ಕವಲುಗೋಲೊ, ಕಮಂಡಲುಪೊ, ಕೆಂಜೆಡೆಯೊ,
ತೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬೂದಿಯೊ? ೧೪೯. ಭಯಾನಕವಾದ ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು ನನ್ನ ಎಡಗೈಗೆ
ಬಾರದ ತನಕ, ನನ್ನ ಬಿಲ್ಲಿನ ಟೀಂಕಾರದ ಬಲವಾದ ಧ್ವನಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಾಗದ
ತನಕ ನನ್ನ ಹೂಬಾಣಗಳು ನಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ (ಮೈಯಲ್ಲಿ) ನಾಟದ ತನಕ ಮಾತ್ರ
ಆತನ ಈ ಬಲವಾದ ಸೊಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಆ ಬಳಿಕ ಅದು ಹಾರಿಹೋಗದೆ? ೧೫೦. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ

ಕಡಲೋ ಮೆಯ್ಯರೆದಿದೋಡಂ ಪೊಡವಿಯೋ ಪೊಕ್ಕಿದೋಡಂ ಬೆಟ್ಟದೋ
ನಡೆದೇಡಿದೋಡಮಳ್ಳುತುಂ ದೆಸೆಗಳೋ ಬೆಳ್ಳುತ್ತಡಂಗಿದೋಡಂ |
ಕಡುಪಿಂದೋರ್ಮೆಯ ಪೂವಿನಂಬದಟರಂ ಮೆಯ್ಯಾಗಿ ನೋಯಿಪ್ಪದಂ
ದೋಡ ಕೇಳೆನ್ನಯ ಬಾರಿಯೋ ತಿಸುಳಿ ತಾನಿನ್ನೆತ್ತ ಪೋಗಿದಪಂ || ೧೫೦

ಅದಟನಳುಕೆಯಂ ಕಿಡಿಸಲಾಂಬರಮೇ ತನಗೊಂದು ಕರ್ಬು ಸಾ
ಲದೆ ಮುಟೆದುಂಬಿ ಸಾಲದೆ ಪಸುರ್ಮಿಡಿ ಸಾಲದೆ ಬಂದ ಮಾವು ಸಾ |
ಲದೆ ಸುಟೆವಂಚೆ ಸಾಲದೆಳಗೊಂಗುಳಿ ಸಾಲದೆ ಕಾಯ್ತು ತೆಂಗು ಸಾ
ಲದೆ ಪೊಸ ನೀಲಿವೆಣ್ಣು ನುಡಿ ಸಾಲದೆ ತೆಂಕಣಗಾಳಿ ಸಾಲದೇ || ೧೫೧

ವ|| ಎಂದು ಗದ್ದುಗೆವೊಯ್ತು ಕಣ್ಣ ಕೆಂಪು ಕಿಸುಸಂಜೆಯಂ ಪಸರಿಸೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಮಸಗೆ
ನಿಸ್ಸಾಳಮಂ ಸೂಳಿಸಲ್ವೇಬ್ಬಾಗಳ್-

ಮಾಣದೆ ನಿಚ್ಚಮುಂ ಪೊಣರ್ವ ರಾಯರ ತಕ್ಕಡಿಗಾಳಿ ಬಳ್ಳಿ ನೀ
ದಾರ್ಣಮನಂಟುಗೊಂಡದಟರಾಗಳೆ ಬಾಯ್ತದೆ ಸೂರ್ಕನಿಂದ ಕ |
ಣ್ಣಾಣದ ಬೀರರುಗ್ಗಡಿಸೆ ಬಗ್ಗಿಪ ಕೋಗಿಲೆಯೆಂಬ ಪೊಯ್ವಿನಿ
ಸ್ಸಾಣದ ಬಲ್ಲರಂ ಕಿವಿಯ ಬಾನೆಡೆಯಂ ಬಳಸಿತ್ತು ಬೇಗದಿಂ || ೧೫೨

ಹೋಗಿ ಮೈಮರೆಸಿಕೊಂಡಿರಲಿ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರಲಿ, ಬೆಟ್ಟವನ್ನೇರಿರಲಿ,
ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಂಜರಿದು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರಲಿ, ರಭಸದಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ
ಬರುವ ನನ್ನ ಹೂವಿನ ಬಾಣ ಎಂತಹ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳನ್ನೂ ಮೈ ತಾಗಿ ನೋಯಿಸುವುದು
ಎಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಧಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತ್ರಿಶೂಲಿ ತಾನು ಇನ್ನೆತ್ತ ಹೋಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ?
೧೫೧. (ಆತನ) ಗರ್ವದ ಆಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ನಾನೇ ಹೋಗಬೇಕೆ? ಒಂದು
ಕಬ್ಬು ಸಾಲದೆ? ಮರಿದುಂಬಿ ಸಾಲದೆ? ಹಸಿರಾದ ಮಿಡಿ ಸಾಲದೆ? ಫಲಬಿಟ್ಟ ಮಾವು
ಸಾಲದೆ? ಸುಳಿದಾಡುವ ಹಂಸ ಸಾಲದೆ? ಎಳೆಯ ಅಡಕೆ ಮರ ಸಾಲದೆ? ಕಾಯಿಬಿಟ್ಟ
ತೆಂಗು ಸಾಲದೆ? ನವಯುವತಿಯಾದ ಚಿಲುವೆಯ ಮಾತು ಸಾಲದೆ? ದಕ್ಷಿಣದ ಒಂದು
ಗಾಳಿ ಸಾಲದೇ? ವ|| ಎಂದು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಬಡಿದು ಕಣ್ಣಿನ ಕೆಂಪು ಸಂಜೆಗೆಂಪನ್ನು
ಹರಡಲಾಗಿ, ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಭೇರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ತಿಳಿಸಿದಾಗ,
೧೫೨. ಬಿಡದೆ ನಿತ್ಯವೂ ಹೊಡೆದಾಡುವ ಅರಸರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಳಿದು ತಳಕಾಣುವಂತೆ,
ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳೆಂಬವರು ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುವಂತೆ,
ಮದೋನ್ಮತ್ತತೆಯಿಂದ ಕುರುಡಾದ ವೀರರು (ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ) ಉಗ್ಗಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ
ಕೂಗುತ್ತಿರುವ ಕೋಗಿಲೆಯೆಂಬ ಭೇರಿಯ ಮಹಾಧ್ವನಿ ಕಿವಿಯನ್ನೂ ಆಕಾಶವನ್ನೂ

ಅದಟನಳುಕೆಯಂ ಕಿಡಿ ಬಿಂಕಮನಬ್ಬಿಸಿಯೆನ್ನ ಕೋಲ್ಗಲಿಂ
ಸದೆದರೆವೆಣ್ಣನಂ ಬಡದೆ ಮಾಡಿ ಕಡಂಗಿ ನೆಲಂಗಲೊಳ್ ಸಮಂ |
ತೊದವಿಸಿ ಪೆರ್ಮೆಯಂ ಸೆಳೆದು ಬಲ್ಲೆಯನಿಟ್ಟುಳಿಗೊಂದು ಬೇಗದಿಂ
ಕದಕದಪಂ ತೊಡರ್ಚಿಯೆಳೆದೇರನನೋಡಿಪೆನೆಂದು ಪೂಸರಂ || ೧೫೩

ವ|| ಅಂತು ತೊಟ್ಟನೆ ಪಳಂಚಲೆದು ತನ್ನ ಮನದನ್ನರಪ್ಪ ಬಸಂತ ಮೆಲ್ಲೆಲರ್ಗಲೆಂಬ
ಕೆಳೆಯರೊಡನೆ ಇಂದು ಪಡೆಯೆಲ್ಲಮುಂ ಪಲವುಂ ಸನ್ನಣದಿಂ ಬರಲಿಮೆಂದು ಪೇಟೆ ಕಮ್ಮಿಗಣೆಯನ
ನುಡಿಯನಾಲಿಸಿ ಹಸಾದವನಿಟ್ಟು ಸುಗ್ಗಿಯುಮಾ ತೆಂಗಾಳಿಯುಮಿವರರುಂ ಸಜ್ಜವಂ ಪಡೆದು
ಚೌವಂದದ ದಬಕಂ ಸೆಲವಿತ್ತೊಡಗೊಂಡು ಬರೆಯಾಗಳ್ ಪಲವೆಡೆಯ ಕಡೆಯ ಬಾಡರ್ಗ
ಬನಂಗಲೊಳ್ ತಾಣಂದರಮಾಗಿರ್ಪ ಕೆಂಗಣ್ಣಕ್ಕಿಯಲರ್ವಕ್ಕಿ ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ ಪೊಣರ್ವಕ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ
ದಟ್ಟಿಯ ಕೂರಾಳಳುಂ ತಂತಮ್ಮ ಪಡೆವರಸು ಬಂದು ಕಾಣ್ವುದುಮವರಂ ಮನ್ನಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ತೆಜದ
ಪ್ರಸಿಪಡೆಯಂ ಬಿಜ್ಜೆಯಿಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಮುಂಗುಡಿಯೊಳ್ ನಡೆವಂತೆ ಬೆಸಸಿ ಕಣ್ಣಿಂ ಬಾಗಿರ
ಬೀರವಸದನಂಗೆಯ್ಯು-

ಪಲವುಂ ಮೇಳದ ಬೀರರ್

ಕೆಲದೊಳ್ ಬರೆ ತುಜುಗಿ ಪಿಡಿದ ಬೆಳ್ಳೊಡೆ ಚಿಲ್ಲಂ |

ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು ೧೫೩. (ಆತನ) ಗರ್ವದ ಅಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದು, ಬಿಂಕವನ್ನು
ಬಿಡಿಸಿ, ನನ್ನ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು ಆತನನ್ನು ಅರ್ಧ ಹೆಣ್ಣಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ,
ರಭಸದಿಂದ ಲೋಕಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಬರ್ಜಿಯನ್ನು
ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಕೆನ್ನೆ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ತೂತುಮಾಡಿ ಶಿವನನ್ನು ಓಡಿಸುವೆನೆಂದು
ಪುಷ್ಪಬಾಣನು ನುಡಿದನು. ವ|| ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ಕ್ಷೋಭೆಗೊಂಡು ತನಗೆ
ಪ್ರಿಯರಾದ ವಸಂತ ಹಾಗೂ ಮಂದಮಾರುತ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ “ಇಂದು
ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಹಲವಾರು ಸನ್ನಾಹಗಳಿಂದ ಬರಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆತನ
ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಪ್ಪಣೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ವಸಂತನೂ ತೆಂಗಾಳಿಯೂ ಇಬ್ಬರು ಸಿದ್ಧತೆ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚತುರಂಗ ಬಲಕ್ಕೂ ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತು ಒಡಗೊಂಡು ಬಂದರು. ಆಗ ಹಲವಾರು
ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಊರುಗಳ ಬನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಾಂತರವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಕೋಗಿಲೆ,
ದುಂಬಿ, ಗಿಳಿ, ಚಕ್ರವಾಕ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಬಲರಾದ ಶೂರ ಸೈನಿಕರು ತಂತಮ್ಮ ಸೈನ್ಯ
ಸಮೇತವಾಗಿ ಬಂದು ಕಾಣಲು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು
ಬಗೆಯ ಮಾಯಾ ಸೈನ್ಯ ಪಡೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಮುಂದಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು
ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತರು. ಕೆಂಗೊಳಿಸುವಂತೆ ವೀರರ ಉಡುಗೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟು ೧೫೪. ಜೊತೆಯಾಗಿ
ಅನೇಕ ವೀರರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರಲು, ಸಂದಣಿಸಿದ ಬಿಳಿಕೊಡೆಗಳು ಚಿಲುವನ್ನು

ಗೆಲೆ ತನ್ನರಮನೆಯೊಳ್ ಸಿರಿ
ನಲವಿಂ ನೆಲಸಿರ್ಪ ಪೊಟ್ಟಿನೊಳ್ ಪೊಜಮಟ್ಟಂ || ೧೫೪

ಸೊಗಯಿಪ ತಳಿದೋರಣಮಂ
ನುಗುಳುತ್ತಂ ಪಲರ ಪರಕೆಯಂ ಕೆಯೊಳುತುಂ |
ಪೊಗಟ್ಟವವರಂ ಮನ್ನಿಸುತುಂ
ಬಗೆವುಗೆ ಪೊಜವೊಲನೆಯಿದ್ದಂ ನನೆಗಣೆಯಂ || ೧೫೫

ಮೊಗಸಾಲೆ ಚಂಪೆಯಂ ಚೌ
ಕಿಗೆ ಮೆಳೆದಿರೆ ಹರಿಸದಿಂದೆ ಬೀಡಂ ಬಿಟ್ಟಾ
ಪಗಲಂ ಕಳೆದಂದಿನ ಮಜು
ವಗಲಂ ನಡೆದತ್ತಿ ಬರುತುದಿದರ್ ಕಾವಂ || ೧೫೬

ವ|| ಆಗಳ್-

ಅರಗಿಳಿವಿಂದು ವಾರುವದ ಮೋಹರವಾಳದಿವಿಂದು ಬಿಲ್ಲು ಬೀ
ರರ ಪಡೆ ಕೊಂಚಿವಿಂದು ಪೊಳೆವಡ್ಡಣದೊಡ್ಡಮುಳ್ಳಕ್ಕಿವಿಂದು ಮೆ |
ಯ್ದರಸುವ ಕೊಂತಗಾಳರಣಿಯಾಗಿರೆ ಬಂದು ಬಸಂತನೊಲ್ಲಾ ಸಂ
ವರಣೆಯನೆಯ್ಯೆ ತೋಟೆ ತಲೆದೂಗಿಸಿದಂ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬೀರನಾ || ೧೫೭

ವ|| ಅಂತೆಯ್ಯನೆ ಮುಂದೆ ಮೋಹರಂಬಡೆದು ತಳವ್ ಪುಸಿವಡೆಯಲ್ಲಿ-

ಗಲ್ಲದ ಸೊರ್ಕುನೀರ ಪೊನಲಿಂ ನೆಲೆವೆರ್ಚ ಕಡಲ್ ತುಳುಂಕೆ ಬೆ
ಟ್ಟಿಲ್ಲಮನೌಕುವಂತಿಡುವ ಕಾಲ್ಮೊಲೆಯಂ ನೆಲನಾಟಿ ಬೇಗದಿಂ |

ಪಡೆಯಲು, ತನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೆಲೆಸಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ (ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ) ಕಾಮನು ಹೊರಟನು. ೧೫೫. ಸೊಗಸಾಗಿರುವ ತಳಿರ ತೋರಣವನ್ನು ದಾಟುತ್ತ, ಅನೇಕರ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ, ಹೊಗಳುವವರನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತ, ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಾಮನು ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರವಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆಗ-೧೫೬. ಮೊಗಸಾಲೆ, ಚೌಕಿ, ಚಂಪೆಯಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರಲು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೈನ್ಯ ಸಮೇತನಾಗಿ ಕಾಮನು ಹೊರಟನು. ೧೫೭. ಅರಗಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಕುದುರೆಯ ದಳ, ಗುಂಯ್ಯಡುವ ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಧನುರ್ಧರರ ಪಡೆ, ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಮೂಹವೆ ಹೊಳೆಯುವ ಗುರಾಣಿಗಳ ಮೊತ್ತ ಚಕ್ರವಾಕಗಳ ಸಮೂಹವೆ, ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬರುವ ಈಟಿ ಹಿಡಿದವರ ದಳ-ಹೀಗಿರಲಾಗಿ ವಸಂತನು ಬಂದು (ಸೈನ್ಯದ) ಸನ್ನಾಹವನ್ನೆಲ್ಲ ತೋರಿ ಕಾಮನನ್ನು ತಲೆದೂಗಿಸಿದನು. ವ|| ಹಾಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮುಂದೆ ಸಮೂಹವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಮಾಯಾ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ-೧೫೮. ಗಂಡಸ್ಥಲದಿಂದ ಹೊನಲಿಟ್ಟು ಹರಿದ ಮದಜಲವು ಕಡಲಂತೆ ತುಳುಕುತ್ತಿರಲು, ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ

ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ್ಲಳಂ ಬಡಿಗೆ ಕೊಂಡವೊಲೆತ್ತಿದ ತೋರಹತ್ತದಿಂ
ಜಲ್ಲನೆ ತುಂಬಿಗಳ್ ಕಡಹಿ ಬಂದುವು ಬಿಂಕದಿನಂಕದಾನೆಗಳ್ || ೧೫೮

ತೋಳಗುವ ಪೊನ್ನ ಪಲ್ಲಾದ ನುಣ್ಣೆಳಗಾಗಸಮಂ ಮುಸುಂಕೆ ಪ
ಜ್ಜಳಿಸುವ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆಗಳ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಬಲ್ಲಲಿ ನೀಳ್ವ ದಿಕ್ಕಿನೊಳ್ |
ಬಳಸೆ ಕೊಡಂಕೆಯೊಳ್ ಪೊಳೆವ ಚೌರಿಯ ಗಾಲಿಯ ಕೋಳ್ಗೆ ಬೆಟ್ಟುಗಳ್
ತಳರೆ ಪೊಗಲ್ಪಿಯಂ ತಳೆದ ತೇಜಿಯ ತಟ್ಟು ತೆರಳ್ವದತ್ತಲಂ || ೧೫೯

ಪೂಡಿದ ವಾರುವಂಗಳ ತೆರಳ್ಳಿಗೆ ನೇಸಹ ತೇರ ತೇಜಿಗಳ್
ಪಾಡಬಿಡಿರ್ಪಿನಂ ಪರಿವ ಗಾಲಿಯ ಕೋಳ್ಗೆ ಕೆಳರ್ತು ಬೆಟ್ಟುಗಳ್ |
ಕೂಡೆ ಸಡಿಲಿನಂ ಪೂಡೆವ ಬೀರರ ಜಂಕೆಗೆ ಗೊಂಟನಾನೆಗಳ್
ಕೋಡುವಿನಂ ಕಡಂಗಿ ಪರಿತಂದುವು ತೋರ್ಕೆಯ ತೇರ್ಗಲೋಳಿಯಂ || ೧೬೦

ಸಿಡಿಲ ಪೊಡರ್ಪನೇಳಿಸುವ ಸಿಂಗಮನಂಜಪ ರಕ್ಕಸರ್ಕಳಂ
ನಡುಗಿಪ ಮಾರಿಯಂ ಪೊಸೆದು ಮುಕ್ಕುವ ಮಿಟ್ಟುವನೊತ್ತಿ ಸೊರ್ಕಿನಂ |
ಒಡಿದ ಕಡಂಗಿ ನಿಂದ ಜವನಂ ಮುಟಿದಿಕ್ಕುವ ತಕ್ಕನಾಂತು ಮುಂ
ಗುಡಿಯೊಳ್ ಬಂದುದುಂದು ತುಟಿಲಾಳ್ಳಳ ಬಲ್ಲನೆ ಗೆಲ್ಲವೆಂಬಿನಂ || ೧೬೧

ಅದುಮುವಂತೆ ಇಡುವ ಪಾದಗಳ ಭಾರದಿಂದ ನೆಲ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರಲು, ಎತ್ತಿದ ಬಡಿಗೆಗೆ ಚೆಲ್ಲುವರಿದು ಬೀಳುವ ನೆಲ್ಲಿಯಕಾಯಿಗಳಂತೆ ಉದ್ದವಾದ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಎತ್ತಿದೊಡನೆ ಸರಸರನೆ ದುಂಬಿಗಳು ಬೆದರುತ್ತಿರಲು ಮಿಗಿಲಾದ ಆನೆಗಳು ಬಿಂಕದಿಂದ ಬಂದುವು. ೧೫೯. ಹೊಳೆಯುವ ಚಿನ್ನದ ಜೀನುಗಳ ನುಣುಪಾದ ಬೆಳಕು ಆಕಾಶವನ್ನು ಮುಸುಕಲಾಗಿ, ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆಗಳ ಗೆಜ್ಜೆಯ ನಿಡುದನಿ ಹಬ್ಬಿ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಲಾಗಿ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಚೌರಿಗಳ ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟಗಳು ನಡುಗಲಾಗಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕುದುರೆಗಳ ದಳ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ (ಹಬ್ಬಿ) ತೆರಳಿತು. ೧೬೦. ಹೂಡಿದ ಕುದುರೆಗಳ ನಡಗೆಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಕುದುರೆಗಳು ಕಂಗಡುವಂತೆಯೂ ಹರಿಯುವ ಗಾಲಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಬಿರಿತು ಬೆಟ್ಟಗಳು ಸಡಿಲುವಂತೆಯೂ, ವೀರರು ಮಾಡುವ ಗರ್ಜನೆಗೆ ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಹೆದರಿ ಹಿಂಜರಿವಂತೆಯೂ, ರಥಸದಿಂದ ದರ್ಶನೀಯವಾದ ರಥಗಳು ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಬಂದುವು. ೧೬೧. ಸಿಡಿಲಿನ ಆರ್ಭಟವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ, ಸಿಂಹವನ್ನು ಅಂಜಿಸುವ, ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ನಡುಗಿಸುವ, ಚಾಮುಂಡಿಯನ್ನು ಬಡಿದು ಮುಕ್ಕುವ, ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ದರ್ಪದಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುವ, ನುಗ್ಗಿ ಬಂದ ಯಮನನ್ನು ನುಗ್ಗುಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶೂರ ಸೈನಿಕರ ಬಲವಾದ ದಳ ವಿಜಯೋತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ

ಕುದುರೆಯ ತಟ್ಟುಗಳ್ ನೆರೆದ ಬಲ್ಲೆರೆಯಂ ಪಿಡಿವಿದರ್ ಬಾಳ್ಳಳು
 ಗೆದ್ದ ನಿಡುವಾಳೆಯಂ ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆಗಳ್ ನೊರೆವಿಂಡನಾಣೆಗಳ್ |
 ಕೆದಕಿದ ಹಂತಿಗೊಂಡ ನೆಗಲಂ ಹೊಸ ತೇರ್ ಪಡಗಂ ನೆಗಬ್ಬಿ ಪೆ
 ಚರ್ವ ಕಡಲೆಂಬಿನಂ ಮಸಗಿ ಬಂದುದು ಪೆರ್ಬಡೆ ಕರ್ಬುವಿಲ್ಲಾ || ೧೬೨

ವ|| ಅಂತು ಬೆಡಂಗುವೆತ್ತು ನಡೆವ ಪುಸಿವಡೆಯ ಪೆಣಗೆ ಪಲೆಯ ಪಾಡಿಯಂ
 ಕೂಡಿಕೊಂಡು-

ಮಿಳಿವರ್ ಪೊಸದಳಿರೆ ಪಲಯಿಗೆ
 ಗಿಳಿಗಳೆ ಪೂಡಿವರ್ ಕುದುರೆ ತಂಗಾಳಿಯೆ ಕ |
 ಗೊಳೆ ತೇರೆಸಗುವನೆನೆ ಬಂ
 ದಳಮಾವಿನ ತೇರನೇಟೆ ನಡೆದಂ ಕಾಮಂ || ೧೬೩

ತರದಿಂದೆತ್ತಿ ಕೆಂದಾ
 ವರೆಗಳ್ ಕೆಂಗೊಡೆಗಳಂದಮಂ ಪಡೆವಿನಮಾಂ |
 ತರಸಂಚಿಯೆಂಬ ಸಾವಂ
 ತರ ಬಳಗಂ ಬಳಸೆ ಬಂದನಂದು ಬಸಂತಂ || ೧೬೪

ನನೆಯೆಸಳಂದಮಾದ ಗುಲಮುಂ ಪೊಳೆಯುತ್ತಿರೆ ನೀಳ್ವೆತ್ತ ಪೂ
 ವಿನ ಪೊಸ ಬೆಕ್ಕೆಯಂ ಮಿಳಿರೆ ಪಕ್ಕದ ಕೋಗಿಲೆಯೆಂಬ ಗಂಟೆಗಳ್ |
 ದನಿಗುಡೆ ಕೆಯ್ಯಕೋಳ್ಗೆ ಕಡುಗೂರದವರ್ ದೆಸೆಯತ್ತ ಚೆಲ್ಲೆ ಮೆ
 ಲ್ಲನೆ ನಡೆತಂದುವಂದು ಪೊಸಮಾವೆನಿಪುಗ್ಗಡದಗ್ಗನಾಣೆಗಳ್ || ೧೬೫

ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ೧೬೨. ಕುದುರೆಯ ದಳಗಳೆ ಕೂಡಿದ ದೊಡ್ಡ ಅಲೆಗಳು, ಹಿಡಿದ ಖಡ್ಗಗಳೆ ಉದ್ದವಾದ ಬಾಳೆಮೀನು; ಬಿಳಿಯ ಕೊಡೆಗಳೆ ನೊರೆಯ ರಾಶಿ, ಆನೆಗಳೆ ಬೆದರದೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತ ಮೊಸಳೆಗಳು, ಹೊಸರಥಗಳೆ ಹಡಗು - ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉಕ್ಕುವ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಕಾಮನ ಮಹಾಸೈನ್ಯ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ಬಂದಿತು. ವ|| ೨ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಮಾಯಾಸೈನ್ಯದ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಳೆಯ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು-೧೬೩. ನೆಗೆದಾಡುವ ಹೊಸ ತಳಿರೆಲೆಗಳೆ ಧ್ವಜವಾಗಿ, ಗಿಳಿಗಳೆ ಹೂಡಿದ ಕುದುರೆಗಳಾಗಿ, ತೆಂಕಣಗಾಳಿಯೆ ಮನೋಹರವಾಗಿ ರಥವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸಾರಥಿಯಾಗಿರಲು, ಫಲಬಿಟ್ಟ ಎಳಮಾವಿನ ರಥವನ್ನೇರಿ ಕಾಮನು ನಡೆದನು. ೧೬೪. ಸಾಲಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಕೆಂಪುಕಮಲಗಳು ಕೆಂಪುಕೊಡೆಗಳಂತೆ ಅಂದವಾಗಿರಲು, ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರಾಜಹಂಸಗಳೆಂಬ ಸಾಮಂತರ ಬಳಗವು ಸುತ್ತುವರಿಯಲಾಗಿ, ವಸಂತನು ಬಂದನು. ೧೬೫. ಹೂವಿನ ಎಸಳುಗಳಿಂದ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ನೀಳವಾಗಿ ಹೂವಿನ ಹೊಸ ಧ್ವಜ ತೇಲಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಬದಿಯಲ್ಲಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯೆಂಬ ಗಂಟೆಗಳು

ಕೆಂದಳಿರ ಪಕ್ಕರಕ್ಕಿಗ

ಳಂದಂಬಡೆದಸೆವ ಪಲ್ಲಾಂಗಳ ಸೊಂಪಂ |

ಸಂದಿಸೆ ನೀಳ್ವಿ ನಡೆದುದು

ಸಂದರಗಿಳಿಯೆಂಬ ಕುದುರೆಗಳ ದಲವೆತ್ತಂ ||

೧೬೬

ಮಿನುಗುವ ಕೊಂಬಿನಚ್ಚು ಕಿಣುಗೊಂಬಿನ ತಳ್ಳರಗೀಲ್ ಕವಲ್ವ ಕೊಂ

ಬಿನ ಮಡವಡ್ಡವಂದ ನಳಿಗೊಂಬಿನ ಹತ್ತುಗೆ ಜೋಲ್ವ ಬಳ್ಳಿಗೊಂ |

ಬಿನ ಬಳಿ ತೋರಗೊಂಬಿನ ನೊಗಂ ನಿಡುಗೊಂಬಿನ ಮೂಂಕು ಕಣ್ಣೆ ಚಿ

ಲ್ವಿನ ನಡೆತಂದುವಂದಸುಗೆಯೆಂಬ ನೆಗಲ್ಪೆಯ ತೇರ್ಗಲೆತ್ತಲಾಂ ||

೧೬೭

ಕಿಣುಮುಗುಳ ಗೆಜ್ಜೆಯಿಂದಂ

ಮಿಣುಗುವ ಕೆಂದಳಿರ ಹರಿಗೆ ಬಗೆಗೊಳಿ ಬಂದ |

ತ್ತುಜದೆ ಮಜಿಗೋಗಿಲೆಗಳೆಂ

ಬಜಿಕೆಯ ಪೆಸರ್ವೆತ್ತ ಹರಿಗೆಕಾಳರ ತಂಡಂ ||

೧೬೮

ಪಿಡಿದಲರ್ವಿಲ್ಲಂ ಮೆಲ್ಲೆಸ

ಳುಡೆದೊವಲಾಂ ಮಿಸುಪ ನನೆಯ ಮೊನೆಯಂಬುಂ ನೇ |

ಪಡೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ನಡೆದುದು

ಗಡಣದೆ ಮಜಿದುಂಬಿಯೆಂಬ ಬಲ್ಲಣೆ ಬೇಗಂ ||

೧೬೯

ಧ್ವನಿಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಸೊಂಡಿಲಿನ ಏಟಿಗೆ ಕಡುವೈರಿಗಳಾದವರು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಬೆದರುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಹೊಸಮಾವೆಂಬ ಮಿಗಿಲಾದ ಆನೆಗಳು ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದವು. ೧೬೬. ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರೆಲೆಗಳ ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿಗಳೂ, ಒಪ್ಪುವ ಜೇನುಗಳ ಸೊಬಗೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರಲಾಗಿ, ಹೆಸರಾದ ಅರಗಿಗಳೆಂಬ ಕುದುರೆಗಳ ಸೈನ್ಯವು ಉದ್ಭವಾಗಿ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ (ವ್ಯಾಪಿಸಿ) ನಡೆಯಿತು. ೧೬೭. ಹೊಳೆಯುವ ಕೊಂಬೆಯ ಅಚ್ಚು ಕಿರಿಯ ಕೊಂಬೆಯ ಆರೆಕೋಲು, ಕವಲಾದ ಕೊಂಬೆಯ ಕಡಾಣೆ, ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಂದ ಮೆದುವಾದ ಕೊಂಬೆಯ ಹತ್ತುಗೆ, ತೂಗಾಡುವ ಬಳ್ಳಿಯಂತಹ ಕೊಂಬೆಯ ಬಳಿ, ದೊಡ್ಡ ಕೊಂಬೆಯ ನೊಗ, ಉದ್ಭವ ಕೊಂಬೆಯ ಮೂಡು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೆಲುವಾಗಲು ಅಶೋಕವೆಂಬ ಹೆಸರಾಂತ ರಥಗಳು ಸಾಗಿಬಂದವು. ೧೬೮. ಚಿಕ್ಕಮೊಗ್ಗಗಳ ಗೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಮಿರುಗುವ ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರೆಲೆಯ ಗುರಾಣಿಗಳು ಮನೋಹರವಾಗಲಾಗಿ, ಮರಿಗೋಗಿಲೆಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಾದ ಗುರಾಣಿಯವರ ದಳವು ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದಿತು. ೧೬೯. ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಹೂವಿನ ಬಿಲ್ಲು, ಮಿದುವಾದ ಎಸಳುಗಳಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಚರ್ಮದ ಉಡುಪು, ಹೊಳೆಯುವ ಹೂವಿನ ಮೊನಚಾದ ಬಾಣಗಳು ಸಜ್ಜಾಗಿರಲಾಗಿ ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಮರಿದುಂಬಿಗಳೆಂಬ

ಕಡುನಿಮಿದುರ್ ಪೊಳೆವ ಪೊಸಪೂ
ಗುಡಿಯೆಂಬಗ್ಗಳಿಕೆವಡೆದ ಸಬಳಮನೊಲವಿಂ |
ಪಿಡಿದು ಬರುತಿರ್ತದೆತ್ತಂ
ಕಡುಸೊರ್ಕದ ತುಂಬಿಯೆಂಬ ಡೊಂಕಣೆಕಾಣರ್ ||

೧೭೦

ವ|| ಅಂತು ನಡೆತರ್ಪ ಪಡೆವೆರಸು ನಿಚ್ಚವಯಣಂ ಬರುತಿರ್ಪಾಗಳ್ ಪಲವು ಪರಿಯ
ಪಕ್ಕಿಗಳ ಪೆರ್ಚಿದ ಸರಂಗಳಿಂ ಹರಣಂಬಡೆದಂತೆ ಪರಿವಡೆದು ತಿಂತಿನಡೆದ ಪೇರಡವಿಯೊಳ್
ಪೊಗಪ್ಪೆವೆತ್ತು-

ತುಲುಗಿ ನಡೆವ ಮುಗಿಲ ನಡುವೆ ಪೊಳೆವ ಮಿಂಚವೆಂಬನಂ
ಮಿಜುಪ ತೆರೆಗಳೆಡೆಗಳೊಳಗೆ ಸುಲೆವ ಮೀನ್ಗಳಾವಗಂ |
ಮೆಜುವ ತೊಳೆಯ ತಡಿಯ ತಳಿರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಮುಂ
ಬಡೆದ ಮುಳಿದು ತಿಳಿಪ ತಿಳಿದು ನೆರೆವ ಬೇಡವೆಂದಿರಿಂ ||

೧೭೧

ವ|| ಅಂತು ಗಾಡಿವಡೆದ ಕಾಡಂ ಪಿಂಡಿಕ್ಕಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆವಾಗಳ್-

ಕಟ್ಟಿದ ತಂತಿಯಂ ಮಿಡಿದು ಗೊಂದಣಾದಿಂದರುಹಂತನೇಪ್ಪಿಯಂ
ನೆಟ್ಟನೆ ಪಾಡಿ ಸೋಲಿಸುವ ಸಗ್ಗದ ಪೆಂಡಿರ ನುಣ್ಣರಕ್ಕೆ ಮೆ |
ಯೆಟ್ಟಿಳವುಲ್ಲೆಗಳ್ ಪಲವುಮಾಲಿಸೆ ಮೆಯ್ಯಿರೆವೆತ್ತ ತಟ್ಟಿರಿಂ
ಬೆಟ್ಟಮದೊಂದು ದಿಟ್ಟಿಗಡೆಯಾದುದು ತೊಟ್ಟನೆ ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲಾ ||

೧೭೨

ಬಿಲ್ಲುಗಾರರ ಸೈನ್ಯವು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯಿತು. ೧೭೦. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಮಿರಿ ಹೊಳೆಯುವ
ಹೂವಿನ ಕುಡಿಯೆಂಬ ಮಿಗಿಲಾದ ಖಡ್ಗಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದುಂಬಿಗಳೆಂಬ
ಬರ್ಜಿಯವರು ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಮಹಾದರ್ಪದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ವ|| ಹಾಗೆ ನಡೆದು
ಬರುತ್ತಿರುವ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಿಗಳ
ಹೆಚ್ಚಿದ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ಸಚೇತನವಾದಂತೆ ಒಪ್ಪವಾಗಿ ದಟ್ಟವಾದ ದೊಡ್ಡಅಡವಿಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ-೧೭೧. ದಟ್ಟವಾಗಿ ನಡೆದ ಮೋಡಗಳ ನಡುವೆ ಮಿಂಚುವ ಮಿಂಚೊ
ಎನೊ ಎಂಬಂತೆ ತೆರೆಗಳ ನಡುವೆ ಸುಳಿದಾಡುವ ಮೀನುಗಳಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ
ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ನದಿ, ಅದರ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಎಲೆಮನೆಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ
ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ (ಪ್ರಿಯಕರರು) ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ
ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬೇಡರ ಹೆಣ್ಣುಗಳು- ವ|| ಇವುಗಳಿಂದ ಚೆಲುವಾದ
ಕಾಡನ್ನು ದಾಟಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದಾಗ- ೧೭೨. (ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ) ಅಳವಡಿಸಿದ ತಂತಿಯನ್ನು
ಮಿಡಿದು ಅರ್ಹಂತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಡಿ (ಮನಸ್ಸನ್ನು) ಸೋಲಿಸುವ
ಸ್ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣುಗಳು, ಅವರ ಮಧುರವಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮೈಮರೆತು ಕೇಳುವ ಹಲವಾರು
ಜಿಂಕೆಗಳು,- ಇವುಗಳಿಂದ ಶೋಭೆಗೊಂಡ ತಪ್ಪಲು ಭೂಮಿ-ಹೀಗಿರುವ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟವು

ಅಂತು ನೆಗಟ್ಟಿದ್ ಬೆಟ್ಟಂ
ಸಂತಸದಿಂ ನಿಂದು ನೋಡುತಿರಿ ಬನ್ನಪವೆಂ |
ದಿಂತೆಂದಂ ಕೆಯುಗಿದು ಬ
ಸಂತಂ ಜತಿಯೊರ್ವನಿಲ್ಲಿ ನೆಲಸದೆ ಮಾಣಂ || ೧೭೩

ವ|| ಎಂಬನ್ನೆಗಂ-

ಕೊಲ್ಲದುದೆ ದಿಟದಿನಜನೆಂ
ದೆಲ್ಲಾ ಪರಿಯಿಂದ ಪೇಟ್ಟು ಪಿರಿಯರ ನುಡಿಯಂ |
ಬಲ್ಲಿತನೆ ನಂಬ ಬೇಂಟೆಯ
ನೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ ಬಯದರೊಪ್ಪಿದರದಜೊಳ್ || ೧೭೪

ಮಡುಗಳೊಳಗಲರ್ಧ ಪೂವಂ
ಕಡುನಲವಿಂ ತಿಳಿದು ಬೇಗದಿಂ ಸವಣನ ಮ |
ಲ್ಲದಿಗೆ ತಲೆದುಡಿಗೆ ಮಾಡುವ
ಪಿಡಿಗಳ ನೆಗಟ್ಟಿದರ್ವದಜ ತಟ್ಟಲ ಬನದೊಳ್ || ೧೭೫

ತೊಲಗದೆ ಗೆಡೆದೊಂಡಿದರ್ವು
ಸಲೆ ಮುಳಿಸಂ ಬಿಟ್ಟು ಸೋಗೆಯುಂ ಪಾವುಗಳುಂ |
ಪುಲಿಯುಂ ಮಜೆವುಲ್ಲೆಗಳುಂ
ಕಲಿಸಿಂಗಮುಮಾನೆಯುಂ ಕರ ನಲವಿಂದಂ || ೧೭೬

ಕೂಡಲೇ ಕಾಮನ ಕಣ್ಣೆಗದುರಾಯಿತು. ೧೭೩. ಹೀಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ವಸಂತನು ಕೈಮುಗಿದು “ಬಿನ್ನಹ ಜೀಯಾ, ಇಲ್ಲಿ ಯತಿಯೊಬ್ಬನು ಇರಲೇಬೇಕು” ಎಂದನು. ವ|| ಹೀಗೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ- ೧೭೪. ಕೊಲ್ಲದೆ ಇರುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮವೆಂದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಹಿರಿಯರ ಮಾತನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಬೇಡರು ಅದರೊಳಗೆ ಒಪ್ಪಿದರು. ೧೭೫. (ನೀರಿನ) ಮಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಹೂಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಯ್ದು ತಂದು ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ಆ ಜೈನಯತಿಯ ಮೈದುವಾದ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಆಭರಣವೆಂದು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳು ಅದರ ತಪ್ಪಲಿನ ವನದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿದುವು. ೧೭೬. ಹಾವು ನವಿಲುಗಳೂ, ಹುಲಿ ಜಿಂಕೆಮರಿಗಳೂ ಸಮರ್ಥವಾದ ಆನೆ ಸಿಂಹಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕೋಪವನ್ನು ತೊರೆದು ಮಿಗಿಲಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ವ|| ಹೀಗೆ

ವ|| ಅಂತು ಮೈಮೆವಡೆದ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆತ್ತಿ ಪಲರುಂ ಜತಿಗಳ್ ತವಸಿಂಗೊಳಗಾಗಿ-

ಬಗೆ ನೊಸಲಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ನಿಲೆ ತಪ್ಪದೆ ಮೂಗಿನ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ದಿ
ಟ್ಟುಗಳಿರೆ ಮೆಯ್ಯ ಮಣ್ ಕೊರಲೈ ಪುತ್ರಿಡೆ ಪರ್ಬದ ಬಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲುಂ |
ಸೊಗಯಿಸೆ ಕೆಯ್ಯನಿಕ್ಕಿ ಮಿಗ ತನ್ನನೆ ತಾನೊಲವಿಂದೆ ಜಾನಿಸು
ತ್ತಗಲದೆ ನಿಂದನೊರ್ವ ಸವಣಂ ಬಗೆಗೊಳ್ಳಿಹಿ ತಟ್ಟತೆಂಬಿನಂ || ೧೭೭

ವ|| ಅವರಂ ಭೋಂಕನೆ ಕಟ್ಟದಿರೊಳ್ ಕಂಡು ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯೋಗಿ ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲನಂತೆಂದಂ-
ಇನ್ನೆಗವೆನಗಿದಿರಾಗಿ ಮಲೆದು ಪೋಗದೆ ನಿಲ್ಲ ತವಸಿಗಳನೊರ್ವರುಮಂ ಕನಸಿನೊಳಂ
ಕಂಡೆನಿಲ್ಲ ಸವಣನೊರ್ವನ ತೊಲಗದಿದಿರಾಗಿ ನಿಂದು ಇದರ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ಮಾಟನೆಂದು
ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯಂ ನೀಡೆ ಬಸಂತನಂತೆಂದಂ-

ತನಗೆ ಸವನಪ್ಪವಂ ಪೋಣ
ದರ್ನೆ ಕಾದುವುದನ್ನಪ್ಪವಂಗೆಜಗುವುದಂ |
ಬಿನಿತೆ ವಲಮರಸು ಗಾದೆಗ
ಳನುವಂ ನೀನಜಿದು ಬಲ್ಲಿ ಕೈನೀಡುವರೇ || ೧೭೮

ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಲವರು ಯತಿಗಳು
ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತ-೧೭೭. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿನಂತ ಚಿತ್ತ, ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ
ದೃಷ್ಟಿ, ಕೊರಳವರೆಗೆ (ಹಬ್ಬಿ) ಹುತ್ತುಗಟ್ಟಿರುವ ಮೈಯ ಮಣ್ಣು ಸುತ್ತಲೂ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳ್ಳಿ-ಇವು
ಶೋಭಿಸಲಾಗಿ ಕೈಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಆತ್ಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ಶಾಂತಿಯೇ
ತುಂಬಿತೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಜೈನಯತಿಯೊಬ್ಬನು ನಿಂತಿದ್ದನು. ವ|| ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎದುರಿಗೆ
ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗಿ ಕಾಮನು ಇಂತೆಂದನು “ಈವರೆಗೆ ನನಗೆ
ವಿರೋಧಿಯಾಗಿ, ಹೋಗದೆ ನಿಲ್ಲುವ ತಪಸ್ವಿಗಳೊಬ್ಬರನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ನಾನು
ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಜೈನಯತಿಯೊಬ್ಬನೆ ಕದಲದೆ ಇದಿರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದನ್ನು
ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಕೈನೀಡಲು ವಸಂತನು ಹೀಗೆಂದನು- ೧೭೮.
ತನಗೆ ಸಮನಾಗುವವನು ಹೋರಾಡುವುದಾದರೆ ಅವನೊಡನೆ ಕಾದಬೇಕು.
ಹಿರಿಯನಾದವನಿಗೆ ಬಾಗಬೇಕು-ಎಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗಾದೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು

೧. ‘ಬಗೆಗೊಳ್ಳಿಹಿ ತಟ್ಟತೆಂಬಿನಂ’ ಎಂದು ಶುದ್ಧಪಾಠವಿರಬಹುದು. ಒಳ್ಳು=ಸದ್ಗುಣ-ಧರ್ಮವು
ಎಣಿಸಿವಟ್ಟತೆಂಬಿನಂ=ಇವನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಪಡೆಯತೋ ಎಂಬಂತೆ (೮೦).

ಪಟವಗೆಗಳಾಟುಮಂ ಗೆ

ಲ್ವಳವಿಂ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಲಿಯೆಂದುಂ ತ |

ನ್ನೊಳಗುಂ ಪೊಳಗುಂ ತೋಳದ

ಬಳಿಯಂಗಳಿಗಿದುರ್ ಬಾಬ್ಬದೀ ಮೂಲೋಕಂ ||

೧೭೯

ಕಿಟುಕುಳನೆಂದೇಬಿಸಲೀ

ತೆಜನಲ್ಲವೆ ಮುಂದೆ ನಿಂದ ಸವಣನ ರೂಪೇ |

ತಜಮಾತೊ ಗಂಡುತನಮಂ

ಮಹಿ ತಿಸುಳಿಯೊಳಿಟಗು ಪಿರಿಯವರ್ಗಳೆಯೊಡೆಯಾ ||

೧೮೦

ವ|| ಎನೆ ಗದಗದನೆ ನಡುಗಿ ಮುಂದೆ ತಿಸುಳಿಯಂ ಗೆಲ್ಲದರ್ಕೆ ಮುಡಿಗಿಕ್ಕುವಂತೆ
ನಡುಗೆಯ್ಗಳಂ ಮುಡಿಗಿಕ್ಕಿ ನಡೆದು ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯಂ-

ಉಜದಬಲಿಂದಮಾ ತವಸಿಯಂ ಮುಳಿವೆಚ್ಚೊಡೆ ಕರ್ವುವಿಲ್ಲ ತಾಂ

ಮುಟೆಯದೆ ಪೂವಿನಂಬು ಕರಿಕೇಳದೆ ತುಂಬಿಯ ನಾರಿ ಬೇಗದಿಂ |

ಪಟಿಯದೆ ತನ್ನ ನಚ್ಚಿನೆಲರೊಯ್ಯನೆ ಜಾಳದೆ ಬಂದ ಮಾವು ಬೀ

ತೊಳಗದೆ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯ ಸೊರ್ಕೊಳಸೋಳದೆ ಸೈತ ಪೋಕುಮೇ ||೧೮೧

ತಿಳಿದವನಾದರೂ ನೀನು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಕೈಯಿಡುವುದೆ? ೧೭೯. (ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ ಮೊದಲಾದ) ಆರು ಹಳೆಯ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕೈಯಿಟ್ಟು ನಿಂತ ವೀರನೂ ತನ್ನ ಒಳಗಾಗಲಿ, ಹೊರಗಾಗಲಿ (ಶಕ್ತಿಯ ದರ್ಪವನ್ನು) ತೋರದೆ ಇರುವವನೂ ಆದ (ಇಂತಹ) ಬಲಿಷ್ಠರಿಗೆ ಬಾಗಿ ಮೂರು ಲೋಕಗಳು ಬದುಕುತ್ತವೆ. ೧೮೦. ಸಾಮಾನ್ಯನೆಂದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೀಯಾಳಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಯತಿಯ ರೂಪಿನ ಗೋಜು ಏತಕ್ಕೆ? ನೆಲದೊಡೆಯನೇ, ಶಿವನ ಮೇಲೆ ಗಂಡುತನವನ್ನು ತೋರು, ಹಿರಿಯರಾದವರಿಗೆ ಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸು. ಹೀಗೆನ್ನಲಾಗಿ ಗಡಗಡ ನಡುಗಿ, ಮುಂದೆ ಶಿವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವಂತೆ ತನ್ನ ಉದ್ದವಾದ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಣೆಗಿಟ್ಟು (ನಮಸ್ಕರಿಸಿ) ನಡೆದನು. ಅಲ್ಲದೆ- ೧೮೧. (ಆತನು ನನ್ನನ್ನು) ಲಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮನಃಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಮುನಿದು ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದರೆ ನನ್ನ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿಯದೆ? ಹೂವಿನಬಾಣ (ಸುಟ್ಟು) ಕರಿಕಾಗದೆ? ದುಂಬಿಗಳ ಹೆದೆ ಕೂಡಲೇ ಹರಿದು ಹೋಗದೆ? ನನ್ನ ನಂಬುಗೆಯ ಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಜಾರಿ ಹೋಗದೆ? ಫಲಿತವಾದ ಮಾವು ಒಣಗಿ ಬೀಳದೆ? ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯ ದರ್ಪ ಇಳಿದು ಹೋಗದೆ? (ಈ ತಪ್ಪು) ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋದೀತೆ? ವ|| ಹೀಗೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ

ವ|| ಎಂದು ಬಗೆದವರ ಪಿಂದುಪ್ಪಿಯ ತಳದರ್ ಬನಂ ಬಡಿದು ಕಟ್ಟಿದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬದಿರ ಕೊನೆಯ ಕೋಳ್ಗೆ ಪಟಿವಟಿಯಾದ ಪೊಪ್ಪಿಯಂ ಸುರಿವ ಮುತ್ತುಗಳಂ ಕಾರ ಮುಂಬನಿಯ ತಂದಲೆಂದು ಬಂದು ನುಂಗಲಂಗೆಯ್ಯುವ ಚಾದಗೆಯ ಮಜೆಗಳುಮಂ ಬೆಂಗದಿಗಂ ತಣ್ಣದಿಗಂ ತಟಪುಗುಡದ ಮರದುಜುಗಲ ಕಬ್ಬಲೆಯಂ ಕಾರಿರುಳ್ಳಿತ್ತು ಸುಟಿಯಲನುಗೆಯ್ಯ ಗೂಗೆಗಳುಮಂ ತನಿವಣ್ಣ ಗೊಂಚಲಂ ಮಿಂಚುವಡೆದ ಮೇಲ್ವರನಡರ್ವ ಕೋಡಗಂಗಳ ಬಳ್ಳಿಪಾಲಮನೆಳನಾಗರೆಂದು ಸೆಳೆದು ಕೆಡಪಿ ಕಡಿದೀಡಾಡಲವ್ವಳಿಸುವ ಮುದಿ ಮುಂಗುಲಿಗಳುಮಂ ಕಡವೆ ತುಟೆದು ಕದದಿದೆಡೆಯೊಳೆವೆ ಕಬಲ್ಪು ಕೆಡದ ತೋರಗೊಂಬುಗಳಂ ಪೆರ್ವಾವೆಂದು ಪೊರ್ವಲಂಜಿ ಗೆಂಟಿಪ್ಪಿ ತೂಗಿ ನೋಡಿ ಪಟಿಕಾಲೊಳೊಡುವ ಕಿಟುನರಿಗಳುಮಂ ಈಡೆಪೆ ಕಾಡಾನೆಗಳ ಕೋಡ ಪೊಯ್ಯಿದುದಿದರ್ವತ್ತಲಂ ಪರೆದ ಗುರುಗುಂಜಿಯಂ ನೋಡಿ ಕೆಂಬರಲೆಂದು ಬಗೆದು ಬೇಗದಿಂದಾಯಲೆಂದುಜ್ಜುಗಿಪ ಬಯದರೆಳರೆಂಡಿರುಮಂ ಬಿಜುಗಾಳಿಯ ಪೊಯ್ಯಿಂ ನೆಗೆದೊಗೆದ ಬದಿರ ಬಲ್ಲಾಲಿಯಂ ಬೇಡರ ಬಲ್ಲ ದನಿಗೆತ್ತಲಿಯುಂ^೧ ನಿಲ್ಲದೆ ತಲ್ಲಾಡಿನೋಡಲೊಡರ್ಚುವೆಳವುಳ್ಳಿಗಳುಮಂ ಸುಟಿಗಾಳಿಗೆ ಸುಟೆದು^೨ಪಾಪುವ ತಟಗೆಲೆಯ

ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕುಳಿಸಿ ಹೊರಟಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬನದಲ್ಲಿ ಬಲು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬಿದಿರಿನ ಕೊನೆ ತಾಗಿ ಚೂರು ಚೂರಾದ ಮೋಡದ ಪೊರೆಯಿಂದ ಸುರಿಯುವ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಳೆಯ ಮೊದಲ ಹನಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಂದು ನುಗ್ಗಲು ಹವಣಿಸುವ ಚಾತಕದ ಮರಿಗಳು, ಸೂರ್ಯನಿಗಾಗಲಿ ಚಂದ್ರನಿಗಾಗಲಿ (ಒಳ ಸೇರಲು) ಅವಕಾಶವೀಯದಂತಹ ಮರಗಳ ದಟ್ಟಣೆಯಿಂದಾದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ರಾತ್ರಿಯೆಂದೇ ಭ್ರಮಿಸಿ ಸುಳಿದಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಗೂಗೆಗಳು, ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ಮಿಂಚುತ್ತಿರುವ ಮರದ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಏರುತ್ತಿರುವ ಕೋತಿಗಳ ಬಳ್ಳಿಯಂತಹ ಬಾಲಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಎಳೆಯ ನಾಗರಹಾವುಗಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಕೆಡಹಿ ಕಚ್ಚಲು ಆತುರಪಡುವ ಮುದಿ ಮುಂಗುಸಿಗಳು, ಕಡವೆಗಳು ತುಳಿದು ಕದಡಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದ ದೊಡ್ಡಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೆಬ್ಬಾವೆಂದು ಹತ್ತಿರ ಬರಲು ಹೆದರಿ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಮಾನಿಸಿ ನೋಡಿ ಹಿಂಗಾಲುಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಓಡುವ ಚಿಕ್ಕ ನರಿಗಳು, ಇರಿದಾಡುವ ಕಾಡಾನೆಗಳ ಕೋರೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಉದುರಿಬಿದ್ದ ಗುರುಗುಂಜಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮಾಣಿಕದ ಹರಳೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಬೇಗನೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸುವ ಬೇಡರ ಯುವತಿಯರು, ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಹೊಡೆದುದರಿಂದ ಪುಟಿದೇಳುವ ಬಿದಿರಿನ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬೇಡರ ಬಿಲ್ಲಿನ ಧ್ವನಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಭಯದಿಂದ ಓಡಲಾರಂಭಿಸುವ ಜಿಂಕೆಯ ಮರಿಗಳು, ಸುಳಿಗಾಳಿ ಬೀಸಲಾಗಿ ನೆಗೆದು ಹಾರಾಡುವ ತರಗಲೆಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹಕ್ಕಿಮರಿಗಳ ಹಿಂಡೆಂದು ತಿಳಿದು (ಮರದ)

ತುಲುಗಲಂ ಕಿಲುಪಕ್ಕಿವಿಂಡೆಂದು ಕೊಂಪುಗಳು ಮಜಿವಿಡಿದು ಮಿಡಿವಿಲ್ಲೊಳಿಸಲೆಸಗಿ ಮಜುಗುವ
ತುಲುಗಾವ ಕಿಲುಕುಳದ ಕೆಳೆಯರುಮಂ ನೋಡುತ್ತಂ ನಿಚ್ಚವಯಣದಿಂ ಬರೆವರೆ-

ಬಿಡದೆಸಪಲರಿಂದಂ ಪೊಣ್ಣುತಿರ್ಪಚ್ಚಗಂಪಂ
ಪಿಡಿದಲರ್ಗಳ ಜೊಂಪಂ ಜೋಲ್ತು ಚೆಲ್ವಾಗೆ ಬಣ್ಣಂ |
ದಿಡಿದ ಮರಗಳಿಂದಂ ಬೆಳ್ಳಿವೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಚ್ಚಂ
ಪಡಿಯೆನಿಸುವುದೆತ್ತಂ ರನ್ನಗಲ್ಲೆಂಬ ಬೆಟ್ಟಂ || ೧೮೨

ಹರಿಸದೆ ಕೂಡುವ ಬಜ್ಜೋ
ದರಿಯರ ಕೊರಲುಲಿಗಳಿಂದಮಂತಾ ಬೆಟ್ಟಂ |
ಬರಯಿಗಳ ಮೊತ್ತಮಂ ಚ
ಪ್ಪರಿಪಂತಿರ ಸಾರ್ವ ನೋಡಿದಂ ನನೆಗಣೆಯಂ || ೧೮೩

ನೋಬ್ಬರ ಕಣ್ಣಚ್ಚರಿಯಂ
ಮಾಬ್ಬವೊಲಾಗಸಮನಣೆವ ಕೋಡುಂಗಳ್ಲಿ |
ನೀಬ್ಬಂ ತಳೆದಾ ಬೆಟ್ಟದ
ತಾಬ್ಬದಿದ ಬನಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡಂ ಬಿಟ್ಟಂ || ೧೮೪

ವ|| ಆಗಳೆಡೆಗಿಳಿದ ಪೂಗುಡಿಯ ಗುಡಿಗಳೊಳಂ ನೆಗೆದ ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮೊಗಸಾಲೆ
ಯೊಳಂ ಮಡಲೊಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಡವಿಗಳೊಳಂ ಸಂಪಗೆಯ ಚೊಂಪದ ಚಂಪೆಯದೊಳಂ

ಕೊರಡುಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಿಡಿಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ನೋಡಿ
ಮರುಗುವ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರು - ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ
ಬರುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ೧೮೨. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ
ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹೂಗಳ ಗೊಂಚಲು ತೂಗುಬಿದ್ದು ದಟ್ಟವಾಗಿರುವ
ಮರಗಳಿಂದ ರನ್ನಗಲ್ಲು ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟವು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಮವೆನಿಸುವುದು. ೧೮೩.
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೂಡುವ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರ ಕಂಠಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ಆ ಬೆಟ್ಟವು ವಿರಹಿಗಳ
ಸಮೂಹವನ್ನು ಗದರಿಸುವಂತಿರಲಾಗಿ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಮನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದನು.
೧೮೪. ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಆಕಾಶವನ್ನು ತಾಗುವ
ಶಿಖರದಿಂದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಆ ಬೆಟ್ಟದ ತಾಳೆಮರಗಳು ತುಂಬಿದ ಬನಗಳಲ್ಲಿ
(ಕಾಮನು) ಬೀಡುಬಿಟ್ಟನು. ವ|| ಆಗ ಸಂದಣಿಸಿದ ಹೂಗುಡಿಗಳಿಂದಾದ ಚಿಕ್ಕ
ಡೇರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲೆದ್ದ ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮೊಗಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಬ್ಬಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ
ಮಂಡಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂಪಗೆಯ ಗುಚ್ಚಗಳ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿಯೂ, ಚೆಲುವಾದ ಬಕುಳದ

ಕಂಪನಪ್ಪದಿರವಂತಿಯ ಕಾವಣಂಗಳೊಳಂ ಗಾಡಿವಡೆದ ಬಕುಳದ ಗೂಡಾರದೊಳಂ ಬೀಗಿ ಪುಪುನ
ಬೆಳೆದ ಬಾಳೆಯ ತಿವುರಿಯೊಳಂ ಸೊಂಪಾದ ಪಾದರಿಯ ಚೌಕಿಗಳೊಳಂ ಬಟ್ಟಡವಿ ಬರೆದಂತೆ,
ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ, ಕಣ್ಣೆದಿದುರ್ದದನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್-

ಪೂಗಣೆಯನೆತ್ತಿ ಬಂದುದ
ನಾಗಳೆ ಸಿವನಜೆದು ನೊಸಲ ಕಣ್ಣಾಯ್ತವನಂ |
ಬೇಗದೆ ನಡೆದವನೊಳ್ ನೀಂ
ತಾಗೆನೆ ನಸುನಗುತುಮಾತನಂದಿಂತೆಂದಂ ||

೧೮೫

ನೆಲನಂ ಪೋಗೊದೆಯೆಂಬುದೇನುಗಿದು ಬೆಟ್ಟಂ ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡೆಂಬುದೇ
ನುಲಿದೆಂಬುಂದೆಸೆಯಾನೆಯಂ ಪಿಡಿದು ಕೋಡಂ ಕಿಟ್ಟು ತಾರೆಂಬುದೇ |
ನೆಲೆ ಪೆರ್ಮಾರಿಯನಾವಗಂ ಪೊಸೆದು ನೀಂ ಮುಕ್ಕೊಬುದೇನಕ್ಕಟೀ
ಯಲರ್ವಿಲ್ಲಾತನ ಪಾಡಿಯಂ ಕಡುಪಿನಂ ತಾಗೆಂಬುದೇಂ ಬೀರಮೇ || ೧೮೬

ವ|| ಮತ್ತಮೊರ್ವಂ ಮೂದಲಿಸಿದಲ್ಲದೆ^೧ ತಾಗದ ಮುನ್ನೆಜಗಿದಲ್ಲದಿಹಿಯದ ಸಾಜೆದಲ್ಲದೆ
ಕೊಲ್ಲದ ಮುಜಿಯಿಹೆದಲ್ಲದೆ ಮೊರೆದಸೆಯದ ಪೆಸರಂ ತಳೆದ ತೂರಾಳಂತೆಂದಂ-

ಕಡು ಮುಳಿದೊಡ್ಡಿ^೨ ನಿಂದ ತುಟಿಲಾಳಳನಾಂ ತಜೆದೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕದಿ
ದೊಡೆ ಬಡದಾಂತು ಸೂನಿಗೆಯ ಭಂಡಿಗಳಂ ಸಿಡಿಲಂತೆ ಪೊಯ್ಯದಿ |

ಗೂಡಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಧಿಕವಾಗಿ ಭರಭರನೆ ಬೆಳೆದ ಬಾಳೆಯ ತಿವುರಿಯಲ್ಲಿಯೂ,
ಸೊಗಸಾದ ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಪಾಳೆಯವು ಬರೆದ ಚಿತ್ರದಂತೆ ಕೆತ್ತಿದ ಶಿಲ್ಪದಂತೆ
ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇತ್ತ-೧೮೫. ಕಾಮನು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದುದನ್ನು ಆಗಲೆ
ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಶಿವನು ವೀರಭದ್ರನನ್ನು ಕರೆದು “ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ನೀನು
ತಾಗು” ಎಂದನು. ಆಗ ಆತನು ನಸುನಗುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂದನು. ೧೮೬. ನೆಲವನ್ನು ಕುಸಿದಂತೆ
ಒದೆದು ಬಾ ಎನ್ನು; ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹುಡುಗುಟ್ಟೆಂದು ಹೇಳು; ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಎಂಟು ದಿಗ್ಗಜಗಳನ್ನು
ಹಿಡಿದು ಕೋರೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುತಾ ಎನ್ನು; ಹೆಮ್ಮಾರಿಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ಮುಕ್ಕು ಎಂದು ಹೇಳು
(ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು) ಅಯ್ಯೋ ಈ ಹೂವಿನ ಬಾಣವುಳ್ಳಾತನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ರಭಸದಿಂದ
ತಾಗು ಎಂಬುದೇ? ಅದೇನು ಪರಾಕ್ರಮವೆ? ವ|| ಮತ್ತು ಮೂದಲಿಸದವರ ಮೇಲೆ
ದಾಳಿ ಮಾಡದೆ, ಮುಂದೆ ಎರಗದವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊಡೆಯದ, ಮೇಲೇರಿ ಬರೆದ
ಇದ್ದವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲದ, ಮುರಿವಂತೆ ಇರಿಯದವರನ್ನು ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಹೊಡೆಯದ ಬಿರುದನ್ನು
ಪಡೆದ ಒಬ್ಬ ವೀರಯೋಧನು ಇಂತೆಂದನು-೧೮೭. ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತು ವೀರಯೋಧರನ್ನು

ದೋಡೆ ನಡತರ್ಪ ತೇಜಿಗಳನೋವದೆ ಭಂಡಣದಲ್ಲಿ ಸೀಬದಿ
ದೋಡೆ ಪೆಸರಾನೆಯಂ ಮುಟಿಯದಿದೋಡೆ ನಚ್ಚಿನ ನಿನ್ನ ಲೆಂಕನೇ || ೧೮೭

ಮಿಸುಪ ಸುಲಿಪಲ್ಲ ಬೆಳಗೆ
ಸ್ತನೆಯಂ ಪರಿದಡರ್ದು ಪೊಳೆವ ಜೊನ್ನದ ಸೊಂಪಂ |
ಮಸುಳಿಸೆ ಮತ್ತಮದೊರ್ವಂ
ಬಿಸುಗಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ನಿಂದು ತಾನಿಂತೆಂದಂ || ೧೮೮

ಕೊಂಡಾಡುವ ಕಾಲ್ಗಾಸಿನ
ಗಂಡರ್ಕಳನಟಿಸಿ ಕೆದಕಿ ನಿಟಲೆನೆ ಮುಟಿವೆಂ |
ಭಂಡಣದೆಯೋಳ್ ಬಾಟಿಯ
ದಿಂದಂ ಮುಟಿವಂತೆ ಕಾವನಾನೆಯ ಕೊಂಬಂ || ೧೮೯

ವ|| ಮತ್ತನೊರ್ವಂ ತಕ್ಕಿನ ರಕ್ಕಸರನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದ ಪೆಸರ ಪೇರಟಿಕೆಯೊಳಿಂತೆಂದಂ-

ತೊಟಿಯಂ ಪೊಕ್ಕಾದಂ ಮೆ
ಯುಟಿಯದೆ ಸೊರ್ಕಾನೆ ಮುಳಿದು ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯಂ |
ಮುಟಿವವೊಲಾ ಕಾಳೆಗದೋಳ್
ತಟಸಂದೊಳವೊಕ್ಕು ಮುಟಿವನಾತನ ತೊಡೆಯಂ || ೧೯೦

ಬಂದ ಕಡುಗುದುರೆ ಪೊಲದೋಳ್
ನಿಂದವರಂ ತಿವಿದುವಕಟ ನೋಡಿರೆ ತಾನಿಂ |

ಕಡುಗೋಪದಿಂದ ಕಡಿದು ತೊಂದಿದ್ದರೆ, ಖಡ್ಗದ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಸಿಡಿಲಂತೆ ಹೊಡೆಯದಿದ್ದರೆ, ಎರಿ ಬರುವ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಸೀಳದಿದ್ದರೆ, ಹೆಸರಾದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಮುರಿಯದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ನಂಬುಗೆಯ ಸೇವಕನೆ? ೧೮೮. ಹೊಳೆಯುವ ಹಸನಾದ ಹಲ್ಲುಗಳ ಬೆಳಕು ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ತಳತಳಿಸುವ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಸುಳಿಸಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಕೆಂಡಗಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಹೀಗೆಂದನು. ೧೮೯. ಕಾಪಾಡುವ ಕಾವಲಿನ ಶೂರರನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆದರಿಸಿ ನಾಶಮಾಡಿ, ಬಾಳೆಯ ದಿಂಡನ್ನು ಮುರಿವಂತೆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಆನೆಯ ಕೋರೆಯನ್ನು ನಿಟಿನಿಟಿಲೆಂದು ಮುರಿಯುವೆನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಗಳಾದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ ಬಿರುದಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು-೧೯೦. ಹೊಳೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಮದ್ದಾನೆಯ ಮದಾಂಧವಾಗಿ ಕೋಪದಿಂದ ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವಂತೆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ನುಗ್ಗಿ ಆತನ ತೊಡೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವೆನು. ೧೯೧. “ಕುದುರೆಗಳು

ತಂದತಿಯಬಾರದಿದು ಪೊಸ

ತಂದೊರ್ಮೆಯ ಪೊಜಿಗೆ ಪುಯ್ಯಲಾದತ್ತಾಗಳ್ ||

೧೯೧

ವ|| ಅಂತಳುವ ಮೂಸಬುದಮಂ ಕೇಳ್ವು ಇವು ಕಾಮನ ಕುದುರೆಗಳಾಗದೆ ಮಾಣವೆಂದು
ಬಗೆಯೊಳಿಟ್ಟುಣಿಸಿ ಕಡುಮುಳಿದು-

ಪೊಸತಪ್ಪ ಕಡಲಿದೆಂಬಂ

ತಸೆದೊಪ್ಪರೆ ತಿಸುಳಿ ಬೇಗದಿಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದಂ |

ಪುಸಿವಡೆಯಂ ಕಡು ಮೆಳೆದಿರೆ

ಪಸರಂಬಡೆದಾನೆ ಕುದುರೆ ತೇರಾಳಳುಮಂ ||

೧೯೨

ವ|| ಅಂತು ಪುಟ್ಟಿಸೆ ಮೊದಲಿಗನಪ್ಪ ಬಸುಗಣ್ಣೊಳೊಗದ ಬೀರಂ ತನ್ನೊಡನಾಡಿಗಳಪ್ಪಗದ
ಬೀರವೇರಸು ಆ ಪಡೆಯಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸೂಚಿಸುವ ನಿಷ್ಕಳದ ತಾಟಸುವ ತಂಬಟದ
ಬಾರಿಸುವ ಬೀರವಳೆಯ ಪೊಡವ ಡಕ್ಕೆಯ ಪಿಡಿದ ಬಿರುದಿನ ಕಾಳಿಯ ಬಲ್ಲುಲಿಯ ಸಡಗರಮೆಲ್ಲಾ
ದೇಸೆಗಳಂ ಕಿವುಡುವಡಿಸಲ್ದೆ ಮಂಜುವೆಟ್ಟದಿಂ ಪೊಜವಡಲೊಡನೆ-

ಮೀನಗಿವಂತೆ ನೀಳ್ವ ಪೊಸ ಟೆಕ್ಕೆಯಮೊಪ್ಪರೆ ಬರ್ಪ ಗಾಲಿಯಿಂ

ತಾನೊಳಗಾದ ಬೆಟ್ಟು ಪುಡಿಯಾಗಿರೆ ಪರ್ಚಿದ ಕಾಲದೊಳಿಯಿಂ |

ಬಾನೆಡೆ ನಾಡೆಯುಂ ಪೊಡವಿಯಂತಿರೆ ಕೆಯ್ದುಗಳಿಂದ ಬಂದುವಂ

ದಾನೆಗಳೊಡ್ಡು ತೇರ್ಗಳಣೆ ತೇಜಿಯ ತಟ್ಟುಲಿವಾಳ ಮೊಗ್ಗರಂ ||

೧೯೩

ಬಂದು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತವರನ್ನು ತಿವಿದುವು, ಏನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು, ಇದು
ಹೊಸದು” ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಹುಯಿಲೆದ್ದಿತು. ವ|| ಹಾಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಮಹಾಶಬ್ದವನ್ನು
ಕೇಳಿ ಇವು ಕಾಮನ ಕುದುರೆಗಳಾಗದೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ
ಕಡುಕೋಪದಿಂದ, ೧೯೨. ಅದೊಂದು ಹೊಸ ಸಮುದ್ರವೊ ಏನೊ ಎಂಬಂತೆ
ಮೆರೆಯುವ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ, ಕಾಲಾಳುಗಳ
ಮಾಯಾಸೈನ್ಯವೊಂದನ್ನು ಶಿವನು ಕೂಡಲೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಲಾಗಿ
ಮುಂದಾಳಾದ ವೀರಭದ್ರನು ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಗಳಾದ ಮೇಲಟ್ಟದ ವೀರರೊಂದಿಗೆ ಆ
ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಧ್ವನಿಗೈಯುವ ಭೇರಿ, ಹೊಡೆಯುವ ತಮಟೆ, ಬಾರಿಸುವ
ರಣಹಲಗೆ, ಬಡಿದ ಧಕ್ಕೆ, ಹಿಡಿದ ಬಿರುದಿನ ಕಹಳೆ-ಇವುಗಳ ಮಹಾಶಬ್ದದ ಸಡಗರ
ದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಿವುಡುಗೊಳಿಸಲಾಗಿ ಹಿಮಪರ್ವತದಿಂದ ಹೊರಟ ಕೂಡಲೆ-೧೯೩.
ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಹೆದರುವಂತೆ, ಎದ್ದುನಿಂತ ಹೊಸ ಧ್ವಜವೊಪ್ಪಿರಲಾಗಿ ಹರಿವಗಾಲಿಗೆ ಒಳಗಾದ
ಬೆಟ್ಟಗಳು ಪುಡಿಯಾಗಲಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲ್ಮೂಲಿಯಿಂದ ಆಕಾಶ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ನೆಲದಂತೆ
ಕಾಣಲಾಗಿ, ಆಯುಧಗಳೊಂದಿಗೆ, ಆನೆಗಳ ಪಡೆ, ಕುದುರೆಯ ದಳ, ರಥ, ಸೈನ್ಯ

ತರದಿಂ ಮೇಲೊಗದಿರ್ಪ ಪೀಲಿದಬ್ಬಿಗಳ್ ತಳ್ತಾಗಸಂ ರೂಪುಗೆ
 ಟ್ವರೆ ಕೂರ್ವಾಳ ತೊಳಪ್ಪ ನುಣ್ಣೊಗರದತ್ತಂ ಪರ್ವಿ ಕಾರ್ಮಿಂಚನಂ ।
 ತಿರೆ ಬಲ್ಲಾಳ್ಳಳ ಬಲ್ಲರಂ ದೆಸೆಗಳಂ ತಳ್ಳೊಯ್ಯೆ ಮಾಱಾಂತ ಬೀ
 ರರ ಸೊರ್ಕೊರ್ಮೆ ದಲೋಡೆ ಬಂದುದಳವಿಂ ಪಾಡಿತು ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಾ || ೧೯೪

ಕೆಲಬರ್ ಬಟ್ಟೆಯ ಬೆಟ್ಟನಾರ್ಡೊಡೆದು ಸೆಂಡಾಡುತ್ತಮೆಕ್ಕೆಯಿಂ
 ಕೆಲಬರ್ ಸಿಂಗಮನೊತ್ತಿ ಪಲ್ಲಣಿಸಿ ಬಲ್ಲಿಂದೇಜುತುಂ ಬೇಗದಿಂ ।
 ಕೆಲಬರ್ ಪೆರ್ಚದ ನೇಸಳಂ ನೊಣೆಯುತುಂ ಕೆಯ್ಯಿಡಿ ಮುನ್ನೀರ್ಗಳಂ
 ಕೆಲಬರ್ ಪೀರ್ದರ್ ಮೂಡುತುಂ ನಡೆದರೆತ್ತಂ ಬೀರರಾ ವಾಡಿಯೊಳ್ || ೧೯೫

ಪೊಡವಿ ನಿಲಲಾಱದೊಲೆದೋ
 ಗುಂಡಿಸುಗುಮೆಂದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟನಿಟ್ಟಾಪ್ಪಂದಂ ।
 ಪಿಡಿದೆಣ್ಣೆಸೆಯಾನೆಗಳಂ
 ಕಡುನಲವಿಂದೇಜಿ ಬರುತುಮಿದರ್ ಕೆಲಬರ್ || ೧೯೬

ಬಸುಪಮರ್ದ ನೊಸಲಕ್ಕಣ್ಣಂ
 ತಿಸುಳಂಗಳನಾಂತ ಕೈಗಳುಂ ನೋಬ್ಬರನಂ ।
 ಜೆಸೆ ನಡತಂದರ್ ಕೆಲಬರ್
 ಪೆಸರಾಳ್ಳಳ್ ಬೆಟ್ಟನಣ್ಣೆಕ್ಕಲ್ಲಾಡುತ್ತಂ || ೧೯೭

ಹಾಗೂ ಗರ್ಜಿಸುವ ಕಾಲಾಳುಗಳ ಸೇನೆಗಳು ಆಗ ಬಂದುವು. ೧೯೪. ಸಾಲಾಗಿ ಮೇಲೆದ್ದ ನವಿಲುರಿಯ ಭತ್ತಿಗಳಿಂದ ಆಕಾಶವು ಕಾಣದಂತಾಗಿರಲು, ಹದನಾದ ಖಡ್ಗಗಳ ನುಣ್ಣನೆಯ ಹೊಳಪು ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಪಸರಿಸಿ ಮಳೆಯ ಮಿಂಚಿನಂತಿರಲು, ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಯೋಧರ ಮಹಾದ್ವನಿ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಾಟಸಲಾಗಿ, ಎದುರಾದ ವೀರರ ಸೊಕ್ಕು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಇಳಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ದರ್ಪದಿಂದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನ ಸೈನ್ಯವು ಬಂದಿತು. ೧೯೫. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಒಡೆದು ಗುಂಪಾಗಿ ಚೆಂಡಾಡುತ್ತ ಕೆಲವರು, ಸಿಂಹವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜೇನು ಹಾಕಿ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತ ಕೆಲವರು, ಮಿಗಿಲಾದ ಸೂರ್ಯನನ್ನೆ ನುಂಗುತ್ತ ಕೆಲವರು, ಕೈನೀಡಿ ಕುಡಿದು ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ಬರಿದು ಮಾಡುತ್ತ ಕೆಲವರು-ಹೀಗೆ ಆ ಸೈನ್ಯದ ವೀರರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆದರು. ೧೯೬. (ಸೈನ್ಯದ ಭಾರಕ್ಕೆ) ಭೂಮಿ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕುಸಿದು ಓರೆಯಾದೀತೆಂದು ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಎಂಟೂ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಆನೆಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೆಲವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಏರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೭. ಉರಿಯುವ ಹಣೆಗಣ್ಣು ತ್ರಿತೂಲವನ್ನು

ತಕ್ಕನೊಳಾಂತಾ ಜವನೊಳ
ವೊಕ್ಕೊಮ್ಮೊಳ್ ಪೊಣದರ್ನಾದೊಡಂ ಮಿಗೆ ಸುಗಿವಂ |
ತಿಕ್ಕುವವನುತ್ತ ಸಾಸಿಗ
ರಕ್ಕೊಯಿನಿರದೆ ಕೆಲಬರಿದಿರೇಬ್ಬಂದರ್ ||

೧೯೮

ವ|| ಅಂತಾಗಸಮೀಂದಂತೆಯುಮೆಳೆ ಬೆಸಲಾದಂತೆಯುಂ ಮುನ್ನೀರ್ ಮೇರೆವರಿದಂತೆಯುಂ
ನಡೆದು ಬಂಡಗದೆಡೆಯೊಳ್ ತಂಡತಂಡದಿಂದೆಡ್ಡಪ್ಪಂತೊಡ್ಡಿ ನಿಲಲೊಡನೆ-

ಕಾಲಾಳ್ ತೇರ್ಗೊಡೆಯರ
ಮೇಲಾಳ್ ಜೋದರುಲಿಗಳೆಂಟುಂ ದೆಸೆಯೊಳ್ |
ಕಾಲೂಱಿ ತಕ್ಕ ನಿಂದುದು
ಮೇಲೊಡ್ಡಿದುದೈದೆ ಬಂದ ಮಾರ್ಪಡೆಯನಿತುಂ ||

೧೯೯

ಕುಜುಪಿನ ಮಾಣಿಕವರಿಗೆಯ
ತೆಜಪುಗಳೊಳ್ ಪೊಳೆವ ಬಾಳ ಬೆಳ್ಳೆಗಳಂದೇಂ |
ಮೆಜಿದುವೊ ಕಮ್ಮಿಲೆಡೆಯೊಳ್
ಮಿಜುಗುವ ಮಿಂಚಿಂಬ ತೆಜದಿನೆರಡುಂ ಪಡೆಯೊಳ್ ||

೨೦೦

ಪಡೆಯಂದ ಮೊಗೆದು ಪರ್ವಿದ
ಪುಡಿಮಯ್ಯಂ ಪತ್ತೆ ಪೋಗಿ ಬಾಂದೊಳೆಯಂ ಪೊ |
ಕಡಿಗಡಿಗೋಲಾಡುವವೊಲ್
ಕಡುನೆಗೊಡ್ಡಿದುವು ಮಿಳಿರ್ವ ಕೆಂಬವಿಗಳ್ ||

೨೦೧

ಹಿಡಿದ ಕೈಗಳೂ ನೋಡುವವರನ್ನು ಅಂಜಿಸುವಂತೆ ಹೆಸರಾದ ಕೆಲವರು ಯೋಧರು
ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ತೂರಿ ಆಣೆಕಲ್ಲಾಡುತ್ತ ಬಂದರು. ೧೯೮. ಯಮನೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ
ಹೋರಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಅವನು ಹೆದರುವಂತೆ
ಹೊಡೆಯುವೆವೆನ್ನುತ್ತ ಸಾಹಸಿಗರಾದ ಕೆಲವರು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದರು. ವ|| ಹೀಗೆ
ಆಕಾಶವೇ ಈದಂತೆ, ನೆಲವೇ ಹೆತ್ತಂತೆ, ಸಮುದ್ರವು ಮೇರೆದಷ್ಟಿದಂತೆ ನಡೆದು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ
ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಓರಣವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯೂಹವನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಿಲ್ಲಲು-೧೯೯. ಕಾಲಾಳುಗಳ,
ರಥಿಕರ ಮೇಲಾದ ಯೋಧರ ಮಾವುತರ ಗರ್ಜನೆಗಳು ಎಂಟುದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಲಾಗಿ
(ಸೈನ್ಯವು) ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಎದುರಿನ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತಿತು. ೨೦೦.
ಕೆಂಪಾದ ಮೋಡಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಕಚಕಿಸುವ ಮಿಂಚೊ ಎಂಬಂತೆ ಎರಡೂ ಸೈನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ಮಾಣಿಕದ ಗುರುತಿನ ಗುರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಹೊಳೆಯುವ ಖಡ್ಗದ ಬಿಳಿಯ
ಬೆಳಕುಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೆರೆದುವು! ೨೦೧. ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಎದ್ದು ಹಬ್ಬಿದ ದೂಳಿ
(ಮೈಗೆ) ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ, ಹೋಗಿ ಆಕಾಶಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ

ಪೊಸ ಪಚ್ಚಿಯ ಮಂಜಟಿಗೆಯ
ಮಿಸುಗುವ ದೋರಿಯದ ಪಟಿಯ ಪುಲ್ಲಿಯ ಸೊಂಪಂ |
ಪಸರಿಸಿದ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆಗ
ಳಿಸಿದಿದವು ತರದಿನೊಡ್ಡಿದರಡುಂ ಪಡೆಯೋಳ್ || ೨೦೨

ಬೆಚ್ಚಂತಾನೆಯ ತಟ್ಟನೊ
ಳಚ್ಚರಿಯಂ ತಳದ ಜಿಂಚಿಯಾಗಳ್ ನಡೆ ನೋ |
ಬುಚ್ಚಿಗೆ ಚಿಲ್ವಂ ಬೀಡಿದು
ವಚ್ಚರಿಸಿಯರೇಟಿ ಬಂದ ಪಾಟಿನ ತೆಪದಿಂ || ೨೦೩

ಪರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಲಿಸಿದ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಬಚ್ಚಣವೆತ್ತ ಬಿಲ್ಲಳ
ಚ್ಚರಿಗೆಡೆಯಾದ ಕನ್ನಡಿಯ ಕೂರ್ಪಿನ ದೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಜುಂಜನಂ |
ತಿರೆ ಮಿಳಿದಾರ್ಡುತಿರ್ಪ ಪೊಸಚೊರಿಯ ದಿಟ್ಟಿಗಳುಳ್ಳ ಮಿಂಚೆಬ
ತ್ತರಿಸುವ ತೋಳಬಾಳ ಪರಿ ನಾಡೆಯುಮೊಪ್ಪಿದುದಿರ್ವಲಂಗಳೋಳ್ || ೨೦೪

ವ|| ಆಗಳೆರಡುಂ ಪಡೆಯೊಡೆಯರ್ ಕಾದುವ ಪೊಬ್ಬಟಿದು ಕಡುಮುಳಿದು ಕೆಯ್ಯ
ಕುಂಚಮಂ ಬೇಗ ಬೇಗಂ ಬೀಸಲೊಡನೆ-

ತಡಮೀಟಿ ಬಂದು ತೆಂಕಣ
ಬಡಗಣ ಕಡಲೊಂದನೊಂದು ತಾಗುವ ತೆಪದಿಂ |
ಬಡೆ ಗಜಟಿ ಮಿಕ್ಕು ತಕ್ಕಿಂ
ಪಡೆಯೆರಡುಂ ದೆಸೆಗೆ ಮಸಗಿ ತಾಗಿದುವೆತ್ತಂ || ೨೦೫

ಮುಳುಗೇಳುವುವೊ ಎಂಬಂತೆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿನಿಂತು ಅಲೆದಾಡುವ ಕೆಂಪು ಬಾವುಟಗಳು
ಒಪ್ಪಿದುವು. ೨೦೨. ಹೊಸ ಹಸಿರು ಹಾಗೂ ಕೆಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ದೋರಿಯ
ಮತ್ತು ಪುಲ್ಲಿಯ ಎಂಬ ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಚಿಲುಬಿನಿಂದ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆಗಳು ಎರಡೂ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ
ಒಪ್ಪಿದುವು. ೨೦೩. ಆನೆಯ ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕಿದಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಗುಳಿಗಳು
ಅಪ್ಪರೆಯರು ಏರಿಬಂದ ವಿಮಾನಗಳಂತೆ ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸೋಬಿಗವನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡಿದುವು. ೨೦೪. ಗುರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗೆಜ್ಜೆ, ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ
ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗಳು, ಹರಿತವಾದ ಖಡ್ಗಗಳು,
ತುರಾಯಿಯಂತೆ ಒಲೆದಾಡುವ ಹೊಸ ಚೌರಿಗಳು, ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವಂತೆ ಮಿಂಚು ಹುಟ್ಟಿಸುವ
ಖಡ್ಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ತೋಳು, ಇವುಗಳ ರೀತಿ ಎರಡೂ ಸೈನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿತು.
ಆಗ ಎರಡೂ ಸೈನ್ಯಗಳ ಅಧಿಪತಿಗಳು ಯುದ್ಧದ ಸಮಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು
ಕೋಪದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಕುಂಚವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೀಸಿದೊಡನೆ-೧೦೫.

ವ|| ಆಗಲಾಗಸಕ್ಕ ನೆಗೆದು ಪರ್ವದ ದೂಳಿಗಲ್ಲೆಯೊಳ್ ತಂತಮ್ಮ ಪಿಡಿದ ಬಾಳ್ವೆಗಳಿಂ
ಮಾಜಿಡ್ಡಂ ಕಂಡು ಕಾಲಾಳ್ ಕಾಲಾಳ್ಕೊಳ್ ಕುದುರೆಗಳ್ ಕುದುರೆಗಳೊಳ್ ತೇರ್ಗ್ ತೇರ್ಗೊಳ್
ಆನೆಗಳನೆಗಳೊಳೊವದೆ ಕಾದಿ ಮೆಯ್ಯೇರ್ಗಳಿಂ ಜುಮ್ಮನೆಚ್ಚು ಪಾಯ್ ಪೊಸನೆತ್ತರಿಂ ನೆಗೆದ
ದೂಳಿಯಂ ನಂದಿಸಿ ಪೆಜದೆಗೆಯಲೊಡನೆ-

ಕಡು ನೆಗೆದಬ್ಬರಂ ಮೊಬಗಿನಂತಿರೆ ಬಿಲ್ಲೊಳಮರ್ಕವೆತ್ತ ಕ
ನ್ನಡಿಗಳ ಬಳ್ಳಿವೆಳ್ಳು ಕಡುಮಿಂಚಿನಪೋಲಿರೆ ಗಾಲಿವಟ್ಟಿಯೊಳ್ |
ನಡೆವನ ಕಾಯ್ ತಣ್ಣಗೆರೆ ಕಾರ್ಮುಗಿಲೊಡ್ಡುಗಳಂತಿವೆಂಬನಂ
ಗಡನೆಸಿ ಬಂದು ಕೋಲ ಮುಟಿಯಂ ಕಜಿದರ್ ಮಿಗೆ ಬಿಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲಹರ್ ೨೦೬

ಮಸಗಿ ಕವಿದಾರ್ಪಿನಂ ಬ
ಗ್ಗಿಸಿ ನಾಲ್ಕುಂ ದೆಸೆಗೆ ಸರಲ ಸರಿಯಂ ಸುರಿವಂ |
ತಿಸುವವರ್ಗಳ ಕೈಯೊಳ್ ನಿ
ಟ್ಟಸಬಾರದು ತುಡುವ ಬಿಡುವ ಪವಣಂತಾರ್ಗಂ || ೨೦೭

ತಪ್ಪದೆ ನಟ್ಟಲಗಿಂದಂ
ತೊಪ್ಪನೆ ಕರುಳೊಕ್ಕು ಬೇಗದಿಂದಂ ನೆಲದೊಳ್ |
ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದೊಡಂ ಬೀಬದೆ
ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತೆಚ್ಚರೆಕ್ಕೆಯಿಂ ಬಿಲ್ಲಾಳ್ || ೨೦೮

ದಡವನ್ನು ಮೀರಿ ಬಂದು ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಾಗುವ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಸಮುದ್ರಗಳಂತೆ
ಮಹಾ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಉಭಯ ಸೈನ್ಯಗಳು ದಿಗ್ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲವಾಗಿ
ತಾಗಿದುವು. ವ|| ಆಗ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಏರಿ ಹಬ್ಬಿದ ಧೂಳಿಯ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ತಾವು ತಾವು ಹಿಡಿದ
ಖಡ್ಗಗಳ ಬೆಳಕಿನಿಂದಲೆ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಲಾಳು ಕಾಲಾಳೊಡನೆ, ಕುದುರೆ
ಕುದುರೆಯೊಡನೆ, ರಥ ರಥದೊಡನೆ, ಆನೆ ಆನೆಯೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಮೈಯಲ್ಲಾದ
ಗಾಯಗಳಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿದ ರಕ್ತದಿಂದ ಏಳುವ ದೂಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲು-೨೦೬.
ಅಧಿಕವಾಗಿ ಎದ್ದ ಆರ್ಭಟ ಗುಡುಗಿನಂತಿರಲು, ಬಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿದ ಕನ್ನಡಿಗಳ
ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕು ಕೊಂಕಿದ ಮಿಂಚಿನಂತಿರಲು, ಆಕಾಶಗಾಮಿಯಾದವನ (ಸೂರ್ಯನ) ಕಾವು
ತಣ್ಣಗಾಗಲು, ಇದೇನು ಮಳೆಮೋಡಗಳ ಹಿಂಡೋ ಎಂಬಂತೆ ದಟ್ಟಯಿಸಿ ಬಂದು
ಮಿಗಿಲಾದ ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳು ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುವಂತೆ ಬಾಣ ಬಿಡುತ್ತಿರುವವರ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೂಡುವ ಹಾಗೂ ಬಿಡುವ ಚಳಕವನ್ನು ಕಾಣಲಾಗದು
(ಅಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಬಾಣ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು) ೨೦೮. ತಪ್ಪದೆ ನಟ್ಟ ಅಲಗಿನಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ

ಕಣೆ ತೀರ ಕಟ್ಟದಲಗಿಂ
ಮಣೆಯದೆ ಕೀಟೈದುಗೊಂಡು ಕಡು ಮುಳಿಸಿಂ ಬಿ |
ಲ್ಲಣೆ ತಳ್ಳಿಟೆಯುತ್ತಿದುದು
ಖಣೆಲೆನೆ ತಲೆ ಪಟಿದು ಪೊಡವಿಯೊಳ್ ಬೀಟಿನೆಗಂ || ೨೦೯

ಪೊಡೆದಾದುತೊರ್ಮೆ ಬಿಲ್ಲಡೆ
ಪಡಲಿಡೆ ಕಂಡಾದು ಪರಿಗೆಕಾಜರ ತಂಡಂ |
ನಡೆದು ಪಳಂಚಿದುದುರಿದಾ
ಗಡೆ ಮುಗಿಲೊಂದೊಂದಹೊಳ್ ಪಳಂಚುವ ತೆಪದಿಂ || ೨೧೦

ತೊಲಗದ ಕಂಬದಾನೆಯ ಪಸುಂಬನ ಪಕ್ಕಿಯ ಸೊಲ ಸೊಲದಿಂ
ಗಿಲಿತದ ಗಂಡಗತ್ತರಿಯ ಗೂಳಿಯ ಪಂದಿಯ ಪೊನ್ನ ಬೀರಸಂ |
ಕಲೆಯ ತೊಳಪ್ಪ ಕನ್ನಡಿಯ ಚಿನ್ನಡಿಯಡ್ಡಣವೆಡ್ಡಮಾಗೆ ಮೂ
ದಲಿಸಿ ಪೊಡಪುರ್ ಪೆರ್ಚೆ ಕೆಲರುಕುಡಿಗಳ್ ತೆಪಿಸಂದು ಕಾದಿದರ್ || ೨೧೧

ಕಡುಗದ ಕಡುವೊಯ್ಯಿಂದಂ ಕಾ
ಲಡಿಗಳ್ ಕಡಿಯಾಗೆ ನೀಡಿದುಪ್ಪರವೊಯ್ಯಿಂದಂ |
ಪೊಡವಿಗೆ ಬೀಬ್ಬರೆ ತಲೆ ಸೊ
ಕಡಗದೆ ಕೆಲರಿಡಿದು ಬೀರಸಿರಿಯೊಳ್ ನೆರೆದರ್ || ೨೧೨

ವ|| ಅಂತು ಪೂಣ್ಣ ನುಡಿದು ಪೆಪದೆಗೆಯದೆ ಪೊಕ್ಕು ಬೆರಸಿ ಸಣ್ಣನಾದ ಪೊರಪೆಕೆಯ
ಪರಿಗೆಕಾಜರಂ ಕಂಡು-

ಕರುಳು ಹೊರಬಿದ್ದು ನೆಲಕ್ಕೆ ನೆಗೆದುಬಿದ್ದರು. ತಾವು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳದೆ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಾ
ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳು ಬಾಣಬಿಟ್ಟರು. ೨೦೯. ಬಾಣಗಳೆಲ್ಲ ತೀರಿಹೋಗಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ
ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಡುಕೋಪದಿಂದ ತಾಗಿ ತಲೆ ಹರಿದು ಬೀಳುವವರೆಗೂ ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳ
ಪಡೆ ಇರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ೨೧೦. ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳ ದಳ
ಬಿದ್ದುಹೋಗಲಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಗುರಾಣಿಯವರ (ಖಡ್ಗಧಾರಿಗಳ) ತಂಡವು ಉರಿದದ್ದು
ಮೋಡಕ್ಕೆ ಮೋಡ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಂತೆ (ಎದುರು ಪಡೆಯನ್ನು) ತಾಗಿತು. ೨೧೧. ಕಂಬವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಕದಲದ ಆನೆ ಹಸುಬನ ಹಕ್ಕಿ, ಗಂಡಗತ್ತರಿ ಗೂಳಿ ಹಂದಿ ಬೀರಸಂಕಲೆ-(ಇವೇ
ಮೊದಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳುಳ್ಳ) ಹೊಳೆಯುವ ಕನ್ನಡಿಯ ಚೆಲುವಾದ, ಗುರಾಣಿಗಳು
ಅಂದವಾಗಿರಲು ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ಶೌರ್ಯವು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವರು ವೀರರು ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ
ಕಾದಾಡಿದರು. ೨೧೨. ಖಡ್ಗದ ಬಲವಾದ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಪಾದಗಳು ತುಂಡಾಗಿ
ಹೋಗಲು ಎತ್ತಿ ಹೊಡೆದ ಮೇಲಿನ ಏಟಿನಿಂದ ತಲೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳಲು ಕೆಲವರು
ದರ್ಪವಡಗದೆ ಇರಿದಾಡಿ ವೀರಶ್ರೀಯನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡರು. ವ|| ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ

ಬಿಜುವರಿಯ ಬೇಗದಿಂದಂ

ಕುಜುಪಿನ ಪಟಯಿಗಗಳೊಲೆಯೆ ಪರ್ಗಡಲೆಡೆಯೊಳ್ |

ನೆಜಿ ನಾವೆ ತಾಗುವಂದದೆ

ತೆಜಿಪಲ್ಲದೆ ತೇರ್ಗಲೊಡ್ಡು ತಾಗಿದುದಾಗಳ್ ||

೨೧೩

ತೇರೊಳಗಿದುರ್ ನಾಡೆಜಿಯರೆಚ್ಚರಲಂಬಿನ ಸೋನೆ ಸುತ್ತಲುಂ

ಭೋರೆನುತೊರ್ಮೆ ಸೈಗಜಿಯೆ ತೊಟ್ಟನೆ ಪರ್ವದ ಮರ್ವಿನಿಂದಮಾ |

ತಾರಗೆವಟ್ಟಿಯಂ ದೆಸೆಗಳಂ ನೆಲನಂ ಕಡಲಂ ಬನಂಗಳಂ

ಕಾರಿರುಳ್ಳಿದೆ ನುಂಗಿದವೊಲಾದುದು ಕಾಳೆಗಮೇನಳುಂಬಮೋ ||

೨೧೪

ತೇರೊಳ್ ಪೂಡಿದ ತೇಜಿಗಳ್ ಸರಲ ಕೂರ್ಪಿಂಗಳ್ ಪಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಕೆ

ನ್ನೀರೇಡೆಂದೊಗೆದೆಚ್ಚು ಪಾಯಿ ಪೊಡೆವಾತಂ ಜೋಲ್ತು ಕೈಗುಂದೆ ಕಂ |

ಡಾರುತ್ತುಂ ಮುಳಿದೊತ್ತಿ ನೂಂಕಿ ಕಣೆಯಂ ಬಿಲ್ಲಂ ಬಿಸುಟ್ಟಿಕ್ಕೆಯಿಂ

ಕೂರಾಳೊಳ್ ತಲೆಯೊತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದಲಗಿಂದಂ ಕುತ್ತಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದರ್ ||

೨೧೫

ತೇರ್ಗಳ ಗೊಂದಣಂ ಮುಳಿದು ಮೆಟ್ಟಿದ ಕೊಂಬುಡಿದಂತೆ ಬೇಗದಿಂ

ನೆರ್ಗನೆ ಬಿಟ್ಟು ನುಚ್ಚುನುಚಿಯಾಗೆ ಕನಲ್ಪಳದಿಂದೆ ಮೀಟಿ ಕೆ

ನ್ನೀರ್ಗಳ ಕಾಬೊನ್ನಲ್ ಮಸಗಿ ಕೂಡೆ ಪೆಣಂಗಳನೆತ್ತಿ ಗುಂಪಿನಂ

ಭೋರ್ಗರದೆತ್ತಲುಂ ಪರಿಯ ಗೋಪಿಯಿಲರ್ ಕಡುಕೆಯ್ತು ಕಾದಿದರ್ ||೨೧೬

ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದೆ (ಎದುರಾಳಿಗಳ ಪಡೆಯನ್ನು) ಹೊಕ್ಕು ಸಣ್ಣಾದ ಹೆಸರಾಂತ ಖಡ್ಗಧಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು-೨೧೩ ಬಿರುಸಾಗಿ ಸಾಗುವ ವೇಗಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ ಬಾವುಟಗಳು ಒಲೆದಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಹೆಗ್ಗಡಲಲ್ಲಿ ನಾವೆಗಳು (ಒಂದಕ್ಕೊಂದು) ತಡಂಬಡಿಯುವಂತೆ ಎಡೆಬಿಡುವ ರಥಗಳ ಸೈನ್ಯವು ಬಂದು ತಾಗಿತು. ೨೧೪. ರಥಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಒಡೆಯರು ಬಿಟ್ಟ ಹದವಾದ ಬಾಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಲೂ ಭೋರೆಂದು ಸುರಿದು, ಕೂಡಲೆ ಹಬ್ಬಿದ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಆಕಾಶ, ದಿಕ್ಕುಗಳು, ನೆಲ, ಸಮುದ್ರ, ಬನಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿ ನುಂಗಿದಂತಾಯಿತು. ಆ ಕಾಳೆಗ ಏನು ಅದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು! ೨೧೫. ರಥಕ್ಕೆ ಹೂಡಿದ ಕುದುರೆಗಳು ಬಾಣದ ರಭಸಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲಾಗಿ, ಗಾಯಗಳಿಂದ ನೆತ್ತರು ಚಿಮ್ಮಿ ಹರಿಯಲಾಗಿ, ಸಾರಥಿಯು ಮೈಸೋತು ಕೈಗುಂದಲಾಗಿ, ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ, ಕೋಪದಿಂದ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಸುಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕುಕ್ಕಿ ವೀರಯೋಧರೊಡನೆ ಹೊಡೆದಾಡಿ ದೇಹ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು. ೨೧೬. ರಥಗಳ ಸೈನ್ಯವು ಸೈನ್ಯವು ಮುರಿದು, ಏರಿನಿಂದ ಕೋಟೆಯೇ ಮುರಿದು ದೊಪ್ಪನೆ ಬಿದ್ದು ನುಚ್ಚುನುರಿಯಾದಂತಾಗಲು, ಕುದುರೆ ಸವಾರರು ಕುದ್ಧರಾಗಿ ಅತಿಶಯವಾದ

ಮುಳಿಸಿಂದಂ ಕಿಟ್ಟು ಬಾಳಂ ಜಡಿದಳವಿಯನಾರಯ್ತು ರ್ಝಾರೇ ಜರ್ಝಾರೇ
ಹಳುರೇ ಹೋಹೋ ಮರ್ಝಾ ಎಂಬುಲಿ ನೆಗೆವನೆಗಂ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಜಾಂತ ಮೇಲಾ |
ಳ್ಳಳನಾಗಳ್ ತಕ್ಕು ಪೊಯ್ಯಾರ್ದಿಟಿ ಕುದುರೆಯಂ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮೊಡ್ಡಿನೊಳ್ ಕ
ಣ್ಣೊಳಪನ್ನಂ ಪೊಕ್ಕು ಗೆಲ್ಲಂಬಡೆದರದಟನಿಂ ರಾಯ ರಾವುತರಾಗಳ್ || ೨೧೭

ಇಕ್ಕಿದ ಸೀಸಕಂ ಪಟೆದು ನೆತ್ತಿ ಸಿಡಿಲೊಡೆದೊಂದೆ ಗಾಯಮಂ
ಚಕ್ಕನೆ ಭೋಂಕನೆಟ್ಟು ಮಿಗೆ ಬೆನ್ನೊಳಮರ್ಚಿದ ಪೊನ್ನ ಪಲ್ಲಣಂ |
ಪಕ್ಕರೆ ತೇಜವಾರು ಕಟಿರ್ಕಡಿಯಾದುವು ಬಾಳ ಬಾಯೊಳಿಂ
ತಕ್ಕುಮೆ ತೋಳ ತಕ್ಕದೆನೆ ಗೋಟೆಯಿಲರ್ ಕೆಲರಲ್ಲಿ ಕಾದಿದರ್ || ೨೧೮

ತೊಟ್ಟನೆ ಪೊಂದಿದ ಕುದುರೆಯ
ತಟ್ಟಂ ಕಂಡಣೆದು ನೂಂಕಿ ಬಲ್ಲಾವಂತರ್ |
ಬಿಟ್ಟಕ್ಕಿದರಾನೆಗಳಂ
ಬೆಟ್ಟುಗಳೊರ್ಮೊದಲೆ ಮಸಗಿ ಕವಿದವೊಲೆತ್ತಂ || ೨೧೯

ಕೋಲ್ಗಾರೊಳ್ ಸುರಿವಾಲಿವ
ರಲ್ಲಳವೊಲ್ ನೆತ್ತಿಯೊಡೆದು ಮುತ್ತುಗಳೆತ್ತಂ |
ಗಲ್ಲಲನೆ ಸುರಿಯೆ ಜೋದರ್
ಬಲ್ಲಣೆಯಿಂದೆಚ್ಚರದಟನಿಂದಾನೆಗಳಂ || ೨೨೦

ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ರಕ್ತದ ಹೊಳೆ ಉಕ್ಕಿ ಹೆಣಗಳನ್ನು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಎತ್ತೆತ್ತಿ ಭೋರಂದು ಹರಿಯುವಂತೆ ಆವೇಶದಿಂದ ಕಾದಾಡಿದರು. ೨೧೭. ಮಿಗಿಲಾದ ರಾವುತರು ಕೋಪೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಜಳಪಿಸಿ ಜೊತೆಯಿಂದ ಭಲೆ ಭಲೆ ಹೋಹೋ ಎಂದು ಮುಂತಾದ ಕೊಂಡಾಟದ ನುಡಿಗಳು ಪುಟದೇಳುವಂತೆ ಎದುರಾದ ಶೂರರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊಡೆದು, ಕೆಡಹಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸುವಂತೆ ಸೇರಿ ವಿಜಯವನ್ನು ಪಡೆದರು. ೨೧೮. ಧರಿಸಿದ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣವು ಹರಿದು ನೆತ್ತಿ ಬಿರಿದು ಗಾಯವಾಯಿತು. ತಟ್ಟನೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದ ಚಿನ್ನದ ಜೇನು ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ ಕುದುರೆಯ ಮಿಣಿ-ಎಲ್ಲವೂ ಖಡ್ಗಧಾರೆಯಿಂದ ಎರಡು ತುಂಡಾದವು. ಬಾಹುಬಲವೆಂದರೆ ಹೀಗಿರಬೇಕು ಎಂಬಂತೆ ರಾವುತರು ಕೆಲವರು ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾದಿದರು. ೨೧೯. ಕುದುರೆಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಅಳಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಮಿಗಿಲಾದ ರಾವುತರು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಬೆಟ್ಟಗಳು ರಭಸದಿಂದ ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಆನೆಗಳನ್ನು ತಿವಿದು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿಸಿದರು. ೨೨೦. ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಅಲಿಕ್ಕಿಗಳುಂತೆ ಆನೆಗಳ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಮುತ್ತುಗಳು ಸುರಿದು ಬೀಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ರಾವುತರು ಬಾಣಗಳಿಂದ

ಜಾಹದ ತನ್ನಾನೆಯನಾ
ಮಾಜಾನೆಯ ಕುಂಬತಳಕೆ ಪಾಯ್ತಳವಿಂ ಕೈ
ದೋಟೆ ಮುಜುವಾನಿಸಂ ಮೆ
ಯ್ಯೇಜಂ ಕಂಡಗಿದು ಜೋಲೆ ಕೊಂದನದೊರ್ವಂ || ೨೨೦

ಆಣೆದುದು ಕುತ್ತಿ ನೂಂಕಿದುದು ಪೊಕ್ಕೊಡನಿಕ್ಕಿದುದೇಜ ಬಾಯ್ತಳಿಂ
ನಣನುಗೆ ನೆತ್ತರುಚ್ಚಳಿಸೆ ಜಾದಿನ ಬೆಟ್ಟು ಮಗುಟ್ಟುವಂತೆ ಬಂ |
ಡಣದೆಡೆಯೋಳ್ ಪೊಣರ್ವ ಪಲವಾನೆಗಳಂ ಕೆಡಪಿತ್ತದೊಂದು ಮ
ನ್ನೆಕವೆಡದಾನೆ ಬೊಟ್ಟಿಯೆ ತನ್ನಯ ಮೇಗಣ ಜೋದನಾರ್ಪಿನಂ || ೨೨೧

ತಲೆಗಳ ಬಟ್ಟಲಿಂ ಮೊಗೆದು ನೆತ್ತರನಾಗಳೆ ಈಟಿಯೊಂಟ ಮೆ
ಯ್ಲಿಗಳ ಕಂಡದಿಂಡೆಗಳ ಚಕ್ಕಣಮಂ ತವೆ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಮೆ |
ಯ್ಯೊಲೆದುಡೆಜೋಲ್ತು ನಾಣಿಬೆದು ಕಣ್ ನಸು ಮುಚ್ಚರೆ ತೇಗಿ ತೇಗಿ ಮಾ
ಮಲೆದಿದಿರಾಗಿ ಕೈಪಜಿಯೊಳಾಡುವ ರಕ್ಕಸಿಯರ್ಕಳೊಪ್ಪಿದರ್ || ೨೨೨

ವ|| ಅಂತು ನೋಲ್ವರ ಕಣ್ಗೆ ಕೊಕ್ಕರಿಕೆಯಾದಾನೆಗಳಗದೊಳ್ ನಿಲ್ಲದೆ ತಲ್ಲಣದಿಂ
ಪೆಜದಗವ ಬದಿವೆಡಗನೆಂಬ, ಬಿಂಜಮಾಣಿಕನೆಂಬ, ಹರಿರಾಯನೆಂಬ, ತೋರಹತ್ತನೆಂಬ,
ಚೌವಟಮಲ್ಲನೆಂಬ, ಮುಟವ ರಕ್ಕಸನೆಂಬ, ರಾಯದಬಸೂಳಿಕಾರನೆಂಬ, ತನ್ನೊಡ್ವಿನ ಪೇರಾನೆಗಳಂ

ಆನೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದರು ೨೨೦. ಮಾವುತನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಆನೆಯಿಂದ ಜಾರದೆ ಎದುರಿನ
ಆನೆಯ ಕುಂಭಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಾಯ್ದು, ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕೈಮಾಡಿದನು. ಶತ್ರುವು ಮೈಗಾಯವನ್ನು
ಕಂಡು ಹೆದರಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದನು. ೨೨೧. ತನ್ನ ಮೇಲಿನ
ಮಾವುತನು ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಒಂದು ಆನೆಯು ನೂಕಿ
ಕುಕ್ಕಿ (ಶತ್ರು ಸೈನ್ಯವನ್ನು) ಹೊಕ್ಕು ಇರಿಯಿತು. ಗಾಯಗಳಿಂದ ನೋ ಚಿಮ್ಮಿ ನೆತ್ತರು
ಪುಟಿಯಲಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಹಲವಾರು ಆನೆಗಳನ್ನು ಕೆಡಹಿತು. ೨೨೨. ತಲೆಬುರುಡೆಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಂದ ನೆತ್ತರನ್ನು ಕುಡಿಕುಡಿದು ಖಂಡದ
ಚೂರುಗಳನ್ನು ನಂಜಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಾಡಿನಂತೆ ತಿಂದು ತಿಂದು ಮೈ ತೊರಾಡಲಾಗಿ ಉಟ್ಟ
ವಸ್ತ್ರ ಜಾರಿ, ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟು, ಅರೆಗಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ತೇಗಿ ತೇಗಿ, ಎದುರಾಗಿ
ಚಪ್ಪಾಳೆಯಿಕ್ಕುತ್ತ ಆಡುವ ರಾಕ್ಷಸಿಯರು (ಅಲ್ಲಿ) ಒಪ್ಪಿದರು. ವ|| ಹೀಗೆ ನೋಡುವವರ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೇಸಿಕೆಯಾದ ಆನೆಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವ ಬದಿವೆಡಂಗ,
ಬಿಂಜ ಮಾಣಿಕ, ಹರಿರಾಯ ತೋರಹತ್ತ, ಚೌವಟಮಲ್ಲ, ಮುರಿವ ರಕ್ಕಸ, ರಾಯದಳ

ಕಂಡು ಕಡುಮುಳಿದು ಬಿಸುಗನ್ನೊಲೊಗದ ಬೀರಂ ಕೂರಾಳ್ಳಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡಲಗನುಗಿದು
ಗಿಜ್ಜೆತ್ತೆಂದಾ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹನ ಪಾಡಿಯಂ ಕೂಡೆ ಪಾಡಬೆಯ ನೀಡುಂ ಮುಟೆವಾಗಳ್-

ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳಾಂತರಂ ನೆಹಿ

ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹಂ ಮಾಣಿಯಂ ।

ನೆಟ್ಟನೆ ತೋಳ್ವಲದಿಂದೆ

• ಲ್ಲಟ್ಟಿದನವನಿದಿರೊಳಾವನುಂ ನಿಂದಪನೇ ॥ ೨೨೪

ವ॥ ಅಂತು ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಬೆಂಬತ್ತಿ ತೇನ ತೇನಂ ಮಸಗಿ ಸಂದಣಿಸಿ ಬರ್ಪ ಸೊರ್ಕಾನೆಗಳ
ಕಾಲ್ಪೊಹಿಗ ನೆಲನೊಂದೆಸೆಗೊಲೆದು ಜಾಣುಂಗಲ್ಲಂತೆ ತೋಹಿಯುಂ, ಮುಗಿಲಂ
ಮುಂಡಾಡುವಂತಿರುದ್ದಮಾದ ಪಲತೆಹದ ಮಿಳಿರ್ವ ಪಟಯಿಗೆಗಳ ಗಾಳಿ ಗಾಳಿವಟ್ಟಿಯೊಳ್
ನಡೆವ ಪಗಲೊಡೆಯನ ಕುದುರೆಯ ಸೇದೆಯಂ ಪಿಂಗಿಸೆಯುಂ, ತಟ್ಟೊಡೆಯದೆ ತರಳ್ವ ತೇಜಗಳ
ಕಾಲ ದೂಳಿ ನೆಗೆದು ಕೊಳುಗುಳದೊಳ್ ಪಸರಿಸಿ ಬೀರನರಸುವಚ್ಚರಸಿಯರಂ ಪೊಲಂಬುಗಿಡಿಸೆಯುಂ,
ಕಾಲಾಳ್ಳಳಬ್ಬರಕ್ಕೆ ತಾಯ್ತಲ್ಲೊಟಿ ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ ಮುನ್ನೀರೊಳ್ ಕಡಲೊಡೆಯನಲ್ಲಡಂಗಿಯುಂ,
ಜಪನ ಮಂತಗ ಸೂಲದಂತೆ ನೆಗೆದ ಕೊಂತದ ಕೂರ್ಮೊನೆಯ ಕೋರಾಟಕ್ಕೆ ತಾರಗೆವಟ್ಟಿಯೊಳ್
ನಡೆವ ಬಿಜ್ಜೋದರಿಯರ್ ಪುಗಲಟಿಯದೆ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳುತ್ತಿರೆಯುಂ, ತೆಹಪುಗುಡದೆ ಸೂಚಿಸುವ

ಸೂರೆಕಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದ ಮಹಾಗಜಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ವೀರಭದ್ರನು
ಕೋಪಗೊಂಡು ಕಡುಗಲಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿರಿದು ಸರಸರನೆ ಬಂದು
ಕಾಮನ ಸೈನ್ಯವು ಕುಸಿದು ಬೀಳುವಂತೆ ಹೊಡೆದು ಮುರಿಯುವಾಗ - ೨೨೪. ಎದುರಿಗೆ
ಎರಿಬಂದವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿ, ಕಾಮನು ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಹುಬಲದಿಂದ
ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿ ಓಡಿಸಿದನು. ಅವನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವನಾದರೂ ನಿಲ್ಲುವನೆ? ವ॥ ಹೀಗೆ
ಬಿಡದೆ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ರಭಸದಿಂದ ದಟ್ಟಯಿಸಿ ಬರುವ ಮದ್ದಾನೆಗಳ ಕಾಲ
ಭರಕ್ಕೆ ಓರೆಯಾಗಿ ಜಾರುಗಲ್ಲಿನಂತೆ ತೋರಿತು. ಮೋಡಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಡುವಂತೆ
ಎತ್ತರವಾಗಿ ನಿಂತ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳುಳ್ಳ ಧ್ವಜಗಳ ಅಲುಗಾಟದಿಂದಂಟಾದ
ಗಾಳಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಸೂರ್ಯನ ಕುದುರೆಗಳ ಶ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿತು. ಹಿಂಡು
ಹಿಂಡಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕುದುರೆಗಳ ಕಾಲದೂಳಿ ಪುಟಿದದ್ದು ರಣರಂಗದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿ
ವೀರರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಲಿದ್ದ ಅಪ್ಪರೆಯರನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿತು. ಕಾಲಾಳುಗಳ ಅಬ್ಬರಕ್ಕೆ ತನ್ನ
ತಳದ ಮರಳನ್ನು ತೋರಿ ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಾಧಿಪತಿಯು ಮುಳುಗಿ
ಅಡಗಿಕೊಂಡನು. ಯಮನ ಶೂಲದಂತೆ ನೆಗೆದು ನಿಂತ ಖಡ್ಗದ ಹರಿತವಾದ ಧಾರೆಗಳ
ಹೊಯ್ದಾಟವನ್ನು ಕಂಡು ಆಕಾಶಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರು

ನಿಸ್ಸಾಳದ ಬಲ್ಲರಕೆ ದೆಸೆವೆಟ್ಟುಗಳ್ ನಿಬ್ಬರಂ ಬಿರಿಯೆಯುಂ, ಬೇಗದಿಂ ನಡೆದತ್ತಿ ಬಂದು
ಮಂಜುವೆಟ್ಟಮಂ ಮೂವಳಸಾಗಿ ಮುತ್ತಿದಾಗಳ್--

ನನೆವಿಲ್ಲಾತನ ಮುಕ್ಕ,
ಣ್ಣನ ತಕ್ಕಂ ನೋಡವೇಟ್ಟುಮೆಂದೊಲವಿಂದಂ ।
ತನತನಗೆ ಬಂದು ಮುಗಿಲೊ
ಡ್ವಿನ ಕೆಲದೊಳ್ ಸಗ್ಗದವರ್ಗಳೆಲ್ಲರ್ ನಿಂದರ್ ॥ ೨೨೫

ಕೋವಣಮುಂ ಗುಂಡಿಗೆಯುಂ
ನೇವರಿಸಿದ ಬೂದಿಯುಂ ಜಲಕ್ಕನೆ ಚೆಲ್ಲಿಂ ।
ತೀವಿರೆ ಬಿಸುಗಣ್ಣೊರವಂ
ಕಾವನ ತೋಳ್ವಲಮನಜೆವನೆಂದೇಲ್ಲಂದಂ ॥ ೨೨೬

ಮಿಸುಗುವ ನಾಲ್ಕುಂ ಕೋಡಿಂ
ದೆಸೆವಾನೆಯನೇಜೆ ಪಿಡಿದ ಬೆಳ್ಳೊಡೆ ಸಸಿಯಂ ।
ಮಸುಳಿಸೆ ಬಂದಿದರ್ ಪಾ
ಡಿಸುತುಂ ಪೆಸರ್ವಡೆದ ಗಾಣರಿಂ ಪಲಗಣ್ಣಂ ॥ ೨೨೭

ತೊಳಗುವ ಸಂಕುಂ ಪಾಪುಂ
ಬಳೆ ನೇರ್ಪಡೆ ಪರ್ದನೇಜೆ ಬಂದೊಲವಿಂ ಪ ।
ಜ್ವಳಿಪ ಮುಗಿಲೆಡೆಯೊಳಿದರ್
ತಳತಳಿಸುವ ತೊಡವನಾಂತು ಸಿರಿವೆಣ್ಣರಸಂ ॥ ೨೨೮

ಹೋಗಲರಿಯದೆ ಸಿಡಿಮಿಡಿದೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಡೆಬಿಡದೆ ಧ್ವನಿಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೇರಿಗಳ
ಮಹಾಧ್ವನಿಗೆ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿನ ಪರ್ವತಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೀಳಿಹೋದವು.
ಹೀಗಾಗುತ್ತಿರಲು ವೇಗ ವೇಗವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ಹಿಮಾಲಯವನ್ನು ಮೂರು ಸುತ್ತಾಗಿ
ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ-೨೨೫. ಕಾಮನ ಹಾಗೂ ಶಿವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ
ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದವರೆಲ್ಲರೂ ನಾ ಮುಂದು ತಾ ಮುಂದೆಂದು ಬಂದು ಮೋಡಗಳ
ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ೨೨೬. ಕೌಪೀನ, ಕಮಂಡಲ ಹಾಗೂ ಬಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಭೂತಿ
ಇವುಗಳಿಂದ ಚೆಲುವು ತುಂಬಿರಲಾಗಿ ಅಗ್ನಿನೇತ್ರದ ಯತಿಯು (ಶಿವನು) ಕಾಮನ
ಬಾಹುಬಲವನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆನೆಂದು ಎದ್ದು ಬಂದನು. ೨೨೭. ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರಲು ನಾಲ್ಕು
ಕೋರೆಗಳ ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮಸುಕುಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಬಿಳಿಕೊಡೆಯನ್ನು
ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಸರಾದ ನಾಯಕರಿಂದ ಹಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹಲವಾರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು
(ಇಂದ್ರನು) ಬಂದನು. ೨೨೮. ಹೊಳೆಯುವ ಶಂಖ ಚಕ್ರಗಳು ಸೊಗಸಾಗಲಾಗಿ
ಥಳಥಳಿಸುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ವಿಷ್ಣುವು ಗರುಡನನ್ನೇರಿ ಬಂದು ಮಿಂಚುವ ಮೋಡದ

ಕರಮೊಪ್ಪವಣ್ಣು ತೋಳುಂ
ಬರಿವೂವಂ ನಗುವ ನಾಲ್ಕು ಮೊಗಮುಂ ಚಿಲ್ಲಿಂ ।
ಪೊರೆಯೇಜೆರೆ ಬಂದಿದರ್ಫಂ
ಸರಸತಿವರನಂಚಿಯೇಜೆ ನಲವಿಂ ಬೊಮ್ಮಂ ॥

೨೨೯

ವ|| ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್-

ಕೆಚ್ಚೋಡಿ ಪಾಡಿಯೆಲ್ಲಂ
ಪಿಟ್ಟುಂ ಪಿಟ್ಟಾಗಿ ಪೋದೊಡಂ ಬಗೆಯದೆ ಕ ।
ಣ್ಣೆಟ್ಟಳವೆನಿಸಿದ ಬೆಳ್ಳಿಯ
ಬೆಟ್ಟಿನ ಪೆಜದೇಗಿಯದೀಸನೋರ್ವನೆ ನಿಂದಂ ॥

೨೩೦

ವ|| ಅದಂ ಕಂಡು ಕಂಗನೆ ಕನಲ್ದು ಮುಟ್ಟಿವಂದು ಮೂದಲಿಸಿ ನನೆವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹ
ನಿಂತಂದಂ-

ಕಡುಪಿಂ ಪೂವಿನ ಕೋಲ್ಗಳ್
ಗಡಣಿಸಿ ಕವಿತಂದು ನಾಂಟುವಾಗಳ್ ನಿನ್ನೇ ।
ಜಡೆಯುಂ ತೊವಲುಂ ಪಾವಿನ
ತೊಡವುಂ ಲಾಗುಳಮುಮಡ್ಡಮೇಂ ಬಂದಪ್ಪವೇ ॥

೨೩೧

ನಿನ್ನಗದ ಪಡೆಯೆಲ್ಲಮು
ದನೈಯ ಪೂಗಣೆಯ ಕೊಲೆಗೆ ಗುಟಿಯಾದುದು ಕೇಳ್ ।

ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದನು. ೨೨೯. ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಒಪ್ಪುವ ಎಂಟು ತೋಳು ಹಾಗೂ ಅರಳಿದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳು ಕಾಂತಿಗೊಂಡಿರಲಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸರಸ್ವತಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ಹಂಸವನ್ನೇರಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದನು. ವ|| ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆಗೆ -೨೩೦. ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ ಸೋತು ಓಡಿಹೋಗಿ, ಹುಡುಹುಡಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಶಿವನೊಬ್ಬನೆ ಹಿಂದೆಗೆಯದೆ ನಿಂತನು. ವ|| ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ, ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಹಂಗಿಸಿ ಕಾಮನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು. ೨೩೧. ಅತ್ಯುಗ್ರವಾಗಿ (ನನ್ನ) ಹೂವಿನ ಬಾಣಗಳು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಟುವಾಗ ನಿನ್ನ ಈ ಜಟೆಯೂ (ವ್ಯಾಘ್ರ) ಚರ್ಮವೂ ಹಾವಿನ ಆಭರಣಗಳೂ ಯೋಗದಂಡವೂ ಏನಾದರೂ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟುವವೆ? ೨೩೨. ಎಲೈ ಬಡಯತಿಯೆ, ನಿನ್ನ ಮಿಗಿಲಾದ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಹೂಬಾಣದ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದೀತು. ಇನ್ನಾದರೂ ಬಾಲಚಂದ್ರನನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ

ಇನ್ನಾದೊಡಮೆಳವೆಜಿಯಂ

ಕೆನ್ನಂ ಪಿಡಿದಿರದೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಾಬ್ ಬಡಗೊರವಾ || ೨೩೨

ಎಡಗೈಯೊಳೊತ್ತಿ ಬಿಲ್ಲಂ

ಪಿಡಿದೊಯ್ಯನೆ ತೀಡಿ ಗೊಣೆಯುಮಂ ಕಡುಪಿಂ ಜೇ ||

ವೊಡವಾಗಳ್ ನೆಲನನಿತುಂ

ನಡುಗುವುದೆಲವೊಯ್ಯನಾಂತ ತಾವರೆಯೆಲೆವೋಲ್ || ೨೩೩

ಬರಯಿಗಳಂಜೆ ಕೂಡದರ ಕಲ್ಲೆದ್ದ ಪವ್ವನೆ ಸೀಜಿ ಬರ್ಚಿದೋ

ಪರ ಕಡುಸೊರ್ಕು ಮೆಯ್ಯಗೆಯೆ ಪಿಂಗಿದ ನೀಜರ ಬಲ್ಲು ಪಾಜಿ ಪಾ |

ದರಿಗರ ನಾಣ್ಣುಕುಗಿಡೆ ಬಲ್ಲುಳಿಸಿಂದಮಗಲ್ಲೆವೆತ್ತ ನ

ಲ್ಲರ ಬಗೆ ಬಳ್ಳಿ ಜೇವೊಡೆಯ ಬಲ್ಲುಲಿ ನೀಳ್ವದು ಕರ್ಪುವಿಲ್ಲನಾ || ೨೩೪

ಬಿಸುಗದಿರನ ಕಡುಗಾಯ್ತಂ

ಮಸುಳಿಸಿದುವು ತುಣುಗಿ ನೆಗೆದು ನಾಲ್ಕುಂ ದೆಸೆಯಂ |

ಮುಸುಕಿದುವು ಮುಳಿದರಂ ಜಂ

ಕಿಸಿದುವು ಬಡದಾರ್ದು ಕಾವನೆಚ್ಚಲರ್ಗಣೆಗಳ್ || ೨೩೫

ಚಲದಿಂ ಕಾವಂ ತೆಗೆದೆ

ಚ್ಚಲರಂಬೆಡೆಗೊಂಡು ತೊಣಿಗಳುಂ ಬೆಟ್ಟುಗಳುಂ |

ಪೊಲನುಂ ಬಾನುಂ ದೆಸೆಯುಂ

ಜಲಕ್ಕನಲರಿಂದೆ ಸಮದವೋಲಾಯ್ತತ್ತಂ || ೨೩೬

ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬದುಕಿಕೊ. ೨೩೩. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೆದೆಯನ್ನು ತೀಡಿ ಟಂಕಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲವೂ ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ತಾವರೆಯ ಎಲೆಯಂತೆ ನಡುಗಿ ಹೋಗುವುದು. ೨೩೪. ವಿರಹಿಗಳು ಅಂಜುವಂತೆ, ಕೂಡದೆ ಇದ್ದವರ ಕಲ್ಲೆದೆ ಹೊಹಾರಿ ಬಿರಿಯುವಂತೆ, ಅಗಲಿದ ಪ್ರಿಯಕರರ ಬಲವಾದ ಸೊಕ್ಕು ಸೋರಿಹೋಗುವಂತೆ, ದೂರವಾದ ಪ್ರಿಯತಮರ ಬಲ ಹಾರಿಹೋಗುವಂತೆ, ವಿಟರ ನಾಚಿಕೆ ಕುಗ್ಗಿ ಕುಸಿಯುವಂತೆ, ಕೋಪದಿಂದ ಆಗಲಿಹೋದ ನಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸು ಹೆದರುವಂತೆ ಕಾಮನ ಧನುಷ್ಯಂಕಾರದ ಮಹಾಧ್ವನಿ ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ೨೩೫. ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಕಾಮನ ಬಾಣಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಕಡುತರವಾದ ಪ್ರಚಂಡತೆಯನ್ನು ಮಸುಕೆನಿಸಿದುವು, ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿ ಕವಿದುಕೊಂಡವು (ಪ್ರಣಯದಲ್ಲಿ) ಕೋಪಗೊಂಡವರನ್ನು ಗದರಿಸಿದವು. ೨೩೬. ಕಾಮನು ಛಲದಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ಹೂಬಾಣಗಳು ಕವಿದುಕೊಂಡುದರಿಂದ ಬೆಟ್ಟ ಹೊಳೆ ಭೂಮಿ ಆಕಾಶ ದಿಕ್ಕು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಲೆ

ಇವು ಮುನ್ನಾರಾರ ಬಲ್ಲಂ ನೆಲೆಗಿಡಿಸವಾರಾರ ತಕ್ಕಂ ನೆಲಕ್ಕಿ,
 ಕೃಷಿವಾರಾರುರ್ಕನೊತ್ತಂಬರಿದು ಕಿಡಿಸವಾರಾರ ಕಾಯೆಲ್ಲವಂ ನೂಂ |
 ಕವಿವಾರಾರೇಬ್ಬಿಯಂ ಕುಂದಿಸಿ ಕಳೆಯವಿವಾರಾರ ಕಲ್ಲೆಯಲ್ಲೋಳ್ ನಾಂ
 ಟವೆನುತ್ತಂತೆಲ್ಲರುಂ ಬಾಯ್ವಿಡೆ ಗಡಣದೆ ಪೂಗೋಲ್ಲಕ್ಕಿತಂದುವಾಗಳ್ || ೨೩೭

ಅದಟರ್ ಬಾಯ್ವಿಡೆ ಬಲ್ಲಿದರ್ ಪೆಳರೆ ಗಂಡರ್ ಜಾಣಿ ಕೈಕೊಳ್ಳದ
 ಗ್ಗದ ಬೀರರ್ ತೆಗೆದೋಡೆ ಸೋರಪೆಕೆಯಾಳ್ಳಳ್ ಬಲ್ಲಿ, ಬೆಂಬೀಬಿ ಪೆ |
 ಚರದ ಕಂಪಿಂಗೆಳಸಿರ್ಪ ತುಂಬಕರಿಕಂ ತಾಗಿರ್ಪಿನಂ ಬಂದುವೋ
 ರೊಡ್ಡಲೋಳ್ ಮಾವಿನ ಬಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೋಲೆತ್ತೆತ್ತಲುಂ ಕಾವನಾ || ೨೩೮

ಕಣೆ ಕಣೆಯನುಗುಳ್ಳ ತೆಪದಿಂ
 ಕಣೆ ಕಣೆಯಂ ಕಣಿವ ತೆಪದಿನೆಂಟುಂ ದೆಸೆಯೋಳ್ |
 ಕಣೆ ಕಣೆಯನೀಂಬ ತೆಪದಿಂ
 ಪಣೆದರನಗಿದಳರೆ ಕವಿದುವಾಗಳ್ ಕಣೆಗಳ್ || ೨೩೯

ಮುಗಿಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸುಟೆದಾಡುವ ಪೆಂದಿರ ಕಣ್ಣು ಬೆಳ್ಳೊ ತಾ
 ರಗಳೆ ನೀಳ್ ನುಣ್ಣೆಳಗೊ ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲೊ ಹಾದಿಗಿಟ್ಟು ತೊ |

ಹೂಗಳಿಂದ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಆಯಿತು. ೨೩೭. ಇವು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಎಂತೆಂತಹರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ? ಯಾರ ಯಾರ ದರ್ಪವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಕೆಡಿಸಲಿಲ್ಲ? ಯಾರ ಯಾರ ಉಗ್ರತೆಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಬಿಡಲಿಲ್ಲ? ಯಾರ ಯಾರ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ? ಎಂತೆಂತಹರ ಕಲ್ಲು ಮೈಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಲಿಲ್ಲ-ಎನ್ನುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರೂ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೂಬಾಣಗಳು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಬಂದವು. ೨೩೮. ಶೂರರು ದೈನ್ಯವನ್ನು ತಾಳುವಂತೆ, ಬಲಿಷ್ಠರು ಬೆದರುವಂತೆ, ಶಲಿಗಳು ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳುವಂತೆ, ಹಿಂಜರಿಯದಿದ್ದ ವೀರರು ಕಂಬಿಕ್ಕಿತ್ತು ಓಡುವಂತೆ, ಹೆಸರಾದ ಹಿರಿಯ ಬಂಟರು ಹೆದರಿ ಶರಣಾಗುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಸುಗಂಧದ ಆಸೆಯಿಂದ ಬರುವ ದುಂಬಿಗಳು ಆ ಬಾಣಗಳಿಗೆ ಗರಿಗಳೆನಿಸುವಂತೆ-ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ ಮಾವಿನ ಹಾಗೂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಾಣಗಳು ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಕವಿದು ಬಂದುವು. ೨೩೯. ಬಾಣ ಬಾಣವನ್ನು ಉಗುಳುವಂತೆ, ಬಾಣ ಬಾಣವನ್ನು ಮಳೆಗರೆದಂತೆ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಬಾಣ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಹೆದರಿ ಹಿಂಜರಿಯಲು ಬಾಣಗಳು ಕವಿದವು. ೨೪೦. ಮೋಡಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಡೆದಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಬಿಳುಪೊ,

ಟ್ಟಿಗೆ ನೆಗೆತರ್ಪ ತಣ್ಣದಿರೊ ಪೇಟನೆ ನೋಬ್ಬರ ಕಣ್ಣೆ ಸುತ್ತಲುಂ
ಸೊಗಯಿಸಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಕವಿತಂದುವು ಭೋಂಕನೆ ಪೊವಿನಂಬುಗಳ್ || ೨೪೦

ಗಡಣದೆ ಮಾದೇವಿಯ ಬಗೆ
ಯೊಡೆಯನ ನೊಸಲೊಳ್ ಕದಂಪಿನೊಳ್ ಕೈ ಮೊಗದೊಳ್ |
ತೊಡೆಯೆಡೆಯೊಳ್ ತೋಳೆಡೆಯೊಳ್
ಬಡೆ ನಟ್ಟುವು ಕಾವನಂಬುಗಳ್ ತಾವೈದುಂ || ೨೪೧

ಕಟ್ಟಾಳ್ಳಿನಿಪ ರಕ್ಕಸ
ರೊಟ್ಟಜೆಗೆಟ್ಟುಲೆ ಸಗ್ಗಿಗರ್ ನೆಲನನೊಡಂ |
ಬಟ್ಟರೆ ಕಾಳೆಗದೆಯೊಳ್
ತೊಟ್ಟನೆ ಮಾದವಿಯರಸನರೆವೆಣ್ಣಾದಂ || ೨೪೨

ಮೊರೆಡಾದುವ ಮಹಿದುಂಬಿಯ
ನೆರವಿಗಳೈತಂದು ಮುಸುಳಿ ಪೊಸಗಂಪನುಣು |
ತ್ತಿರೆ ಕಾವನ ಮೇಲಂದ
ಚ್ಚರಸಿಯರಿಚ್ಚೆಯೊಳೆ ಮುಗುಳ ಮುಲೆಯಂ ಕಪ್ಪಿದರ್ || ೨೪೩

ವ|| ಅದಂ ಕಂಡು ಕಡುಮುಳಿಸೆಂಬ ಕಿಚ್ಚನ ಕರ್ಬೊಗೆಯಂತಗುರ್ಬುವಡೆದು ನೊಸಲೊಳ್
ಗಂಟಕ್ಕಿದ ಪುರ್ಬುಗಳುಂ, ಆ ಕಿಚ್ಚನ ನಾಲಗೆಯಂತೆ ಕೆಂಪಡರ್ಪ ಕಣ್ಣಳುಂ, ಪೊಟಮಡುವ

ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಚಾಚಿಕೊಂಡ ನುಣುಪಾದ ಕಾಂತಿಯೋ, ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲೊ, ಹಾದಿತಪ್ಪಿ
ಬಂದು ಚಿಮ್ಮಿದ ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳೊ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ
ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೇಲು ಮೇಲಾಗಿ ವೇಗದಿಂದ ಹೂಬಾಣಗಳು ಬಂದು ಆವರಿಸಿದುವು.
೨೪೧. ಶಿವನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ, ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ, ತೋಳಲ್ಲಿ, ಕಾಮನ
ಐದೂ ಬಾಣಗಳು ದಟ್ಟಯಿಸಿ ಬಂದು ನಾಟಿದುವು. ೨೪೨. ಕಡುಗಲಿಗಳೆನಿಸಿದ ರಾಕ್ಷಸರು
ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗುಂದಿ ಭಯಗೊಳ್ಳಲಾಗಿ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದವರು ನೆಲವನ್ನೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ
(ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳಲಾಗಿ) ಒಮ್ಮಿದೊಮ್ಮೆಲೆ ಶಿವನು ಅರ್ಧನಾರಿಯಾದನು. ೨೪೩.
ಗುಯಿಗುಡುವ ದುಂಬಿಯ ಮರಿಗಳು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಬಂದು ಕವಿದುಕೊಂಡು ಹೊಸ
ಪರಿಮಳವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅಪ್ಪರೆಯರು ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಮನ ಮೇಲೆ ಹೂವಿನ
ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿದರು. ವ|| (ಶಿವನು) ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಧಿಕವಾದ ಕೋಪವೆಂಬ
ಬೆಂಕಿಯ ಕರಿಹೊಗೆಯಂತೆ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಟಕ್ಕಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳೂ, ಆ ಬೆಂಕಿಯ
ಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ಕೆಂಪೇರಿದ ಕಣ್ಣುಗಳೂ, ಹೊರಡುವ ಶಾಪಾಕ್ಷರಗಳ ಆಘಾತದಿಂದ

ಸಾಪದಕ್ಕರದ ಪೊಯ್ಲಿಗೆ ನಡುಗುವಂತೆ ಕೆತ್ತುವ ತುಟಿಯುಂ, ಪರ್ಜುವ ಕನಲ್ಯೆಯೆಂಬ ಬಳ್ಳಿ
ಕೂರ ದಂಟಾದಂತೆ ಪಿಡಿದ ಲಾಗುಳಮುಂ ಅಂಜಕೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸೆ-

ಎಜಗುವ ತುಂಬವಿಂಡಗಿಯೆ ಬಗ್ಗಿಪ ಕೋಗಿಲೆ ಕೊಂಬುಗೊಂಡು ಬ
ಳ್ಳುಪ್ಪಿ ಮುಳಿದಡ್ಡವಾಯ್ತು ಗಿಳಿ ಮಲ್ಲಟೆಗೊಂಡೊಳಸಾರೆ ಮಾವು ಕೈ |
ಮುಳಿಯೆ ತೆರಳ್ಳು ರೂವುಗಿಡೆ ತೆಂಬೆಲರಂಚೆಗೊಡ್ಡು ಪಾಪಿ ಬಾಂ
ದೊಳೆದಲೆಯಂ ಕನಲ್ತು ನಡೆತಂಡು ಬಸಂತನ ಸೊರ್ಕು ಸೋರ್ವನಂ || ೨೪೪

ವ|| ಮುಂದೆ ನಿಂದು ಪಿರಿಯರೆಂಬುದು ಬಗೆಯದುರ್ಕೆಂದೆನ್ನೊಳ್ ಕಾದಿದೆ, ಅಂತದಳೆಂ
ನಿನ್ನೊಪಳಂ ಕೂಡದೆ ಪೆಜರಳೆಯದಂತೆಲ್ಲಿಯಾದೊಡಂ ನೀಂ ಕಾವನೆಂಬುದಂ ಮುಳಿದಿರ್ ಎಂದು
ಬೇಗದೆ ಪೂಗಣೆಯಂಗೆ ಸಾಪಮನಿತ್ತುದಂ ಬಸಂತನಿಂ ನೆಲೆವೀಡಿನೊಳಿದಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿ ಕೇಳ್ತು
ಮುಚ್ಚಿವೋಗಿ ಬಲೆಯಮೆಂತಾನುಮೆಲ್ಲತ್ತಿರಲೊಡನೆ-

ಪರಿಗಿಡೆ ಕಣ್ಣಿನೀರಜತುದೆಕ್ಕಸರಂಗಳ ತೋರ ಮುತ್ತುಗಳ್
ಪುರಿದವೊಲಾದುವಿಟ್ಟು ಸಿರಿಕಂಡದ ಬೊಟ್ಟು ಕಟಂಗಿ ಕಣ್ಣೆ ಕ
ತ್ತುರಿಯವೊಲೊಟ್ಟು ತೋಟಿದುದು ಸೂಡಿದ ಬಾಸಿಗಮಾಗಳಂತೆ ದ
ಳ್ಳುರಿ ತಗುಳ್ಳಂದದಿಂ ಕಟಿದುದಾಕೆಯ ಮೆಯ್ಯುಸುಪೇನಳುಂಬಮೋ || ೨೪೫

ನಡುಗುವುದೊ ಎಂಬಂತೆ ಅದಿರುವ ತುಟಿಯೂ, ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವ ಕೋಪವೆಂಬ ಬಳ್ಳಿಗೆ
ಆಸರೆಯ ಕಂಬವಾದಂತೆ ಅವನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಲಾಕುಳದ ಕೋಲೂ ಭಯವನ್ನು
ಹುಟ್ಟಿಸಲಾಗಿ-೨೪೪. ಮೇಲೆ ಮುಗಿಬೀಳುವ ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡು ಹೆದರಿ
ಹಿಂದೆಗೆಯುವಂತೆಯೂ ಕುಕಿಲುವ ಕೋಗಿಲೆ ಕೊಂಬೆಗಳ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು
ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ, ಕೋಪದಿಂದ ಅಡ್ಡ ಬಂದ ಗಿಳಿಗಳು ತಳಮಳಗೊಂಡು
ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ, ಮಾವು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುವಂತೆಯೂ ತೆಂಗಾಳಿ ಓಡಿ
ಮರೆಯಾಗುವಂತೆಯೂ, ಹಂಸಗಳ ಸಮೂಹ ಬೆದರಿ ಹೋಗುವಂತೆಯೂ, ಗಂಗಾಧರನು
ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ವಸಂತನ ಸೊಕ್ಕು ಇಳಿದು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ- ವ||
ಮುಂದೆ ನಿಂತು, “ಹಿರಿಯರೆಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ನನ್ನೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿದೆ.
ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೂಡದೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ, ನೀನು
ಕಾಮನೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರು” ಎಂದು ಕಾಮನಿಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತನು.
ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿ (ರತಿ) ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಸಂತನಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು
ಮೂರ್ಛಿತರಾದಳು. ಆಮೇಲೆ ಹೇಗೋ ಎಚ್ಚತ್ತುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ - ೨೪೫. ಧಾರೆಗಡಿದು
ಕಣ್ಣೀರು ಇಂಗಿ ಹೋಯಿತು; ಏಕಾವಳಿಯ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುತ್ತು ಹುರಿದಂತೆ
ಕರಿಕಾದುವು; ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಗಂಧದ ಹಣೆಬೊಟ್ಟು ಕಪ್ಪಿಟ್ಟು ಕಸ್ಮಾರಿಯಂತೆ ಕಂಡಿತು;
ದಳ್ಳುರಿ ತಾಗಿದಂತೆ ಮುಡಿದುಕೊಂಡ ಮಾಲೆ ಸೀದು ಹೋಯಿತು-(ಎಂದ ಮೇಲೆ)

ನೋಡಿದ ಮಾವರಂ ಕೊರಗಿ ಸೀಕರಿವೋದುದು ಪೊಕ್ಕ ಪೂಗೊಳಂ
ಪಾಡಬಿದ್ದದೆ ಕಾಯ್ದು ಕುದಿಗೊಂಡುದು ನೀಳ್ಗೊತ್ತರ್ಪ ಸುಯ್ಯಲ |
ಗೂಡಿದ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಿದವರಂ ಸುಡುತಿರ್ದುದು ಪೊತ್ತ ಪೂತಳಿರ್
ಬಾಡಿ ಕಣಗಿ ಚುಯ್ಯನುತುಮಿರ್ದುವು ನೀಳಿಯ ಮೆಯ್ಯ ಬೆಂಕಿಯು || ೨೪೬

ವ|| ಮತ್ತಮೊಮ್ಮೆ ಮಿಸುಪೆಸಳ ಪಸರದಿನೆಸೆವ ಪೊಸ ಪಸೆಯೊಳ್ ಮೈಯನೀಡಾಡಿ
ಪೊಳೆಪುವಡೆದ ಪಾಲ್ಲಡಲ ತೆರೆದುಜುಗಲೊಳ್ ಪವಡಿಸುವ ಸಿರಿಯಂ ಪೋಲ್ಪಿರ್ಪಳ್ ;
ಒಡನಾಡಿಗಳದಿಗದಿಗೆ ತಳೆವ ಪನ್ನೀರ ತುಂತುರ್ವನಿಗಳಿಂ ಹೊಸತಪ್ಪ ಕಾರಸಿರಿಯ ಪರಿಯಂ
ಪಡೆದಂತಿರ್ಪಳ್ ; ಅಂದಂಬಡೆದ ಕೆಂದಳಿರ ಗೊಂದಣದೊಳೊಂದಿ ನಿಂದು ಸಂದಣಿಸಿ ನೆಗೆದ
ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ ನಡುವೆ ಪೊಳವೆಳವೆಳೆಯಂತಿರ್ಪಳ್ ; ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯ
ತೊಳಗುವೆಳದಾವರೆಯ ಬಳಗಮಂ ತಳೆದು ಪಾವಿನ ಪಚ್ಚದಿನಚ್ಚಿರವಡೆದ ಜೋಗಿನೆಯಂತಿರ್ಪಳ್ ;
ಮನ್ನಣೆವೆತ್ತ ಮೇಳದ ಕೆಳದಿಯರ್ ಮಾಣದೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ತಂದೊಟ್ಟಿದ ಸಿರಿಕಂಡದ ಕೋಚ್ಚಿಸ್ಸಣಿಂ
ಪುದಿದು ಜಂತದಿಂ ಕಡೆದು ಕಂಡರಿಸಿದ ಪುತ್ತಳಿಯಂತಿರ್ಪಳ್ ; ತಡಿ ತಡಿಯ ತೆಂಗಿನೆಳನೀರ
ಕೂಡೆ ಕರೆಗಣ್ಣುವ ಕೊಳಂಗಳೊಳವೊಕ್ಕು ತಾವರೆಯ ಪಚ್ಚಲೆಯಂ ಮೆಯ್ಯೊಳಾಂತು ನುಣ್ಣೆತ್ತಪ್ಪಳವಿದಿರ
ಬಣ್ಣಮಂ ತಳೆದ ನೀರ್ವಣ್ಣಂತಿರ್ಪಳ್ ; ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ-

ಆಕೆಯ ದೇಹದ ತಾಪ ಎಷ್ಟು ಅತಿಶಯವಾದುದು! ೨೪೬. (ಆಕೆ) ನೋಡಿದ ಮಾಮರ
ಒಣಗಿ ಸೀದು ಹೋಯಿತು; ಹೂವಿನ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕರೆ, ಅದು ಕಾವೇರಿ ಕುದಿಯ
ತೊಡಗಿತು. (ಆಕೆಯ) ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನ ಗಾಳಿ ತಾಕಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು; ಮುಡಿದು ಕೊಂಡ
ಹೂಗಳು ಆ ಚೆಲುವೆಯ ದೇಹತಾಪದಿಂದ ಬಾಡಿ, ಬೆಂದು ಚುಯ್ಯುಡುತ್ತಿದ್ದವು. ವ||
ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಲ ನಳನಳಿಸುವ (ಹೂವಿನ) ಎಸಳುಗಳನ್ನು ಹರಡಿದ ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿ
ಮೈಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದಾಗ, ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ಹೊಳೆಯುವ ಅಲೆಗಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಒರಗಿದ
ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಆಕೆ ಹೋಲುತ್ತಿರುವಳು. ಸಖಿಯರು ಪುನಃ ಪುನಃ ಸಿಂಪಿಸುವ ಪನ್ನೀರಿನ
ತುಂತುರು ಹನಿಗಳಿಂದ ವರ್ಷಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚೆಲುವನ್ನು ಪಡೆದಂತಿರುವಳು; ಅಂದವಾದ
ಕೆಂಪಗಿನ ಚಿಗುರಲೆಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಿಂತಾಗ, ದಟ್ಟವಾಗಿ ನೆಗೆದ ಕೆಮ್ಮೊಡಗಳ
ನಡುವೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬಾಲಚಂದ್ರನಂತಿರುವಳು; ಸೊಗಸಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯ
ಹಲವಾರು ದಂಟುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಹೂವಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡ
ಯೋಗಿನಿಯಂತಿರುವಳು; ಮಾನ್ಯರಾದ ಆಕೆಯ ಆಪ್ತಸಖಿಯರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ
ತಂದು ಲೇಪಿಸಿದ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಶೀತಲವಾದ ಕಲ್ಪದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಾಗ ಆಕೆ,
ಹಸ್ತಿದಂತದಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬೊಂಬೆಯಂತಿರುವಳು; ದಂಡೆಗುಂಟ ಇರುವ
ತೆಂಗುಗಳ ಎಳನೀರು ಸೇರಿ ಮೇರೆವರಿಯುವ ತಿಳಿನೀರಿನ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ತಾವರೆಯ
ಹಸಿರಲೆಗಳನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ, ಎಳೆಬಿದಿರಿನ ನುಣ್ಣನೆಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು

ಕುಳಿವ್ ಕೊಳಂಗಳೊಳ್ ಮುಬಲ ದಿಂಟಿಗಳೊಳ್ ಸಮದಿವ್ ಬೆಟ್ಟನೊಳ್
ಬೆಳೆದಳಮಾವಿನೊಳ್ ತಳಿರ ಕಾವಣದೊಳ್ ಪರಿತರ್ಪ ಕಾಲ್ಗೊಳ್ |
ಬಳಸಿದ ಬಳ್ಳಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಡವದೊಳ್ ಸುಳಿದಾಡಿ ಮತ್ತೆಯುಂ
ಕಳೆಯಲಿನಿತ್ತುಮಾಳವಳುರ್ಬದ ತನ್ನಯ ಮೆಯ್ಯ ಬೆಂಕೆಯಂ || ೨೪೭

ಕೆಂದಳಿರ ಪಟೆವ ಪಾಸಿನೊ
ಳಂದಂಬಡೆದಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿ ನನೆವಿಲ್ಲ ತಾ |
ನೆಂದಿಗೆ ಬಂದು ಕೂಡುವ
ನೆಂದಂತಡಿಗಡಿಗೆ ಗಿಳಿಗಳಂ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಳ್ || ೨೪೮

ತನಿವಣ್ಣಂ ಲಂಚಮೊವೆಂ ಪುರುಳಿ ನಿನಗೆ ಪೂಗೊಂಚಲಂ ಬೇಗದಿಂದಂ
ನಿನಗೀವೆಂ ತುಂಬ ಕೆಂದಾವರೆಯ ಮಿಸುಗಾವೊಳ್ಳೆಡೆಯಂ ಮಾಗದೆಂದುಂ |
ನಿನಗೀವೇನಂಚೆ ಕಂಪಂ ನಿನಗೆ ಸಲಿಸುವೆಂ ಕೂಡೆ ತಣ್ಣಾಯಿನೋ
ಪನಸಿಂದಾರಯ್ಯ ತಂದೆನ್ನೊಡನಿರಿಸಿದೊಡೆಂದಾಕೆ ಮಾತಾಡುತಿರ್ಪಳ್ || ೨೪೯

ವ|| ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲಾ ಚಾಂದೊಳಿದಲೆಯನ ಸಾಪಂದಳೆದು ಬಂದು ನೀನೀ ಪೂವಿನ
ಪೊಟಲೊಳ್ ನನೆಯಂಬನೆಂಬರಸಾದೆ. ನಿನ್ನ ಸಾಪಂ ಎನ್ನ ಮಾತನೆಂದು ಕೇಳ್ವೆ ಅಂದೇ ತೀರ್ದದು.

ಹೊಂದಿದ ಜಲಕನ್ಯೆಯಂತೆ ಇರುವಳು. ಇದಲ್ಲದೆ-೨೪೭. ತಂಪಾದ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ, ಮರಳುದಿಣ್ಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃತಕಗಿರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಬೆಳೆದ ಎಳಮಾವಿನಲ್ಲಿ, ತಳಿರಲೆಯ ಬಳ್ಳಿಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸುತ್ತವರಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಸುಳಿದಾಡಿದ ಬಳಿಕವೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ದೇಹದ ಅತಿಶಯ ಶಾಪವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ೨೪೮. ಕೆಂಪಾದ ತಳಿರಲೆಗಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವಂತಹ (ಮೆದುವಾದ) ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ (ಕುಳಿತ) ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯು, “ಕಾಮದೇವನು ಎಂದಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವನು?” ಎಂದು ಗಿಳಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಳು. ೨೪೯. “ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಪತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದು ನನ್ನೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿದರೆ, ಗಿಳಿಯೇ ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಲಂಚಕೊಡುವೆನು; ದುಂಬಿಯೆ, ನಿನಗೆ ಕೂಡಲೆ ಹೂಗೊಂಚಲನ್ನು ನೀಡುವೆನು; ಹಂಸಿಯೆ, ನಿನಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದೆ ತಾವರೆಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೊಡುವೆನು; ತಂಗಾಳಿಯೆ, ನಿನಗೆ ಕೂಡಲೆ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಒದಗಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಆಕೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಳು. ವ|| ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇತ್ತಕ್ಕಡೆಗೆ ಶಿವನ ಶಾಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನೀನು ಬಂದು ಈ ಹೂವಿನ ಹೊಳಲಲ್ಲಿ ನನೆಯಂಬನೆಂಬ ಅರಸನಾದೆ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ನಿನಗೆ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯಾಯಿತು. ಈ

ಈ ಬಾಬಿ ಮೊದಲಾದುದೆಲ್ಲಂ ನಿನ್ನ ಪಾಡಿ-ಎಂದಚ್ಚರಸಿ ಪೇಯ್ತು ತನ್ನ ನೆಲೆಗೆ ಪಾಟಿಪೋಗೆ-

ಗಿಳಿಯಂದಾ ಮಾತಂ ಕೇ

ಳ್ಳೆಳದಳಿರಂ ಗುಡಿಯನೆತ್ತಿ ಕೊಂಡೊಲವಿಂ ಕ |

ಣ್ಣೊಳೆ ಪೋಗಿ ಕಂಪುವೊಲಂ

ಗಟಿಲನೆ ಪೊಕ್ಕಪಿಡುದು ಬಸಂತಂಗಳ್ ॥

೨೫೦

ವ|| ಅಂತಪಲೊಡನೆ ಕೋಗಿಲೆ ಕೈವಂದ ಮಾವಂ ಸಾರ್ವಂತೆಯುಂ ಬಿಸಿಲೊಳ್ ಬೇಗುದಿಗೊಂಡವಂ ತಣ್ಣೊಳನಂ ಪೊಕ್ಕಂತೆಯುಂ, ಬಡವಂ ಕಸವರಮಂ ಕಂಡಂತೆಯುಂ, ನಲ್ಲಳ ನುಡಿಯಂ ಕಾದಲಂ ಕೇಳ್ವಂತೆಯುಂ, ನೀಟಿಯ ಕಾಲ್ಪೊಯ್ಯನಸುಗೆ ತಳಿತೃಂತೆಯೂ, ಪಿರಿದಪ್ಪ ಸಂತಸಮನೆಯ್ತು ಬಸಂತಂ ತಳಿರ್ವನೆಯೊಳ್ ನಲ್ಲನಂ ನೆನೆದು ದೂಟಿಸುತಿರ್ಪಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಗಾ ತೆಪನೆಯ್ತು ಬನ್ನಪಂಗೆಯ್ತು ನಿನ್ನೊಳಮಂ ಸೂಚಿಸವೇಬಲೊಡನೆ-

ಪಡೆಯೆಲ್ಲಂ ನಡೆ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಬದಿಯಂ ನಾಣೋಡೆ ಬೆಂಕೊಂಡವಂ

ಕಡಲೊಳ್ ಪಟ್ಟನನಿಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟಿದದಟಂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಂ ಗೆಲ್ಲನೆ |

ಮೊಡೆಯಂ ಬಂದಪನೀಗಿಳಂತೆ ನಲವಿಂದಂ ಬಳ್ಳಿಮಾಡಂಗಳೊಳ್

ಗುಡಿಯಂ ಬೇಗದೆ ಕಟ್ಟಮೆಂದು ಪಡೆವಳ್ಳರ್ ಸುತ್ತಲುಂ ಸಾಟಿದರ್ ॥

೨೫೧

ಬಾಳೆ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪಾಳ್ಕ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪರೆಯು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಾರಿಹೋದಳು. ಆಗ-೨೫೦. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಗಿಳಿಯು ಎಳೆಯ ತಳಿರನ್ನು ಧ್ವಜವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಂಪಿನ ಪೊಳಲೆಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಊರನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ವಸಂತನಿಗೆ (ಸಮಾಚಾರವನ್ನು) ತಿಳಿಸಿತು. ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿ, ಕೋಗಿಲೆ ಫಲಬಿಟ್ಟ ಮಾವನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆಯೂ, ಬಿಸಿಲಿಂದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದವನು ತಂಪಾದ ಕೊಳವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಂತೆಯೂ, ಬಡವನು ನಿಧಿಯನ್ನು ಕಂಡಂತೆಯೂ, ಪ್ರಿಯತಮನು ತನ್ನ ನಲ್ಲೆಯ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಂತೆಯೂ, ಚೆಲ್ಲೆಯ ಪಾದಹತಿಯಿಂದ ಅಶೋಕವೃಕ್ಷವು ಪಲ್ಲವಿಸಿದಂತೆಯೂ ವಸಂತನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ನೆನೆನೆದು ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಬಳ್ಳಿಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಇಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿಗೆ ವಸಂತನು ಆ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಭೇರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯ ಹೇಳಿದಾಗ - ೨೫೧. “ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ನಾಚಿಕೆಗೀಡುಮಾಡು. ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದವನೂ ಸಾಗರಶಾಯಿಯಾದವನ (ವಿಷ್ಣು)ನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮೆಟ್ಟಿದವನೂ, ಆದ ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನು ಶಿವನನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ಈಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, (ಆದುದರಿಂದ) ಬಳ್ಳಿಮಂಟಪಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಧ್ವಜಗಳನ್ನು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಕಟ್ಟಿರಿ” ಎಂದು ಸೇನಾಪತಿಗಳು ಸುತ್ತಲೂ

ಕಳಸಂ ಕನ್ನಡಿ ಗುಡಿ ಪ
ಜ್ವಳಿಸುವ ಮಾಂದಳಿರ ತೋರಣಂ ದೆಸೆದೆಸೆಯಂ ।
ಬಳಸಿರೆ ಬಾಜಪ ಪಟಿ ಕ
ಣ್ಣೊಳಿಸಿರೆ ಪೊಜಮಟ್ಟರೊಸಗೆಯಿಂ ಪೊಸವೆಂಡಿರ್ । ೨೫೨

ವ|| ಅಂತು ಪೊಜಮಟ್ಟು ಸಿಂಗರಗಡಲ್ ಕರೆಗಣ್ವಿದಂತೆ ಬರ್ಪ ಪೆಂಡಿರ ತಂಡಕ್ಕೆ
ತಲೆದುಡುಗೆಯಾಗಿ, ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯ ಕುಂಚದ ಅಡಪದ ಡವಕೆಯ ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆಯ ಕಜ್ಜಳದ ಕನ್ನಡಿಯ
ಚಿನ್ನೆಯವೆರಸು ಇಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿ ನಡೆವಾಗಳ್--

ಸುರಯಿಯ ಚೊಲ್ವೆಯಮುಂ ಪೊಸ
ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮೊಗ್ಗೆಯೆಕ್ಕಸರಮುಂ ಪೊಂಬಾ !
ದರಿಯ ಕಿಜುಮುಗುಳ ತೊಡರುಂ
ಪರಿವಡೆದಿರೆ ಬಂದನಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ಬಸಂತಂ || ೨೫೩

ನಡೆವರಸಂಚಿಯ ತಂಡ
ಕ್ಕಡೆ ನೆಳೆಯದು ಪೊಡವಿ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯಣೆಗೆ ।
ಳೆಡೆ ನೆಳೆಯದಿನತುಮಾಗಸ
ಮೆಡೆ ನೆಳೆಯದು ಗಿಳಿಯ ದಲಕೆ ದೆಸೆಯನಿತನುತುಂ || ೨೫೪

ವ|| ಅಂತು ಬಂದು ಪಿರಿದಪೊಸಗೆಯಿಂದಿಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿ ಕಾವನನಿದಿಗೊಳ್ಳಲ್ವಿ-

ಅಡಿಯಂ ಬಲ್ವಿದಿದುವು ನು
ಣ್ಣೊಡೆಯಂ ಪಿಡಿಕಿಸಿದುವಡರ್ದು ಕಾವನ ತೋಳಂ ।

ಸಾರಿದರು. ೨೫೨, ಕಲಶ, ಕನ್ನಡಿ, ಧ್ವಜ, ಹೊಳೆಯುವ ಮಾವಿನೆಲೆಯ ತೋರಣಗಳು
ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರಲಾಗಿ, ಬಾರಿಸುವ ಹರೆ ಮನೋಹರವಾಗಿರಲು,
ನವಯುವತಿಯರು ಸಡಗರದಿಂದ ಹೊರಟರು. ವ|| ಹಾಗೆ ಹೊರಟು ಶೃಂಗಾರದ
ಸಮುದ್ರವೆ ಮೇರೆವರಿದಂತೆ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಶಿರೋಮಣಿಯಾಗಿ,
ಇಚ್ಛಿಗಾರ್ತಿಯು, ಬಿಳಿಕೊಡೆ, ಚಾಮರ, ವೀಳ್ಯದ ಸಂಚಿ, ಪೀಕದಾನಿ, ಬೀಸಣೆಗೆ,
ಕಣ್ಣಪ್ಪು, ಕನ್ನಡಿ-ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಬೇರೆಬೇರೆ ಚೆಲುವೆಯರ
ಸಂಗಡ ನಡೆದಳು. ಆಗ- ೨೫೩. ಸುರಗಿಯ ಹೂಗಳನ್ನುಳ್ಳ ತುರುಬಿನ ಕೊನೆಯಿಂದಲೂ,
ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಹೊಸಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದಾದ ಏಕಾವಳಿಯಿಂದಲೂ, ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಪಾದರಿಯ
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಾಲ್ಪಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭೆ ಹೊಂದಿ
ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಸಂತನು ಬಂದನು. ೨೫೪. ನಡೆಯುವ ರಾಜಹಂಸಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ
ಭೂಮಿ ಸಾಲದಾಯಿತು; ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಗಳ ಪಡೆಗೆ ಆಕಾಶ ಪ್ರದೇಶವೆಷ್ಟೂ
ಸಾಲದೆನಿಸಿತು; ಗಿಳಿಗಳ ದಳಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕುಗಳು ಸಾಲದಾದುವು. ವ|| ಹಾಗೆ ಬಂದು

ಬಿಡದಪ್ಪಿದುವಂದಾಕೆಯ
ಕೊಡಕೆವರಂ ನಿಮಿದು ಪೊಳೆವ ತುಲುಗೆಮೆಗಣ್ಣ್ || ೨೫೫

ಬರಿದೊಳ್ಳಾವರೆಗಂಪಂ
ಕೊರಲುದ್ದಂ ಪೀರ್ವ ತುಂಬಿಯೆನೆ ನೀಜನ ಚಿ |
ಲೊರೆದ ಸವಿದುಟಯನೊಲವಿಂ
ಬರೆ ಪೀರ್ದವು ಪೀರ್ದವು ನೋಡುವಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣ್ || ೨೫೬

ನಗೆಮೊಗದೊಳ್ ತೆಜಂಬೊಳಿದು ನುಣ್ಣುಟಯೊಳ್ ಮೊಗಮಿಕ್ಕಿ ಗಲ್ಲದೊಳ್
ಜಗುಯ್ ಕೊಡಂಕೆಯೊಳ್ ನುಸುಳ್ಳು ಪೇರುರದೊಳ್ ಸುಚಿದಾಡಿ ತೋಳ್ಳೊಳ್ |
ಸೊಗಯಿಸಿ ಸೊರ್ಕ ಪೊರ್ಕುಬೊಳಡಂಗಿ ತೊಳಪ್ಪಡೆಯೊಳ್ ಸಡಿಲ್ಲು ಕಾ
ಲುಗುರ್ಗೊಳೆದ ಮಾರ್ಪೊಳಿದುವಾಕೆಯ ದಾಳಮನಾಂತ ದಿಟ್ಟುಗಳ್ || ೨೫೭

ನನೆಗಣೆಯನ ಮೆಯ್ಯಳಗಂ
ಬನಿಗೊಳದೊಳ್ ಮೊದಲೆ ಮಿಳಿದು ನೆಗೆದಾಡಿದುವಂ |
ದನಸುಂ ಕಡು ನೀಜಿಯ ಚಿ
ಲೈನೆ ತೊಳಗುವ ಕಣ್ಣಳಿಂಬ ಪೊಸಮೊಂಬೊಣರ್ಗಳ್ || ೨೫೮

ಸವನಿಸೆ ಹಮ್ಮದಂ ನಡುಪ ಕಾಲ್ ಬೆಮರಂ ಬಿಡುತಿರ್ಪ ಗಲ್ಲಮು
ಣುವ ನವಿರಚ್ಚು ಪಾಯ್ ಕಡೆಗಣ್ಣೊಸರಾಜುವ ಬಾಯ್ ಜಗುಯ್ ತೋ |

ಇಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯು ಕಾಮನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುವಾಗ-೨೫೫. ಕಿವಿಗಳವರೆಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡು ತುಂಬಿದೆಯಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಾಮನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡವು. ನುಣುಪಾದ (ಆತನ) ತೊಡೆಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುವು; ಮೇಲೇರಿ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅಪ್ಪಿದವು. ೨೫೬. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಳಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಮಲದ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಕಂಠಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೀರಿಕೊಂಡ ದುಂಬಿಯೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಚೆಲುವಾದ ಸವಿದುಟಿಯನ್ನು ಇಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೀರಿಯೆ ಹೀರಿದವು. ೨೫೭. ಆಕೆಯ ಕಾಂತಿಮಯವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು (ಆತನ) ನಗುಮುಖದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಹರಿದಾಡಿ, ನುಣುಪಾದ ತುಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖವಿಟ್ಟು, ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ಅಗಲವಾದ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿ, ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಸೊಕ್ಕಿ, ಹೊಕ್ಕುಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ, ಹೊಳೆಯುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಿ, ಕಾಲುಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾದುವು. ೨೫೮. ಆ ಮಹಾಸುಂದರಿಯ ಕಣ್ಣೆಂಬ ಹೊಳೆಯುವ ಜೊತೆ ಮೀನುಗಳು ಕಾಮನ ದೇಹಕಾಂತಿಯೆಂಬ ಸವಿಯಾದ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸುಳಿದಾಡಿ ನೆಗೆದಾಡಿದುವು. ೨೫೯. ಉಂಟಾಗುವ ಮೂರ್ಚ್ಚೆ, ನಡುಗುವ ಕಾಲು, ಬೆವರು ಕೆನ್ನೆ,

ಜುವ ಪೊಣವಾಳುಳುಚ್ಚಳಿಪ ತೆಳ್ಳದಮಿವರ್ಗೊಳೊಪ್ಪೆ ನೋಡಿದರ್

ತವಕಪ ಕಣ್ಣಲರ್ ಸುಸಿಲನೊಪ್ಪಿಸೆ ಕಾವನುಮಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿಯುಂ || ೨೫೯

ವ|| ಬಲೆಕೆ, ಬಸಂತಂ ಮುಂತಾಗಿ ಬಂದು ಕಾಣ್ಕೆಗೊಟ್ಟು ಕಂಡು ತನ್ನ ಪಡೆಯಲ್ಪಮನಳವಳಿದು ಮನ್ನಿಸಿ ನನವಿಲ್ಲಬಲ್ಲಹಂ ಕೈವಂದ ಮಾವೆಂಬಾನೆಯನಿಚ್ಚಿಗಾರ್ತಿವರಸೇವೆ ನಡೆತಂದು ಕಂಪಿನ ಪೊಂಬಲಂ ಪೊಕ್ಕು ಬೀದಿಗೊಂಡು ಬರ್ಪಾಗಳ್-

ನೆಗೆದ ನೆಲೆಮಾಡದೊಳ್ ಪೊಸ

ದುಗುಲಮನೊಲವಿಂದೆ ಪೊದದು ನೋಡುವಳೊರ್ವಳ್ |

ಸೊಗಯಿಸಿದಳ್ ಮಿಜುಗುಪ ಬೆ

ಳುಗ್ಗಿಲಂ ಮಹಿಗೊಂಡು ನಿಂದ ಬಿಜ್ಜೋದರಿವೋಲ್ || ೨೬೦

ಮುಡಿ ಜಗುಲಿ ನೇವುರಂ ದನಿ

ಗುಡೆ ಬಡನಡು ಬಳ್ಳಿ ಮೇಲುದೋಸರಿಸೆ ತೊಳ |

ಪುಡೆಸಡಿಲೆ ಬಂದಳೊರ್ವಳ್

ನಡೆ ನೋಡಿದಳಾಗಳಂತ ನಾಣವಿನೆಗೆಂ || ೨೬೧

ಮುತ್ತಿನ ಪಟ್ಟಮಂ ತುಡುವುದಂ ಮಹಿದೊಪ್ಪರೆ ಮೇಳದಾಕೆಗಳ್

ಕತ್ತರಿಬೊಟ್ಟನೆಂತಿಡುವೊಡಂ ನಿಲಲೊಲ್ಲದೆ ಸಾರ್ದು ನಲ್ಲೆಯಿಂ |

ಹೊಮ್ಮುವ ರೋಮಾಂಚನ, ಮೀರಿ ಹರಿವ ಕಡೆಗಣ್ಣನೋಟ, ಹಸಿಯಾರುತ್ತಿರುವ ಬಾಯಿ, ಜಾರಿ ತೋರುವ ಜಘನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಮದನದ್ರವ-ಇವು ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಕಾಮನೂ ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯೂ ಕಾತರಿಸುವ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೆ ಸುರತಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿದರು. ವ|| ಆಮೇಲೆ ವಸಂತನು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕಂಡನು; ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ, ಕಾಮದೇವನು ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯೊಡನೆ ಫಲಬಿಟ್ಟ ಮಾವೆಂಬ ಆನೆಯನ್ನು ಎರಿ ಹೊರಟು ಬಂದು, ಕಂಪಿನ ಹೊಳಲನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಬೀದಿಗುಂಟ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ-೨೬೦. ಎತ್ತರವಾದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ರೇಷ್ಮೆವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊದೆದುಕೊಂಡು ನಿಂತು ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವಳೊಬ್ಬಳು, ಬಿಳಿ ಮೋಡದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ವಿದ್ಯಾಧರೆಯಂತೆ ಶೋಭಿಸಿದಳು. ೨೬೧. (ಕಟ್ಟಿದ) ಮುಡಿ ಜಾರಿದೆ; ನೂಪುರಗಳು ಝಣಝಣಿಸುತ್ತಿವೆ; ತೆಳ್ಳನೆಯ ನಡು ಬಳುಕುತ್ತಿದೆ; ಎದೆಯ ಮೇಲಿನ ಸೆರಗು ಸರಿಯುತ್ತಿದೆ; ಚಕಚಕಿಸುವ ಸೀರೆ ಸಡಿಲುತ್ತಿದೆ; (ಆದರೆ ಇವಾವುದರ ಪರವೆಯಿಲ್ಲದೆ) ಒಬ್ಬಳು ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ತೊರೆದು, ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ನೋಡಿದಳು. ೨೬೨. (ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು) ಮುತ್ತಿನ ಆಭರಣವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನೆ ಮರೆತಳು; ಸಖಿಯರು ಕಸ್ತೂರಿಯ

ದೊತ್ತೆಯನಿತ್ತನಂ ಬಸುಟು ಚೌಕಿಗೆಯಂ ಪೊಜಮಟ್ಟು ಗಾಡಿಬೆಂ
ಬತ್ತಿರೆ ಬಂದಳೊರ್ವಳಿಮೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡಿದಳೊಲ್ಲಾ ಕಾವನಂ || ೨೬೨

ಸೋಮುಡಿ ಬೆನ್ನನಪ್ಪಳಿಸೆ ಬಂಕದಿನಿಕ್ಕಿದ ರನ್ನ ಜೈಸರಂ
ಪೆರ್ವೊಲೆಯಂ ಪಳಂಚೆ ನಗೆಗಣ್ ಮಹಿವುಲ್ಲೆಯ ಚೆಲ್ಲಗಣ್ಣಂ !
ನೂರ್ಮಡಿ ಚೆಲ್ಲನಾನೆ ನೊಸಲೊಳ್ ಕುರುಳುಯ್ಯಲನಾಡೆ ಬೇಗದಿಂ
ಕೂರ್ಮೆಯನಾಂತು ನೀತಿ ನಡೆತಂದಲರ್ವಿಲ್ಲನ್ನದೆ ನೋಡಿದಳ್ || ೨೬೩

ಮತ್ತಂ-

ಕುರುಳೋ ತುಂಬಿಯ ಬಂಬಲೋ ತೊಡೆಗಳೋ ಪೊಂಬಾಚಿಯೋ ಕಣ್ಣೋ
ದೊರೆವೆತ್ತೊಪ್ಪದ ನೈದಿಲೋ ಬೆರಲೋ ಕೂರ್ಪಾರ್ಗಿದ ಪೂಗೋಲ್ಲೋ !
ಕೊರಲೋ ನುಣ್ಣಳವಟ್ಟು ಕೌಂಗೊ ಪೊಸತಾರ್ಗಿದಪ್ಪವೆಂದೆದೆ ಮಿಂ
ಡರ ತಂಡಂ ಬಟಿಸಲ್ಲಿನಂ ನಡೆದು ಬಂದಾ ನೀತನಂ ನೋಡಿದಳ್ || ೨೬೪

ಇಕ್ಕಿದ ರನ್ನದೋಲೆ ಪೊಸಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ ತೋಳಬಂದಿನೀ
ಳ್ಳೆಕ್ಕಸರಂ ತೊಳಪ್ಪ ಬೆರಲುಂಗುರಮಿಂಚರಮಿವ ನೇವುರಂ !
ಚೊಕ್ಕಳವಪ್ಪ ಚೆಲ್ಲನೊಳಕೊಂಡಿರೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಲ್ಲಿಮಾಡಮಂ
ತಕ್ಕನೊಳೀರೆ ನೋಡಿದಳದೊರ್ವಳಗುರ್ವಿಪ ಕರ್ಪುಲಿಲ್ಲನಂ || ೨೬೫

ತಿಲಕವಿಡಲು ಬಂದರೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟಳು; ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಿಂದ ಒತ್ತೆಯ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ವಿಟನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು, ಚೌಕವನ್ನು ದಾಟಿ ದಾಸಿ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೆ ಬರುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಮುಂದರಿದು ಬಂದು ಕಣ್ಣೆವೆ ಬಡಿಯದೆ ಕಾಮನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ೨೬೩. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಚೆಲುವೆ-ಬಿಡುಮುಡಿ ಬೆನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದೆ; ಬಿಂಕದಿಂದ ಧರಿಸಿದ ಐದೇಳೆಯ ರತ್ನಹಾರ ತೋರವಾದ ಮೊಲೆಗಳನ್ನು ತುಟಿಸುತ್ತಿದೆ; ಜಿಂಕೆಮರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನೂರು ಮಡಿ ಚೆಲುವನ್ನು ಆಕೆಯ ನಗೆಗಣ್ಣುಗಳು ತಾಳಿವೆ; ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಗುರುಳು ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ತವಕದ ನಡೆಗೆಯಿಂದ ಆ ಚೆಲುವೆ ಬಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಮನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಇದಲ್ಲದೆ-೨೬೪. (ಇವೇನು) ಕೂದಲೋ ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡೋ? ತೊಡೆಗಳೋ ಹೊಂಬಾಳೆಗಳೋ? ಕಣ್ಣುಗಳೋ ಉತ್ತಮವಾದ ನೈದಿಲೆಗಳೋ? ಬೆರಳುಗಳೋ ಹಸನಾದ ಹೂಬಾಣಗಳೋ? ಕೊರಲೋ ನುಣುಪಾದ ಕೌಂಗೊ ಎಲ್ಲ ಹೊಸದಾಗಿದೆಯಲ್ಲ ಇದು! ಎಂದುಕೊಂಡು ವಿಟರ ಹಿಂಡು ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಚೆಲುವೆಯೊಬ್ಬಳು ನಡೆದು ಬಂದು ಆ ಚೆಲುವ (ಕಾಮ)ನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ೨೬೫. ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ರತ್ನದ ಒಲೆ; ಹೊಸ ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ; ತೋಳ ಬಂದಿ; ನೀಳವಾದ ಏಕಾವಳಿ; ಹೊಳೆಯುವ ಬೆರಳುಂಗುರ; ಮಧುರವಾಗಿ ದನಿಗುಡುತ್ತಿರುವ ಅಂದುಗೆ; ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಮಿಗಿಲಾದ ಚೆಲುವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಬ್ಬಳು ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ

ವ|| ಅಂತು ನಡೆನೋಡುವ ನಗೆಮೋಗದ ಮುದ್ದುಮೋಗದ ನುಣ್ಣೋಗದ ತನ್ನೋಲಗದ ಪಲತೆಹದ ಪೆಂಡಿರ ಕಣ್ಣೆ ಗಾಡಿಯಂ ಬೀಜುತಂ ಬಂದರಮನೆಯಂ ಪೊಕ್ಕು ಪರಿವಡೆದ ಪಿರಿಯ ಕರುಮಾಡದ ಮುಂದಣ ಓಲಗಸಾಲೆಯೋಳ್ ಸಿಂಗರದ ಗೆನ್ನನಾಂತ ಪಟ್ಟವಣೆಯ ಮೇಲೆ ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿವರಸು ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹಂ ಕುಳ್ಳಿರಲೊಡನೆ-

ನಿಗಳದ ನುಣ್ಣರಂ ನೆಗೆವಿನಂ ನುಡಿಗಳ್ ಕಿವಿಗಿಂಪನೀವಿನಂ
ಮಗಮಗಿಸುತ್ತುಮಿರ್ಪ ನಜುಸುಯ್ಯಲರ್ವಕ್ಕಿ ಜಿನುಂಗುತಿರ್ಪನಂ |
ಬಗೆಗೊಳೆ ಬಂದು ನಿಂದು ನೆಜೆದಗ್ಗದ ನೀಜಿಯರೊಲ್ಲ ಪರ್ವವಾ
ಪೊಗಬುಲಿ ಪೊಣ್ಣೆ ಬತ್ತರದೆ ಮುತ್ತಿನ ಸೇಸೆಯನಾಗಳಿಕ್ಕಿದರ್ || ೨೬೬

ನೊಸಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀಳ್ ಕುರುಳೋಳಿಗಳುಯ್ಯಲನಾಡೆ ಡಾಳಮಂ
ಪಸರಿಪ ತೋರ ಮುತ್ತಿನ ಸರಂ ಮೊಲೆಯೋಳ್ ತಲೆಯೊತ್ತೆ ನಾಡೆಯುಂ |
ಮಿಸುಗುವ ಕಣ್ಣು ನುಣ್ಣೆಳೆಗು ಜೊನ್ನದೊಳೋರಗೆಯಾಗೆ ಸೊಂಪು ಸಂ
ದಿಸೆ ಪೊಸ ರನ್ನದಾರತಿಯನೆತ್ತಿದರಗ್ಗದ ಗಾಡಿಕಾರ್ತಿಯರ್ || ೨೬೭

ಬಳಿಯ ನನೆಯ ಕಣೆಗೆ ನಾಡೆ ಪಗೆವರಗಿದು ಸುಗಿಯೆ ಕೂಡೆ
ನೆಲನನೊಂದೆ ಕೊಡೆಯನಾಳ್ತು ಮಿಸುಪ ಜಸಮೆ ನಿಮಿರೆ ಕೇಳ್ತು

ಬೆಳ್ಳಿಯ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನ್ನು ಏರಿ ನಿಂತು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕಾಮನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ವ|| ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ನೋಡುವ ನಗುಮುಖದ, ಮುದ್ದುಮುಖದ, ನುಣುಪಾದ ಮುಖದ ತನ್ನೋಲಗದ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬೀರುತ್ತ ಬಂದು, ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮುಂದಿನ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರದಿಂದ ಅಂದವಾದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿಯೊಡನೆ (ರತಿಯೊಡನೆ) ಕಾಮನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ-೨೬೯. ಕಾಲಂದುಗೆಯ ಮಧುರದ್ವನಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ನುಡಿಗಳು ಕಿವಿಗೆ ಸವಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಗಮಗಮಿಸುವ ಮುಖದ ಉಸಿರಿಗೆ ದುಂಬಿಗಳು ಬಂದು ಮೊರೆಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತು ಮಿಗಿಲಾದ ಚೆಲುವೆಯರು ಸ್ತುತಿ ಮಾಡುತ್ತ, ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ಮುತ್ತಿನ ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಸೂಸಿದರು. ೨೬೭. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಂಗುರುಳು ಉಯ್ಯಲಾಡುತ್ತಿರಲು, ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುತ್ತುಗಳ ಮಾಲೆ ಮೊಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಕಲಾಡುತ್ತಿರಲು ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳ ನುಣುಪಾದ ಕಾಂತಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿರಲು, ಮಿಗಿಲಾದ ಚೆಲುವೆಯರು ಅಂದವಾಗಿ ಹೊಸ ರತ್ನದಾರತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ೨೬೮. ಬಿಳಿಯ ಹೂಬಾಣಕ್ಕೆ ವೈರಿಗಳು ಬೆದರಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಏಕಚ್ಛತ್ರದಿಂದ ಆಳಿ, ಉಜ್ವಲವಾಗಿ (ತನ್ನ) ಯಶಸ್ಸು ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ತಂಪಾದ ತಾವರೆ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ, ಲತಾಮಂಟಪಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಟಿಕದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಹರಿಯುವ

ಕುಳಿವ್ ಪೂಗೊಳಂಗಳಲ್ಲಿ ತಳಿರ ಕಾವಣಂಗಳಲ್ಲಿ
 ಪಳಿವೆಸದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿವ ತೊಳೆಯ ತಡಿಗಳಲ್ಲಿ
 ತುಂಬಿವಿಡಿನಂತೆ ಪಾಡಿ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತೆ ಕೂಡಿ
 ದೆಸೆಯನಿಚ್ಚೆಯಿಂದ ನೋಡಿ ಸೊಗಯಿಪಂಚಿಯಂತಿರಾಡಿ
 ಪೊಳೆವ ತಳಿರ ನನೆಯ ಮೊನೆಯ ತುಳುಗಿದಲರ ಬಳಸುವೆಲರ
 ಮಿಳಿವ್ ಮಿಡಿಯ ಗಿಳಿಯ ನುಡಿಯ ಪರಿವ ಕಾಲ ಕರ್ಪುಗೋಲ
 ಚೆಲ್ಲನಾಂತು ತೋರ್ಪ ಬನದ ನಡುವೆ ತನ್ನದೊಂದು ಬನದ
 ಮಮರೆ ಮಿಜುಪ ಬಟ್ಟಮೊಲೆಯ ಸೊಬಗು ರೂಡಿವಡೆದ ನೆಲೆಯ
 ಚೆನ್ನೆಯರ್ಕಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಮುಗುಳ ಸರಮನಡರೆ ಸೂಡಿ
 ನಲ್ಲರೊಡನೆ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದ ಕಾವನೊಡನೆ ಪರ್ಮೆಯಿಂದ
 ಮಾವಿನದಿಯೊಳಾಡುತುಂ ಪಾಡನೆಯ್ನೆ ಕೇಳುತುಂ
 ಪೊಬ್ಬರಿಂತು ಕಳೆಯುತುಂ ತೊಲಗದಿದರ್ಸೆಯುತುಂ || ೨೬೮

ವ|| ಇಂತು ಕಾವದೇವನುಂ ಬಸಂತನುಂ ರೂಡಿವೆತ್ತು ಗಾಡಿಯಿಂದೊಪ್ಪಿದರ್-

ಪುರುಳುಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮುಂ ಮೆ
 ಯ್ನಿರಿಯುಂ ಮೆಯ್ನೆತ್ತು ಸೋಲಿಪುದಜಿಂದೊಲ್ಲಾ |
 ಕೃಗಿರಿದನೋಡಿ ಪೊಸತಾ
 ಗಿರೆ ಸೊಬಗಿನ ಸುಗ್ಗಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಕೊಟ್ಟರ್|| ೨೬೯

ನದಿಯ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ, ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡಿನಂತೆ ಹಾಡುತ್ತ ಚಕ್ರವಾಕಗಳಂತೆ ಕೂಗುತ್ತ,
 ಸುತ್ತಲೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೋಡುತ್ತ, ಶೋಭಿಸುವ ಹಂಸಗಳಂತೆ ಆಟವಾಡಿ,
 ಹೊಳೆಯುವ ತಳಿರು ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದಲೂ, ದಟ್ಟಯಿಸಿದ ಹೂಗಳಿಂದಲೂ, ಸುತ್ತಲೂ
 ಬರುವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುವ ಮಿಡಿಗಾಯಿ, ಗಿಳಿಗಳ ಧ್ವನಿ, ಹರಿಯುವ ಕಾಲುವೆ
 ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬುಗಳಿಂದಲೂ ಚೆಲುವಾಗಿ ತೋರುವ ಬನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದೊಂದು
 ವಿನೋದವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರಲು ದುಂಡುಮೊಲೆಗಳಿಂದ ಬೆಡಗುಪಡೆದ ಚೆಲುವೆಯರು
 ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಹೂವಿನ ದಂಡೆಗಳನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ತಂತಮ್ಮ
 ಪ್ರಿಯಕರರೊಡನೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ಕಾಮನೊಡನೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಲೂ, ಮಾವಿನ
 ಮರಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತ, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಇರಲಾಗಿ-(ಅವರಿಬ್ಬರೂ)
 ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯುತ್ತಾ ಅಗಲದೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವ|| ಹೀಗೆ
 ಕಾಮದೇವನೂ, ವಸಂತನೂ ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದರು. ೨೬೯, ಅರ್ಧವೂ,
 ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣವೂ, (ಕಾವ್ಯಶೋಭಾಕರವಾದ) ಧರ್ಮವೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು
 ಮನೋಹರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಓದಿ, ಪಂಡಿತರು 'ಸೊಬಗಿನ ಸುಗ್ಗಿ'ಯೆಂಬ

ಅರ್ಥಕೋಶ

ಅಂಕ-ಹೆಸರುವಾಸಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಗಣಲ
ಅಂಗೈಸು-ಹವಣಿಸು, ಉದ್ಘೋಷಿಸು. ಗಲಗ ವ
ಅಂಚೆ-(೧) ಹಂಸ, (೨) ತುದಿ, ಸೆರಗು.೧೧೬ ವ
ಅಂಬು-ಬಾಣ ೧
ಅಕ್ಕರಿಗ-ವಿದ್ಯಾವಂತ, ಪಂಡಿತ. ೨೬೯
ಅಗಿ-ಅಂಬು, ಹೆದರು. ೫೬
ಅಗುವಿಸು-ಭಯಪಡಿಸು, ಭಯಾನಕವಾಗು
೧೪೯
ಅಗ್ಗಲಿಸು-ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಅಧಿಕವಾಗು ೧೦೧
ಅಚ್ಚರಸಿ-ಅಪ್ಪರೆ. ೨೨೪ ವ
ಅಚ್ಚ-ಕಣ್ಣು ಅಕ್ಕಿ ೧೨೦
ಅಡಸು-ಮುನ್ನುಗ್ಗು, ಮೇಲೆ ಬೀಳು. ೪೧
ಅಡ್ಡಣ-ಧಾಲು, ಗುರಾಣಿ, ಹರಿಗೆ ೩೭
ಅಣೆ-ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ, ದಳ. ೨೫೪
ಅತ್ತಳ-ಅತಿಶ, ಅಧಿಕ, ೨೭೦
ಅದಟ-ಶೂರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ. ೧೫೧
ಅದಟು-ಗರ್ವ, ದರ್ಪ. ೧೫೧
ಅದಿಮುರ್ತೆ-ಮಾಲತಿ, ವಸಂತದೂತಿಕೆ ೪೫
ಅಮರ್ಚು-ಅವಚಿಕೊಳ್ಳು. ೯೮ ವ
ಅಮಲ್ಟಕ್ಕಿ-ಚಿಕ್ಕವಾಕಪಕ್ಷಿ ೧೫೭
ಅರುಹ-ಅರ್ಹಂತ, ಜನ ೯
ಅರೆವೆಣ್ಣು-ಅರ್ಧಹೆಣ್ಣಾದವನು ೧೫೩
ಅಲೆ-ಓಡಿಸು, ಹೋಗಲಾಡಿಸು ೧೭೮
ಅಲಂಪು-ಸೊಗಸು, ಸಂತೋಷ ೩೯
ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ-ದುಂಬಿ, ಭ್ರಮರ ೧೫೩ ವ
ಅವಿ-ಅವರಿಸು, ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳು ೪೮
ಅಸುಗೆ-ಅಶೋಕವೃಕ್ಷ ೪೫ ವ
ಅಸಿಯ-ತೆಳುವಾದ, ಸಣ್ಣ ೨೭ ವ
ಅಳುಂಬ-ಅಧಿಕ, ಅದ್ಭುತವಾದುದು
ಅಳುರ್ಕೆ-ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಅತಿಶಯ ೧೫೧
ಅಳ್ಳೆಗೊಂಬು-ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬೆ-ರೆಂಬೆ ೫೩
ಅಹ-ಧರ್ಮ ೧೭೪
ಅಹಮತ್ಸಿಗ-ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿ, ಮತಾನುಯಾಯಿ
೨೭೨
ಅಹಿಕೆ-ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಹೆಸರುವಾಸಿ ೧೨೨
ಅಬಲ್-ದುಃಖ, ವೃಥೆ ೨೮

ಅಚ್ಚಿಸು-ಕುಗ್ಗಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು, ನಾಶಪಡಿಸು ೧೫೩
ಅಚ್ಚಿ-ಪ್ರೀತಿ, ಅಕ್ಕರೆ ೨೫೩
ಅನೇರಕ್ಕಸ-ಗಜಾಸುರ ೧೩೦ ವ
ಆಯ-ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ೯೪
ಆರ್-ಅರ್ಥಟಿಸು, ಗದ್ದರಿಸು ೧೨೩
ಆರೆಕಾಱ-ಆರೈಕೆಮಾಡುವವನು, ಸಾಕುವವನು ೩೭
ವ
ಆಹಡಿ-(೧) ಆರು ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳುದು, ತುಂಬಿ
(೨) ತೊಂದರೆ, ಹಿಂಸೆ, ೧೧೯ ವ
ಆವು-ಹಸು, ಗೋವು ೧೩೫
ಆಹಿಲ್-ನಕ್ಷತ್ರ, ತಾರೆ ೧೨೦
ಇಂಗದಿರ್-ಬಂದ್ರಕಿರಣ ೧೧೩ ವ
ಇಂಚಿರ-ಮಧುರವಾದ ಧ್ವನಿ, ಇಂಪಾದ ದನಿ ೯೭
ವ
ಇಂಬು-ನೆಲೆ, ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ ೩
ಇಟ್ಟಣ-ಅಂದ, ಶೋಭೆ ೩೭ ವ
ಇಟ್ಟೆ-ಗುಂಪು, ಸಂದಣಿ ೫೮ ವ
ಇರ್ಕುಳಿಗೊಳ್-ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳು ೪೭
ಇರ್ಕೆವನೆ-ವಾಸಸ್ಥಳ, ಬೀಡು ೪೦
ಇಬ್ಬುಳಿಗೊಳ್-ಸೆಳೆ, ಸುಲಿ, ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು ೧೫೩
ಈಡಿ-ಕೊಂಬಿನಿಂದತಿವಿ, ಇರಿ ೧೮೧ ವ
ಉಂಡಿಗೆ-ಶಾಸನ, ಆಜ್ಞೆ ೧೩೧ ವ
ಉಗ್ಗಡ-ಉತ್ಕಟತೆ, ಉಬ್ಬು ೧೩೪
ಉಚ್ಚಳಿಸು-ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮು ೧೧೩
ಉಜ್ಜಳಿಸು-ಹೊಳೆ, ಬೆಳಗು, ಉಜ್ವಲವಾಗು ೧೨
ಉಜ್ಜುಗ-ಉದ್ಘೋಗ, ಕೆಲಸ ೭೧
ಉಪ್ಪರವೊಯ್ಯು-ಮೇಲಿಂದ ಬರುವ ಏಟು,
ಹೊಡೆತ ೨೧೨
ಉಬ್ಬಟಿ-ಪರಾಕ್ರಮ, ಶೌರ್ಯ ೧೪೨
ಉರ್ಕು-ಬಲ, ಶಕ್ತಿ, ಪರಾಕ್ರಮ ೧
ಉರ್ಕುಡಿ-ವೀರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ ೨೧೧
ಉರವಣಿ-ರಭಸ ೧೧೩
ಉಯ್-ಧ್ವನಿಮಾಡು, ಕೂಗು ೪೫ ವ
ಎಕ್ಕಸರ-ಒಂದೇಎಳೆಯ ಹಾರ, ಏಕಾವಳಿ ೫
ಎಕ್ಕಿ-ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ ೧೯೫
ಎಡೆಗಿಣಿ-ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರು, ಕಿಕ್ಕಿರಿ, ಇಡಿ ಕಿರಿ ೭೬

ವ|| ಇದು ಪಸುಳಿವಿಸಿಲ ಮಸಕದಿನೆಸ್ಮಿಸುಪ ಪೊಸದಾವರೆಯ ಪಸೆಯೊಳಸದಳಮೆಸೆವ
ಸರಸತಿಯಡಿದಳಿರ್ಗೆ ತಲೆದುಡುಗೆಯೆನೆ ಪೆಸರ್ವಡೆದ ಬಿಜ್ಜೆವಳದಿಂ ಸಮೆದ ಕಾವನಗೆಲ್ಲಂ
ಮೆಱಿಯುತಿರ್ಪುದು

ಎಳೆಬಿಸಿಲಿನ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎಸಳೆಸಳಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಹೊಸ ಕಮಲಪೀಠದಲ್ಲಿ
(ಕುಳಿತು) ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಸರಸ್ವತಿಯ ಪಾದಪಲ್ಲವಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ
ಅಭರಣವೆಂಬಂತೆ ಹೆಸರಾದ, ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದ ರಚಿತವಾದ 'ಕಾಮನಗೆಲ್ಲ' (ಎಂಬ ಈ
ಕಾವ್ಯ)ವು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಅರ್ಥಕೋಶ

ಅಂಕ-ಹೆಸರುವಾಸಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ೧೫೮
ಅಂಗೈಸು-ಹವಣಿಸು, ಉದ್ಯೋಗಿಸು. ೧೮೧ ವ
ಅಂಚಿ-(೧) ಹಂಸ, (೨) ತುದಿ, ಸೆರಗು. ೧೧೬ ವ
ಅಂಬು-ಬಾಣ ೧
ಅಕ್ಕರಿಗ-ವಿದ್ಯಾವಂತ, ಪಂಡಿತ. ೨೬೯
ಅಗಿ-ಅಂಬು, ಹೆದರು. ೫೬
ಅಗುರ್ವಿಸು-ಭಯಪಡಿಸು, ಭಯಾನಕವಾಗು

೧೪೯
ಅಗ್ಗಲಿಸು-ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಅಧಿಕವಾಗು ೧೦೧
ಅಚ್ಚರಿಸಿ-ಅಪ್ಪರೆ. ೨೨೪ ವ
ಅಚ್ಚ-ಕಣ್ಣು ಅಕ್ಷಿ ೧೨೦
ಅಡಸು-ಮುನ್ನುಗ್ಗು, ಮೇಲೆ ಬೀಳು. ೪೧
ಅಡ್ಡಣ-ಥಾಲು, ಗುರಾಣಿ, ಹರಿಗೆ ೩೭
ಅಣಿ-ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ, ದಳ. ೨೫೪
ಅತ್ತಳ-ಅತಿಶ, ಅಧಿಕ, ೨೭೦
ಅದಟ-ಶೂರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ. ೧೫೧
ಅದಟು-ಗರ್ವ, ದರ್ಪ. ೧೫೧
ಅದಿರ್ಮು-ತತ್ವ-ಮಾಲತಿ, ವಸಂತದೂತಿಕೆ ೪೫
ಅಮರ್ಚು-ಅವಚಿಕೊಳ್ಳು. ೯೮ ವ
ಅಮಲ್ಚಕ್ಕಿ-ಚಿತ್ರವಾಕ್ಯಪಕ್ಷಿ ೧೫೭
ಅರುಹ-ಅರ್ಹಂತ, ಜಿನ ೯
ಅರೆವಣ್ಣ-ಅರ್ಧಹೆಣ್ಣಾದವನು ೧೫೩
ಅಲೆ-ಓಡಿಸು, ಹೋಗಲಾಡಿಸು ೧೭೮
ಅಲಂಪು-ಸೊಗಸು, ಸಂತೋಷ ೩೯
ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ-ದುಂಬಿ, ಭ್ರಮರ ೧೫೩ ವ
ಅವಿ-ಅವರಿಸು, ಮುತಿಕೊಳ್ಳು ೪೮
ಅಸುಗೆ-ಅಶೋಕವೃಕ್ಷ ೪೫ ವ
ಅಸಿಯ-ತೆಳುವಾದ, ಸ್ವಲ್ಪ ೨೭ ವ
ಅಳುಂಬ-ಅಧಿಕ, ಅದ್ಭುತವಾದುದು
ಅಳುರ್ಕೆ-ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಅತಿಶಯ ೧೫೧
ಅಳ್ಳಿಗೊಂಬು-ತೆಳುವಾದ ಕೊಂಬೆ-ರೆಂಬೆ ೫೩
ಅಜ-ಧರ್ಮ ೧೭೪
ಅಜವಟ್ಟಿ-ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿ, ಮತಾನುಯಾಯಿ
೨೭೨
ಅಜಿಕೆ-ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಹೆಸರುವಾಸಿ ೧೨೨
ಅಬಲ್-ದುಃಖ, ವೃಥೆ ೨೮

ಅಬ್ಬಿಸು-ಕುಗ್ಗಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು, ನಾಶಪಡಿಸು ೧೫೩
ಅಬ್ಬಿ-ಪ್ರೀತಿ, ಅಕ್ಕರೆ ೨೫೩
ಅನರಕ್ಕಸ-ಗಜಾಸುರ ೧೩೦ ವ
ಆಯ-ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ೯೪
ಆರ್-ಆರ್ಭಟಿಸು, ಗದ್ದರಿಸು ೧೨೩
ಆರೆಕಾಜಿ-ಆರೈಕೆಮಾಡುವವನು, ಸಾಕುವವನು ೩೭
ವ
ಆಜಡಿ-(೧) ಆರು ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳುದು, ತುಂಬಿ
(೨) ತೊಂದರೆ, ಹಿಂಸೆ, ೧೧೯ ವ
ಆವು-ಹಸು, ಗೋವು ೧೩೫
ಆಜಿಲ್-ನಕ್ಷತ್ರ, ತಾರೆ ೧೨೦
ಇಂಗದಿರ್-ಚಂದ್ರಕಿರಣ ೧೧೩ ವ
ಇಂಚರ-ಮಧುರವಾದ ದ್ವನಿ, ಇಂಪಾದ ದನಿ ೯೭
ವ
ಇಂಬು-ನೆಲೆ, ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ ೩
ಇಟ್ಟಣ-ಅಂದ, ಶೋಭೆ ೩೭ ವ
ಇಟ್ಟಿಡೆ-ಗುಂಪು, ಸಂದಣಿ ೫೮ ವ
ಇರ್ಕುಳಿಗೊಳ್-ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳು ೪೭
ಇರ್ಕೆವನ-ವಾಸಸ್ಥಳ, ಬೀಡು ೪೦
ಇಯ್ಯಳಿಗೊಳ್-ಸೆಳೆ, ಸುಲಿ, ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು ೧೫೩
ಈಡಿಜಿ-ಕೊಂಬಿನಿಂದತಿವಿ, ಇರಿ ೧೮೧ ವ
ಉಂಡಿಗೆ-ಶಾಸನ, ಆಜ್ಞೆ ೧೩೧ ವ
ಉಗ್ಗಡ-ಉತ್ಕಟತೆ, ಉಬ್ಬು ೧೩೪
ಉಚ್ಚಳಿಸು-ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮು ೧೧೩
ಉಜ್ಜಳಿಸು-ಹೊಳೆ, ಬೆಳಗು, ಉಜ್ವಲವಾಗು ೧೨
ಉಜ್ಜುಗಿ-ಉದ್ಯೋಗ, ಕೆಲಸ ೭೧
ಉಪ್ಪರವೊಯ್ಯು-ಮೇಲಿಂದ ಬರುವ ಏಟು,
ಹೊಡೆತ ೨೧೨
ಉಬ್ಬಟಿ-ಪರಾಕ್ರಮ, ಶೌರ್ಯ ೧೪೨
ಉರ್ಕು-ಬಲ, ಶಕ್ತಿ, ಪರಾಕ್ರಮ ೧
ಉರ್ಕುಡಿ-ವೀರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ ೨೧೧
ಉರವಣಿ-ರಭಸ ೧೧೩
ಊಯ್-ಧ್ವನಿಮಾಡು, ಕೂಗು ೪೫ ವ
ಎಕ್ಕಸರ-ಒಂದೇಎಳೆಯ ಹಾರ, ಏಕಾವಳಿ ೫
ಎಕ್ಕಿ-ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ ೧೯೫
ಎಡೆಗಿಜಿ-ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರು, ಕೆಕ್ಕರಿ, ಇಡಿ ಕಿರಿ ೭೬

ಎಡ್ಡ-ಮನೋಹರ, ಸುಂದರ ೧೯೮ ವ
 ಎರಲೆ-ಜಿಂಕೆ, ಹುಲ್ಲೆ, ಚಿಗುರೆ ೯೭ ವ
 ಎರೆ-ಬೇಡು, ಯಾಚಿಸು ೫೨
 ಎಸಕ-ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯ ೧೩೨
 ಎಳೆ-ಇಳೆ, ಭೂಮಿ ೩೯
 ಎಳೆದೇರ-ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ತೇರಾಗಿ ಮಾಡಿ
 ಕೊಂಡವನು, ಶಿವ ೧೫೩
 ಎಜಕ-ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ ೧೧೨
 ಎಜಗು-ಬಾಗು, ನಮಿಸು ೯
 ಎಜವಟ್ಟು-ಬೀಡು, ನೆಲೆ, ಆಶ್ರಯ ೮೬
 ಎಜೆಯ-(೧) ಒಡೆಯ, ಪ್ರಭು (೨) ಗಂಡ ೨
 ಎದಿಸು-ಹಾಸ್ಯಮಾಡು, ಹೀಯಾಳಿಸು ೧೭ ವ
 ಎಳಿಸು-ಎದಿಸು ೧೦೩
 ಎಜ್ಜಿ-(೧) ಗಾಯ (೨) ಹತ್ತು, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗು
 ೨೩ ವ
 ಐಸರಲಿ-ಪಂಚಬಾಣ, ಮನ್ಮಥ ೧೪೫
 ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು-ಧ್ವಂಸಮಾಡು, ಸದೆಬಡಿ ೧೮೭
 ಒಗುಮಿಗೆ-ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚಳ ೧೧೮
 ಒಗೆ-ಹುಟ್ಟು, ಒದಗು ೧೨೫
 ಒಟ್ಟಿಜೆ-ಜಿಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗು, ಚದರಿ ಹೋಗು ೨೪೨
 ಒಡ್ಡು-(೧) ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ ೧೫೭ (೨) ಎದುರಿಸು,
 ಎದುರಾಗು ೧೯೮ ವ
 ಒತ್ತಂಬರಿ-ಮೇಲೆ ಬೀಳು, ದಾಳಿಡು ೨೩೭
 ಒಪ್ಪಂಬೂಸು-ಒಪ್ಪವಿದು, ಅಂದಗೊಳಿಸು ೫
 ಒಪ್ಪಂಬೆಟು-ಚೆಲುವಾಗು, ಅಂದವಾಗು ೫
 ಒರೆಗಾಜು-ಚಿತ್ರಗಾರ ೩೬
 ಒಕ್ಕು-ಸೊಗಸು, ಚೆಲುವು ೭
 ಒಸಗೆ-ಸಂತೋಷ, ಸಡಗರ ೨೫೨
 ಒಸೆ-ಮೆಚ್ಚು, ಪ್ರೀತಿಸು ೩
 ಒಳಸೋಟು-ಕುಗ್ಗು, ಶಕ್ತಿಗುಂದು ೧೮೧
 ಒಜಲ್-ಪ್ರೀತಿಸು ೨೭ ವ
 ಒಜೆ-ತಾಳಲಯ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಕ್ರಮ ೧೦೦
 ಒದು-ಪಠನಮಾಡು, ಓದಿಹೇಳು ೩೭ ವ
 ಒಗುರಡಿಸು-ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕುಸಿ, ಒಪ್ಪೋರೆಯಾಗು
 ೧೯೬
 ಒಲಗಿಸು-ಸೇವಮಾಡು ೪೪
 ಒಳಿ-ಸಮೂಹ, ಕಲಾಪ ೬೩
 ಕಂಡ-ಮಾಂಸಖಂಡ ೨೨೩
 ಕಂಡರಿಸು-ಕೆತ್ತು, ಕೊರೆದು ಚಿತ್ರಿಸು ೧೮೪ ವ

ಕಂದು-ಕಪ್ಪು, ಕಲೆ ೯೭
 ಕಜ್ಜ-ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ ೧೪೧
 ಕಜ್ಜಳ-ಕಣ್ಣಪ್ಪು, ಕಾಡಿಗೆ, ನೇತ್ರಾಂಜನ ೨೫೭
 ಕಟ್ಟಣಕ-ಮೇಲಾದ ಅಂದ, ಅತಿ ಸೌಂದರ್ಯ
 ೯೮ವ
 ಕಡಂಗು-ರಭಸಗೊಳ್ಳು ೧೨೦
 ಕಡೆಂದುಟು-ಕಡುಜೀರಗೆ, ಕಣಜದಹುಳು ೮
 ಕಡುಪು-ದರ್ಪ, ರೀವಿ ೧೦೦
 ಕದಿರ್-ಕಿರಣ ೬೪
 ಕನಗೋನರ್-ಎಳೆಯ ಚಿಗುರು ೮೯
 ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ-ಗಿಳಿ ೧೫೩ ವ
 ಕಪ್ಪು-ಆನೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೆಡಹಲು
 ತೋಟದ ಕುಳಿ ೬೩ ವ
 ಕಬ್ಬ-ಕಾವ್ಯ ೩
 ಕಮ್ಮಂಗೋಲಿ-ಸವಿಯಾದ ಬಾಣಗಳುಳ್ಳವನು,
 ಪುಷ್ಪಬಾಣ, ಕಾಮ ೯೭ ವ
 ಕರುಮಾಡ-ನೆಲೆಮಾಡ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ ೨೬
 ಕವರ್-(೧) ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳು, ಅಪಹರಿಸು (೨)
 ಚಪ್ಪರ, ಮೇಲು ಹೊದಕೆ ೨೩ ವ
 ಕವ್ವರೆಗೊಳ್-ಮುತ್ತು, ಮುಸುರು ೩೭ ವ
 ಕಸವರ-ಬಂಗಾರ, ಚಿನ್ನ ೨೫೦ ವ
 ಕಜಿ-(೧) (ಹಾಲನ್ನು) ಹಿಂಡು (೨) ಕಪ್ಪು, ಕಳಂಕ
 ೨೩ ವ
 ಕಜಿಗೊರಲಿ-ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಉಳ್ಳವನು,
 ನೀಲಕಂಠ, ಶಿವ ೧೩೧
 ಕಟವೆ-ಬತ್ತ, ನೆಲ್ಲ ೨೨
 ಕಾದಲಿ-ಪ್ರಿಯಕರ, ಇನಿಯ ೨೫೦ ವ
 ಕಾಯ್ಪು-(೧) ಪರಾಕ್ರಮ (೨) ಉಗ್ರತೆ, ಪ್ರಚಂಡತೆ
 ೪೩ ವ
 ಕಾಲುರ್-ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳಿ, ಉಪಗ್ರಾಮ ೧೯
 ಕಾವ-ಕಾಮ, ಮನ್ಮಥ ೧೪
 ಕಾವಣಂ-ಚಪ್ಪರ, ಮಂಟಪ ೨೪೭
 ಕಿತ್ತಡಿ-ಮುನಿ, ಯತಿ ೧೧೪ ವ
 ಕಿನಿಸು-ಮುನಿದುಕೊಳ್ಳು, ಕೋಪಗೊಳ್ಳು ೫೧
 ಕಿವಿವಚ್ಚು-ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳು, ಪಿಸುಗುದು ೧೦೯
 ಕಿಟ್ಟಿರಿ-ಕಿಟ್ಟಿರಿ, ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಟ್ಟಿ ೪೫ ವ
 ಕೀಲಿಸು-ಕಟ್ಟು, ಭದ್ರಪಡಿಸು ೩೭ ವ
 ಕೀಬುರ್-(೧) ಕಡಿವಾಣ (೨) ಹೀನವಾದುದು ೨೩
 ವ

ಕುಂಬತಳ-ಕುಂಭಸ್ಥಳ, ಆನೆಯ ನೆತ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶ

೨೨೧

ಕುತ್ತು-ಗುದ್ಡು, ತಿವಿ ೨೨೨

ಕುತ್ತಸ್ತಳ-ಕಿರಿಯ ಎಸಳು, ಚಿಕ್ಕಗಿರಿ ೨೨೩

ಕುಳಿರ್-ತಂಪಾಗು, ಶೀತಲವಾಗು ೨೨೪

ಕುಳಿಸ-ವಜ್ರ, ಕುಲಿತ ೨೨೫

ಕೂಂಕು-ಹಿಮ್ಮಟ್ಟು, ಓಡಿಹೋಗು ೧೪೩

ಕೂರ್ಮ-ಪ್ರೀತಿ ೧೨೩

ಕೆಂಗಣ್ಣಕ್ಕಿ-ಕೋಗಿಲೆ ೧೨೩ ವ

ಕೆತ್ತು-ಸ್ತುರಿಸು, ಅದಿರು, ನಡಗು ೨೨೩ ವ

ಕೆನ್ನೀರ್-ನೆತ್ತರು, ರಕ್ತ ೨೧೫

ಕೆಯ್-ಗದ್ದೆ, ಹೊಲ ಮೊದಲಾದ ಸಾಗುವಳಿಯ

ಭೂಮಿ ೧೮

ಕೆಳರ್-ಬಿರಿ, ಬಿರುಕು ಬಿಡು ೧೬೦

ಕೇರ್-ಗೋಡೆ, ಭಿತ್ತಿ ೧೪೨

ಕೈಪಪ್ಪ-ಚಪ್ಪಾಳೆ ೨೨೩

ಕೊಂಕು-ವಕ್ರೋಕ್ತಿ ೪

ಕೊಂಚಿ-ಕ್ರೌಂಚಿ ಪಕ್ಷಿ ೫೬

ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ-ಹೇಸಿಕೆ, ಅಸಹ್ಯತೆ, ಜುಗುಪ್ಸೆ ೨೨೩ ವ

ಕೊಡಕೆ-ಕಿವಿ ೨೫೫

ಕೊಂತಗಾರ-ಈಟಿಯಿಂದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವನು

೧೫೭

ಕೊಸಗು-ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ ೭೦ವ

ಕೊಳುಗುಳ-ಕಾಳಿಗದ ಕಣ, ರಣರಂಗ ೨೨೪ ವ

ಕೊಳುಂಡು-ಕೊರಡು, ೧೮೧ ವ

ಕೋಡು-(೧) ತಂಪಾಗು, ತಣ್ಣಗಾಗು ೫೬ (೨)

ಹೆದರು ಅಂಜು ೧೪೩ (೩) ಪೆಟ್ಟು, ಹೊಡೆತ

೧೫೯

ಕೋಡುಗೈ-(೧) ದಾನಮಾಡುವ ಕೈ (೨) ಮರದ

ರೆಂಬೆ ಹಿಡಿದ ಸೊಂಡಿಲು ೪ ವ ೩

ಕೌಗು-ಅಡಕೆ, ಕ್ರಮುಕ ೨೦

ಗರಗರಿಕೆ-ಸೊಗಸು, ಶೋಭೆ ೧೭ ವ

ಗಬಪು-ಹರಟು ೧೩೦

ಗಾಡಿ-ಚೆಲುವು, ಸೌಂದರ್ಯ ೧

ಗಾಳಿವಟ್ಟಿ-ಆಕಾಶ, ಗಗನ ೨೦೬

ಗುಡಿ-ಧ್ವಜ, ಕೇತನ ೨೫೦

ಗುಣ್ಣು-ಆಳ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ ೯೭ ವ

ಗುಬ-ಜೂಲು, ಆನೆಯ ಬೆನ್ನ ಹೊದಿಕೆ ೧೬೫

ಗೂಡಾರ-ಡೇರೆ ೧೮೪ ವ

ಗೊಟು-ದೂರ ೩೭ ವ

ಗಡೆಗೋಳ್-ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳು, ಕೂಡಿ ಕೊಳ್ಳು ೧೭

ಗೊಂಟು-ಮೂಲೆ, ದಿಕ್ಕು ೧೯೦

ಗೊಟ್ಟ-ನೆಲೆ, ಬೀಡು, ವಾಸಸ್ಥಾನ ೧೧೪ ವ

ಗೊಟ್ಟಿಗಾಳಿ-ಮಾತುಗಾರ, ಗೋಷ್ಠಿಕಾರ ೩೬

ಗೊಣೆ-ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿ, ಕೊನೆ ೨೩೩

ಗೊತ್ತು-ನೆಲೆ, ಆಶ್ರಯ ೩

ಗೊರವ-ಮುನಿ, ಯತಿ ೧೧೪ ವ

ಗೋಣ್-ಕತ್ತು, ಕುತ್ತಿಗೆ ೧೨೩

ಗೋಸ-ಶಬ್ದ, ಘೋಷ ೩೭ ವ

ಗೋಸಣೆ-ಘೋಷಣೆ, ಆಜ್ಞೆ ಶಾಸನ ೨೭೧

ಗೋಟಿಯಿಲ-ಕುದುರೆ ಸವಾರ, ಅಶ್ವದಳದ ಸೈನಿಕ

೨೧೬

ಚಂದವ-ಚಂದ್ರ, ಚಂದ್ರಮ ೧೪೪

ಚಾಗ-ತ್ಯಾಗುಣ, ದಾನಗುಣ ೧೩೮

ಚುನ್ನವಾಡು-ಹಾಸ್ಯಮಾಡು, ಹೀಯಾಳಿಸು ೫೭

ಚೆಲ್ಲುವರಿ-ಚೆಲುವಾಗು, ಸುಂದರವಾಗು ೧೧

ಚೊಕ್ಕಳ-ಚೊಕ್ಕಟ, ಸೊಗಸು ೨೬೫

ಚೊಲ್ಲೆಯ-ತುರುಬಿನ ಕೊನೆ, -ಚುಂಗು ೧೦೪

ಚೊವಂದ-ನಾಲ್ಕು ಬಗೆ, ಚತುರ್ವಿಧ ೧೫೩ ವ

ಜಂಕಿಸು-ಗದರಿಸು, ಬೆದರಿಸು ೨೩೫

ಜಂತ-ಆನೆಯಕೋರೆ. ಹಸ್ತಿದಂತ ೨೪೬ ವ

ಜನ್ನವನುಣ್ಣಾರ್-ಯುದ್ಧದ ಮೂಲಕವೆ ಆಹಾರ

ವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರು, ದೇವತೆಗಳು ೧೨೩

ಜಲಕನೆ-ಕೂಡಲೆ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ೨೩೬

ಜಸ-ಯಶಸ್ಸು ೧೦

ಜಱುಚು-ಹರಟು, ಗಳಹು ೧೪೨

ಜಾಣ್ಣಡಿ-ಚತುರೋಕ್ತಿ ೧

ಜಾದು-ಧಾತು, ಕೇವೆ ಕಲ್ಲು ಕೆಂಗಲ್ಲು ೨೨೨

ಜೇವೊಡೆ-ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆಯ ಟಂಕಾರ,

ಧನುಷ್ಯೇಂಕಾರ ೧೪೬

ಜೊಂಪ-ಗೊಂಚಲು, ಗುಚ್ಚ ೬೮

ಜೊನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿಗಳು, ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶ ೧೦೩

ಟಕ್ಕೆಯ-ಧ್ವಜ ೧೬೫

ಡಕ್ಕಿ-ಒಂದು ಬಗೆಯ ಚರ್ಮವಾದ್ಯ, ೧೯೨ ವ

ಡವಕೆ-ಕಾಳಾಂಜಿ, ಪೀಕದಾನಿ, ಉಗುಳು ಪಾತ್ರೆ

೨೫೨ ವ

ಡಾಳ-ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ ೧೭

ತಂಗದಿರ-ಚಂದ್ರ ೧೮೧ ವ

ತಂದಲ್-ನೀರಿನ ಹನಿ ೧೮೧ ವ
ತಟ್ಟು-ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ ೧೫೯
ತಜಿಸಲ್-ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡು ೧೪೦
ತಳಲ್-ಹೊರಡು, ಚಲಿಸು, ತೆರಳು ೧೫೭ ಪ
ತಳ್ಳು-ಅಪ್ಪಗೆ, ಆಲಿಂಗನ ತೆಕ್ಕೆ ೧೧೯
ತಳ್ಳು-ತಡಮಾಡು, ವಿಲಂಬ ಮಾಡು ೫೪
ತಾಣಂದರ-ಸ್ಥಾನಾಂತರ, ಬೇರೆಯ ತಾಣ ೧೫೩ ವ
ತಾಟು-ಬಣಗು, ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳು, ಬಳಲು ೪೫
ತಿಂಗಳ್-ಚಂದ್ರ ೧೪
ತಿಂತಿಣಿ-ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು ೧೭೦ ವ
ತಿರಿಸುಳಿ-ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು ೧೨೬
ತೀಡು-(ಗಾಳಿಯಂತೆ) ಬೀಸು, ಚಲಿಸು ೧೪
ತುಟೆಲಾಳ್-ಶೂರ, ವೀರ ೧೬೧
ತುಟೆಲೈಯ್-ನಮಿಸು. ಬಾಗು ೧೩೧ ವ
ತೆಂಬೆಲರ್-ತೆಂಕಣಗಾಳಿ, ದಕ್ಷಿಣದ ಗಾಳಿ ೧೪
ತೆಜಪು-ಅವಕಾಶ ೧೨೪ ವ
ತೆಜಂಬೊಳಿ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಳೆ, ತಳತಳಿಸು ೪
ತೇಜ-ಕುದುರೆ ೨೧೮
ತೇಜವಾರು-ಕುದುರೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾರು, - ಚರ್ಮದ
ಪಟ್ಟಿ ೨೧೮
ತೊಂಗಲ್-ಗೊಂಚಲು ೧೪
ತೊವಲ್-ತೊಗಲು, ಚರ್ಮ ೧೨೩
ತೋರ-ದೊಡ್ಡ ೪೫ ವ
ದಟ್ಟಿ-ಪ್ರಬಲತೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ೧೫೩ ವ
ದಪ್ಪಗ-ದರ್ಪಕ, ಮನ್ಮಥ ೧೧೯
ದಿಮಿದ-ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪ್ರೌಢ ೧೦
ದುಗುಲ-(ರೇಷ್ಮೆಯ) ಬಟ್ಟೆ, ದುಕೂಲ ೧೨
ದುಟ್ಟು-ದುಷ್ಟ ೧೧೪ ವ
ದೂಸರ-ಧೂಸರವರ್ಣ, ಬೂದಿಬಣ್ಣ ೭೨
ದಸೆವಲಿ-ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬಲಿ, ದಿಗ್ವಲಿ ೧೩೬
ದೇಸೆ-ಚೆಲುವು, ಸೌಂದರ್ಯ ೧೭
ದೊರೆಕೊಳ್-ಲಭಿಸು, ಸಿಕ್ಕು, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು ೧೫
ನನೆ-ಮೊಗ್ಗು, ಹೂವು ೧
ನನೆಯಂಬ-ಹೂವಿನ ಬಾಣಗಳುಳ್ಳವನು, ಮನ್ಮಥ,
ಕಾಮ ೩೮
ನನೆವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಹ-ಮನ್ಮಥ, ಕಾಮ ೧
ನನ್ನಿ-ಸತ್ಯ ೩
ನವಿಲ್-ಕೂದಲು, ಕೇಶ ೨೫೯
ನಾರಿ-ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ, ಹೆದ ೧೮೧

ನಿಗಳ್-ಕಾಲಂದುಗೆ, ನೂಪುರ ೨೬೬
ನಿಟ್ಟು-ನಿಟ್ಟು, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟುನೋಡು ೧೩೨
ನಿಬ್ಬರ-ನಿರ್ಭರ, ರಭಸ ೨೨೪ ವ
ನೀವೂರ್-ತಾವರೆ, ಕಮಲ ೧೭ ವ
ನುಗುಳ್-ಪ್ರವೇಶಿಸು ಹೋಗು ೧೫೫
ನುಡಿವೆಣ್-ಭಾಷಾದೇವತೆ, ವಾಣಿ, ಸರಸ್ವತಿ ೧೨೮
ನೆಗಬ್-ಮೊಸಳೆ ೧೬೨
ನೆಗಬ್ಬಿ-ಪ್ರಾತಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ೩
ನೆಯ್-ತುಪ್ಪ ೧೧೮
ನೆಯ್ಲಿ-ನೈದಿಲೆ, ತಾವರೆ ೨೩
ನೆಲೆವಾಡ-ಉಪರಿಗೆ, ಕರುಮಾಡ ೨೩
ನೆಣಿ ತಿಂಗಳ್-ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ೧೧೫
ನೆಣಾಳ-ಹಾರ ೧೧೪ ವ
ನೆಣ್ವರ-ಕಾಲಂದುಗೆ, ನೂಪುರ ೯೭ ವ
ನೆಣ್ವಡು-ಅಳವಡು, ಸರಿಯಾಗಿರು ೧೬೯
ನೆವರಿಸು-ಸವರು, ಲೇಖಿಸು ೨೨೬
ನೆಣ್ಣ-ಸೂರ್ಯ ೧೧೯
ನೊಣೆ-ನಕ್ಕು, ನುಂಗು ೧೯೫
ವಂದರ-ಹಂದರ, ಚಪ್ಪರ ೫೭ ವ
ಪಕ್ಕರೆ-ಕುದುರೆಯ ಮೈಗೆ ತೊಡಿಸಿದ ಕವಚ, ಪಕ್ಷರಕ್ಷಿ
೨೧೮
ಪಗಲಾಣ್ಣ-ಹಗಲಿನ ಒಡೆಯ, ಸೂರ್ಯ ೪೫
ಪಚ್ಚ-ಆಭರಣ ೨೬೨
ಪಜ್ಜಲಿಸು-ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು, ತಳತಳಿಸು ೧೫೯
ಪಟ್ಟವಣೆ-ಸಿಂಹಾಸನ, ಗದ್ದುಗೆ ೨೬೫ ವ
ಪಡಿ-ಪ್ರತಿ, ಸಮಾನ, ಸದೃಶ ೧೮೨
ಪಡೆವಳ್ಳ-ಸೇನಾಪತಿ, ದಳಪತಿ ೨೫೧
ಪಣಿದರ-ಹಾವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು, ಶಿವ ೨೩೯
ಪಣ್ಣ-(೧) ಹಣ್ಣು (೨) ಆಲಂಕರಿಸು, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸು
೧೧೬ ವ
ಪರಿಗೆ-ಥಾಲು-ಗುಡಾಣಿ ೨೦೪
ಪರಿಗೊಳ್-ಹರಡು, ಹಬ್ಬು ೧೭
ಪರಿವಿಡಿ-ಕ್ರಮ ಲಲ ವ
ಪಜಮೆ-ದುಂಬಿ, ಭ್ರಮರ ೨
ಪಲ್ಲಣ-ಕುದುರೆಯ ಜೇನು ೧೫೯
ಪವಣ್-ರೀತಿ, ಕ್ರಮ, ಚಳಕ ೨೦೭
ಪಸರ-ಅಂಗಡಿ ೩೪
ಪಸಾಯ್-ಪ್ರಸಾದಧನದ ಸೇವಕ, ಬಟ್ಟೆ ಮೊದಲಾದ
ಆಲಂಕಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವನು ೫೮ ವ

ಪಳಿಕು-ಸ್ಥಟಿಕ ೨೬೮
ಪಳಂಚು-ತಾಕು, ಬಡಿ, ಮುಟ್ಟು ೧೪೯
ಪಟವಿಗೆ-ದ್ವಜ ೯೩ ವ
ಪಾಂಗು-ರೀತಿ, ಕ್ರಮ, ವಿಧಾನ ೬೫
ಪಾಡಲೆ-ಕುಗ್ಗು, ಕಾಂತಿಗುಂದು, ಶಕ್ತಿಗುಂದು ೧೬೦
ಪಾಡಿ-ಪಡೆ ಸೈನ್ಯ ೧೬೨ ವ
ಪಾದರಿಗ-ಹಾದರಿಗ, ಬಾರ ೨೩೪
ಪಾರಿವ-ಪಾರಿವಾಳ ೩೭ ವ
ಪಾಸ-ಹಗ್ಗ, ಪಾಶ ೧೩೦ ವ
ಪಾಳಿ-ಪಾಡಿ ೧೩೬

ಪಿಡಿ-(೧) ಹೆಣ್ಣಾನೆ (೨) ಹಿಡಿ, ಬಂಧಿಸು

(೩) ಬಂಧನ, ಸೆರೆ ೨೩ ವ
ಪೀಲಿದಪ್ಪಿ-ನವಿಲುಗರಿಯ ಕೊಡೆ ೨೯೪
ಪುತ್ತಲೆ-ಬೊಂಬೆ, ವಿಗ್ರಹ ೬೫
ಪುಡಿ-ತುಂಬು, ಪಾಪಿಸು ೯೯
ಪುರುಳ್-ಆರ್ಥ, ತಿರುಳು ೬
ಪುರುಳಿ-ಗಿಳಿ ೨೪೯
ಪುಸಿವಡೆ-ಮಾಯಾಸೈನ್ಯ ೨೫೩ ವ
ಪೂಸು-ಲೇಪಿಸು ೧೩೦ ವ
ಪೆಂಪು-ಹಿರಿಮೆ, ಹೆಗ್ಗಲಿಕೆ ೧೫
ಪೆರ್ಕಳ-ಆಧಿಕ್ಯ ೯೭ ವ
ಪೆಳರ್-ಅಂಜು, ಹೆದರು, ೨೩೮
ಪೆಜಿ-ಚಂದ್ರ ೧೦೩ ವ
ಪೊಂಪುಲೆವೋಗು-ಅಧಿಕವಾಗು, ಅತಿಶಯವಾಗು, ೪೫ ವ

ಪೊಂಬೆಸ-ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸ, ೩೭ ವ
ಪೊಗಪ್ಪಿ-ಹೊಗಳಿಕೆ ೩
ಪೊಡಪುರ್-ಶಕ್ತಿ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಪ್ರತಾಪ ೧೪೫
ಪೊಡೆ-(೧) ಹೊಟ್ಟೆ (೪) ಬಡಿ, ಹೊಡೆ ೨೩ ವ
ಪೊಡೆಯಲರ-ಪದ್ಮನಾಭ, ವಿಷ್ಣು ೪೩ ವ
ಪೊಣರ್-ಕಾದಾಡು, ಹೋರಾಡು ೧೩೬
ಪೊಣವರ್ಕ್ಕಿ-ಚಕ್ರವಾಕಪಕ್ಷಿ ೧೫೩ ವ
ಪೊಮಿದು-ಅಧಿಕನಾದವನು, ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದವನು ೧೦
ಪೊರೆ-ಕಾಪಾಡು, ಸಲಹು ೨
ಪೊರೆದೋಟು-ಅರಳು, ವಿಕಸಿಸು ೨೯
ಪೊಣವಾಟು-ನಿಂತಂಬ, ಜಘನ ೬೩ ವ
ಪೊಣಂಬು-ಹಾದಿ, ದಾರಿ ೨೨೪ ವ
ಪೊಟಲ್-ಪುರ, ಪಟ್ಟಣ ೨೬
ಪೋರ್-ಕಾದಾಡು, ಹೋರಾಡು ೨೩

ಬಂಡ-ವಿದ್ಯಾವಂತ (?) ೩೬
ಬಂಡಣ-ಕಾಳಗ, ಯುದ್ಧ ೧೮೭
ಬಂಡು-ಮಕರಂದ ೧೦೭
ಬಂದ-ಫಲಬಿಟ್ಟು, ಫಲಿತ ೫೨
ಬಂದಿ-(೧) ತೋಳಬಂದಿ, ವಂಕಿ (೨) ಸೆರೆ,
ಕಾರಾಗೃಹ ೨೩ ವ
ಬಂಬಲ್-ಗುಂಪು, ಸಂದಣಿ, ಸಮೂಹ ೧೪
ಬಗರಿಗೆ-ಪಾತ್ರೆ, ಪಕ್ಕಲೆ ೧೪೮
ಬಗೆ-(೧) ಮನಸ್ಸು, ಚಿತ್ತ ೩

(೨) ಯೋಚಿಸು, ವಿಚಾರಿಸು ೧೮
ಬಗೆಗೊಳ್-ಮನೋಹರವಾಗು ೧೫
ಬಗ್ಗಿಸು-ಕೂಗು, ಧ್ವನಿಮಾಡು ೧೭ ವ
ಬಚ್ಚಣ-ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವಿಕೆ, ಅಲಂಕರಿಸುವಿಕೆ ೨೦೪
ಬಚ್ಚಿಸು-ಲೇಪಿಸು, ಬಣ್ಣಹಾಕು ೬೬ ವ
ಬಟ್ಟೆ ಹಾದಿ, ದಾರಿ ೧೭ ವ
ಬಟ್ಟಿಗ-ಹಾದಿಕಾರ, ಪಯಣಿಗ ೧೭ ವ
ಬನ್ನಂಬಡು-ದುಃಖಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗು, ಸೋಲು ೧೪೯
ಬರ್ದು-ಪ್ರೌಢಿ ೩
ಬಲ್ಪು-ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ೧೫
ಬಲ್ಪಣಿ-ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯ ೧೬೧
ಬಲ್ಪು-ಒಡೆಯ, ವಲ್ಲಭ ೯೭ ವ
ಬಟೆವಿಡಿ-ಅನುಸರಿಸು, ಹಿಂಬಾಲಿಸು ೧೭ ವ
ಬಾಂದೋಷಿ-ಆಕಾಶಗಂಗೆ, ಗಂಗಾನದಿ ೨೦೧
ಬಾಂಬೊಟಲ್-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯ ಪಟ್ಟಣ, ತ್ರಿಪುರ ೧೨೩

ಬಾಡ-ಹಳ್ಳಿ, ಊರು ೧೫೩ ವ
ಬಾಳ್-ಕತ್ತಿ, ಖಡ್ಗ ೭೦ ವ
ಬಾಳೆ-(೨) ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮೀನು
(೧) ಕನ್ಯೆ, ಬಾಲೆ ೧೧೬ ವ
ಬಾಲ್ಟಂಬ-ಹಸಿಯಾಗಿರುವ ಕಂಬ, ಜೀವಂತವಾದ
ಕಂಬ ೯೭ ವ
ಬಾಲ್ಟಲೆವಿಡಿ-ಜೀವಂತವಾಗಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿ ೧೧೭
ಬಜ್ಜೆವಳ-ವಿದ್ಯಾಬಲ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ೨೭೨ ವ
ಬಜ್ಜೋದರಿ-ವಿದ್ಯಾಧರೆ, ವಿದ್ಯಾಧರಸ್ತ್ರೀ ೨೭ ವ
ಬದುಗಲ್-ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆ ೬೫
ಬಯದ-ಬೇಡ, ವ್ಯಾಧ ೧೭೪
ಬಿಸವಂದ-ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಸೋಜಿಗ ೩೭ ವ
ಬಿಸುಗದಿರ-ಸೂರ್ಯ ೪೩ ವ

ಬಿಜುವರಿ-ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುವಿಕೆ, ರಭಸದ
 ಗಮನ ೨೧೩
 ಬೀಯಂಗೇಯ್-ವಿರ್ತುಮಾಡು, ವ್ಯಯ ಮಾಡು,
 ೩೭ ವ
 ಬೆಲೆವೆಣ್-ಸೂಳೆ, ವೇಶ್ಯೆ ೨೪
 ಬೆಸನ-ಕಾರ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ ೧೪೮
 ಬೆಸಲಾಗು-ಹೆರು, ಈಯು, ಜನ್ಮಕೊಡು ೧೯೮ ವ
 ಬೆಳಾಡು-ಮರುಳುಗೊಳಿಸು, ಮೋಹಗೊಳಿಸು
 ೧೦೬
 ಬೊಬ್ಬಲಿ-ಗೊಬ್ಬಳಿಮರ, ಜಾಲಿಮರ ೪೫ ವ
 ಮಂಜೆಟಿಗೆ-ಮಂಜೆಷ್ಟೆ ೨೦೨
 ಮಂತಣ-ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ೧೨೪
 ಮಡ-(೧) ಮಠ (೨) ಕಡಾಣೆ (೩) ಹಿಮ್ಮಡಿ ೪೩
 ವ
 ಮಡಲೋಳ್-ಹಬ್ಬು, ವಿಸ್ತರಿಸು ೮೪ ವ
 ಮಡಿ-(೧) ಪಾಚಿ, ಆಲಮು (೨) ಸಾಯು,
 ಮರಣಹೊಂದು ೨೩ ವ
 ಮಲೆ-ಸೊಕ್ಕಿಗೆಬರು, ಗರ್ವಿಸು ೧೧೦
 ಮಲ್ಲಟೆಗೋಳ್-ತಳಮಳಗೊಳ್ಳು, ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಯಾಗು
 ೨೪೪
 ಮರ್ಪು-ಮಬ್ಬು, ಕತ್ತಲೆ ೨೧೪
 ಮಸಕ-ರಭಸ, ವೇಗ ೨೭೨ ವ
 ಮಸರ-ಚೊಕ್ಕಟು, ಸುಂದರವಾದುದು ೨೭೧
 ಮಿಡುಕು-ಮಿಸುಕು, ಸರಿದಾಡು ೧೩೦
 ಮಿಸುಗು-ಹೊಳೆ, ಮಿಂಚು ೨೭
 ಮಿಳಿರ್-ಸ್ಪಂದಿಸು, ಚೆಲಿಸು ೯೩
 ಮಿಲ್ಲು-ಸಾವು, ಮೃತ್ಯು ೧೯೧
 ಮೀನ್-(೧) ನಕ್ಷತ್ರ (೨) ಮೀನು, ಮತ್ಸ್ಯ
 (೩) ಹೊಳಪು ೪೩ ವ
 ಮುಂಗುಡಿ-ಮುಂಭಾಗ, ಅಗ್ರಭಾಗ ೧೧೩ ವ
 ಮುನ್ನೀರ್-ಸಮುದ್ರ ೧೯೫
 ಮುಳಿ-ಕೋಪಿಸು, ಮುನಿ ೧೦
 ಮುಸುಳು-ಮುತ್ತು, ಮುಕ್ಕುರಿಕ್ಕು, ಆವರಿಸು ೧೭ ವ
 ಮೂಂಕು-ಬಂಡಿಯ ಮೂಕೆ ೧೬೭
 ಮೆಯ್ಯಣ್ಣ-ಇಂದ್ರ ೧೦೬
 ಮೆಯ್ಯರಿ-(೧) ದೇಹದ ಕಾಂತಿ (೨) ತೇಜಸ್ಸು ೯೭
 ಮೇಲೂರ್-ಮೇಲಿನ ಲೋಕ, ಸ್ವರ್ಗ ೧೮
 ಮೈಮ-ಮಹಿಮ ೩
 ಮೊಗ್ಗರ-ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು ೧೯೩

ಮೊಗ್ಗಗ-ಶೂರ, ವೀರ ೧೨೩
 ಮೊನೆ-ಕಾಳಗ, ಯುದ್ಧ ೧೨೨
 ಮೊಣಿ-(೧) ನಂಟು, ಸಂಬಂಧ (೨) ಗೋಳಾಟ,
 ಪ್ರಲಾಪ ೨೩ ವ
 ಮೊಟಗು-ಗುಡುಗು, ಗರ್ಜನೆ ೨೦೬
 ಮೋಹರ-ದಳ, ಸೈನ್ಯ ೧೫೭
 ರನ್ನ-ರತ್ನ ೩೨
 ರಯ್ಯ-ರಮ್ಯ, ಸುಂದರ ೨೭ ವ
 ಲಕ್ಕಣ-ಲಕ್ಷಣ ೬
 ಲಾಗುಳ-ಯೋಗದಂಡ ೧೪೮
 ಲೆಂಕ-ಸೇವಕ, ಆಳು ೧೮೭
 ಲೆಕ್ಕಿಗ-(೧) ವಿಧ್ವಾಂಸ (೨) ಶೋಭೆ ೪೩ ವ
 ಸಿರಿಕಂಡ-ಶ್ರೀಗಂಧ ೪೫ ವ
 ಸೀಕರಿವೋಗು-ಸುಟ್ಟು ಕರಿಕಾಗು, ಸೀದು ಹೋಗು
 ೨೪೬
 ಸೀಗುರಿ-ಚಾಮರ ೭೨
 ಸೀರ್ಪನಿ-ತುಂತುರುಹನಿ ೨೩
 ಸೀಸಕ-ತಲೆಗೆ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಧರಿಸುವ, ಕವಚ,
 ಉಕ್ಕಿನಹೋಪಿ ೨೧೮
 ಸುಗಿ-ಅಂಜು, ಹೆದರು ೨೬೮
 ಸೊಡು-(ಹೂವಿನಂತೆ) ಧರಿಸು, ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳು
 ೧೧೬
 ಸೂನಿಗೆ-ಕತ್ತಿ, ಖಡ್ಗ ೧೮೭
 ಸೂಳೆಸು-ಶಬ್ದಮಾಡು, ಧ್ವನಿಸು ೧೫೧ ವ
 ಸೆಲವ-ಅಪ್ಪಣೆ, ಆಜ್ಞೆ ೧೫೩ ವ
 ಸೇದೆ-ಶ್ರಮ, ಆಯಾಸ, ಬಳಲಿಕೆ ೩೦
 ಸೈಗಣಿ-ಜೋರಾಗಿ ಸುರಿ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುರಿ ೨೧೪
 ಸೊಂದಿ-ತುಂಟಿ ೨೭ ವ
 ಸೊವಡು-ಸೊಗಡು, ವಾಸನೆ ೩೭ ವ
 ಸೋಗೆ-ನವಿಲು ೯೭ ವ
 ಸೋರ್ಮಡಿ-ಬಿಡುಮುಡಿ, ಬಿಚ್ಚಿದ ಮುಡಿ ೭೩
 ಸೋ-ಅಟ್ಟು, ಓಡಿಸು ೧೭ ವ
 ಹಂಚಿ-ಸಾಲು ೧೬೨
 ಹತ್ತ-ಕೈ, ಸೊಂಡಿಲು ೧೫೮
 ಹಮ್ಮಡ-ಮೂರ್ಛೆ ೨೫೯
 ಹರಿಗೆ-ಪರಿಗೆ ೧೬೮
 ಹಿವಗದಿರ-ಚಂದ್ರ, ಹಿಮಕಿರಣ ೯೭
 ಹಿಂಚಿ-ಅನೆಯ ಜೂಲು, ಹೊದಿಕೆ ೨೦೩

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ
ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ
ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ
ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಮೆಚ್ಚಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು
ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಆಕರ್ಷಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ
ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣ
ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ.
ಓದುಗರು ಬಯಸುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅವರ ಕೈಗೆ
ತಲಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದ
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಶಯ.

ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ,
ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಓದುಗರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ
ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುವೇಗವಾಗಿ
ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾಶಕರ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡ ಸರಸ್ವತಿಯ
ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದರ
ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ
ಬದಲಾಗುವುದೇ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ.

ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೧೮

ರೂ. ೬೦/-